

ต้นแบบในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในของ “สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน”

สำหรับเด็กอายุ 2 - 3 ปี : กรณีศึกษาเขตเมืองชั้นกลาง

กรุงเทพมหานคร

PROTOTYPE OF INTERIOR PLANNING IN PUBLIC NURSERY OF
CHILDREN AGED 2-3 YEARS OLD : CASE STUDY CENTRAL
BUSINESS DISTRICT AREA, BANGKOK

นายกิตติวัตร ศรีจันทร์สว่าง
MR. KITTIWAT SIRIJANSAWANG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2541

ISBN 974-622-219-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ต้นแบบในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในของ “สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน”

สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี : กรณีศึกษาเขตเมืองชั้นกลาง

กรุงเทพมหานคร

PROTOTYPE OF INTERIOR PLANNING IN PUBLIC NURSERY OF
CHILDREN AGED 2-3 YEARS OLD : CASE STUDY CENTRAL
BUSINESS DISTRICT AREA, BANGKOK

นายกิตติวัชร ศิริจันทร์สว่าง

MR.KITTIWAT SIRIJANSAWANG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

31033

พ.ศ.2541

เดือน,ปี 8 ก.ย. 2541

ISBN 974-622-219-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

**PROTOTYPE OF INTERIOR PLANNING IN PUBLIC NURSERY OF
CHILDREN AGED 2-3 YEARS OLD : CASE STUDY CENTRAL
BUSINESS DISTRICT AREA, BANGKOK**

KITTIWAT SIRIJANSAWANG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE IN INTERIOR OF ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES**

เอกสารนี้ KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG ด้านการกำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา 1998 ให้อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ISBN 974-622-219-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ต้นแบบในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในของ “สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน” สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี : กรณีศึกษาเขตเมืองชั้นกลาง กรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นายกิตติวัชร ศิริจันทร์สว่าง

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์พรชัย บุญชัยวัฒนา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต

ระดับการศึกษา

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2541

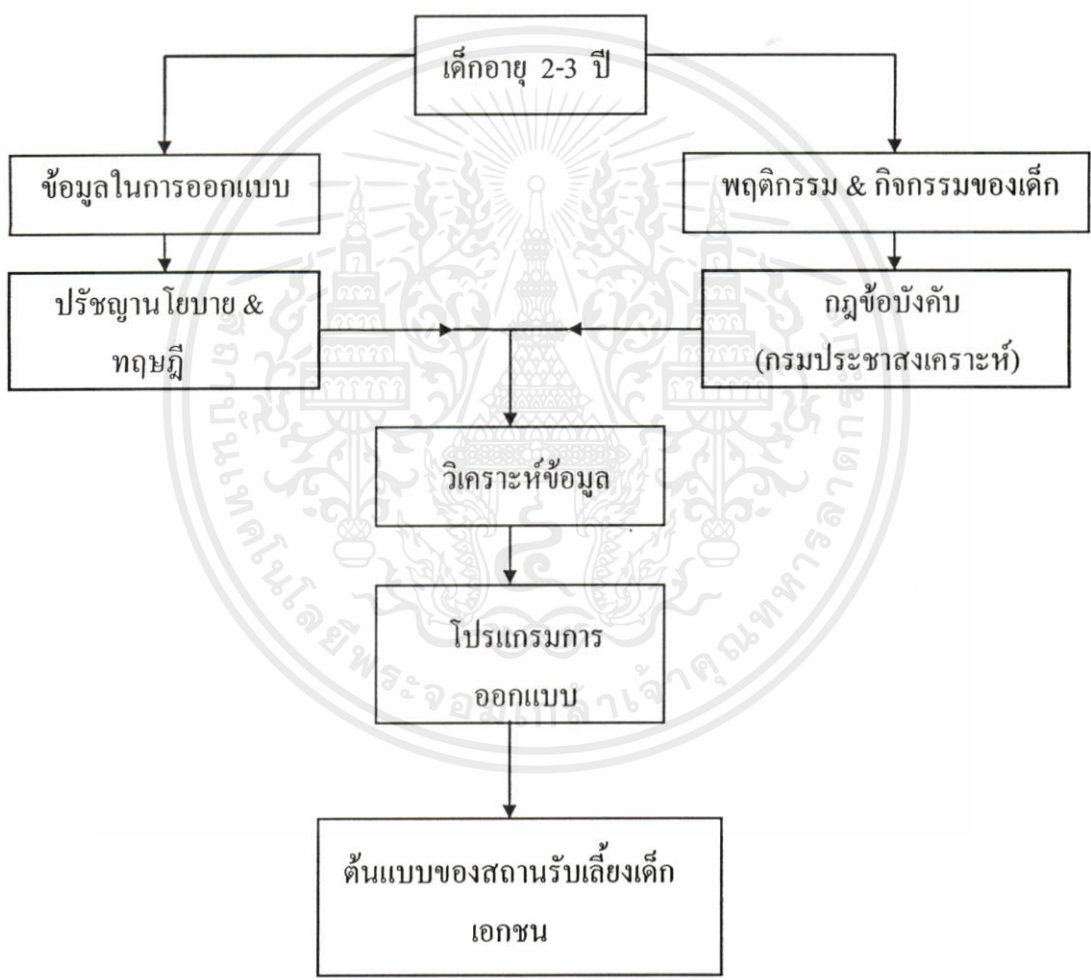
บทคัดย่อ

ปัจจุบันสังคมไทยมีอัตราการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็วรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบันครอบครัว คนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเขตกรุงเทพมหานครนิยมแยกครอบครัวออกมาอยู่ต่างหาก เป็นลักษณะครอบครัวเล็กที่เรียกว่า “ครอบครัวเดี่ยว” (NUCLEAR FAMILY) ข้อจำกัดทางด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจจึงทำให้ภรรยาต้องทำงานนอกบ้านเพื่อจุนเจือครอบครัวอีกแรงหนึ่ง จึงทำให้ไม่มีเวลาเลี้ยงลูกได้เหมือนเมื่อก่อน ซึ่งเป็นปัญหาในการดูแล ระยะเวลาของวัยเด็กเล็ก นับว่าเป็นวัยที่สำคัญช่วงแรกของชีวิต ในเรื่องการเรียนรู้ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของร่างกาย และสังคมของเด็ก ทำให้เกิดธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กมีขึ้นมากมาย เพื่อรองรับและตอบสนองความต้องการในการเลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ที่ประสบปัญหาดังกล่าว

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงต้นแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน การวิจัยจะวิเคราะห์ถึงการจัดวางผังทางสถาปัตยกรรมภายในของสถานภาพ รวมถึงการจัดวางผังครุภัณฑ์ เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรม พฤติกรรม และพัฒนาการของเด็ก ในวัย 2-3 ปี ผลการวิจัยสามารถกำหนดเป็นแนวทางให้ผู้สนใจธุรกิจประเภทนี้ สามารถนำไปปรับให้เหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องกับการใช้พื้นที่ของกิจกรรม และพฤติกรรมของเด็กแต่ละวัย

1. ผลการวิจัยจะนำเสนอถึงการวางผังภายในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับกิจกรรม และพฤติกรรมของเด็ก เช่น ส่วนเอนกประสงค์ , ส่วนนอนตอนกลางวัน , ส่วนรับประทานอาหาร และห้องน้ำ แนวความคิดและขั้นตอนในการวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลในการนำเสนอ เป็นต้นแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

รูปที่ 1
แสดงขั้นตอนแนวความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลในงานวิจัย

ผลสรุปที่ได้จากการทำวิจัย มีส่วนช่วยกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน สถานรับเลี้ยงเด็กอย่างมีเหตุผล เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมและพฤติกรรมของเด็ก อีกทั้งงานวิจัยสามารถเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจในการดำเนินธุรกิจประเภทนี้ ในการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องกับการใช้พื้นที่กิจกรรมและพัฒนากิจการของเด็กอายุ 2-3 ปีเป็นอย่างดี

Thesis Title	Prototype of interior planning in public nursery of children Aged 2-3 years old : Case study central business district Area , bangkok.
Student	Mr.Kittiwat Sirijansawang
Thesis Adviser	Mr.Pornchai Boonchaiwattana
Thesis Co Advisor	Prof.Dr.Chancha Suvannathat
Level of Study	Master Of Architecture in Interior of Architecture, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Year	1998

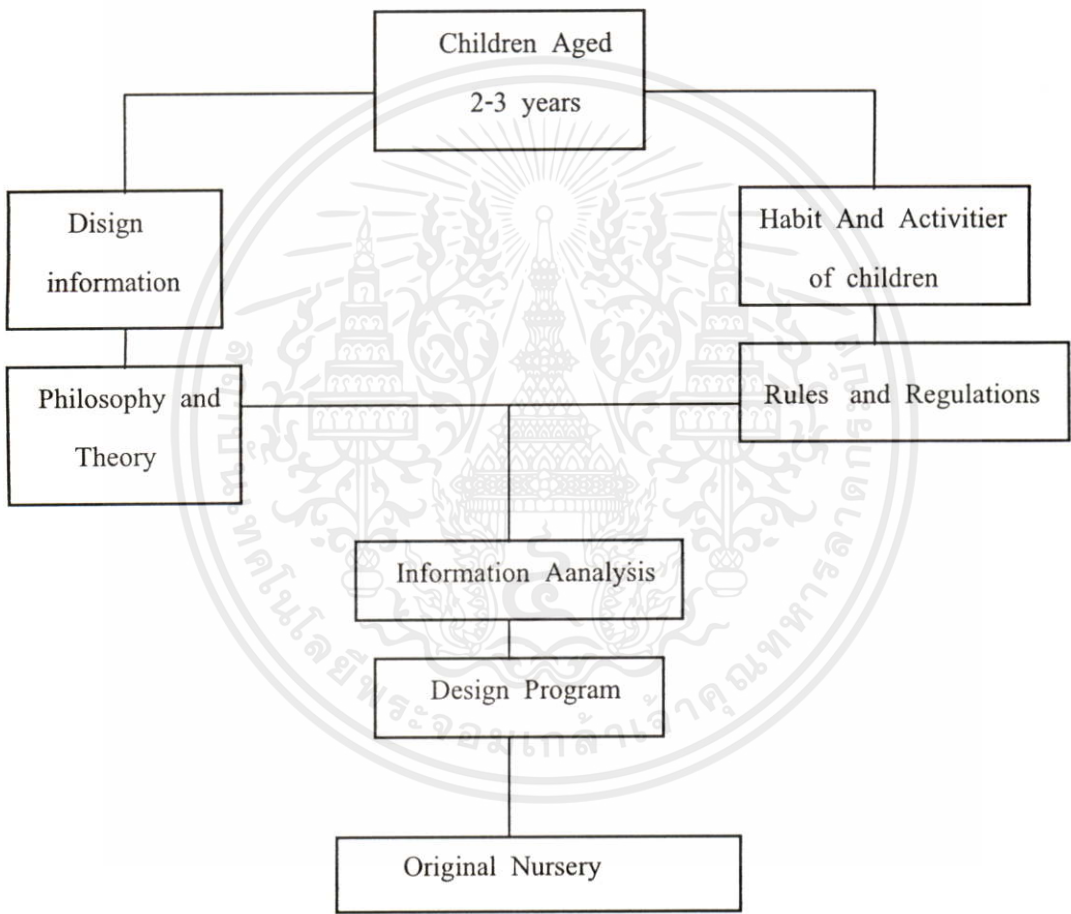
ABSTRACT

Nowadays dramatic change of Thailand's economy plays an important role to reshape structure of Thai family institution majority group of people in bangkok area prefer to live separately from their parents. This particular solely smaller family style is known as "Nuclear Family" with force of social and financial condition, large number of wives must enter professional field working to earn living in order to support their families. Mothers become lacking of time to take care their children than ever. This also has an affect on small Children because it is believed that during the early age is the most important stage of life children need an efficiently treatment to help them develop Their physical, social , and learning skills. As a result , day care business has been initiated to help fulfill parents need. This particular research's objective is to and fulfill parents need. This particular research's objective is to study The pattern of existing public day care it would focus on how to effectively divide facility spaces, successfully plan interior architecture, and productively laid out all furniture appliances to appropriately satisfy development , activitier and habit of children aged 2-3 Years. The result of this research is aimed To prepare people Who potentially want to set day care business to meet daily need of the children.

The research will present interior lay-out of all spaces such as all purpose room ,sleeping area, dining area,and toilet strategy and direction of the ideal day care can be concluded into 2 different approaches according to the following chart.

- 1. Renovation the previous residence
- 2. New constructed building

This chart shows how thinking method of research study is summarized

The Summary of the research will help shaping direction of how to adjust and solve interior planing dilemma of day care to meet all activitier and nuture of children.

In addition, the study would be used as a guidance for those who want to start this business. The principle of this research can be adapted and applied for the most appropriate and effective Nursery.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 จุดมุ่งหมายในงานวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
1.5 คำจำกัดความในงานวิจัย.....	5
1.6 สมมุติฐานในงานวิจัย.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
1.8 วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
1.9 สร้างและเตรียมข้อมูลสำหรับรวบรวมข้อมูล.....	6
2. ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	9
2.1 แนวความคิดในการจัดบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กในต่างประเทศ.....	9
2.2 รูปแบบการจัดบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กโดยทั่วไป.....	10
2.3 รูปแบบของธุรกิจบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็ก.....	11
2.4 ประเภทการให้บริการ.....	12
2.5 พฤติกรรมเด็กและพัฒนาการ.....	13
2.6 ความเกี่ยวข้องระหว่างพฤติกรรมศาสตร์และพัฒนาพฤติกรรม.....	16
2.7 ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก ความหมายและลักษณะของศูนย์การเรียนรู้.....	18
2.8 ส่วนกิจกรรม.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2.9	ส่วนศิลปะและงานสร้างสรรค์.....	27
2.10	ส่วนนอนตอนกลางวัน.....	29
2.11	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
2.12	องค์ประกอบในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	33
2.13	REFERENCE : FORUM, INTERIOR DESIGN (ARPIL 1992): 34-35...	35
2.14	REFERENCE : HEALTH CARE DESIGN “FEDERAL DAY CARE” INTERIOR DESIGN (VOLUME 63) : 118-121.....	37
2.15	ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ในสภาพแวดล้อม.....	41
2.16	ความหนาแน่นและขนาดของพื้นที่ใช้สอย.....	43
2.17	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของมนุษย์และลักษณะทางกายภาพของ เนื้อที่ใช้สอย.....	44
3.	วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลของโครงการเปรียบเทียบ.....	49
3.1	ขั้นตอนการวิจัย.....	49
3.2	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
3.3	การนำเสนอผลการวิจัย.....	50
3.4	เหตุผลในการเลือกพื้นที่ในการวิจัย.....	51
3.5	เหตุผลและวิธีการเลือกการสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย.....	53
3.6	สภาพที่ตั้งโดยทั่วไปของสถานรับเลี้ยง.....	60
3.7	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	74
3.8	ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์.....	74
4.	การประเมินวิจัยและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานรับ เลี้ยงเด็ก.....	146
4.1	การกำหนดมาตรฐานในการประเมินวิจัยและวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทาง กายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	146
4.2	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเชิงสำรวจ.....	151
4.3	ชีวิตและกิจกรรมประจำวันของเด็ก.....	215

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. สรุปและเสนอแนะ.....	233
5.1 การจัดแบ่งห้องภายในส่วนรับเลี้ยงเด็กและครุภัณฑ์ภายใน.....	235
5.2 พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์.....	235
5.3 กิจกรรมเข้าจังหวะและกิจกรรมเครื่องวงกลม.....	235
5.4 กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์.....	236
5.5 ส่วนนอนตอนกลางวัน.....	236
5.6 ส่วนรับประทานอาหาร.....	236
5.7 สรุปผลการออกแบบ.....	242
5.8 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น.....	243
บรรณานุกรม.....	244
ภาคผนวก.....	246
ประวัติผู้เขียน.....	255

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.1 แสดงถึงจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก และจำนวนเด็กที่มีการเพิ่มขึ้นในแต่ละปี...	3
3.1 แสดงการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 พื้นที่ 24 เขต ในกรุงเทพมหานคร..	51
3.2 แสดงการเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัยแต่ละปีในเขตต่าง ๆ.....	52
3.3 แสดงลักษณะของสถานที่ประกอบการรับเลี้ยงเด็กเอกชน.....	53
3.4 การเปรียบเทียบระหว่างจำนวนประชากรในแต่ละเขตกับจำนวนสถาน รับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตเมืองชั้นกลาง กทม.....	55
3.5 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนบ้านพักอาศัยในแต่ละเขตกับจำนวน สถานรับเลี้ยงเด็ก ในเขตเมืองชั้นกลาง กทม.....	56
3.6 การแจกแจงของขนาดสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนโดยมีจำนวนเด็กในความดูแล เป็นเกณฑ์ในแต่ละเขตของเมืองชั้นกลาง กทม.....	57
3.7 แสดงการแจกแจงการเลือกจำนวนตัวอย่างในแต่ละเขต.....	59
3.8 แสดงถึงจำนวนเด็กที่เหมาะสมกับสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตเมืองชั้นกลาง....	61
3.9 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ส่วนเอกประสงคกับจำนวนเด็กใน ความดูแล.....	130
3.10 แสดงการเปรียบเทียบในการใช้พื้นที่กิจกรรมเข้าจังหวะ/กิจกรรมครึ่ง วงกลมกับจำนวนเด็กในความดูแล.....	131
3.11 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศิลปะและงานสร้างสรรค์กับจำนวน เด็กในความดูแล.....	131
3.12 แสดงการเปรียบเทียบการใช้พื้นที่มุมบล็อควัสดุในแต่ละแห่งของสถาน รับเลี้ยงเด็ก.....	132
3.13 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่มุมบ้านสมมุติในแต่ละแห่งของ สถานรับเลี้ยงเด็ก.....	132
3.14 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่มุมหนังสือในแต่ละแห่งของ สถานรับเลี้ยงเด็ก.....	133
3.15 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่เล่นของเล่นในแต่ละแห่งของ สถานรับเลี้ยงเด็ก.....	133

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

3.16 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่เตรียมนม ในแต่ละแห่งของ สถานรับเลี้ยงเด็ก.....	134
3.17 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่นอนตอนกลางวัน/ในแต่ละ แห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	136
3.18 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารใน แต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	137
3.19 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อดีในการใช้พื้นที่ในแต่ละแห่งของสถานรับ เลี้ยงเด็ก.....	140
4.1 ทศนคติเกี่ยวกับตำแหน่งของส่วนเอนกประสงค์และเกณฑ์ในการตัดสินใจ....	151
4.2 แสดงปัญหาและความต้องการในการใช้พื้นที่ในแต่ละแห่งของสถาน รับเลี้ยงเด็ก.....	157
5.1 สรุปแสดงการใช้พื้นที่นุ้มนกกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนเอนกประสงค์สำหรับเด็ก จำนวน 27 คน.....	242
5.2 สรุปแสดงการใช้พื้นที่ต่าง ๆ ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	243

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 แสดงการจัดกลุ่มเด็กเล่นโดยเรียงตามยาว และมีทางเดินร่วม.....	23
2.2 แสดงการจัดกลุ่มโดยรอบเป็นทางเดินร่วมมีบริเวณเล่นรวมใหญ่อยู่กลาง.....	24
2.3 แสดงการจัดเป็นกลุ่มในที่โล่งมีตู้ยูนั่งโดยรอบไว้เก็บเครื่องเล่นของเด็ก.....	24
2.4 แสดงให้เห็นการจัดกลุ่มโดยมีตู้เดียวเป็นตัวแบ่งพื้นที่.....	25
2.5 แสดงการจัดกลุ่มโดยแบ่งแยกกิจกรรมของเด็กทำให้เด็กมีความสนใจต่อกิจกรรมมากขึ้น.....	25
2.6 แสดงการจัดกรุภัณฑ์ที่สามารถใช้เป็นมุมบ้านสมมุติของเด็ก.....	26
2.7 แสดงการใช้หลุมและกรวดสีที่ต่างชนิดกันเพื่อแบ่งแยกเนื้อที่การใช้งาน.....	26
2.8 แสดงการยกระดับพื้นที่เพื่อให้เกิดการแบ่งแยกพื้นที่กิจกรรม.....	26
2.9 แสดงการจัดกลุ่มกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์.....	27
2.10 แสดงการจัดเคาน์เตอร์ยาวตลอดในกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์.....	28
2.11 แสดงการให้เด็กใช้ผนังในการระบายสีหรือวาดรูปโดยผนังจะเป็นพลาสติกหรือกระจก.....	28
2.12 แสดงการให้เด็กได้วาดรูปในระดับของเด็กและสามารถใช้กระดานดำได้ในระดับผู้ใหญ่.....	29
2.13 แสดงการใช้เนื้อที่เป็นชั้นลอยเป็นส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก.....	30
2.14 แสดงการใช้ที่กั้นเพื่อแบ่งพื้นที่ในการใช้งานระหว่างส่วนเล่นกับส่วนนอน.....	30
2.15 แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันของเด็กโดยใช้เนื้อที่ 27 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน.....	31
2.16 แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันโดยใช้พื้นที่ 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน.....	31
2.17 แสดงการจัดพื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวันโดยใช้เนื้อที่ 1.1 ตารางเมตร ต่อเด็ก 2 คน.....	32
2.18 แสดงสัดส่วนมาตรฐานที่เหมาะสมกับเด็กในการออกแบบทั่วไป.....	34
2.19 แสดงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเนอร์สเซอร์รี่ในโครงการ FEDERAL DAY CARE.....	37
2.20 แสดงการเจาะช่องกับผนังเพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกทึบในการจัดแบ่งพื้นที่และบรรยากาศภายในโรงส่วนเอนกประสงค์ของเนอร์สเซอร์รี่.....	38

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

2.21	แสดงการเจาะและตกแต่งผนังภายในเนอร์สเซอร์รี่ เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกทึบในการแบ่งพื้นที่ใช้สอย.....	39
2.22	แสดงบรรยากาศภายในของเนอร์สเซอร์รี่ เช่นการจัดครุภัณฑ์กับกิจกรรมและการตกแต่งผนังโดยรอบ.....	40
2.23	ผังแสดงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเนอร์สเซอร์รี่ ในประเทศอังกฤษสำหรับ.....	45
2.23	แสดงถึงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเนอร์สเซอร์รี่ใน greeley, colo.....	45
2.24	แสดงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเนอร์สเซอร์รี่ ในอังกฤษ.....	47
3.1	แสดงที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตเมืองชั้นกลาง.....	54
3.2	แสดงที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตต่าง ๆ เพื่อทำการสำรวจและเก็บข้อมูล.....	60
3.3	แสดงขั้นตอนในการลงสำรวจข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์.....	62
3.4	แสดงผังบริเวณภายในสถานรับเลี้ยงเด็กเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่.....	64
3.5	แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในส่วนเอนกประสงค์.....	65
3.6	แสดงการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลมของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่.....	66
3.7	แสดงการจัดกิจกรรมศูนย์การเล่น ตามมุมกิจกรรม โดยรอบห้องเฉลิมขวัญ.....	67
3.8	แสดงให้เห็นครุภัณฑ์ที่ใช้กับกิจกรรมการเล่นของเด็ก.....	68
3.9	แสดงความต่อเนื่องระหว่างส่วนเตรียมนม และพื้นที่การนอน.....	69
3.10	แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารกลางวัน.....	70
3.11	แสดงการจัดพื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน.....	71
3.12	แสดงส่วนภายในห้องน้ำของเฉลิมขวัญ.....	72
3.13	แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในชานันท์ เนอร์สเซอร์รี่.....	73
3.14	แสดงถึงการใช้วัสดุ เช่น เสื่อมาปูเพื่อลดปัญหา เรื่องเสียง.....	75
3.15	แสดงให้เห็นถึงการเก็บของเล่นต่าง ๆ ของเด็กในชั้นที่สูงกว่าสัดส่วนของเด็ก.....	76
3.16	แสดงลักษณะการจัดครุภัณฑ์ในส่วนกิจกรรมครึ่งวงกลม.....	77
3.17	แสดงลักษณะความต่อเนื่องของพื้นที่ระหว่างส่วนเตรียมอาหารกับส่วนรับประทานอาหาร.....	78
3.18	แสดงลักษณะการใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารกลางวัน.....	79

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

3.19 แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวัน.....	80
3.20 แสดงถึงพื้นที่ใช้สอยภายในห้องน้ำ.....	81
3.21 แสดงถึงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในส่วน NURSERY ของเซนต์ไมเคิล.....	82
3.22 แสดงบรรยากาศภายในส่วนเอนกประสงค์ของเซนต์ไมเคิล.....	84
3.23 แสดงการใช้พื้นที่กิจกรรมการเล่นในส่วนที่ 1 ของเซนต์ไมเคิล.....	84
3.24 แสดงกิจกรรมการใช้พื้นที่ศิลปะและงานสร้างสรรค์ในส่วนที่ 2.....	85
3.25 แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ 2 ส่วน ภายในส่วนเอนกประสงค์.....	86
3.26 แสดงถึงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร.....	87
3.27 แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันของเซนต์ไมเคิล.....	88
3.28 แสดงพื้นที่ใช้สอยภายในห้องน้ำ.....	89
3.29 แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในสายสุดา เนอร์สเซอร์รี่.....	90
3.30 แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ และปัญหาในการใช้วัสดุ.....	91
3.31 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนกิจกรรมครึ่งวงกลม.....	92
3.32 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนเอนกประสงค์.....	93
3.33 แสดงถึงความต่อเนื่องและการใช้พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร.....	94
3.34 แสดงการใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหาร.....	95
3.35 แสดงการจัดและการใช้พื้นที่ในส่วนนอนตอนกลางวัน.....	96
3.36 แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ และการใช้พื้นที่ในส่วนห้องน้ำ.....	97
3.37 แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่.....	98
3.38 แสดงการใช้พื้นที่กิจกรรมในส่วนที่ 2 ของถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่.....	100
3.39 แสดงการใช้พื้นที่กับกิจกรรมครึ่งวงกลม.....	101
3.40 แสดงการใช้พื้นที่ส่วนที่ 1 กับการรับประทานอาหารกลางวัน.....	102
3.41 แสดงการใช้พื้นที่และจัดในส่วนนอนตอนกลางวัน.....	103
3.42 แสดงถึงพื้นที่ภายในห้องน้ำของถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่.....	104
3.43 แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในทับทอง เนอร์สเซอร์รี่.....	105
3.44 แสดงถึงความต่อเนื่องของพื้นที่ระหว่างเด็กเล็กกับเด็กโต.....	106

3.45 แสดงถึงความต่อเนื่องของพื้นที่เด็กสามารถออกไปนอกพื้นที่ทำให้ยากต่อการดูแลเด็ก.....	107
3.46 แสดงการแบ่งกลุ่มกิจกรรมภายในส่วนเอนกประสงค์.....	108
3.47 แสดงถึงครุภัณฑ์โดยรอบห้องของส่วนเอนกประสงค์.....	109
3.48 แสดงถึงความต่อเนื่องของพื้นที่ และการใช้ครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร.....	110
3.49 แสดงถึงการใช้พื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน และปัญหาในการใช้พื้นที่.....	111
3.50 แสดงพื้นที่ใช้สอยภายในห้องน้ำ.....	112
3.51 แสดงถึงปัญหาอันเกิดจากความต่อเนื่องของพื้นที่.....	113
3.52 แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในแย้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่.....	114
3.53 แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์และกิจกรรมครึ่งวงกลม.....	116
3.54 แสดงการใช้พื้นที่และการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร.....	117
3.55 แสดงการใช้พื้นที่และการจัดส่วนนอนตอนกลางวัน.....	118
3.56 แสดงพื้นที่ในห้องน้ำและการใช้พื้นที่.....	119
3.57 แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่.....	120
3.58 แสดงภายในส่วนเอนกประสงค์และการใช้พื้นที่.....	121
3.59 แสดงความต่อเนื่องระหว่างส่วนเอนกประสงค์และส่วนอื่น.....	122
3.60 แสดงการใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหาร.....	123
3.61 แสดงความต่อเนื่องและการใช้ครุภัณฑ์ภายในส่วนนอนตอนกลางวัน.....	124
3.62 แสดงถึงพื้นที่ภายในส่วนห้องน้ำ.....	125
3.63 แสดงถึงกิจกรรมของเด็กในแต่ละวันภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	127
3.64 แสดงการจัดศูนย์การเล่นโดยมีผู้เฒ่ามาเล่นพื้นที่.....	129
3.65 แสดงรูปแบบการจัดส่วนนอนตอนกลางวันในพื้นที่ค่อนข้างจำกัด.....	135
3.66 แสดงรูปแบบการจัดส่วนนอนตอนกลางวันในพื้นที่ที่มีมาก.....	136
4.1 แสดงให้เห็นถึงตำแหน่งของพื้นที่ในสถานรับเลี้ยงเด็กตามทัศนคติของผู้ดูแลเด็กจากการสำรวจ.....	157
4.2 แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่.....	161

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

4.3 แสดงขั้นตอนในการใช้พื้นที่และกิจกรรมในแต่ละวันของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่....	162
4.4 แสดงถึงการจัดครุภัณฑ์ในลักษณะครึ่งวงกลมของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่.....	163
4.5 การจัดกิจกรรมการเล่นสร้างสรรค์และศิลปะงานสร้างสรรค์.....	164
4.6 แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก.....	164
4.7 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร.....	165
4.8 แสดงให้เห็นพื้นที่ในส่วนห้องน้ำของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่.....	166
4.9 แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ (ชานันท์ เนอร์สเซอร์รี่).....	168
4.10 แสดงขั้นตอนกิจกรรมแต่ละวันภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก “ชานันท์”.....	169
4.11 แสดงถึงการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลมของชานันท์ เนอร์สเซอร์รี่.....	170
4.12 แสดงถึงการจัดกิจกรรมศูนย์การเล่นของชานันท์ เนอร์สเซอร์รี่.....	171
4.13 แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวัน.....	172
4.14 แสดงการใช้พื้นที่และการจัดครุภัณฑ์ของส่วนรับประทานอาหาร.....	173
4.15 แสดงการจัดครุภัณฑ์เปรียบเทียบกันระหว่างการเว้นทางเดินและไม่เว้นทางเดิน....	174
4.16 แสดงให้เห็นพื้นที่ในส่วนห้องน้ำของ “ชานันท์”.....	175
4.17 แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของเซนต์ไมเคิล.....	176
4.18 แสดงขั้นตอนกิจกรรมในแต่ละวันภายในส่วนรับเลี้ยงเด็ก “เซนต์ไมเคิล”.....	177
4.19 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนของกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์.....	178
4.20 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร.....	179
4.21 แสดงการใช้พื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน.....	180
4.22 แสดงพื้นที่ส่วนห้องน้ำของเซนต์ไมเคิล.....	181
4.23 แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของสายสุดา เนอร์สเซอร์รี่.....	182
4.24 แสดงขั้นตอนกิจกรรมในแต่ละวันภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก “สายสุดา”.....	183
4.25 แสดงการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลมในส่วนเอนกประสงค์.....	184
4.26 แสดงการจัดกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้.....	185
4.27 แสดงการใช้พื้นที่นอนกลางวัน.....	186
4.28 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร.....	187

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

4.29 แสดงพื้นที่ในส่วนห้องน้ำภายใน “สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่”.....	188
4.30 แสดงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่.....	189
4.31 แสดงถึงกิจกรรมในแต่ละวันของถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่.....	190
4.32 แสดงการใช้พื้นที่กิจกรรมครึ่งวงกลม.....	191
4.33 แสดงให้เห็นถึงการใช้พื้นที่ในส่วนที่ 2 กับเส้นทางสัญจรของทางเดิน.....	192
4.34 แสดงการใช้พื้นที่บนตอนกลางวันของถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่.....	193
4.35 แสดงการใช้พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารภายในถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่.....	194
4.36 แสดงพื้นที่ส่วนห้องน้ำภายใน “ถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่”.....	195
4.37 แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของทับทอง เนอร์สเซอร์รี่.....	196
4.38 แสดงขั้นตอนในการใช้พื้นที่แต่ละวันของส่วนเอนกประสงค์ของทับทอง เนอร์สเซอร์รี่.....	197
4.39 แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์กับกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์.....	198
4.40 แสดงให้เห็นพื้นที่ “ศูนย์การเรียนรู้” ของทับทอง เนอร์สเซอร์รี่.....	198
4.41 แสดงการจัดพื้นที่ในการนอนตอนกลางวันของทับทอง เนอร์สเซอร์รี่.....	199
4.42 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร.....	200
4.43 แสดงพื้นที่ส่วนห้องน้ำของทับทอง.....	201
4.44 แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของแย้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่.....	202
4.45 แสดงถึงการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลมระหว่างส่วนที่ 1 และ 3.....	203
4.46 แสดงการใช้พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์ในส่วนห้อง 3 ของแย้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่.....	204
4.47 แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์เป็นส่วนนอนตอนกลางวัน ROOM1.....	205
4.48 แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์เป็นส่วนนอนตอนกลางวัน ROOM3.....	205
4.49 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหารและส่วนเตรียมอาหาร.....	207
4.50 แสดงขนาดพื้นที่ในการจัดครุภัณฑ์สำหรับทานอาหารต่อ/หน่วย.....	207
4.51 แสดงพื้นที่ในส่วนห้องน้ำของ “แย้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่”.....	208
4.52 แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่.....	209

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

4.53 แสดงให้เห็นขั้นตอนในการใช้พื้นที่และกิจกรรมในแต่ละวันของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์ี.....	210
4.54 แสดงถึงการจัดกิจกรรมการเล่นของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์ี.....	211
4.55 แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์ี.....	212
4.56 แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร.....	213
4.57 แสดงพื้นที่ของห้องน้ำภายในเบสแคร์ เนอร์สเซอร์ี.....	214
4.58 แสดงถึงกิจกรรมของเด็กในแต่ละวันภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	216
4.59 แสดงแนวคิดในการวิจัย.....	231
4.60 แสดงแนวคิดขั้นตอนการสรุปในการวิจัย.....	232
5.1 แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	237
5.2 แสดงความสัมพันธ์โดยหน้าที่ใช้สอยของกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	238
5.3 แสดงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในส่วนต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สำหรับเด็กจำนวน 27 คน.....	239
5.4 แสดงการจัดแบ่งพื้นที่ในส่วนกิจกรรมครึ่งวงกลม/เข้าจังหวะในส่วนเอนกประสงค์ สำหรับเด็กจำนวน 27 คน.....	240
5.5 แสดงการจัดแบ่งพื้นที่มุมกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนเอนกประสงค์ สำหรับเด็กจำนวน 27 คน.....	241

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนในที่นี้หมายถึง สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชน เกิดขึ้นจากแนวความคิดที่ว่า สภาพของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยอยู่รวมกันแบบเครือญาติในลักษณะครอบครัวขนาดใหญ่ มาเป็นความนิยมแยกครอบครัวออกมาอยู่ต่างหากตามประสาสมัยรัชชายุคใหม่ เป็นเหตุให้รัชชายุคใหม่จำนวนมากนิยมออกทำงานนอกบ้านเช่นเดียวกับสามี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้แม่บ้านที่อยู่ในสภาวะดังกล่าวไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกได้เต็มที่ ประกอบกับชีวิตในเมืองนั้นทุกคนจำเป็นต้องกระตือรือร้นทำงานแข่งกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น จึงทำให้ ไม่มีเวลาที่จะดูแลบุตรหลานของตนได้อย่างเต็มที่ พ่อแม่จึงนิยมใช้บริการรับเลี้ยงเด็กเพื่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานแทนตนเอง ธุรกิจประเภทนี้ จึงได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพแวดล้อมทางกายภาพนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ดังที่ (ผ.ศ.พญ.นิตยา คุชภักดี) ได้กล่าวอ้างอิงใน “รายงานเด็กอ่อนกับสถานรับเลี้ยง” นิตยสารรักลูก 2531:63 ที่ว่า “สถานรับเลี้ยงเด็กที่เปิดกันทั่วไปนั้นจะต้องมีมาตรฐาน คุณภาพของการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและความสะอาด รวมถึงทางด้านสุขภาพด้วยอย่างจริงจัง มีการดูแลการพัฒนาการในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ในปัจจุบันยังถือว่าค่อนข้างน้อยอยู่มาก”

สำหรับหลักจิตวิทยาพัฒนาการที่ว่า ในช่วงต้นของชีวิตคือตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุประมาณ 6 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญาสังคมและบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกของชีวิตมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างฐาน ความพร้อมสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป หรืออาจขัดขวางชะงักการพัฒนาเด็กได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของประสบการณ์ที่เด็กได้รับ และเนื่องจากเด็กในวัยนี้อีกเช่นกันที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ (“สัปดาห์ผู้ใหญ่เข้าใจเด็ก”, 2524:1) องค์เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในประเทศอิตาลี ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี (Dr. Maria Montessori) แพทย์หญิงและนักจิตวิทยาที่มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้ง “บ้านเด็ก” ขึ้นในย่านสลัมรอบกรุงโรมเพื่อช่วยเหลือให้การศึกษาแก่เด็กที่ยากจน และได้ฝึกหัดครูขึ้นด้วยตนเอง เพื่อส่งไปสอนยัง “บ้านเด็ก” แต่ละแห่ง พร้อมทั้งประดิษฐ์วัสดุช่วยสอนและคู่มือวิธีการใช้ด้วย ซึ่งในการเตรียมของเด็ก ดร.มาเรีย ได้จัดห้องเรียนแบบเปิด และจัดสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมือนบ้าน ก็มีเครื่องใช้เครื่องครัว ตลอดจนเครื่องมือในการทำสวน เหตุผลเพราะเธอต้องการฝึกฝนเด็กให้รู้จักเครื่องมือเหล่านี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กรู้จักช่วยตนเองเมื่อเติบโตขึ้น

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กย่อมแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรให้ความสำคัญคือ “เด็ก” ซึ่งเป็นผู้ใช้อาคารโดยตรง จึงควรมุ่งสนองความต้องการของเด็กเป็นหลักความถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูที่จำเป็นของวัยแต่ละวัย หรือพัฒนาการในแต่ละวัย อันได้แก่ พัฒนาการทางสมองและอารมณ์ รวมถึงพัฒนาการทางสังคม เป็นลำดับ

ดังนั้นการจัดการและการสร้างสิ่งแวดล้อมในสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมและถูกต้องจึงมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอันมาก เด็กก่อนวัยเรียนจะมีความพอใจต่อสิ่งแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เขาได้สัมผัสและทดลองทำจริง และได้ใช้ความพยายามคิดและประกอบกิจกรรมนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยตัวของเขาเอง (ธงไชย เผ่ารัชตพิบูลย์, 2529 : 2)

และเนื่องจากเด็กก่อนวัยเรียนนี้มีส่วนสำคัญดังที่กล่าวมานั้น สถานรับเลี้ยงเด็กจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างพื้นฐานและการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ในด้านพัฒนาการพฤติกรรมแก่เด็กต่อไป การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อพัฒนาการพฤติกรรมเด็กในวัยนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

การจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนในประเทศไทยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทไม่หวังผลกำไร ได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนที่จัดขึ้นโดยรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานของรัฐทั่วประเทศ ได้แก่ กรมอนามัย, กรมการศาสนา, กรมการฝึกหัดครู, กรมการพัฒนาชุมชน, กรมประชาสงเคราะห์, กรมสามัญศึกษา, องค์การบริหารส่วนจังหวัด, เทศบาล, ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน (ส.อ.ก.ส.) กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ได้แก่มูลนิธิ ตลอดจนสมาคมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยไม่มีวัตถุประสงค์หวังผลทางการค้า

2. ประเภทหวังผลกำไร ได้แก่ ธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กและอบรมเด็กที่จัดขึ้นโดยเอกชน และมีวัตถุประสงค์ทางการค้าหวังผลกำไรเป็นสิ่งตอบแทน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 ประเภทโรงเรียนอนุบาล เป็รับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์บังคับวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็กก่อนเข้ารับการศึกษาระดับบังคับ ส่วนมากมักเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 ถึง 6 ปี

2.2 ประเภทสถานรับเลี้ยงเด็ก วัตถุประสงค์เพื่อบริการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และเสริมสร้างทักษะตามวัยอันเหมาะสมเพื่อแบ่งเบาภาระพ่อแม่ผู้ปกครองโดยปกติเด็กที่เข้ารับบริการในสถานรับเลี้ยงเด็กมักมีอายุต่ำกว่า 3 ปี อย่างไรก็ตามก็มีเด็กในช่วงอายุระหว่าง 4 ถึง 6 ปี เข้ารับบริการด้วยเช่นกัน แต่การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กตลอดจนวิธีการอบรมเลี้ยงดูจะแตกต่างกัน

การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ในกรุงเทพมหานคร นับว่าจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆซึ่งในปัจจุบัน เกิดจากการลงทุนของภาคเอกชนเกือบทั้งสิ้น คือ มีจำนวนทั้งหมด 465 แห่ง ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์ ในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก และควบคุมการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชน โดยสถานรับเลี้ยงเด็กซึ่งลงทุนโดยภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีปริมาณการเพิ่มจำนวนในแต่ละปี และกระจายอยู่ตามเขตต่างๆ คือ

ตารางที่ 1.1

แสดงถึงจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก และจำนวนเด็กที่มีการเพิ่มขึ้นในแต่ละปี
(ข้อมูลจากกรมประชาสงเคราะห์)

ปี	จำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก	จำนวนเด็ก
2525	389	16,935
2526	403	17,424
2527	465	19,279
2528	485	20,802
2529	485	20,802
2530	504	20,819
2531	506	20,960
2532	510	21,457
2533	469	18,630
2534	465	18,550

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆที่ 2533 กที่ห้ามมิให้คิดแป 469 ่อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของ 18,630 กครั้งที่มีการนำไปใช้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความต้องการสถานรับเลี้ยงเด็กในสังคมปัจจุบัน นับวันก็จะยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนประชากร และความต้องการของพ่อแม่ ในปัจจุบันจำนวนของสถานรับเลี้ยงเด็กที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะมีทั้งที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กรมประชาสัมพันธ์กำหนด และยังมีจำนวนอีกไม่น้อยเลยทีเดียว ที่ตั้งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด อันเนื่องมาจากตัวแปรหลายอย่าง อาทิเช่น เรื่องของงบประมาณในการจัดเตรียมสถานที่ รวมถึงสถานที่ที่จะดำเนินการ อันส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับผู้ใช้อาคาร คือ “เด็ก” ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาในการใช้พื้นที่ รวมถึงการจัดแบ่งพื้นที่ภายในให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของเด็กแต่ละวัย

และเนื่องจากการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน “ส่วนเอนกประสงค์” ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญกับพฤติกรรมเด็ก ผู้เขียนจึงใคร่ที่จะทำการศึกษาดังอิทธิพลและตัวแปรต่างๆ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นต้นแบบในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในสถานรับเลี้ยงเด็กกับผู้สนใจศึกษา รวมถึงผู้ที่ทำธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็ก อันเป็นแนวทางแก้ไขต่อไปในอนาคต

1.2 จุดมุ่งหมายในงานวิจัย

เพื่อเสนอแนะต้นแบบของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับความต้องการ และพัฒนาการจากพฤติกรรมของเด็กในแต่ละวัย

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยจะวิเคราะห์ถึงการจัดวางผังทางสถาปัตยกรรมภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก อันได้แก่ การจัดวางผังครุภัณฑ์ รวมถึงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในให้สอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย รวมถึงกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็ก

2. สรุปปัญหาและตัวแปรต่างๆ รวมถึงการเสนอแนะต้นแบบ และแนวทางการออกแบบทางสถาปัตยกรรมภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

1. ทำการศึกษาวิจัยสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนเฉพาะในเขตเมืองชั้นกลางกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาเปรียบเทียบถึงขนาดและรูปร่างของพื้นที่ใช้สอยส่วนต่างๆ ให้สัมพันธ์ กับจำนวนและพัฒนาการทางพฤติกรรมของเด็กวัย 2-3 ปี
3. ศึกษาเฉพาะการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร อันได้แก่

3.1 ส่วนที่เด็กนอน

3.2 ส่วนรับประทานอาหาร

3.3 ส่วนกิจกรรม

3.4 ส่วนล้างมือ, และห้องน้ำ

การศึกษาวิจัยไม่ครอบคลุมถึงพื้นที่ในส่วนของผู้ให้บริการภายใน

อาคาร

4. ทำการศึกษาวิจัยเพื่อสรุปปัญหาและเสนอแนะต้นแบบ รวมถึงแนวทางในการจัดวางผังทางสถาปัตยกรรมภายในเป็นหลัก ส่วนการเสนอแนะรูปแบบการออกแบบทางสถาปัตยกรรมภายในเป็นการเสนอแนะในแนวความคิดของผู้วิจัยเท่านั้น

1.5 คำจำกัดความในงานวิจัย

- ต้นแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการนำไปใช้
- สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน หมายถึง สถานบริการรับเลี้ยงเด็ก รับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี วัดอุปประสงค์เพื่อเลี้ยงเด็กแทนพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่มีภาระกิจและความจำเป็นบางประการส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การนอน การดูแลรักษาความสะอาด รวมถึงการอยู่ร่วมกับสังคม จากพี่เลี้ยงผู้ดูแลดำเนินการโดยภาคเอกชนแยกต่างหากจากของภาครัฐ
- การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอย หมายถึง การจัดแบ่งวางผังพื้นที่ภายในห้องและภายในที่ต่าง ๆ ตามประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมกับกิจกรรมและพฤติกรรมของเด็ก
- ส่วนเอนกประสงค์ หมายถึง พื้นที่ที่ใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวัน สามารถปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้แบบเอนกประสงค์ตามกิจกรรมที่เกิด เช่น กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ กิจกรรมศูนย์การเล่น รวมถึงกิจกรรมครึ่งวงกลม
- ผู้ใช้อาคาร หมายถึง เจ้าหน้าที่และเด็กที่ได้รับการบริการดูแลอายุระหว่าง 2-3 ปี

1.6 สมมุติฐานในงานวิจัย

ลักษณะการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยรวมถึงการจัดครุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมและพัฒนาการเอกสารเป็นเอกสารผลงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ประโยชน์ เช่น ด้านการกำหนดพฤติกรรมของเด็กในแต่ละวัยโดยคำนึงถึงอิทธิพลและตัวแปรที่มีผลต่อการใช้พื้นที่ของเด็กนั้นส่งผลให้เด็กมีการใช้สอยพื้นที่ภายในสะดวกขึ้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย

1. ผลของงานวิจัย จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กในด้านทักษะและประสบการณ์ต่างๆ
2. ผลสรุปของปัญหาในการวิจัย มีส่วนช่วยกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ปัญหาในปัจจุบันที่เป็นไปอย่างมีเหตุผล อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดโปรแกรมการออกแบบในการวางแผนทางสถาปัตยกรรมภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับกิจกรรมต่างๆ
3. ผลของการวิจัยสามารถเป็นแนวทางให้ผู้ดำเนินธุรกิจประเภทนี้ สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะกับพื้นที่ และสอดคล้องกับการใช้พื้นที่ของเด็กแต่ละวัยเป็นอย่างดี

1.8 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อศึกษาลักษณะในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมถึงการจัดวางผังครุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและกิจกรรม รวมถึงอิทธิพลที่มีต่อการพัฒนาการทางพฤติกรรมของเด็ก โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. การศึกษาเบื้องต้น

ศึกษาปัญหาและรวบรวมข้อมูลความรู้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมถึงพัฒนาการทางพฤติกรรมของเด็กที่ทำการศึกษา และกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กในวัยนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก การพัฒนาการทางพฤติกรรมของเด็กวัย 2-3 ปี กิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กในแต่ละวัน ซึ่งข้อมูลได้จากการวิจัย ตำรา เอกสาร วารสาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สัมภาษณ์บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องในการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมถึงการสังเกตการณ์ในเบื้องต้นถึงกิจกรรมที่จัดในแต่ละวัน นำข้อมูลที่ได้อำนาจเบื้องต้นประมวลออกเป็นโครงในการสร้างแบบสอบถาม รวมถึงแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้

1.9 สร้างและเตรียมข้อมูลสำหรับรวบรวมข้อมูล ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสังเกตการณ์ แบบสัมภาษณ์โดยดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก พัฒนาการ ทางพฤติกรรมของเด็กวัย 2-3 ปี และกิจกรรมของสถานรับเลี้ยงเด็ก จากรายงานการวิจัยตำราและ เอกสาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการในสถานรับเลี้ยง เด็กในกรุงเทพมหานคร นำมารวบรวมประมวลเข้าเป็นเค้าโครงเพื่อสร้างแบบสอบถามและแบบ สังเกตการณ์ รวมถึงแบบสัมภาษณ์สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

2. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดในการจัดการเกี่ยวกับเด็กวัย เตรียมอนุบาล เฟรโอเบล (Froebel) และมอนเตสซอรี (Montessori) ที่ได้นำการเล่นตามธรรมชาติ ของเด็กมาประยุกต์เป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนา ทั้งด้านสติปัญญา ทางกาย อารมณ์ และสังคม มาเปรียบเทียบกับจัดการในสถานรับเลี้ยงเด็กปัจจุบัน มาเป็นหลักในการสังเกตเพื่อ สร้างแบบสอบถาม เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จ ได้นำแบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ครู อาจารย์ และผู้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ สถานรับเลี้ยงเด็ก พิจารณาว่าแบบสอบถามนี้มีความตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมเนื้อหาเพียงไร หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้ว จึง นำมาปรับปรุงแบบฟอร์มและเนื้อหาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปทดลองใช้ (Pretest) กับเนอร์สเซอร์ ชนานันท์ แล้วจึงมาแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ก็คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่ใช้สถานที่ประจำ ประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นอยู่โดย

- แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม อันได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ ตำแหน่ง หรือหน้าที่รับผิดชอบ วันเวลาที่ตอบแบบสอบถาม
- แบบประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านทัศนคติ โดยเทคนิคจำแนก ประกอบด้วยคำคุณศัพท์ แบ่งคะแนนการประเมินออกเป็น 5 ช่อง ตามลำดับความสำคัญในคุณ ศัพท์ อันได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ประเมินถึง ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทางด้านความต้องการทางกายภาพ และพฤติกรรมของเด็ก ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมถึงทัศนคติทางด้านการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของเด็ก คำ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานับ โอนญาติให้นำไปใช้ประโยชน์การคำ ถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุง และเพิ่มเติมทั้งส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2

3. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก สามารถแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

- แบบสัมภาษณ์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ อันได้แก่ ชื่อ ตำแหน่ง วัน เวลา และสถานที่ ที่ให้สัมภาษณ์

- แบบสัมภาษณ์มีข้อความเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับปัญหาในการใช้พื้นที่รวมถึงตัวแปรต่างๆ ซึ่งนอกเหนือจากคำถามในแบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. แบบสังเกตการณ์

แบบสังเกตการณ์ทางการใช้พื้นที่ รวมถึงพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก สามารถแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้คือ

- แบบสังเกตการณ์ถึงขนาดของพื้นที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่ของเด็ก อันได้แก่ส่วนกิจกรรม, ส่วนเด็กนอน, ส่วนรับประทานอาหาร, ส่วนล้างมือและห้องน้ำ จัดทำเป็นผังถึงตำแหน่งของพื้นที่ ตลอดจนครุภัณฑ์ต่างๆ

- แบบสังเกตการณ์ถึงพฤติกรรมของการใช้พื้นที่ของเด็ก รวมถึงตารางกิจกรรมในแต่ละวันที่จัดให้แก่เด็ก เพื่อนำมาจัดประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การรวบรวมข้อมูลทางภาคสนาม

- ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก ถึงนโยบายสถานที่รับเลี้ยงเด็กที่จัดให้แก่เด็ก และกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมกับพฤติกรรมของเด็กในวัยต่างๆ รวมถึงปัญหาในการใช้พื้นที่ โดยถามถึงตัวแปรในลักษณะต่างๆ ที่มีผลต่อการใช้พื้นที่โดยให้แบบสอบถามแก่ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องรวมถึงผู้ดูแลเด็กก่อน

- ทำการสังเกตการณ์พฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของเด็กตลอดทั้งวัน ตั้งแต่เริ่มกิจกรรมจนถึงหมดกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตการณ์ประกอบด้วย การถ่ายรูปประกอบ การเขียนผัง วัดพื้นที่ ตลอดจนถ่ายวิดีโอ ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป รวมถึงการเก็บแบบสอบถามเพื่อเป็นหลักฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยใช้การสรุปผลส่วนมากเทียบอัตราส่วนเป็นร้อยละ โดยใช้การสรุปผลส่วนมากเทียบอัตราส่วนเป็นร้อยละ เพื่อให้เห็นภาพพจน์ได้ง่าย ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเสนอในเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและการหาค่าสถิติเสนอเป็นค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญจัดเป็นตารางและมีคำอธิบายประกอบรูปความเรียง และสรุปผลเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบวางผังสภาพแวดล้อม

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.1 แนวความคิดในการจัดบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กในต่างประเทศ

การจัดการเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูก่อนวัยเรียน ซึ่งมีความหมายรวมถึงการอนุบาลศึกษานั้น มีประวัติความเป็นมาค่อนข้างซับซ้อน เข้าใจว่าจะมีขึ้นแรกราวคริสต์ศตวรรษที่ 16 แต่ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด จนกระทั่งมาถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 ราว ค.ศ.1837 จึงได้ปรากฏหลักฐานที่สามารถยืนยันว่าการศึกษาก่อนวัยเรียนได้เริ่มขึ้นครั้งแรกในประเทศเยอรมันนั่นเอง¹ โดยเฟรดเดอริก เฟรเบล (Frederick Froebel) ค.ศ.1752-1872 ผู้ซึ่งเป็นทั้งนักปรัชญาและนักการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับธรรมชาติและจิตวิทยาเด็กเป็นอย่างดี เฟรเบลได้ก่อตั้งโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) แห่งแรกของโลกขึ้นที่เมือง บลังเคนเบิร์ก (Blankenburg) ในธูริงเกน (Thuringen) และได้สมญานามในยุคต่อมาว่าเป็นบิดาแห่งการอนุบาลศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของแนวทางการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการศึกษาก่อนวัยเรียนของประเทศอื่น ๆ ในเวลาต่อมา เช่น

- ในประเทศอิตาลี ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี (Dr. Maria Montessori) แพทย์หญิงและนักจิตวิทยาที่มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้ง "บ้านเด็ก" ขึ้นในย่านสลัมรอบกรุงโรมเพื่อช่วยเหลือให้การศึกษาแก่เด็กที่ยากจนและได้ฝึกหัดครูขึ้นด้วยตนเอง เพื่อส่งไปสอนยัง "บ้านเด็ก" แต่ละแห่งพร้อมทั้งประดิษฐ์วัสดุใช้สอยและคู่มือวิธีการใช้ด้วย ซึ่งในการเตรียมของเด็ก ดร.มาเรีย ได้จัดห้องเรียนแบบเปิดเพราะต้องการเปิดโอกาสให้เด็กเลือกกิจกรรมและวัสดุตามความสนใจของเด็กและจัดสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมือนบ้าน คือมีเครื่องใช้ เครื่องครัว ตลอดจนเครื่องมือในการทำสวน เหตุผลเพราะเธอต้องการฝึกฝนเด็กให้รู้จักใช้เครื่องมือเหล่านี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กรู้จักช่วยตนเองเมื่อเติบโตขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารนี้เป็น- ในประเทศอังกฤษ ปี ค.ศ.1819 กฎหมายอุตสาหกรรม (Factory Act) ระบุห้ามจ้างเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 9 ปีทำงานในโรงงาน จึงทำให้เกิดปัญหาไม่มีสถานที่ดูแลเด็ก ๆ ในขณะที่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง บ้างก็ออกวิ่งเล่นกันตามท้องถนน

ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้คิดจัดตั้งสถานบริการเลี้ยงดูเด็กและให้การศึกษาเด็กเพื่อรับภาระเลี้ยงดูแทนพ่อแม่ วิธีการส่วนใหญ่อาศัยหลักของเฟรเบล พื้นที่ตระกูลแมคมิลแลนด์ (Macmilland) คือ มากาเร็ต (Magaret) และราเชล (Rachel) มีบทบาทในการก่อตั้งสถานอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กเล็ก ในอังกฤษ โดยใช้คำว่า "Nursery Education" และตั้งโรงเรียนเรียกว่า "Nursery School" แทนแบบ "Kindergarten" ซึ่งเป็นที่นิยมเรียกกันในขณะนั้น อันเป็นแบบฉบับของเฟรเบล นอกจากนี้ก็มีสถานเลี้ยงดูเด็กเล็กแบบอื่น ๆ เช่น "Daycare Center"

แนวความคิดดังกล่าวได้ขยายความนิยมมากขึ้นในประเทศต่างๆ อีกมากมาย เช่น ประเทศญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และอิสราเอล เป็นต้น ส่วนใหญ่นำเอาหลักการของเฟรเบล และ คร.มอนเตสซอรี ไปประยุกต์ใช้ทั้งสิ้น แม้ว่าจะมีผู้สนใจมากขึ้น แต่ลักษณะการดำเนินการยังคงเป็นไปแบบสามัญเท่านั้น จนกระทั่งถึงกลางศตวรรษที่ 19 ต่อต้นศตวรรษที่ 20 จึงเริ่มมีการวิวัฒนาการของธุรกิจบริการด้านนี้อย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , รายงาน . การศึกษา . การวิเคราะห์ ผลงานการวิจัยและการบริการดูแล ให้การศึกษาของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ในประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา โดยอาจารย์สอึ้ง วิชิตสงคราม : หน้า 106)

2.2 รูปแบบการจัดบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กโดยทั่วไป

การบริการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แม้ว่าจะมีมานานแล้วก็ตามในต่างประเทศแต่สำหรับประเทศไทยแล้ว ยังนับเป็นธุรกิจที่ค่อนข้างใหม่ในประเทศไม่นิยมใช้บริการมากนักเพราะคนไทยชอบที่จะเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง ต่อมาความคิดและค่านิยมในเรื่องนี้ได้เริ่มเปลี่ยนไปเนื่องจากเหตุผลหลายประการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม และการศึกษาของคนไทยที่มีระดับสูงขึ้น ตลอดจนรัฐบาลก็สนับสนุนให้เอกชนเป็นผู้จัดตั้งธุรกิจประเภทนี้ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7

เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ส่วนหนึ่งของรัฐบาลที่มีต่อประชาชน และเพื่อรัฐบาลจะได้มุ่งให้บริการและความช่วยเหลือแก่เด็กยากจนได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ตามชนบทและแหล่งเสื่อมโทรมที่มักมีข้อจำกัดทางด้านสถานะความเป็นอยู่อันเป็นเหตุที่ทำให้พ่อแม่ของเด็กเหล่านั้นไม่มีเวลาพอที่จะคำนึงถึงคุณภาพของบุตรหลานของตนที่จะเติบโตต่อไป ซึ่งแตกต่างกับคนในเมืองโดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะดีและการศึกษาสูง จึงทำให้สามารถสรรหาสิ่งที่ดีอันเป็นประโยชน์ในชีวิตสำหรับบุตรหลานของตนได้ดีกว่า ประกอบกับชีวิตในเมืองนั้นทุกคนจำเป็นต้องกระตือรือร้นทำงานแข่งกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นจึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะดูแลบุตร

หลานของตนได้อย่างเต็มที่ พ่อแม่จึงนิยมเป็นอย่างมากในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตาม หากการพัฒนาประเทศสามารถขยายความเจริญออกไปสู่ชนบทได้กว้างขวางขึ้น ธุรกิจประเภทนี้ก็จะได้รับความนิยมมากขึ้นด้วย

2.3 รูปแบบของธุรกิจบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็ก

ประเภทของการบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในประเทศไทยที่ดำเนินการโดยเอกชน จำแนกได้ 3 รูปแบบ คือ

โรงเรียนอนุบาลศึกษา ทั้งประเภทที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ และประเภทที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนระดับอื่น ๆ ล้วนแต่เป็นลักษณะของการศึกษานอกระบบ และนอกการศึกษาภาคบังคับทั้งสิ้น เพราะตามแผนการศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 5 แม้แต่ฉบับใด ๆ ก็ตามในอดีตไม่ได้ระบุบังคับให้เด็กต้องเข้าเรียนชั้นอนุบาล อย่างไรก็ตาม รัฐมีนโยบายจัดขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างให้เอกชนทำตาม โดยต้องการสนับสนุนให้เอกชนเป็นผู้จัดการศึกษาในชั้นอนุบาลอย่างแท้จริง เพื่อช่วยในเรื่องของการเตรียมพร้อมทางวิชาการ ตลอดจนการปรับตัวของเด็กก่อนที่จะเข้าศึกษาตามเกณฑ์บังคับต่อไป เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีผู้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นมากมายเพื่อสนองนโยบายของรัฐ ฉะนั้นในทางปฏิบัติ รูปแบบบริการประเภทนี้มักมุ่งด้านการสอนและเสริมทักษะความรู้เชิงวิชาการมากกว่าการเลี้ยงดู จึงเปิดรับเด็กในช่วงอายุ 3 ถึง 6 ปีเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นช่วงอายุที่เด็กโตพอที่จะช่วยเหลือตนเองและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้บ้างพอสมควร การปรับตัวและการเรียนรู้ต่าง ๆ จึงง่ายขึ้น

- การดำเนินการจัดตั้งรูปแบบโรงเรียนอนุบาลศึกษานั้น ผู้ประกอบการจะต้องขออนุมัติการจัดตั้งขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนหรือ ส.ช. โดยทาง ส.ช. จะให้การช่วยเหลือแก่โรงเรียนอนุบาลในด้านต่าง ๆ ตลอดจนช่วยเหลือในด้านเงินเดือนครูอีกด้วย ซึ่งจะแบ่งเฉลี่ยตามความเหมาะสมในแต่ละแห่งตามงบประมาณซึ่งแบ่งจากส่วนหนึ่งของงบประมาณสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา

- สถานบริการรับเลี้ยงเด็ก รับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีวัตถุประสงค์เพื่อเลี้ยงเด็กแทนพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีภาระกิจและความจำเป็นบางประการส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การนอน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การดูแลรักษาความสะอาด ตลอดจนการฝึกนิสัยต่าง ๆ จากพี่เลี้ยงผู้ดูแล

- รูปแบบผสม คือ ธุรกิจที่จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลศึกษาและบริการรับเลี้ยงเด็กในแห่งเดียวกัน เหตุผลของการจัดแบบผสมก็เพื่อสนองความต้องการของพ่อแม่ที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่ง

ยังไม่สามารถเข้าเรียนในชั้นอนุบาลได้ โรงเรียนอนุบาลบางแห่งก็จะเพิ่มแผนกบริการรับเลี้ยงเด็กขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เหตุผลอีกประการหนึ่งก็เพื่อรับเด็กที่โตพอที่จะเข้าเรียนในชั้นอนุบาล สถานบริการรับเลี้ยงเด็กบางแห่งก็จะเปิดเป็นโรงเรียนอนุบาลขึ้นเพื่อรับเด็กเข้าเรียนต่อไป

การจัดแบบผสมนี้ ผู้ประกอบการจะต้องขออนุมัติจัดตั้งจากกรมประชาสงเคราะห์ ในส่วนของบริการรับเลี้ยงเด็ก และต้องขออนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนสำหรับในส่วนที่เปิดเป็นอนุบาล

การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนจากวิธีเดิมที่เน้นหนักในเรื่องการสอนหนังสือมาเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมเพื่อที่จะเรียนต่อในระดับประถมศึกษา โดยเน้นการฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเอง ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ฝึกเด็กให้เป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป นั้นมีมากขึ้น จนถึงปัจจุบันทำให้รูปแบบการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนขยายจากแบบโรงเรียนมาเป็นระบบนอกโรงเรียน ประกอบกับมีความต้องการสถานอบรมเด็กก่อนวัยเรียนมากขึ้น อีกทั้งอัตราการตกต่ำชั้นมีสูงมากขึ้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ร้อยละ 16.51) ในโรงเรียนประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และร้อยละ 15.83 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทำให้รัฐต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายไปโดยเปล่าประโยชน์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับคดีอาญาของเด็กเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้รัฐบาลจะเห็นความสำคัญของสถานอบรมเด็กก่อนวัยเรียนและสนับสนุนอย่างเต็มที่ก็ตาม แต่เนื่องจากงบประมาณของรัฐบาลเองมีจำกัด ดังนั้นจึงทำให้เอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้นทั้งในด้านการจัดตั้งในรูปองค์การกุศลและการจัดตั้งในรูปของธุรกิจ จะเห็นได้ว่า จำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงถึงความต้องการมีมากขึ้น จึงนับได้ว่าเป็นธุรกิจที่มีอนาคตธุรกิจหนึ่ง ขณะเดียวกันผู้ลงทุนประกอบธุรกิจประเภทนี้ก็นับได้ว่าเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมอีกแห่งหนึ่งด้วย

2.4 ประเภทของการให้บริการ

ลักษณะเป็นบริการที่มุ่งเน้นทางด้านการอบรมเลี้ยงดูและเสริมทักษะบ้างตามวัยที่เหมาะสม เด็กที่รับฝากมักมีอายุอยู่ในช่วงแรกเกิดถึง 3 ปี หรือมากกว่านี้ แต่มักจะไม่เกินเกณฑ์บังคับการศึกษาชั้นประถมปีที่ 1 คืออายุ 6 ปี การบริการรับฝากแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ฝากประจำ มีประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมดที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น้อยมาก สาเหตุเพราะการรับฝากประจําวันต้องมีความรับผิดชอบสูงมาก กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหาร อาคารสถานที่ บุคลากร ตลอดจนการรักษาพยาบาล ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดโดยเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในด้านการเลี้ยงดูจะต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่เด็กอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เนื่องจากเด็กที่ฝากประจำส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งยังช่วยเหลือตนเองไม่ได้ การเลี้ยงดูย่อมลำบากกว่าเด็กโต จึงไม่ค่อยมีผู้รับฝากเด็กประจำมากนัก อีกประการหนึ่งพ่อแม่ส่วนใหญ่ยังไม่นิยมการฝากในแบบนี้ นอกจากจำเป็นจริง ๆ จึงจะนำไปฝาก

2. ฝากเข้าไป-เย็นกลับ มีประมาณ 90 ของจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในกรุงเทพมหานครการฝากแบบนี้มีผู้นิยมมากกว่าแบบประจำเพราะสะดวกทั้งผู้รับฝากและผู้นำเด็กมาฝาก ค่าบริการก็ถูกกว่าแบบแรก จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้มีผู้นิยมมากกว่าการฝากแบบประจำจะเห็นได้ว่าสถานรับเลี้ยงเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีส่วนของตลาดมากเป็นอันดับสองรองจากการจัดการแบบโรงเรียนอนุบาล เหตุผลเพราะรัฐบาลสนับสนุนให้เอกชนดำเนินการด้านนี้มากกว่าที่จะเข้าดำเนินการเอง นอกจากมีความจำเป็นเท่านั้นที่จะเข้ามาเพื่อช่วยเหลือในกลุ่มของผู้มีรายได้น้อย เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกลุ่มนี้ ดังเช่นที่สำนักอนามัยของกรุงเทพมหานคร ได้จัดเป็นศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน หรือโดยที่มูลนิธิสมาคมได้จัดเป็นสถานสงเคราะห์เด็กเป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลเอกชน วัตถุประสงค์ก็มีความแตกต่างกันด้วย ดังนั้นหากพิจารณาถึงเรื่องการแข่งขันของสถานรับเลี้ยงเด็กโดยตรงแล้วจะเห็นว่าสถานบริการที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐบาลและมูลนิธิหรือสมาคมต่าง ๆ หาใช่คู่แข่งที่แท้จริงไม่เพราะเป็นสถานบริการที่ไม่หวังผลกำไร ฉะนั้นคู่แข่งที่แท้จริงก็คือโรงเรียนอนุบาลและสถานรับเลี้ยงเด็กด้วยกันเอง และผู้ประกอบการในแต่ละแห่งสามารถเพิ่มขนาดตลาดของตนได้หากสามารถชักชวนให้ผู้บริโภคในรูปแบบอื่นมาใช้บริการของตน (การศึกษาโอกาสทางการตลาดของธุรกิจบริการอบรมเลี้ยงดู . เด็กก่อนวัยเรียน (เฉพาะสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร . ; อโณทัย อมตวรกุล , 32-33). 2527.

2.5 พฤติกรรมเด็กและพัฒนาการ

พัฒนาการของเด็กมีเป็นระยะและเป็นขั้นตอนแต่ละช่วงอายุมีความหมาย และมีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่ เด็กเป็นบุคคลที่ค่อย ๆ เจริญขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป Gesell ได้แบ่งพัฒนาการ พฤติกรรมของเด็กออกเป็น 4 ภาค คือ พัฒนาด้านการเคลื่อนไหว (Motor) ด้านภาษา (Language) ด้านการปรับตัว (Adaptive) และด้านสังคม (Personel-Social) เขาเน้นถึงวุฒิภาวะทางร่างกายเป็นสำคัญ , บุคลิกภาพและอัตราพัฒนาการและความสามารถขึ้นกับแต่ละบุคคล Erikson เน้นถึงสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กสามารถทำให้เด็กมีความสุข , มีความมั่นใจตนเอง เขาจึงกล่าวถึงการปฏิบัติตนของพ่อแม่เป็นสำคัญ ในขณะที่ Piaget

ได้ให้ทฤษฎีของพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และ Freud กล่าวถึงประสบการณ์ในวัยเด็กโดยการเน้นความสำคัญของความรู้สึกแต่ละวัยและการตอบสนองของร่างกายตามอวัยวะต่าง ๆ ที่เขาเรียกเป็น Erogenous zones ทฤษฎีพัฒนาการของเด็กมีมากมาย แต่ในที่นี้จะขอล่าวเพียง 4 ทฤษฎีเท่านั้นโดยแบ่งระยะของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงวัย 6 ปี ดังนี้

1. อายุ 0-2 ปี เรียกวัยทารก (Infancy)
2. อายุ 2-4 ปี เรียกวัยเด็กเล็ก
3. อายุ 4-6 ปี เรียกวัยอนุบาล (Kindergarten)

อายุ 2 ปี สิ่งต่างออกไปจากวัย 1 ปี คือเด็กสามารถใช้คำพูดและภาษาได้มากขึ้น ระยะนี้เด็กจะสูงเพิ่มขึ้นอีกราว ๆ 12 ซม. ประมาณเฉลี่ย 80-85 ซม. หน้าเป็นสี่เหลี่ยมหน้าแรกเกิด ฟันขึ้นเป็น 16 ซี่ คือเพิ่มฟันกรามหน้า 4 ซี่ ตลอดอายุระหว่าง 12-18 เดือนและฟันเขี้ยวในอายุ 18-24 เดือน

การทรงตัวดีขึ้นมากและการเคลื่อนไหว ข้อมือ ข้อมือดีขึ้นกว่าเดิม จะเห็นว่าเด็กวัยนี้วิ่ง เดินได้ดี ไม่วิ่งหัวซุกชน หรือโง่งนแบบเด็ก 1 ปี เวลาเขาหยุดหรือหมุนตัวก็ทำได้คล่องดีขึ้น เด็กสามารถเตะฟุตบอลได้คล่อง กระโดดโดยไม่ค่อยหกล้ม ขึ้นลงบันไดได้ไม่ต้องมีคนช่วย การใช้มือคล่องขึ้น เช่น การป้อนอาหารเข้าปาก เปิดหนังสือทีละแผ่น ในขณะที่แต่ก่อนนี้เปิดทีละ 2-3 หน้า สามารถนั่งเก้าอี้ได้นานขึ้น เด็กมีความสนใจช่วงนานขึ้นกว่าก่อน เช่น การต่อบล็อกไม้จะสามารถต่อได้สูงเป็น 2 เท่า เมื่ออายุ 18 เดือน และสามารถวางเรียงแถวได้ ทารกวัยนี้มีความจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากขึ้นด้วยและสามารถจำเรื่องที่เกิดขึ้นวานนี้ได้ เด็กวัยนี้ชอบทำตามแบบที่ตนเห็นและได้ยิน แต่คำพูดและท่าทางมักไปพร้อมกัน สามารถเข้าใจและจำภาพ เช่น รูปสัตว์ แม้ว่าเด็กจะแยกสีดำและขาวได้ เขายังไม่รู้จักแยกสี การเรียนรู้ภาษาของเด็กวันนี้เป็นไปได้ดีขึ้น เด็กบางคนหรือส่วนใหญ่จะพูดเป็นประโยคสั้น ๆ หรือ 3-4 พยางค์ได้แล้ว การบอกชื่อบุคคล สิ่งของเหตุการณ์ สภาพที่จำได้มาก รู้จักเรียกชื่อตัวเอง อาจร้องเพลงตามได้ และเริ่มรู้จักฟัง เล่าเรื่องราวการลง ไม่เข้าใจคำพูด หรือคำที่ผู้ใหญ่บอกให้ฟัง ความเข้าใจของเด็กตอนนี้อยู่ที่ระบบการเจริญพัฒนาของกล้ามเนื้อประสาท ไม่ใช่ความเข้าใจศัพท์ของภาษาเกี่ยวกับด้านบุคคล เด็กทารกวัย 2 ปี ยังนึกถึงตนเป็นใหญ่อยู่มาก และเริ่มแสดงการเป็นเจ้าของมีความหวง และยังมีความรู้สึกว่าแม่เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเขา ฉะนั้นเมื่อปล่อยเด็ก อายุ 1 ปี และ 2 ปี เล่นด้วยกันเขาจะต่างคนต่างเล่น ยังไม่สนใจกัน แต่เขาสนใจวัตถุและสิ่งที่เล่นอยู่และบ่อยครั้งที่เด็กวัย 2 ปี จะลุกขึ้นมาหาแม่หรือหันมาส่งของ หันมาชวนแม่เล่นพักหนึ่งแล้วกลับไปใหม่ครู่หนึ่งจึงกลับมาอีกเรื่อย ๆ ไป การเล่นมักเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นไปในบ้าน ความรู้สึกมั่นใจขึ้น โดยเฉพาะการ

เป็นเจ้าของนี้ทำให้เด็กวัยนี้เริ่มรู้จักเล่นซ่อนของเขามักจะเชื่อฟังคำสั่งและสิ่งที่บอกและทำตาม เริ่มเรียนรู้และกระทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้บ้าง เช่น หยิบรองเท้าให้แม่ใส่ รู้จักเอาของไปเก็บ , บางคนนำหอกเอาผ้าเช็ด แต่พฤติกรรมยังไม่สม่ำเสมอ

Piaget ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาของเด็กทางด้านสติปัญญา เขากล่าวว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงวัย 2 ปี เป็นระยะของขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor stage) เด็กจะใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เช่น ปาก หู ตา มือ นิ้ว ช่วยในการรับรู้และเรียนรู้ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น เด็กวัย 1 ปีแรกมักจะหยิบจับวัตถุ แล้วนำมาอม แล้วอาจเอาออกจากปากมาลูบคลำดู แล้วเคาะ แล้วมาลูบคลำ และอมอีก เป็นต้น ในเด็กบางคนเมื่อผู้ใหญ่อุ้มเขาจะหันหน้ามามองอย่างสงสัย แล้วเอามือลูบคลำหน้าตา บางคนตีที่หน้า ถ้าเกิดจำได้ว่าเป็นผู้ที่ไม่คุ้นเคยเด็กจะร้องเบี่ยงตัวหนีระยะวัย 2 ปีแรกนี้ Piaget ถือว่าเป็นวัยที่มียุคเริ่มมีความคิดอ่านและการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับตนเองทั้งสิ้น การเคลื่อนไหวจะเป็นไปตามรีเฟล็กซ์

วัย 3 ปี เมื่อพ้นอายุขวบที่ 2 เข้าวัยขวบที่ 3 เด็กมีการพัฒนาการเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ด้านที่เจริญมากคือด้านภาษาจากเด็กที่พูดภาษาของตนเอง หรือยังพูดได้น้อย มาเป็นเด็กที่สามารถพูดได้เป็นประโยค และใช้ภาษาเป็นการสื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้น คำศัพท์ต่าง ๆ เจริญขึ้นมากมาย ทำให้เด็กมีการรับรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็น ตลอดจนด้านสัมพันธ์กับบุคคลเกิดขึ้นมากแต่เด็กก็ยังใช้ท่าทางประกอบคำพูดและช่วยในการแสดงออกของความคิดและคำพูด ทั้งพฤติกรรม ท่าทาง และคำพูดใช้แทนกันกลับไปกลับมาได้ ความสามารถในการฟังมีมากขึ้นและสามารถเชื่อมโยงความเข้าใจได้ดีกว่าวัยขวบที่ 2 นอกจากนี้เด็กยังสามารถจำและท่อง เช่น ร้องเพลง นับเลข และชอบกระทำซ้ำ ๆ กัน

ในด้านการเคลื่อนไหว เด็กวัยนี้ชอบวิ่ง กระโดด ไม่หยุดนิ่ง ชอบเล่น แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเล่นเป็นหมู่ การทรงตัวดีขึ้น กระโดด 2 เท้าคล่องขึ้น ขี่จักรยาน 3 ล้อได้ วิ่งได้คล่อง และทรงตัวได้ดีกว่าในขวบที่ 2 แสดงความสนใจและบางคนชอบขีดเขียน เช่น เขียนวงกลมได้แต่วาดรูปคนยังไม่ได้ ค่อยลอกได้สูงถึง 9-10 อัน และสามารถจัดเรียงและวางอันที่สามบนบล็อคเป็นสะพาน การที่ภาษาเจริญได้เร็วนี้ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ชนิด การเปรียบเทียบ การแบ่ง และสิ่งรอบตัวมากขึ้น จึงเห็นเสมอว่าเด็กมักจะมีคำถามซ้ำ ๆ กันว่านี่อะไร นั่นอะไร ที่ไหน เขาเข้าใจ คำพบพบ บน ได้ ข้างใน ข้างนอกมากขึ้นแม้เด็กยังบอกไม่ได้เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็จะเข้าใจรูปร่างและสามารถหยิบรูปที่คล้ายกันหรือเหมือนกันได้ถูกต้อง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัย 4 ปี ลักษณะวัยนี้คือความช่างพูด พูดเก่ง และมีจินตนาการสูงแต่ยังไม่สามารถแยกความเป็นจริงออกจากมโนภาพหรือความคิดฝันได้จึงทำให้บางครั้งเด็กอาจพูดหรือพูดในการสื่อสารมากกว่าท่าทาง เขาสามารถพูดคำหยาบ วิจารณ์ และตั้งคำถามได้ การเล่นส่วนใหญ่เริ่มสนใจเพื่อนเล่น และเล่นเป็นหมู่กับเด็กคนอื่นได้แล้วแต่ก็ยังเอาแต่ใจ ชอบเอาชนะ ชอบทำตนเหนือกว่าคนอื่นแม้จะเริ่มรู้จักแบ่งปัน และฟังกฎเกณฑ์บ้าง เด็กเองก็มักทำตามใจปรารถนาของตนมากกว่าทำตามกฎเขาช่วยตัวเองได้มากขึ้น เช่น เข้าห้องน้ำได้เอง แปรงฟัน เลือกอาหารที่ชอบเอง ถอดเสื้อผ้าและใส่เองพอได้

อายุ 2-4 ขวบ ในช่วงนี้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ตรงแล้วจะถ่ายทอดประสบการณ์เหล่านั้นออกมาทางการพูดและการเล่นจากจินตนาการ เด็กตื่นเต้นกับสิ่งแปลกใหม่ของธรรมชาติ ความสนใจของเด็กสั้นและมักเปลี่ยนจากการเล่นอย่างหนึ่งเสมอเมื่อไม่มีคนนำเด็กเริ่มจะพัฒนาความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองและต้องการทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อตัวเด็กเองความรู้สึกนี้ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเอง ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งแวดล้อมยังดำเนินต่อไป เด็กสำรวจสิ่งแวดล้อมโดยวิธีการของเด็กเอง แล้วถามสิ่งต่าง ๆ จนบางครั้งทำให้ผู้ใหญ่อับอายที่จะตอบก็มี เด็กได้เรียนรู้ที่จะจัดการกับโลกที่เขาค้นพบ แต่ประสบการณ์ที่หวาดกลัวก็ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในสิ่งที่ตนเองได้ค้นพบใหม่ ตั้งแต่ได้ทดลองขีดจำกัดของตนเอง เด็กวัยนี้บางคนทำกิจกรรมเกินความสามารถของตนแล้วตอบสนองโดยการแสดงความโกรธในความขัดข้องนั้น ลิกอนและเพื่อนร่วมงานได้เสนอแนะว่า เด็กวัยนี้ควรจะได้รับของเล่นประเภทตุ๊กตาต่าง ๆ ซึ่งสามารถดัดแปลงให้เป็นของเล่นชนิดต่าง ๆ ได้หลาย ๆ อย่าง พวกเขาชี้ให้เห็นว่า บล็อกไม้หรือดินเหนียวเป็นเครื่องเล่นที่ดีกว่าตุ๊กตาสำเร็จรูป เขายังได้แนะอีกว่าผู้ใหญ่ควรจะได้เล่นกับเด็กวัยนี้เช่นเดียวกับให้รู้ธรรมชาติเช่น ต้นไม้ผลิข้อ เมล็ดพืชผลเป็นต้นอ่อน

2.6 ความเกี่ยวข้องระหว่างพฤติกรรมศาสตร์และพัฒนาพฤติกรรม

พฤติกรรมศาสตร์ประกอบด้วยส่วนสำคัญคือ การสร้างและการทดสอบทฤษฎีเบื้องหลังการกระทำทุกอย่างจะมีทฤษฎี และเบื้องหลังการตัดสินใจทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับบุคคล จะมีปรัชญาหรือทฤษฎีของธรรมชาติมนุษย์ เมื่อผู้จัดกระทำจะทำสิ่งใดลงไปก็ตาม เขาจะกระทำจากความคิดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าจากทฤษฎีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ดังนั้นการสร้างทฤษฎีในการจัดการและผลการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า (การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 5)

ทฤษฎีแรงจูงใจบุคคล (THEORY OF INDIVIDUAL MOTIVATION) ทฤษฎีนี้จัดเป็นทฤษฎีที่สำคัญทำให้เข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ นักจิตวิทยาได้สร้างทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งเน้นลงไปที่ "การตอบสนองความต้องการ"

Maslow ได้แสดงให้เห็นว่าความต้องการของมนุษย์ถูกจัดเป็นลำดับขั้นได้ตั้งแต่ความต้องการทางร่างกายเป็นฐานขึ้นไปจนถึง ความอบอุ่นปลอดภัย ความรัก ความนับถือ และการตระหนักในความสามารถที่ตัวเองจะทำได้อย่างเต็มที่ เป็นขั้นสูงสุดทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งกล่าวว่า การกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์นั้นเป็นไปเพื่อสนองความต้องการได้รับการตอบสนอง จึงช่วยลดความตึงเครียดทำให้เกิดความสมดุลและความพอใจ

ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นดังนี้ คือ

ความต้องการทางร่างกาย

ความต้องการความอบอุ่นปลอดภัย

ความต้องการความรัก

ความต้องการความนับถือ

ความต้องการในการตระหนักในความสามารถที่ตัวเองจะทำได้อย่างเต็มที่

สนองความต้องการทางกาย โดยดูแลให้รับประทานอาหารให้ถูกต้อง ให้นอนหลับพักผ่อนตามสมควรแก่วัย ให้อยู่ในที่ที่อากาศบริสุทธิ์ให้ได้เล่นออกกำลังกายพัฒนากล้ามเนื้อ เหล่านี้เป็นต้น

สนองความต้องการความรัก โดยการแสดงออกถึงการยอมรับในความเป็นหนึ่งของเด็ก ไม่แสดงกิริยาหวาดหรือการกระทำใด ๆ ให้เป็นที่กระเทือนใจแก่เด็ก สำหรับเด็กเล็กการแสดงความรักอย่างเปิดเผย เช่น กอด โอบ จูมมือ เป็นสิ่งที่ควรทำ เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงความรักที่ผู้ใหญ่มีต่อเด็ก

สนองความต้องการความนับถือ โดยการให้เด็กมีความรู้สึกรับถึงการประสบความสำเร็จ ให้โอกาสแก่เด็กในการช่วยตัวเอง ให้เด็กทำงานในระดับวัยของตนได้สำเร็จ ผู้ดูแลเด็กจะต้องมีความอดทนให้เด็กทำด้วยตนเอง เช่น การรับประทานอาหาร การใส่เสื้อผ้า การป้อน การวาด การเล่น เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
อย่างเต็มที่ ถ้าความต้องการในระดับทั้งสี่ของเด็ก ได้รับการตอบสนองโดยสม่ำเสมอก็จะช่วยให้เด็กมีความตระหนักในความสามารถของตนเอง เพราะฉะนั้นผู้ดูแล และผู้ปกครองเด็กจึงควรสนใจที่จะช่วยสนองความต้องการขั้นทั้งสี่ของเด็ก

การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมอย่างมาก แนวคิดทางทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรมของคนและที่มาของพฤติกรรม ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมและสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก

2.7 ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก ความหมายและลักษณะของศูนย์การเรียนรู้

ในการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน การจัดศูนย์การเรียนรู้อาจจะเรียกอีกอย่างว่า การจัดมุมความสนใจ ซึ่งหมายถึงแหล่งรวมสื่อต่าง ๆ ไว้เป็นหมู่พวก เป็นกลุ่ม เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เลือกเล่นตามความสนใจ มุมความสนใจสามารถสร้างเสริมประสบการณ์ซ้ำมีพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ บางครั้งเป็นการแสดงออกด้านจินตนาการของเด็ก ๆ การเล่นจะนำไปสู่การค้นพบการหาเหตุผล การคิด การเล่นจะเป็นสะพานไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม การสร้างความสมดุลย์ทางอารมณ์ เป็นการเลียนแบบการกระทำของผู้ใหญ่ เป็นการแสดงออกถึงความต้องการของเด็กเป็นกระบอกเสียงของพัฒนาการและเป็นการเตรียมการเพื่อชีวิตและความพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2528 : 555 อ้างใน นิติยา สุวรรณศรี ; 17).

ดอน เอ. เวลตี และโดโรธี เวลตี (Welty 1976 : 193-195) ได้พูดถึงศูนย์การเรียนรู้ว่าเป็นอาณาบริเวณส่วนหนึ่งของห้องเรียนซึ่งมีบทเรียนกิจกรรมและสื่อการสอนจัดเตรียมไว้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้บางอย่างหรือฝึกทักษะด้านใดด้านหนึ่ง ศูนย์การเรียนรู้อาจจัดสำหรับนักเรียนรายบุคคล เป็นกลุ่ม หรือทุกคนในห้อง เนื้อหาที่จัดไว้เรียงตามลำดับความยากง่าย ศูนย์การเรียนรู้อาจใช้สอมนวัตกรรมใหม่ หรือใช้เสริมในศูนย์การเรียนรู้จะประกอบด้วยแผนปฏิบัติงานแบบฝึกหัด กิจกรรม เกมส์ต่าง ๆ แต่อาจจะมีไม่ครบทุกศูนย์ก็ได้ (การศึกษาก่อนวัยเรียน , นิติยา สุวรรณศรี . ; 17).

ศูนย์การเรียนรู้จะจัดขึ้นในโรงเรียนหรือห้องเรียนก็ได้เพื่อเปิดโอกาสเฉพาะแก่ผู้เรียนในศูนย์ที่เตรียมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน อาจจะประกอบไปด้วย ศูนย์ค้นพบ (Discovery Center) ศูนย์การแสดง (Dramatic Center) ศูนย์บ้าน ((Home Center) ศูนย์ภาษา (Language Center) ศูนย์เตรียมความพร้อม (Readiness Materials. Center) ศูนย์ศิลปะ (Art Center) ศูนย์หนังสือ (Book Center) ศูนย์ดนตรี (Music Center) และศูนย์ฝึกกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ จัดเตรียมที่ว่างสำหรับนอนพักผ่อน รับประทานอาหารซึ่งอาจจะจัดแยกต่างหากหรือจัดเป็นห้องนอนนอนเอนกประสงค์ก็ได้ (Flemming 1977 : 11)

2.7.1 ศูนย์การค้นพบ (DISCOVERY CENTER)

ศูนย์การค้นพบจะเป็นแหล่งที่เน้นขบวนการให้เด็กเกิดทักษะในการคิดอย่างมี
วิจารณ์ญาณเพื่อค้นคิดแสวงหาเหตุผล วิเคราะห์ วิจัย ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุป หรือแก้ไขปัญหาในขั้น
สุดท้าย

แนวทางสำหรับสอนวิทยาศาสตร์ในศูนย์การค้นพบ

1. กระตุ้นให้เด็กเติบโตเรียนรู้ และค้นพบคำตอบ ของความคิดรวบยอดของตน
2. จัดประสบการณ์หลาย ๆ อย่างให้เด็ก และจัดให้มีเนื้อหาเรื่องต่าง ๆ เช่น สิ่งมีชีวิตธรรมชาติ ที่อยู่รอบตัว
3. ใช้สื่อการเรียนหลาย ๆ ชนิด เช่น หุ่นจำลอง ของจริง รูปภาพต่าง ๆ
4. โยความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่เรียนกับ ประสบการณ์อื่น ๆ ให้โอกาสใน
ความก้าวหน้าในการเรียนรู้

ศูนย์การค้นพบควรจะเป็นศูนย์ที่เงียบสงบพอสมควร ควรมีคู่มือที่กว้างสำหรับเก็บวัสดุ
หรือสิ่งที่จำเป็น มีชั้นวางของที่บรรจุของหลาย ๆ ประเภทได้เช่น โต๊ะเล็ก ๆ เก้าอี้ หรือเบาะ

2.7.2 ศูนย์บ้าน (HOME LIVING CENTER)

ศูนย์บ้าน เขียวพา เดชะคุปต์ (เขียวพา เดชะคุปต์ 2528 : 33) กล่าวว่า เป็นแหล่งที่
จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ โดยอาศัยบทบาทสมมติ ณ ที่นี้เด็กอาจจะสมมติตนเองเป็นพ่อแม่ น้องเล็ก ๆ
หรือตัวสัตว์ประเภทใดก็ได้ การเล่นส่วนใหญ่ของเขาจะเป็นการเล่นแบบผู้ใหญ่และจากการแสดง
ออกของเด็กจะช่วยให้ผู้ใหญ่ทราบว่าเขารู้และเข้าใจโลกเพียงใดและอย่างไร

2.7.3 ลักษณะของศูนย์บ้าน (Flemming 1977 : 17-18)

1. ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่สะดวก กว้างและใกล้เคียงกับศูนย์ก่อสร้างไม้บล็อคหรือ
ศูนย์การแสดง เพราะจะช่วยในการทำกิจกรรมร่วมกันได้
2. จัดบ้านจำลองที่เหมือนบ้านจริง ๆ มีภาพเป็นฉาก และมีอุปกรณ์ที่ช่วยดึงดูด
ความสนใจ
3. จัดระเบียบ ความสะอาดของเสื้อผ้าและการซ่อมแซมเสื้อผ้าควรเป็นระเบียบจะ
ช่วยให้การใช้เป็นระเบียบตามไปด้วย
4. อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ควรแข็งแรง ทนทาน เพียงพอ สำหรับการใช้อย่าง
กลุ่ม และขนาดใหญ่พอสำหรับเด็กที่จะใช้ด้วยตัวเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.4 ศูนย์ก่อสร้างไม้บล็อก (Block - Building Center)

บล็อก (Block) เป็นอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการเล่นของเด็กเล็กเป็นอุปกรณ์ประเภทแรกที่เด็กชอบเล่น (Hammond 1967 : 254 อ้างถึงใน เยาวพา เชะคุปต์ : 22) บล็อกมีหลายชนิด ซึ่งใช้กันในหลายจุดมุ่งหมาย เยาวพา (Kolumbus 1979 อ้างถึงในเยาวพา เชะคุปต์ 2528 : 27) อ้างอิงว่า โคลัมบัสพูดถึงชนิดของบล็อกว่ามี 3 ชนิดคือ

1. บล็อกชุด (Unit Block)
2. บล็อกกลวง (Hollow Block)
3. บล็อกเล่นบนโต๊ะ (Table Block)

บล็อกเป็นอุปกรณ์ที่เด็กชอบเล่นมาก เพราะสามารถเล่นได้ทั้งคนเดียวและหลายคน จากการเล่นบล็อกเด็กจะรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในการทำงาน ทำให้เด็กได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยให้เขาเข้าใจถึงสิ่งแวดล้อมและรูปร่าง โครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่มีขนาดใหญ่และช่วยให้เด็กได้รู้จักตัวของตัวเองด้วย

2.7.5 ศูนย์วัสดุสำหรับเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้และภาษา (Learning , Language and Readiness Materials Center)

เยาวพา เชะคุปต์ (เยาวพา เชะคุปต์ 2528 : 50) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง พูดอ่าน เขียน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการรับและส่งข้อมูล ทักษะทั้ง 4 ประการนี้จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน และควรได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

ศูนย์เตรียมความพร้อมจะเป็นแหล่งรวมข้อมูลต่าง ๆ สำหรับพัฒนาความพร้อมทางการเรียนรู้และภาษา เฟลมมิง (Flemming 1977 : 25 -26) กล่าวว่าศูนย์นี้ต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีชั้นวางของ โต๊ะ ซึ่งจัดสำหรับกลุ่มและรายบุคคล อาจจะวางโต๊ะใหญ่ไว้ข้าง ๆ ฝาผนัง ที่กั้นห้อง เพื่อให้เด็กมีที่ว่างมากขึ้น สำหรับทำกิจกรรมและไม่ต้องรบกวนหรือแข่งขันกับเด็กในโต๊ะอื่น ๆ อนึ่งศูนย์วัสดุอาจจะใช้สะดวกขึ้นถ้าหากวางเก้าอี้ไว้รอบ ๆ โต๊ะสี่เหลี่ยมหรือโต๊ะกลม

ในบางศูนย์อาจจะวางโต๊ะแคบ ๆ ติดกับฝาผนังเพื่อวางภาพต่าง ๆ และอาจจะใช้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เป็นศูนย์หนังสือด้วยก็ได้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในศูนย์ภาษาหรือศูนย์หนังสือควรจะเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึก

1. การนั่ง : ช่วยให้เด็กค้นพบและทราบว่าควรจะแสดงความคิดออกมาดัง ๆ
2. การคิด : ให้โอกาสในการแก้ปัญหา
3. การพูด : กระตุ้นให้เด็กพูดสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ สิ่งที่กำลังจะทำในเวลาที่มีอยู่ การตั้งชื่อสิ่งของ หรือการแสดงบทบาทสมมติในศูนย์การแสดง การพูดโทรศัพท์ ครูควรยอมรับว่าสิ่งที่เด็กพูดออกมามีความสำคัญ ยอมรับฟังความคิดของเด็ก ใช้เกมส์ในการสร้างคำศัพท์ และเรียนรู้เกี่ยวกับคำนาม คำคุณศัพท์และคำขยายกริยา
4. การเขียน : ช่วยเด็กได้ค้นพบคำศัพท์และความคิดที่ควรเขียนออกมา เช่น ชื่อสิ่งของที่เขียนไว้ การใช้เครื่องหมาย แผนภูมิเพลงภาพคู่กับคำ
5. การอ่าน : ครูอ่านให้เด็กฟัง ครูแสดงบัตรคำและบัตรภาพ ครูสัมพันธ์ภาพกับคำหรือคำกับสิ่งของเพื่อช่วยให้เด็กได้ตระหนักในความจำเป็น ความตื่นเต้นในการอ่านสัญลักษณ์หนังสือและสิ่งอื่น ๆ ในโลกของเขา ให้เด็กได้มองเห็นความคิดของเขา เมื่อครูเขียนออกมาจึงจะเป็นการกระตุ้นเด็กแต่ละคนให้อยากเขียนด้วยตนเอง

2.7.6 ศูนย์ศิลปะ (Art Center)

เยวพา เดชะคุปต์ (เยวพา เดชะคุปต์ 2528 : 96) กล่าวว่า ศิลปะเป็นแนวทางที่ช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถและความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปของภาพหรือสิ่งของที่เด็กจะสามารถแลเห็นได้เด็กจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็นรู้สึกและคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้าทดลอง และสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่น และโลกที่อยู่รอบตัวเขาเข้าใจได้

ศูนย์ศิลปะควรตั้งอยู่บนพื้นที่ที่สามารถล้างได้ ใกล้เคียง กับอ่างล้างมือ มีเนื้อที่ว่างกว้าง ๆ และห่างจากทางเดินไปมาของเด็ก การสร้างสรรค์นี้จะสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ เน้นความสำคัญของกระบวนการ (Process) มากกว่าผลที่ได้รับ (Product) ประสบการณ์ด้านศิลปะจะช่วยให้เด็กได้ผ่อนคลาย ทำให้เกิดความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ เด็กมักจะแสดงความรู้สึกและความคิดออกทางศิลปะ

2.7.7 ศูนย์หนังสือ (Book Center)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การอ่านในวัยเด็ก จะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ และเป็นการปูพื้นหรือเตรียมใจว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ความพร้อมเพื่อการอ่าน หรือการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลคือหนังสือ เมื่อเขาเติบโตขึ้น การเตรียมความพร้อมในการสอนอ่าน ควรมุ่งให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน สนใจ พอใจ และอยากจะทำ

การเลือกหนังสือสำหรับเด็กเล็กควรทำด้วยความระมัดระวังข้อแนะนำต่อไปนี้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกหนังสือสำหรับเด็ก

ศูนย์หนังสือควรมีแสงสว่างเพียงพอ เงียบ และเป็นส่วนตัว ควรอยู่ห่างจากศูนย์ที่มีกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวมาก ๆ อาจจะจัดศูนย์หนังสือไว้ใกล้ ๆ กับศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อที่อาจจะใช้หนังสืออ้างอิงได้ด้วย การตกแต่งบริเวณด้วยต้นไม้ อ่างเลี้ยงปลา จะทำให้เด็กรู้สึกเหมือนกับอยู่ที่บ้านและกระตุ้นให้อยากอ่านกันคว่ำต่อไป

ศูนย์เหล่านี้ได้แบ่ง โรงเรียนหรือห้องเรียนออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมในแต่ละศูนย์และค่อย ๆ เคลื่อนที่ศูนย์ใหม่อย่างมั่นใจและเป็นอิสระตามความจำเป็นของเขาและเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นจำนวนมากมีโอกาสเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือรายบุคคลเพื่อที่ครูจะได้มีโอกาสในการสร้างความพร้อม และความสนใจในบทเรียนขึ้นในตัวเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำได้ยากในการเรียนกลุ่มใหญ่

สิ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือ มิใช่จะจัดสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์แบบแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ผู้ใหญ่จะต้องเป็นผู้ร่วมมือที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่เด็ก และคอยแนะนำเพื่อเป็นแนวทางแก่เด็กการจัดสภาพศูนย์ควรอำนวยความสะดวกในการนิเทศน์ ซึ่งบางศูนย์อาจต้องหยุดไปในบางวันก็อาจจะจัดศูนย์อื่นที่น่าสนใจนั้นแทน (การศึกษาก่อนวัยเรียน, นิตยา สุวรรณศรี ; 18 , 21)

2.8 ส่วนกิจกรรม

1. ควรมีรูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 5x7 เมตร หรือ 7x9 เมตร (ดีที่สุด) เด็ก 2-3 ขวบ ควรมีพื้นที่ในห้องประมาณ 1.75 ตารางเมตร ต่อ 1 คน เด็ก 3-4 ขวบประมาณ 2 ตารางเมตร ต่อ 1 คน ทั้งนี้ห้องควรสามารถดัดแปลงเป็นห้องนอนได้ด้วยหากไม่มีห้องนอนแยกต่างหาก

2. ลักษณะของห้อง ควรโปร่ง มีหน้าต่างมาก มีช่องระบายอากาศเหนือหน้าต่างมีประตู 2 บาน สามารถปิดล็อกได้ เพดานห้องสูงจากพื้น 3-3.50 เมตร มีดวงไฟที่ให้แสงสว่างได้เพียงพอ (หลอดฟลูออเรสเซนต์)

- ผืนและเพดานห้องควรทาสีสวยงามเย็นตา
- พื้นห้อง ควรทำด้วยไม้อัดแน่นไม่มีร่อง หากเป็นพื้นปูนซีเมนต์ ต้องปูเสื่อน้ำมัน
- มีตู้หรือชั้นเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กแต่ละคน มีชั้นวางอุปกรณ์ของห้อง
- ภายในห้องควรจัดให้มีมุมต่าง ๆ เช่น มุมบดลูก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมคลีนิก ฯลฯ
- มีกระดานดำ อยู่ในระดับที่เด็กจะใช้ได้ และมีบอร์ด สำหรับติดผลงานเด็ก
- ผืนห้องควรใช้ไม้เนื้ออ่อน หรือใช้วัสดุ เนื้อนุ่มๆ เพื่อป้องกันเสียงสะท้อน

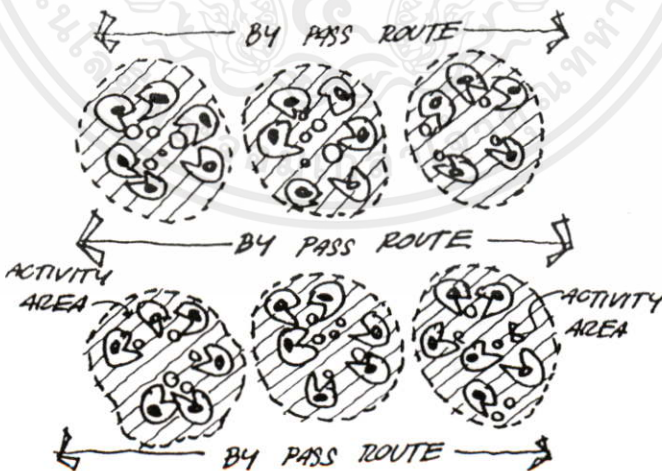
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่ในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก อาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมหลายๆ อย่างก็ได้ โดยพื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลากัน และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์และย้ายเครื่องเขียน ตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่ (มาตรฐานชั้นพื้นฐานการจัดการบริการรับเลี้ยงเด็ก และ พัฒนาการเด็ก ปฐมวัย (0-6 ปี) กรมประชาสัมพันธ์ : 2539 หน้า 4)

บริเวณส่วนกิจกรรมและเล่นนี้เป็นที่ซึ่งเด็กใช้เวลาามากที่สุดอยู่ในนั้นเหมือนบ้านที่สองของเขาสภาพความอบอุ่นและบรรยากาศต่างๆ จึงควรใกล้เคียงความเป็นบ้านมากกว่าเป็นห้อง Lecture การเรียนรู้ของเด็กวัย 3-6 ขวบนี้ ส่วนใหญ่จะเรียนจากเพื่อน ๆ ด้วยการเล่นร่วมกัน ทานขนม ฟังนิทาน ร้องเพลง เดินรำ ร่วมกันและแน่นอนที่สุด เมื่อเด็ก ๆ จับรวมกลุ่มกันได้ เสียงหัวเราะ ร้องไห้ ตะโกน เกะกะสิ่งของ จะต้องเกิดขึ้นมาทันที ระบบ acoustic และวัสดุดูดเสียงต่างๆ จึงควรนำมาปรับปรุงใช้กับบริเวณนี้ การจัดกลุ่มเด็กเล่น (activity area) อาจทำได้หลายวิธี เช่น เรียงตามยาว มีทางเดินร่วม (by pass routes) คั่นเป็นแถวๆ (รูปที่ 2.1) หรือจับกลุ่มรอบทางเดินร่วม มีบริเวณเล่นรวมขนาดใหญ่อยู่กลางวง (รูปที่ 2.2)

รูปที่ 2.1

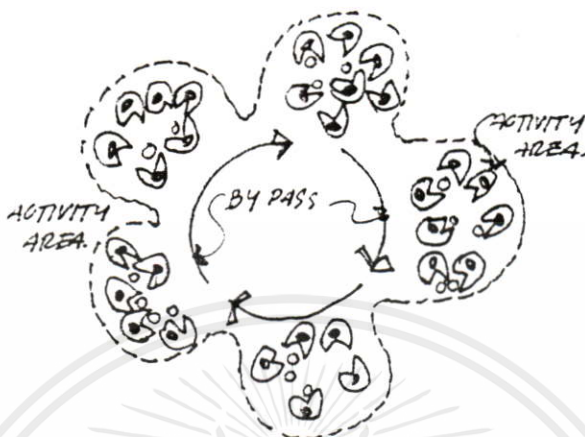
แสดงการจัดกลุ่มเด็กเล่นโดยเรียงตามยาว และมีทางเดินร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.2

แสดงการจัดกลุ่มโดยรอบเป็นทางเดินร่วม มีบริเวณเล่นรวมขนาดใหญ่อยู่กลาง

รูปที่ 2.3

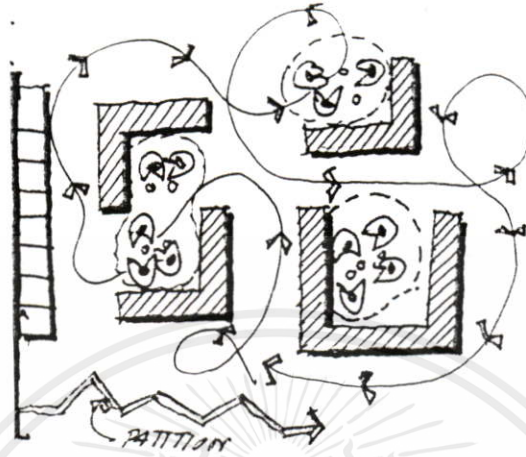
แสดงการจัดเป็นกลุ่มในที่โล่งมีตู้อยู่ผนัง โดยรอบไว้เก็บเครื่องเล่นของเด็ก

เป็นการจัดบริเวณเปิดอิสระสำหรับเด็กเล่นเป็นกลุ่ม โดยไม่มีฝาแบ่งกั้นระหว่างกลุ่ม สะดวกสำหรับครูและพี่เลี้ยงที่จะดูแลเด็กใช้ผนังสองด้านเป็นที่เก็บเครื่องเล่นต่าง ๆ อย่างถาวร (permanent storage) สะดวกในการหยิบใช้เล่นแล้วเก็บ พื้นควรปูพรมหรือวัสดุที่นุ่มสบายพร้อม กับดูแลเสียงได้ การ planning แบบนี้อาจจะเกิดการรบกวนระหว่างกลุ่ม (conflict) เมื่อแต่ละกลุ่ม ของ activity center มาซ้อน หรือชนกันบ้างบางขณะที่เล่น ตัวอย่าง Phoebe hearst Preschool Learning Center

รูปที่ 2.4

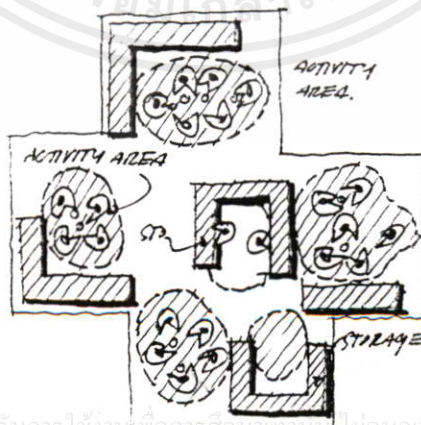
แสดงให้เห็นการจัดกลุ่ม โดยมีตู้เดียวเป็นตัวแบ่งพื้นที่

เป็นการจัดให้เด็กเล่นอิสระเช่นกันแต่มีตู้เก็บของหรือแฟงกันเดียว ๆ ซึ่งสามารถเคลื่อนที่ได้ง่าย เพื่อจัดแบ่งกลุ่มเด็กเล่นไม่ให้ซ้อนกัน แบ่งสัดส่วนบ้างตามสมควร ความสูงของวัสดุแบ่งกั้นนี้ประมาณ 0.60 เมตร เหมาะสำหรับกิจกรรมที่เด็กต้องยืนหรือวิ่งเล่นและครูก็สามารถมองเห็นพฤติกรรมเด็ก ๆ ได้ ถ้ามีการจัดวัสดุแบ่งพื้นที่นี้เป็นรูปตัว L หรือ U ควรกรุวัสดุดูดเสียงไว้กันการสะท้อนเสียงด้วย ดูตัวอย่างจาก H. Jones Child Study Center และ The Bing Nursery School

รูปที่ 2.5

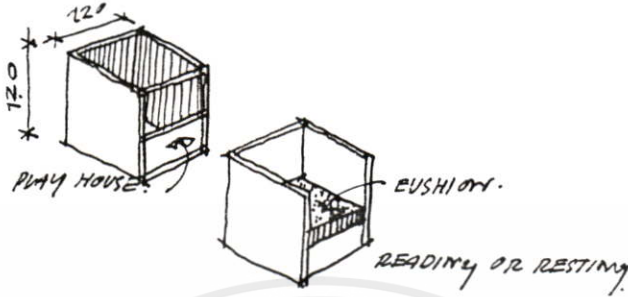
แสดงการจัดกลุ่มโดยแบ่งแยกกิจกรรมของเด็ก ทำให้เด็กมีความสนใจต่อกิจกรรมมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดเป็นการจัดให้เด็กเล่นเป็นกลุ่มประมาณ 10-12 คน ในซอกมุมที่กำหนดให้ (ต่างกับรูปที่ 2.3 & รูปที่ 2.4) เพื่อเป็นสัดส่วนและสามารถแยกกิจกรรมของเด็กที่ใช้เสียงดังมากออกจากคังน้อยได้ผลดี เน้นให้เด็กแต่ละกลุ่มสนใจเฉพาะกลุ่มของตนมากขึ้น อาจเหมาะสำหรับเด็ก 5-6 ขวบ ดูตัวอย่างจาก Child Minders School

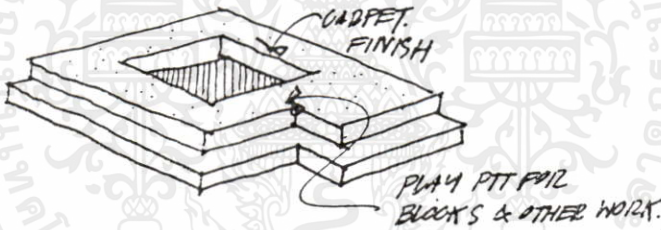
รูปที่ 2.6

แสดงการจัดกรุภัณฑ์ที่สามารถใช้เป็นมุมบ้านสมมุติของเด็ก

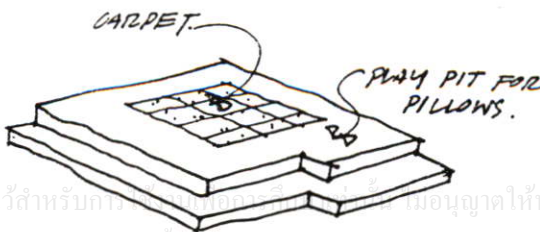
รูปที่ 2.7

แสดงการใช้หุ้ยมุมและกรวยวัสดุที่ต่างชนิดกันเพื่อแบ่งแยกเนื้อที่การใช้งาน

รูปที่ 2.8

แสดงการยกระดับพื้นที่เพื่อให้เกิดการแบ่งแยกพื้นที่กิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

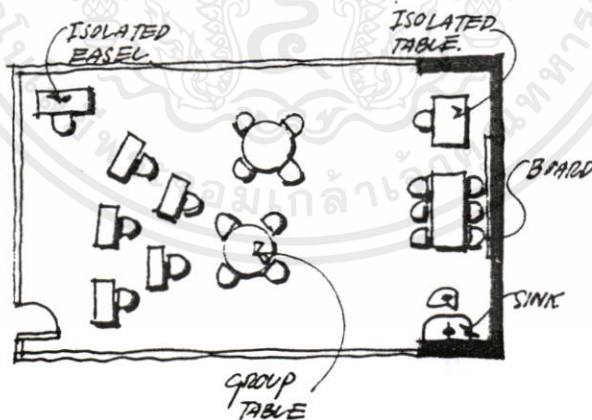
เป็นแนวเสนอแนะในการออกแบบให้เกิด "Sense of place" บนพื้นอาคาร อาจทำเป็นหลุมกรูปรวมใส่ของเล่นบ้าง หรือขั้นบันไดเป็นอีกระดับหนึ่ง เพื่อแยกเนื้อที่กัน อาจใช้รูปเรขาคณิตต่างๆ มาประกอบทำเป็นเฟอร์นิเจอร์พิเศษสำหรับเด็กเล็ก ๆ สมมุติให้เป็นบ้านบ้าง รถบ้าง หรือนั่งอ่านหนังสือก็ได้ เช่นนี้เป็นต้น

2.9 ส่วนศิลปะและงานสร้างสรรค์

งานฝีมือเช่นนี้เด็กอาจต้องการเล่นหรือทำคนเดียวเงียบ ๆ ไม่อยากให้เพื่อน ๆ มายุ่ง บางขณะอาจต้องการรวมกลุ่มกันทำ มีการแข่งขันประกวดกันบ้างก็ได้ ดังนั้นการจัดห้องทำงานศิลปะและงานฝีมือเด็กเช่นนี้ ควรจัดโต๊ะหรือขาตั้ง (easel) เขียนภาพในลักษณะทั้งทำงานเดี่ยว และงานกลุ่มมีบริเวณกับอุปกรณ์เครื่องใช้ในงานนี้ พร้อมบริเวณอ่างล้างมือ พื้นควรใช้วัสดุที่ทำความสะอาดง่าย ฝาผนังบางส่วนควรกรุกระเบื้องเคลือบเพื่อง่ายแก่การรักษาความสะอาด บางส่วนที่ต้องการให้เด็กเขียนเล่นได้ก็ควรกรุโฟมยักๆ ส่วนที่จะติดงานเด็กแสดงควรเป็นชานอ้อย เป็นต้น

รูปที่ 2.9

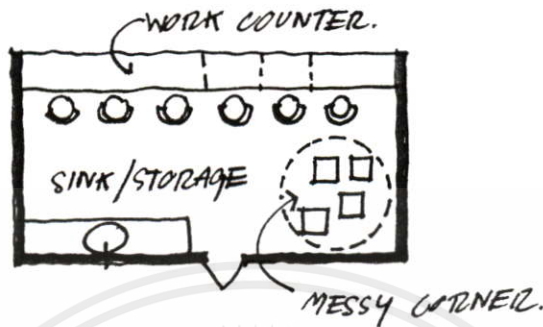
แสดงการจัดกลุ่มกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.10

แสดงการจัดเคาน์เตอร์ยาวตลอดในกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์

รูปที่ 2.11

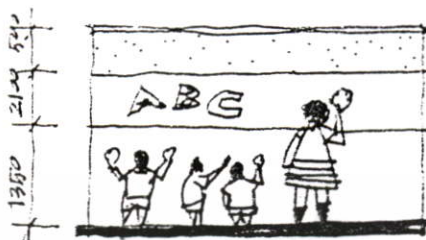
แสดงการให้เด็กใช้ผนังในการระบายสีหรือวาดรูปโดยผนังจะเป็นพลาสติกหรือกระจก

แสดงจัดที่ทำงานศิลปะของเด็กทั้งเล่นคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่มในห้องเดียวกันความสูงของโต๊ะที่เด็กจะนั่งทำงานประมาณ 0.55 เมตร ส่วนโต๊ะที่เด็กจะนั่งทำงานประมาณ 0.45 เมตรถึง 0.50 เมตร ขาตั้ง (aesel) เขียนภาพอาจใช้แบบ Free Standing หรือติดข้างฝา Wall Mounted ก็ได้ ตัวอย่างการจัดเป็นลักษณะ Counter ยาวตลอดห้องให้เด็กแต่ละคนนั่งหันหน้าเข้าข้างฝา (Counter กว้าง 0.75 เมตร สูง 0.50 เมตร) เหมาะสำหรับเด็กทำงานคนเดียว ไม่รบกวนกันสายตาไม่ประสานกัน ตัวอย่างรูปที่ 2.10 ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.12

แสดงการให้เด็กได้วาดรูปในระดับของเด็กและครูสามารถใช้กระดานดำได้ในระดับของผู้ใหญ่

รูปที่ 2.11 เป็นตัวอย่างการให้เด็กได้เล่นเขียนบนผนังห้อง โดยใช้วัสดุกระจกหรือแผ่นพลาสติกแข็งใสเป็นพื้นผนัง เด็กอาจใช้สีเขียนหรือเขียนด้วยนิ้วมือ เด็กอาจเล่นได้ 2 ด้านของวัสดุใสนี้ รูปที่ 2.12 ใช้กำแพงห้องซึ่งอาจเป็นทั้งในห้องและนอกห้องก็ได้ เป็นที่ประลองฝีมือเด็ก โดยใช้วัสดุเช่น โฟมยัก้า กระเบื้องเคลือบ กระดานดำกรูไว้ในระดับรัศมีเด็ก สูงประมาณ 1.35 เมตร เหนือนั่นเป็นรัศมีผู้ใหญ่ ใช้เป็นที่ครูเขียน

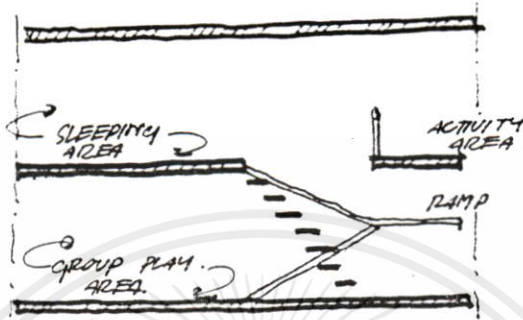
2.10 ส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก

การพักผ่อนเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก ดังนั้นชั่วโมงพักผ่อนหรือนอนหลับจะต้องจัดให้แก่เด็กคือประมาณวันละ 3 ชั่วโมง ห้องนอนควรเงียบและมีอุปกรณ์ในการนอนอย่างเพียงพอห้องนอนควรสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก ที่นอนกลางวันเด็กควรมีบรรยากาศเงียบ ไม่ถูกรบกวนจากเสียงขูดข่วนภายนอกมากนักลมพัดผ่านได้ไม่ร้อนอ้าว ถ้าทางโรงเรียนไม่มีสถานที่พอให้เด็กนอนอาจทำความสะอาดบริเวณห้องเรียนแล้วปูที่นอนให้ แต่ครูจะมีภาระในการปูและเก็บที่นอนเพิ่มขึ้น ถ้าโรงเรียนไหน มีบริเวณมากพออาจจัดไว้เป็นที่นอนโดยเฉพาะก็จะดีมาก ดังตัวอย่าง รูปที่ 2.13 จะใช้ชั้นลอย (Mazzanine) เป็นที่นอนกลางวันเด็ก สำหรับบันได ถ้าสามารถออกแบบให้เป็นทางลาด (ramp) ความชันพอเหมาะสำหรับเด็กก้าวเดินจะดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.13

แสดงการใช้เนื้อที่เป็นชั้นลอยเป็นส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก

รูปที่ 2.14 ที่พักนอนกลางวันอยู่ในพื้นที่เดียวกับส่วนเล่น เพียงใช้ที่กั้น(barrier) ง่ายๆ กันก็ได้ รูปที่ 2.16 เป็นการจัดที่นอนเด็กแบบ "Pullman " เด็ก 1 คนใช้เนื้อที่ประมาณ 2 ตารางเมตร รูปที่ 2.17 เป็นการจัดเตียงแบบ"Bunk-bed " วิธีนี้จะลดการใช้เนื้อที่ประมาณ 1.1 ตารางเมตร รูปที่ 2.15 ถ้ามีเนื้อที่มากพอจัดนอนเรียงกันโดยมีเนื้อที่เว้นว่างเป็นทางเดินบ้าง ทำให้เป็นสัดส่วน ส่วนของเด็กแต่ละคน วิธีนี้เด็ก 1 คน จะใช้เนื้อที่ประมาณ 2.7 ถึง 3.6 ตารางเมตร

รูปที่ 2.14

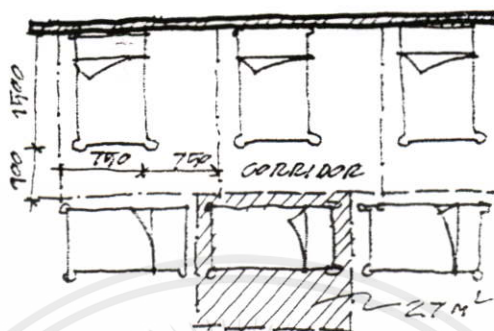
แสดงการใช้ที่กั้นเพื่อแบ่งพื้นที่ในการใช้งานระหว่างส่วนเล่นกับส่วนนอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

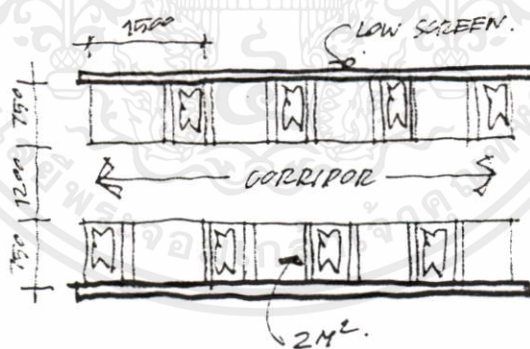
รูปที่ 2.15

แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันของเด็กโดยใช้เนื้อที่ 27 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน

รูปที่ 2.16

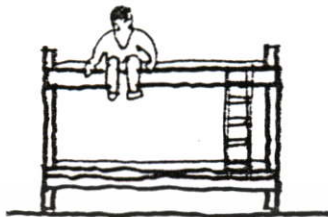
แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันโดยใช้พื้นที่ 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.17

แสดงการจัดพื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน โดยใช้เนื้อที่ 1.1 ตารางเมตร ต่อเด็ก 2 คน

ห้องอื่น ๆ

1. ห้องพยาบาล ควรอยู่ใกล้ห้องเรียน มีอากาศถ่ายเทสะดวก ขนาดของห้องกว้างพอที่จะตั้งเตียงพยาบาลได้ 3-5 เตียง มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นพอเพียง
เตียงพยาบาลสำหรับเด็ก 2-3 ขวบ ควรมีขนาด 75x135 ซม.
เตียงพยาบาลสำหรับเด็ก 3-4 ขวบ ควรมีขนาด 80x140 ซม.
หรือจะใช้เก้าอี้ของเด็กอนุบาลก็ขอขนาด 85x145 ซม. ก็ได้
2. ห้องน้ำ - ห้องส้วม ควรอยู่ในห้องเดียวกัน มีขนาดใหญ่พอ มีฝักบัวสำหรับอาบน้ำเด็ก 3-5 ที่ หรือมีอ่างน้ำทำด้วยซีเมนต์เป็นแนวยาวสูงประมาณ 35 ซม. ก็ได้
จำนวนห้องส้วม ควรเป็นอัตราส่วน 1 ห้องต่อนักเรียน 20 คน ขนาดของโถส้วมต้องให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก 2-4 ขวบด้วย

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะทางกายภาพ มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้สอยตามทฤษฎีจิตวิทยาสภาพแวดล้อม ดังนั้นการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้ถูกต้องตามแนวการจัดประสบการณ์ จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการพัฒนาการแก่เด็กทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานในพัฒนาการขั้นต่อไป ดังนั้นจึงควรนำข้อมูลแนวการจัดประสบการณ์ และพฤติกรรมเด็กมาพิจารณาอย่างจริงจังในการออกแบบเพื่อให้สภาพแวดล้อมทางกายภาพตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด (ธงไชย เฟอร์ชตพิบูลย์, 2529 : 106) อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดโดยไม่เสียลิขสิทธิ์
สมมุติฐานที่ต้องใช้ในงานวิจัยตามแนวคิดทฤษฎีนี้คือ การเรียนรู้พฤติกรรมเด็กในแต่ละวัยและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของเด็ก

การศึกษาลักษณะทางกายภาพให้สอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมนั้น อาจต้องคำนึงถึงตัวแปรต่างๆ เช่น

1. สภาพของตัวบุคคล
2. สภาพทางพฤติกรรม
3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

2.12 องค์ประกอบในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

1. สภาพของตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันโดยต่างได้รับอิทธิพลดังนี้

- สรีรวิทยา เป็นขนาดสัดส่วนร่างกายของมนุษย์ จัดเป็นความต้องการพื้นฐานทางด้านชีวภาพ
- บุคลิกภาพ เป็นสิ่งที่มนุษย์มีมาแต่กำเนิด ประกอบการเรียนรู้และแรงจูงใจที่ได้รับจากสภาพโดยรอบ
- สังคม เป็นระเบียบหน้าที่โครงสร้างของสังคม

2. สภาพของพฤติกรรม ในตัวบุคคลจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งตัวแปรที่ทำให้พฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกันคือ

- ลักษณะต่าง ๆ ของตัวสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คุณสมบัติของสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่ควบคู่กับโอกาสในฐานะเป็นสิ่งเร้า ซึ่งมีผลต่อลักษณะทางพฤติกรรม
- โอกาสของสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์จะส่งเสริมหรือขัดขวางพฤติกรรมนั้น โอกาสจึงเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สอดคล้องเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและกิจกรรมของเด็ก เป็นตัวกำหนดและก่อให้เกิดโปรแกรมในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.13 REFERENCE : FORUM , INTERIOR DESIGN (APRIL 1992) : 34-35

ผู้ให้คำแนะนำในด้านงานวิชาชีพของงานออกแบบ (PROFESSIONAL DESIGN RECOMMENDATIONS) บทความตอนล่างนี้ได้คัดทอนมาจากจดหมาย , การสัมภาษณ์ และบทความข้อมูลหลากหลายจากคนคอยดูแลเด็ก นักจิตวิทยา , นักออกแบบภายใน นักคิดค้น เป็นต้น

1. การวางแผนพื้นที่ (SPACE PLANNING) เริ่มต้นโดยการกำหนดการแบ่งแยกพื้นที่สำหรับการรับประทานอาหาร การนอนหลับเก็บของและห้องน้ำ แต่ปัญหาเรื่องงบประมาณจึงทำให้ต้องใช้พื้นที่เดียวกัน สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ถึงแม้มีข้อบังคับด้านงบประมาณ ก็สามารถกำหนดพื้นที่ได้ โดยการใช้ชั้นหนังสือเดี่ยว ๆ การแบ่งห้อง พรหมต่างชนิดต่างสีกัน พื้นที่ภายในต้องคำนึงถึงความแตกต่างการเข้าออกโดยอิสระ สถานที่และกิจกรรมบางอย่างควรให้เด็ก ๆ ง่ายๆ เด็กที่เดินเตาะเตาะ (Toddler) สามารถหยิบหนังสือมาดูเมื่อไรก็ได้ที่เขาต้องการ เด็กอายุ 3 ปีสามารถเข้าห้องน้ำเองได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตหรือมีที่เลี้ยงคอยดูแล เด็กอายุ 4 ปี สามารถเดินไปตักน้ำเองได้

2. สี (Color) ส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาของเด็กเล็ก ๆ ก็คือเรื่องสี เป็นหัวข้อพื้นฐานเช่นเดียวกับการนับและการจับกรุปพรรณสีของสิ่งแวดล้อม

วัสดุต่าง ๆ จำนวนมากที่มีอยู่มักจะทำมาจากพลาสติก โดยทั่วไปมักจะมีสีสดใสที่สดใสของเล่นของเด็ก ซึ่งเป็นเครื่องมือการสอน มีสีสดใสที่ไม่น่าเบื่อ เช่น สีแดง สีน้ำเงิน สีเหลือง สภาพแวดล้อมที่ออกแบบอย่างดี ทำให้มีสีสดใสตามความคิดของเด็ก จะแสดงตอบต่อสีที่สดใสที่เคลื่อนไหว

ความคิดที่สืบทอดกันมาว่าเด็ก ๆ ที่ว่องไวและคล่องจะตอบโต้กับวัสดุต่าง ๆ ที่มีสีสดใส และเด็กที่เฉื่อยจะตอบโต้กับสิ่งแวดล้อมที่มีสีอ่อนนุ่ม ความจริงแล้วนั้นเป็นตรงข้ามกับความเป็นจริงเสมอ เด็ก ๆ ที่คล่องแคล่วว่องไวก็ชอบสิ่งแวดล้อมที่ราบเรียบ ที่ดีที่สุดควรจะจัดให้มีสีสดใสหลากหลายแล้วแต่กิจกรรม

3. แสง (Lighting) ถ้าเกิดใช้ไฟ (Fluorescent) ทั้งหมด พื้นที่ที่แตกต่างกันควรที่จะแบ่งแยกโดยใช้แสง (Spotlight) ในระดับอ่อน ๆ เพราะระดับของแสงไฟที่ต่างกันสามารถสร้างความสงบ อารมณ์ของเด็กลงได้ เช่น การเล่านิทาน เด็กจะมีสมาธิความตั้งใจและมีอารมณ์ที่คล้อยตามระดับแสงไฟที่สลัว ยังสามารถทำให้เด็กหลับได้ การเปลี่ยนระดับของแสงไฟยังบอกเด็กว่ากิจกรรมใหม่กำลังจะเริ่มขึ้น และยังเปลี่ยนความสนใจใหม่ให้เด็กอีกด้วย

4. พื้น (Flooring) ความอ่อนนุ่ม ในพื้นที่ที่เด็กสามารถเล่นและพักผ่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญ เมื่อเลือกพื้นที่ (Vinyl) ที่ทำความสะอาดได้ง่ายแล้วควรเตรียมพรมผืนเล็ก ๆ หรือพรมที่มีสี

สั้นหลากหลาย เด็ก ๆ ส่วนมากจะไม่ชอบระดับเสียงที่สูง พื้นที่ที่สามารถดูดซับเสียงสามารถช่วยได้เยอะในพื้นที่ที่มีกิจกรรมรวมถึงพื้นที่ที่เด็กใช้เล่นของเล่นด้วย

5. ผนัง (Wall Treatment) ในช่วงแรกของชีวิตเด็ก ผนังจะเปรียบเสมือนที่ดูแลความปลอดภัย และยังเป็นสิ่งกระตุ้นต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กที่เริ่มโตจะเริ่มสนใจกับลวดลาย และ (Texture) ของผนัง ขณะเดียวกันมันเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะห้ามไม่ให้พวกเขาจับจองเป็นเจ้าของผนังโดยการวาดภาพ ซึ่งจำเป็นต้องใช้พื้นที่มากพอสำหรับกิจกรรม ผนังจึงต้องสามารถทำความสะอาดและสามารถเปลี่ยนผนังได้

พื้นที่ด้านในไม่ควรจะรกเร็วในการใช้สายตาของเด็ก ๆ ด้วยการใช้แสงสว่างมากเกินไป หรือแม่สีและผนังที่เต็มไปด้วยสีโปสเตอร์ ตัวอักษร , ตัวเลข , หรือภาพไดโนเสาร์ ต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นมากเกินไปเป็นการทำให้เด็กที่มากกว่าสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เด็ก ๆ จะค้นพบและเรียนรู้ได้ดีในสภาพแวดล้อมที่ราบรื่น (สงบ) เชื้อเชิญ ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นระเบียบ สิ่งที่ดีควรระวังอย่าใช้กระดาษปิดผนัง (Wall Paper) ที่มีลวดลายยุ่ง ๆ เหมือนลายขวางหลายจุด ๆ เพราะทำให้เด็กมีอาการมึนงง ป้ายต่าง ๆ ควรต้องเห็นชัด เข้าใจง่ายสำหรับเด็ก ๆ และควรแขวนที่ระดับความสูงของเด็ก ๆ ที่

6. อุปกรณ์การตกแต่ง (Decorative Elements) งานศิลปะ (Artwork) นาฬิกา โปสเตอร์ และสิ่งอื่น ๆ ที่ติดผนังควรแขวนที่ระดับของเด็กไม่ใช่ระดับของผู้ใหญ่ เมื่อแขวนสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อยู่บนเนื้อสีของผนัง ทำให้รู้สึกว่าเป็นของผู้ใหญ่ไม่ใช่ของเด็ก การเพิ่มกระจกที่ไม่แตก ตั้งไว้ที่ระดับต่ำเป็นสิ่งที่ดีในพื้นที่ของทารก

7. เฟอร์นิเจอร์ (Furniture) ถึงแม้จะมีความปลอดภัยและเป็นพื้นที่ทำความสะอาดได้ง่ายและมีเฟอร์นิเจอร์ในสัดส่วนที่เล็ก สภาพแวดล้อมใน Day care ที่ไม่ควรแตกต่างเลยจากโลกภายนอก เพราะไม่สามารถนั่งบนเก้าอี้เล็ก ๆ ได้ ส่วนใหญ่จะนั่งบนโซฟาอย่างน้อยในช่วงเวลาหรือบางเวลาที่ผู้ดูแลสามารถดูแลเด็ก 2-3 คน ได้ในเวลาเดียวกันที่เด็กสามารถนอนคุดูได้เช่นกัน

8. ห้องอาบน้ำ (Bath Room) สภาพแวดล้อมของ Day Care จากการศึกษาพบว่าควรมีที่ล้างมืออย่างถูกต้องเพราะสามารถช่วยลดการติดเชื้อโรคได้ อย่างล้างที่สามารถใช้ได้สะดวกและง่ายควรมีไว้ใกล้ห้องน้ำ และส่วนรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

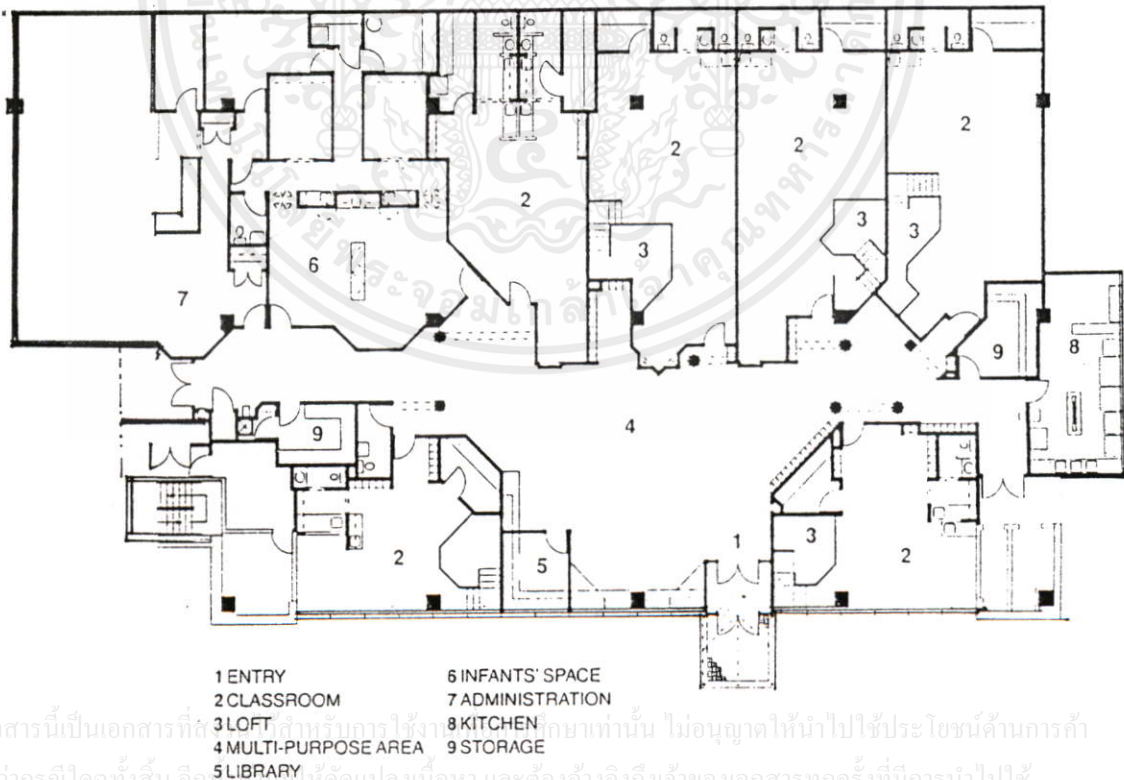
2.14 REFERENCE : HEALTH CARE DESIGN "FEDERAL DAY CARE" INTERIOR DESIGN (VOLUME 63) : 118-121.

LIDA DERSOOKIAN ผู้นำของ INTERIOR DESIGN อธิบายว่าจุดประสงค์ของศูนย์คือต้อนรับเด็ก ๆ ได้ประมาณ 100 คน ตั้งแต่ทารกถึง 5 ขวบ ที่ผู้ปกครองทำงานกับ SOCIAL SECURITY ADM ขนาดพื้นที่ยาว 129 ฟุตกว้าง 77 ฟุต เดิมทีสำนักงานในชั้นแรกของตึกองค์กร

ภายในจะมีฝ้าข้างเดียวที่มีหน้าต่าง นอกไปกว่านี้ห้องเรียนและห้องเหมือนกัน ในการออกแบบก็ต้องทำทุกอย่างให้ดีที่สุด การกระทำประสบความสำเร็จโดยการทำให้พื้นที่ภายในให้เป็นเหมือนถนน แสงสว่างบางส่วนจะเกิดขึ้นจากการเจาะช่องผนังที่ทำเหมือนด้านหน้าของตึกซึ่งเป็นส่วนประกอบของงานสถาปัตยกรรม อย่างเช่นจั่วและเสาหิน

รูปที่ 2.19

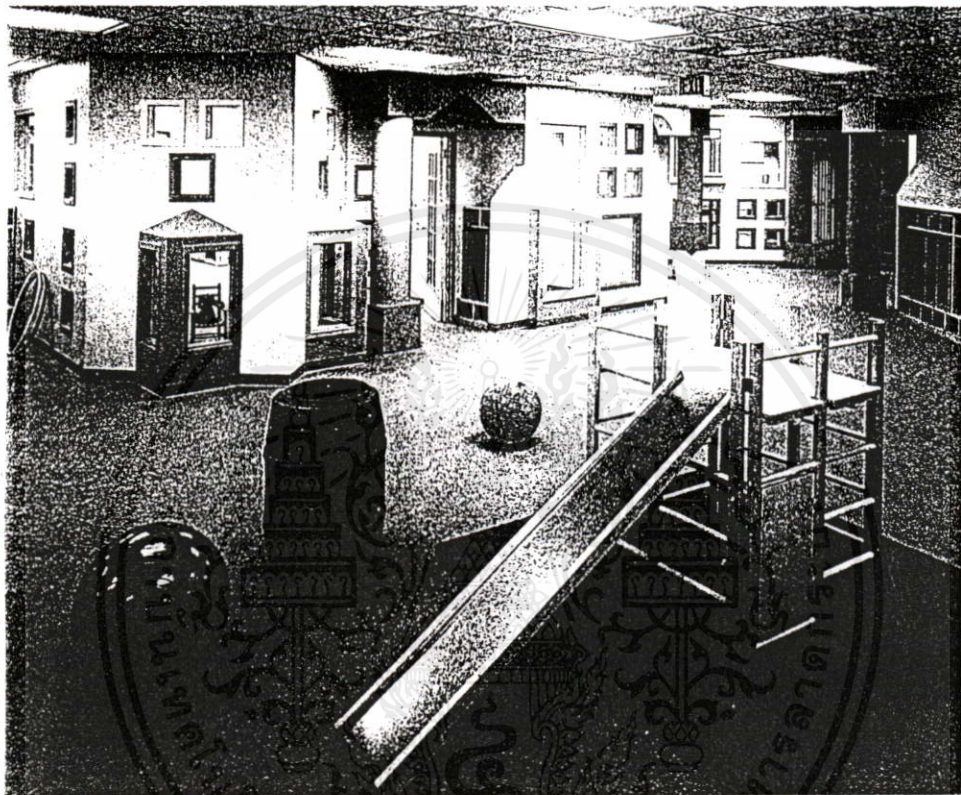
ผังแสดงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเนอร์สเซอรี่ในโครงการ FEDERAL DAY CARE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการอ้างอิงเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.20

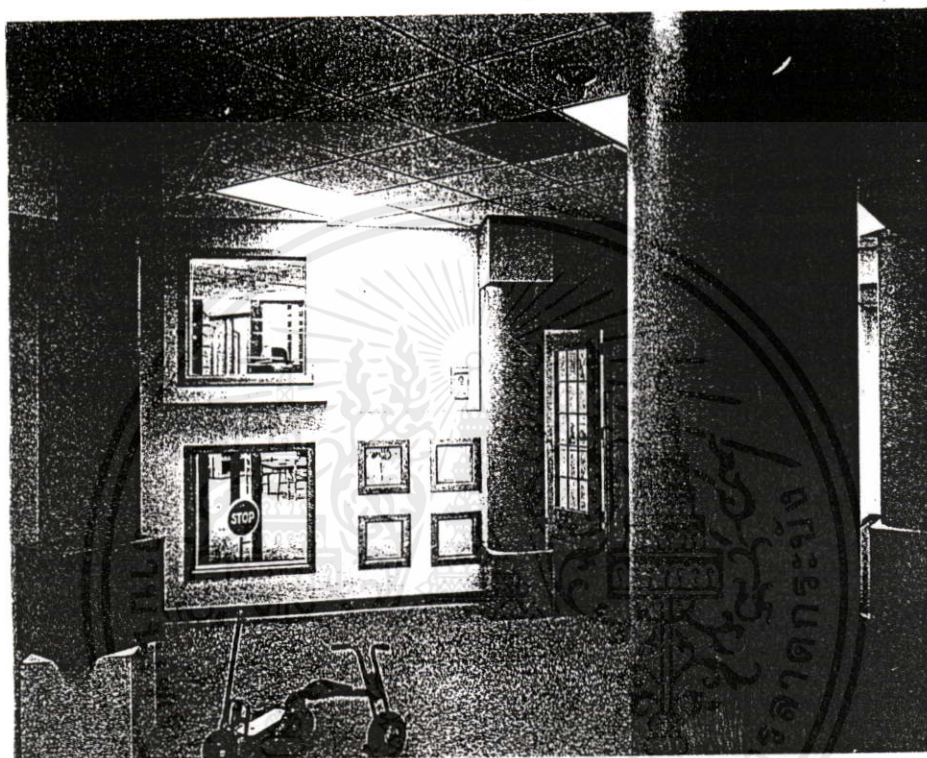
แสดงการเจาะช่องกับผนังเพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกทึบในการจัดแบ่งพื้นที่และบรรยากาศภายในโถงส่วนเอนกประสงค์ของเนอส์เซอรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.21

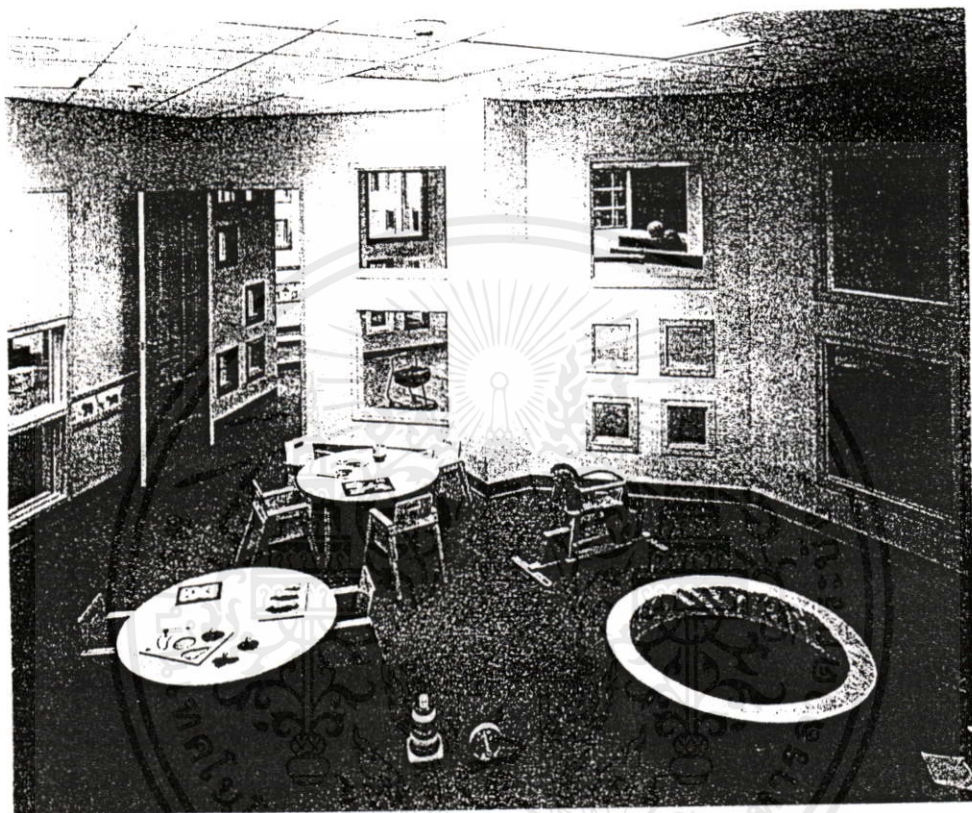
แสดงการเจาะและตกแต่งผนังภายในเนอร์สเซอรี่ เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกทึบ
ในการแบ่งพื้นที่ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.22

แสดงบรรยากาศภายในของเนอร์สเซอรี เช่นการจัดครุภัณฑ์กับกิจกรรมและ
การตกแต่งผนังโดยรอบ

ภายในห้องเรียนรวมถึงเครื่องเล่นแต่ละระดับบ่งบอกภาพลักษณะที่หลากหลายโดยยกสูง
เป็นแท่นสูงจากพื้น 3-5 ฟุต เพื่อให้เด็กได้ร่วมชุมนุมกันข้างใต้หรือข้างบน พื้นที่บนพื้นใช้เป็นที่
คลานเล่นสำหรับเด็กเล็ก พื้นคือไม้แข็งหรือนิ่ม โดยเลือกเป็นแผ่นโฟมที่ปิด สำหรับกันกระแทก
จากการก้าวพลาด การหล่น อุปกรณ์ที่ยุ่งอีกอย่างคือ เพลเด็ก ที่สำหรับเปลี่ยนผ้าอ้อมเด็ก ครวเล็ก
ๆ ที่ใช้ร่วมกันและที่เก็บสำหรับของเล่นและเสื้อผ้า ควรอยู่ในห้องเอนกประสงค์ ใช้สำหรับก
ิจกรรมภายใน ความสำเร็จของโครงการนี้คือการได้เป็นที่ยอมรับจากโปรแกรม FEDERAL
DESIGN ACHIEVEMENT AWARD 1992

เอกสารฉบับนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.15 ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ในสภาพแวดล้อม

นอกจากการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพตามที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด อิทธิพลที่มีความสำคัญต่อการแปรเปลี่ยนของพฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคล ได้แก่ ตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์เป็นตัวแปรที่จะต้องนำมาพิจารณาในการออกแบบและการวางแผนสภาพแวดล้อมกายภาพในการจัดระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างเช่นในการจัดที่นั่ง จำต้องคำนึงถึงความสนิทสนมระหว่างบุคคล บุคลิกภาพ บทบาททางสังคม ลักษณะเด่นทางสังคมนอกจากนี้ อายุและเพศของบุคคลยังเป็นสิ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบในการออกแบบและการวางแผนสภาพแวดล้อมกายภาพ

อายุ อาจพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคลได้ใน 2 ประการ คือ การที่บุคคลแสดงว่าตนมีพฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคล กับการที่บุคคลอื่นมีพฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคลต่อตน

ในประการแรกนั้น เรามักพบว่าเด็ก ๆ มักอยู่ใกล้กันได้ แม้ว่าไม่รู้จักกันกล่าวคือเด็กเล็กยังไม่แสดงว่าตนมีพฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคลที่ชัดเจน ในขณะที่ผู้ใหญ่ทำการปกป้องหากมีการล่วงล้ำที่เว้นว่างส่วนบุคคล ย่อมหมายความว่า เด็กมีที่เว้นว่างส่วนบุคคลขนาดใหญ่ขึ้นตามอายุ การศึกษาของอาร์ไกลและดีน (Argyle and Dean, 1965) ได้ชี้ให้เห็นว่า เด็กเข้าใกล้คนอื่นและสิ่งของมากกว่าผู้ใหญ่ นั่นคือ เด็กมีที่เว้นว่างส่วนบุคคลขนาดเล็กกว่าผู้ใหญ่ นอกจากนี้ระยะห่างระหว่างเด็กด้วยกันมักมีระยะใกล้กว่าระยะห่างระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่

การที่บุคคลรู้ว่าตัวเองมีตัวตน มีความเข้าใจในความหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวตนเองนั้น เป็นผลมาจากการเรียนรู้ที่จะแยกตัวเองจากสิ่งที่ไม่ใช่ตัวเอง เด็กเมื่อแรกเกิดนั้น ไม่ได้แยกตัวเองออกจากโลกที่อยู่ภายนอกตัวเอง นั่นคือ ไม่รู้จักแยกตัวเองจากบุคคลอื่นและจากสภาพแวดล้อมเด็กอ่อน รับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นส่วนต่อเนื่องของตัวเองและคิดว่าควบคุมได้ด้วยตัวเองดังจะสังเกตได้จากการที่เด็กทารกพยายามไขว่คว้าดวงจันทร์ เด็กจึงไม่มีขอบเขตเฉพาะตน ไม่รู้ว่าเริ่มต้นที่ใดและจบลงที่ใด ต่อเมื่อเด็กได้เรียนรู้ในเวลาต่อมาที่จะแยกตัวเองจากผู้อื่นโดยเรียนรู้ในการกระทำต่อกันกับบุคคลอื่น จึงจะนับได้ว่า เป็นบุคคลที่รู้ตัวตน มีเอกลักษณ์ส่วนบุคคลในการกระทำต่อกันกับบุคคลอื่น เด็กเรียนรู้การควบคุมและการกำหนดความสัมพันธ์ต่อกันเด็กเรียนรู้ที่จะแยกพฤติกรรมของตนเองจากพฤติกรรมของบุคคลอื่นเรียนรู้สภาพแวดล้อมที่เป็นส่วนของตนเอง และสภาพแวดล้อมที่เป็นส่วนของผู้อื่น นั่นคือ เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กมีการควบคุมขอบเขตให้มีภาวะเป็นส่วนตัวมากขึ้นตามลำดับ เพื่อให้มีเอกลักษณ์ส่วนบุคคล ส่วนเด็กอ่อนนั้นไม่มีการควบคุมเขต ไม่มีความเป็นส่วนตัวยังไม่มีความรู้สึกรู้ต้องการมีเอกลักษณ์ส่วนบุคคลและด้วยเหตุผลดังกล่าวที่ใช้อธิบายได้ถึงการขาดพฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคลในเด็กเล็ก

1. ระบบเสียง (Acoustics) ห้องเรียนสำหรับเด็กเล็กจำเป็นต้องมีระบบป้องกันเสียงด้วย เช่น เสียงจากเครื่องปรับอากาศ เสียงรถ เสียงรถยนต์ ตลอดจนเสียงอื่น ๆ ที่จะเข้ามารบกวนในห้อง ขณะเดียวกันต้องมีการป้องกันเสียงสะท้อนภายในห้องด้วย เพราะเด็กเล็ก ๆ มักส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมดังนั้นห้องเรียนอาจใช้ผ้าบุฝาผนัง หรือใช้อุปกรณ์ประเภท soft ware หรือปูพื้น หรือใช้กระดานฟางบุฝาผนังและเพดานเพื่อกันเสียงสะท้อนเพดานห้องควรสร้างให้สูงจากพื้นประมาณ 10-11 ฟุต

2. พื้นห้อง พื้นห้องต้องสะอาดและมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สามารถทำความสะอาดได้ง่ายเด็กจะต้องใช้พื้นที่ห้องเรียนในการทำกิจกรรมมาก ห้องอาหารนั้นอาจดัดแปลงให้เป็นห้องเล่นได้ ดังนั้นโต๊ะเก้าอี้จึงควรทำความสะอาดได้ง่าย สามารถเคลื่อนที่โยกย้ายได้ตามต้องการและดัดแปลงห้องสำหรับใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โต๊ะอาหารควรอยู่สูงพอเหมาะเพื่อสุขภาพอนามัย

3. ผนังห้อง ผนังห้องเรียนอาจใช้เป็นที่แสดงผลงานของเด็กภายหลังจากที่เด็กทำกิจกรรมในห้องเรียนเรียบร้อยแล้ว ประตูหน้าต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของผนังห้องที่สามารถจัดประดับและตกแต่งให้สวยงามได้ กระดานที่ใช้สำหรับแสดงผลงานของเด็กนั้นจะต้องจัดและวางไว้ในระดับสายตาของเด็กที่สามารถมองเห็นได้ง่าย ผนังควรใช้ไม้เนื้ออ่อนซึ่งจะช่วยกันเสียงสะท้อนได้ และใช้เป็นแผนภูมิก็ได้ นอกจากนี้ผนังห้องควรทำความสะอาดได้ง่าย ควรเลือกสีที่จะให้แสงสว่างแก่ห้องได้อย่างเหมาะสมการระบายอากาศ แสงสว่าง และน้ำดื่ม

เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้ดี จึงต้องเปิดประตูหน้าต่างอยู่เสมอ ห้องเรียนควรมีอุณหภูมิที่เด็กจะอยู่ได้อย่างสบายคือประมาณ 68-72° F ส่วนสวัสดิภาพ เครื่องปรับอากาศ พัดลม ควรติดไว้ในที่ปลอดภัย สำหรับปลั๊กไฟฟ้าและเคลื่อนอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กันควรคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

ครูควรดูแลเกี่ยวกับแสงสว่างของห้องเรียน ถ้าให้เด็กทำงานที่ใช้สายตามากครูควรจัดแสงสว่างให้เพียงพอ และทำนองเดียวกันหากมุมใดมีครูก็ต้องคอยปรับแสงสว่างให้เข้าได้อย่างทั่วถึงสำหรับที่มีแสงสว่างจ้าเกินไปก็ควรหาทางลดหรือปรับแสงให้น้อยลง

4. หน้าต่างและประตู ประตูหน้าต่างเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของห้องเรียน หน้าต่างควรอยู่ในระดับต่ำพอที่เด็กจะสามารถมองออกไปข้างนอกและ ให้ขนาดกว้างขวางพอเหมาะที่แสงสว่างจะเข้าห้องได้อย่างทั่วถึง หน้าต่างควรมีม่าน สำหรับกรองแสงจ้าเกินไป ลูกบิดประตูควรอยู่ระดับสูงพอที่เด็กจะเอื้อมมือถึงเพื่อเปิดประตูได้ ประตูควรอยู่ในทิศทางที่เด็กจะออกไปสนามเล่นได้สะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.16 ความหนาแน่นและขนาดของพื้นที่ใช้สอย

การลดความหนาแน่นของพื้นที่ใช้สอยลงโดยให้มีพื้นที่ใช้สอยโดยเฉลี่ยต่อคนอย่างเพียงพอต่อกิจกรรม เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมขอบเขตระหว่างบุคคลได้ง่ายขึ้นมีภาวะเป็นส่วนตัวเพิ่มขึ้นได้ เพราะเป็นการลดการกระทำต่อกันที่ไม่จำเป็นต่อกิจกรรมในหน้าที่ลงโดยตรง นอกจากนี้การลดขนาดของพื้นที่ใช้สอยรวมลงโดยแยกเป็นส่วนใช้สอยย่อย ๆ มากขึ้น ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่เป็นการใช้กลไกทางสภาพแวดล้อมกายภาพในการก่อให้เกิดภาวะเป็นส่วนตัว (วิลลิสทรี ทรายกรู. "พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม." มุลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน, 2530 : 292).

ความหนาแน่นของผู้ใช้สอย เป็นองค์ประกอบหนึ่งของสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นต้นว่า พฤติกรรมของเด็กในสนามเด็กเล่น ปรากฏว่าพฤติกรรมก้าวร้าว (AGGRESSIVE BEHAVIOR) จะได้รับผลกระทบจากความหนาแน่นของเด็กในสนามเด็กเล่นด้วยกัน กล่าวคือ ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นบ่อยขึ้นเมื่อมีจำนวนเด็กเล่นมากขึ้น ซึ่งทำให้มีเนื้อที่สำหรับเล่นลดลง (RUDOLF H. MOOS, 1976 : 48)

อย่างไรก็ตาม ความหนาแน่นของผู้ใช้สอยซึ่งทำให้ขอบเขตที่เป็นส่วนบุคคลในเนื้อที่ใช้สอยลดลง อาจมีผลกระทบต่อพฤติกรรมในทางที่ดี เป็นต้นว่าทำให้ผู้ใช้สอยมีความรู้สึกตื่นตัว ระวัง และเป็นมิตรมากขึ้น (LILA SHOSHICKES, 1976 : 15) .

อาจกล่าวโดยสรุปว่า ในการออกแบบสภาพแวดล้อมกายภาพให้เกิดภาวะเป็นส่วนตัวนั้น ได้เสนอแนวทางหลักประการสำคัญคือ การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับการเปิดหรือปิดตัวเองมากหรือน้อยจากการเข้าถึงบุคคลอื่นได้ตามที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสภาพแวดล้อมกายภาพที่สนองความต้องการดังกล่าวเช่น การหลีกเลี่ยงการจัดแปลนแบบเปิดตลอด การหลีกเลี่ยงการรวมกิจกรรมที่ต้องการภาวะเป็นส่วนตัวมากไว้ในพื้นที่ใช้สอยแบบอเนกประสงค์ การลดความหนาแน่นของพื้นที่ใช้สอยรวมโดยแยกเป็นส่วนย่อย ๆ การหลีกเลี่ยงการจัดพื้นที่โล่ง ๆ โดยไม่มีใครเป็นเจ้าของหรือไม่อาจอ้าง "สิทธิ" เป็นเจ้าของได้ และที่สำคัญคือการแยกอาณาบริเวณให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างอาณาบริเวณส่วนตัวกับอาณาบริเวณสาธารณะ (วิลลิสทรี ทรายกรู. "พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม." มุลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน, 2530 : 299-300).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.17 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของมนุษย์และลักษณะทางกายภาพของเนื้อที่ใช้สอย

ดังกล่าวแล้วว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลสำคัญต่อพฤติกรรมมนุษย์ พฤติกรรมของมนุษย์จะแตกต่างกันไปในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่แตกต่างกันในกรณีที่มนุษย์ไม่สามารถเปลี่ยนสภาพแวดล้อมได้พฤติกรรมจะมีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการปรับให้อยู่ในสภาพแวดล้อม การจัดแปลนระบบเปิด (Open System Planning) เพื่อให้นักเรียนต่างมีการกระทำต่อกันโดยตรงได้ โดยที่ครูทำหน้าที่เป็นผู้คอยแนะนำ การกระทำที่มีต่อกันของนักเรียนย่อมมีมากขึ้นได้และขณะเดียวกัน นักเรียนแต่ละคนสามารถปรับตัวให้มีการกระทำต่อกันมากขึ้นก็ได้ตามความต้องการของตนโดยทั่วไป กล่าวได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมแบบหลังนี้ เป็นการจัดที่ส่งเสริมให้มีการกระทำต่อกันมากขึ้น นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเข้าหากันและลดขนาดของที่เว้นว่างส่วนบุคคลลง (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. "พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม." มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน, 2530 : 251).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

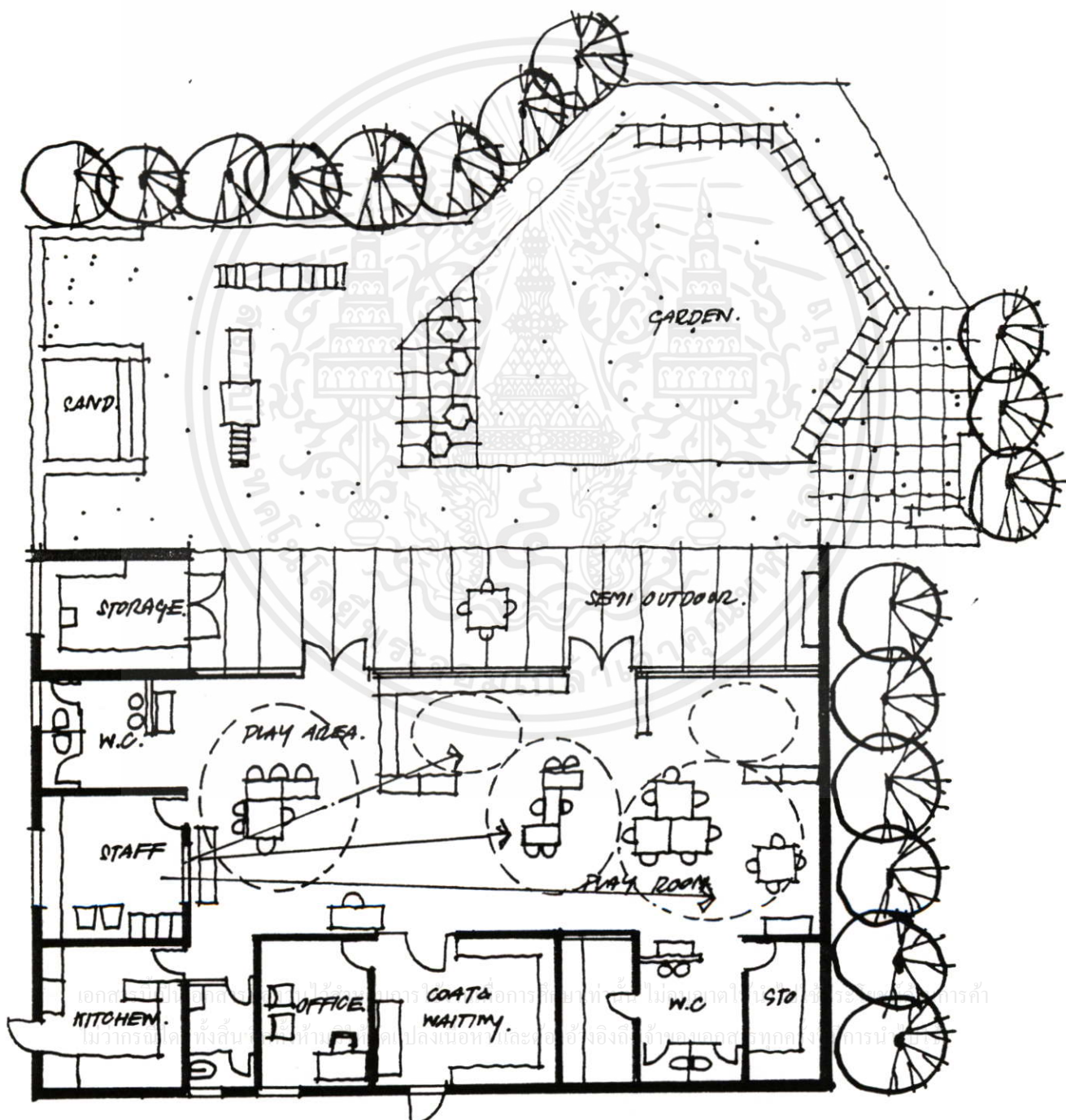
รูปที่ 2.23

ผังแสดงการจัดแบ่งกลุ่มพื้นที่ใช้สอยภายในเนอร์สเซอรี่ ในประเทศอังกฤษ

PROTOTYPE : NURSERY IN ENGLAND

ARCHITECT : DEVELOPMENT GROUP

DEPT OF EDUCATION & SCIENCE, LONDON

สัญลักษณ์

1. พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ (ACTIVITY AREA)
2. ห้องน้ำ (TOILET)
3. ส่วนเก็บของใช้ส่วนตัวเด็ก (COATS WAITING AREA)
4. ส่วนบริหาร (OFFICE AREA)
5. ส่วนห้องพักครู (STAFF AREA)
6. ส่วนครัว (KITCHEN)
7. ส่วนเตรียมนม (PANTRY)
8. ห้องน้ำครู (TOILET)
9. ส่วนเก็บของ (STORAGE)

จากการศึกษาผังของเนอร์สเซอร์รี่ ในประเทศอังกฤษ พบว่า การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน (FUNCTIONAL & ZONING) นั้น สามารถจำแนกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

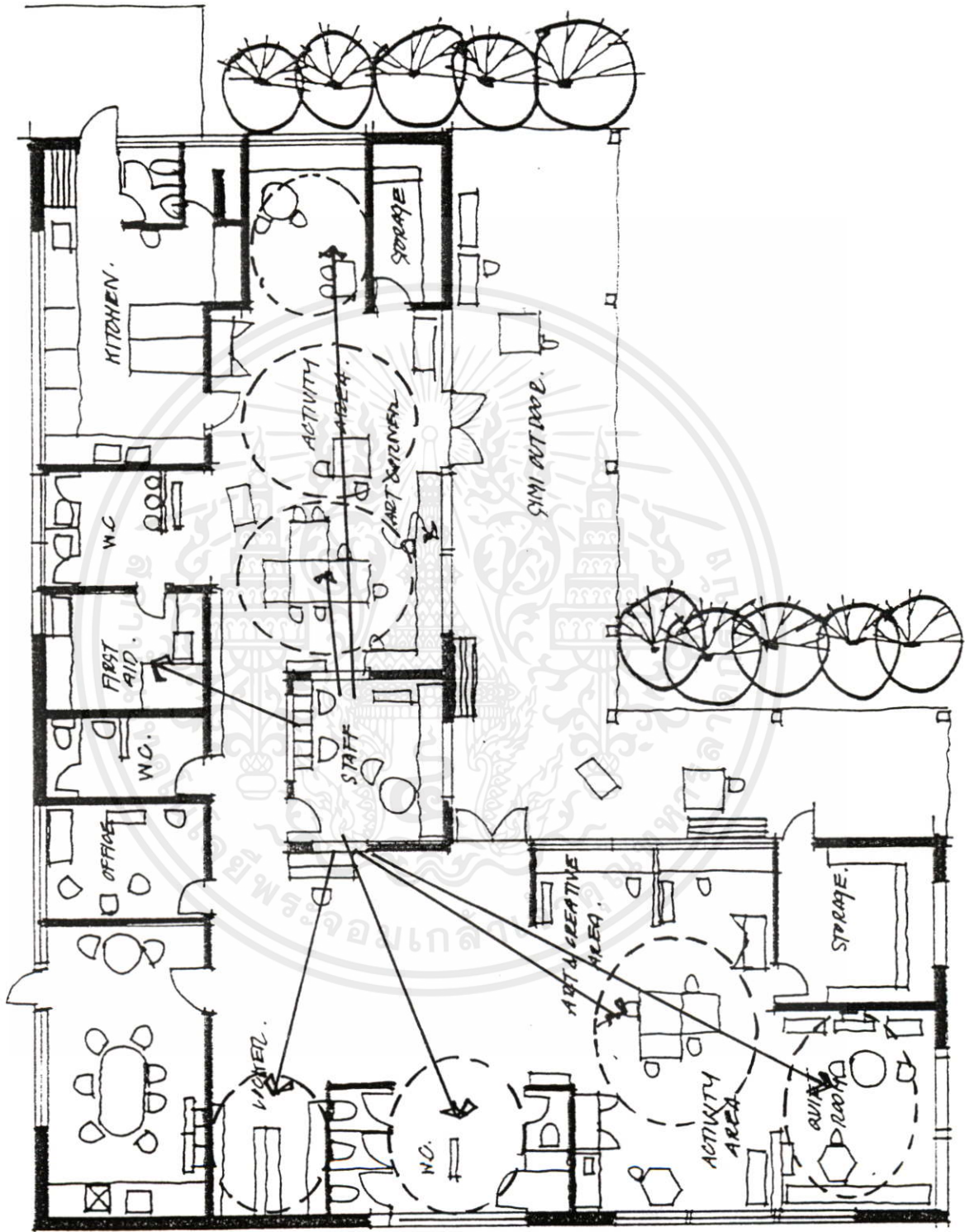
1. พื้นที่ภายนอกอาคาร (OUT DOOR AREA)
2. พื้นที่ภายในอาคาร (IN DOOR AREA)

พื้นที่ภายในอาคารมีการจัดแบ่งพื้นที่ โดยเปิดส่วนกลางโล่งเพื่อจัดให้เป็นพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ (ACTIVITY AREA) ส่วนที่ 1 เพราะในแต่ละวันกิจกรรมที่เกิดขึ้นในเนอร์สเซอร์รี่ต้องการพื้นที่ในการทำกิจกรรมค่อนข้างมาก สามารถปรับเปลี่ยนไปตามกิจกรรมที่เกิดขึ้นในส่วนกลาง พื้นที่ในส่วนของฝ่ายบริหาร ส่วนที่ 4, 5 นั้น และพื้นที่ในการเก็บของใช้ส่วนตัวเด็ก หรือส่วนห้องน้ำ, ส่วนครัว, ส่วนเตรียมนม จะจัดให้อยู่โดยรอบ ซึ่งเป็นข้อดีในเรื่องของการสังเกตพฤติกรรมเด็ก เพราะพื้นที่ส่วนบริหาร หรือห้องพักครู สามารถมองเห็นพฤติกรรมในการเล่นของเด็กได้ ส่วนห้องน้ำเด็ก เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ เพราะเด็กสามารถทำความสะอาด ล้างมือได้สะดวก และอยู่ในสายตาของครูเสมอ นอกจากนั้นพื้นที่ส่วนครัวยังสามารถให้บริการแก่เด็กได้เป็นอย่างดี แต่ข้อเสียในส่วนนี้คือ อาจทำให้เกิดกลิ่นอาหารได้

พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ซึ่งเป็นพื้นที่โล่ง สามารถปรับเปลี่ยนครุภัณฑ์ตามกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ การจัดครุภัณฑ์โดยรอบจะใช้ตู้มาเป็นตัวกั้นพื้นที่ไม่ให้เปิดโล่งตลอด ข้อดีในส่วนนี้คือ ทำให้เด็กมีพื้นที่ขยับ ๆ เกิดขึ้นตามมุมต่าง ๆ เด็กสามารถเข้าไปใช้พื้นที่เพื่อทำกิจกรรมบางอย่างที่ต้องการความเงียบสงบบ้าง เช่น กิจกรรมในการดูหนังสือ หรือกิจกรรมในการต่อไม้บล็อก เป็นต้น

รูปที่ 2.24

แสดงการจัดแบ่งกลุ่มพื้นที่ใช้สอยภายในเนอร์สเซอรี่ในอังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์

1. พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ (ACTIVITY AREA)
2. PRIVATE AREA
3. ส่วนบริหาร (OFFICE AREA)
4. ส่วนห้องประชุม
5. ส่วนพักครู (STAFF AREA)
6. ห้องพยาบาล (FIRST AID)
7. ห้องน้ำ (TOILET)
8. ห้องครัว (KITCHEN)
9. ส่วนเก็บของใช้ส่วนตัว (LOCKER AREA)

จากการศึกษาจากผังเนอรัสเซอร์รี่ ในอังกฤษ พบว่า การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน ซึ่งมีพื้นที่เป็นรูปตัวแอลนั้น จัดให้ส่วนบริการและส่วนบริหารอยู่โดยรอบ พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์สามารถแบ่งออกเป็นพื้นที่ใหญ่ 2 ส่วน โดยมีพื้นที่ห้องพักครูเป็นตัวแบ่งพื้นที่ ข้อดีประการหนึ่งคือ ครูสามารถมองเห็นพฤติกรรมของเด็กกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้ปกครองเด็กสามารถสังเกตการณ์พฤติกรรมของเด็กได้โดยเด็กไม่รู้ตัว ห้องน้ำซึ่งเป็นส่วนสำคัญแบ่งเป็น 2 ส่วน เด็กที่ทำการทั้ง 2 ส่วน สามารถใช้พื้นที่ห้องน้ำได้ ส่วน LOCKER AREA ซึ่งอยู่ใกล้กับห้องน้ำจะสะดวกต่อครูผู้ดูแลและเด็ก เด็กสามารถเปลี่ยนเสื้อผ้าได้ง่าย เนื่องจากพื้นที่จะอยู่ใกล้กัน ส่วนพยาบาลซึ่งอยู่ใกล้กับส่วนพักครูทำให้ครูสามารถคอยสังเกตการณ์โดยง่าย พื้นที่ส่วนกิจกรรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยครูภัณฑ์เป็นเหลี่ยมสามารถต่อโต๊ะเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่าย PRIVATE ROOM เด็กที่ไม่ต้องการความพลุกพล่าน จะเข้าไปใช้ในส่วนนี้ ซึ่งเงียบสงบ เด็กจะมีสมาธิในการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลของโครงการเปรียบเทียบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ถึงการจัดวางผังทางสถาปัตยกรรมภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน อันได้แก่การจัดวางผังครุภัณฑ์ รวมถึงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในให้สอดคล้องกัน ระหว่างพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยกับกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็ก

3.1 ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาถึงข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนรวมถึงพัฒนาการทางพฤติกรรมของเด็ก จากผลงานการวิจัย เอกสารต่าง ๆ เพื่อทราบถึงหลักนโยบายในการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนเพื่อเป็นข้อมูลขั้นต่อไป

2. การรวบรวมทัศนคติที่มีต่อสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

2.1 ศึกษาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดในแต่ละวันของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

2.2 สัมภาษณ์สอบถามข้อมูลเบื้องต้น กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

3. การประมวลข้อมูลเบื้องต้น ถึงลักษณะทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

3.1 นำข้อมูลจากการศึกษาเบื้องต้นในข้อที่ 1 และข้อ 2 มาสรุปและวิเคราะห์ และประมวลออกเป็นแบบสอบถาม สภาพแวดล้อมทางกายภาพปัจจุบันเป็นอย่างไร มีความต้องการและการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

3.2 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นให้บุคคลที่เกี่ยวข้องตอบ

- ผู้บริหารของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

- ครูหรือผู้ดูแลเด็ก

3.3 รวบรวมคำตอบของแบบสำรวจมาวิเคราะห์ โดยวิธีการหาค่าร้อยละ

4. การวิจัยเนื้อหาของข้อมูลเป็นหลักนโยบาย ความต้องการทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทัศนคติถึงตำแหน่งความเหมาะสมในการใช้งานในส่วนต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนโดยสำรวจจากข้อมูลการสุ่มตัวอย่างในเขตเมืองชั้นกลาง 5 เขต ได้แก่ เขตจตุจักร, เขต

ลาดพร้าว , เขตบึงกุ่ม , เขตบางกะปิ , เขตพระโขนง โดยการสำรวจจะมีการสัมภาษณ์ แจกแบบสอบถามและสังเกตการใช้พื้นที่ ในส่วนต่าง ๆ รวมถึงพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของเด็กเล็กซึ่งเป็นผู้ใช้พื้นที่โดยตรง

4.1 การใช้แบบสอบถาม จะใช้แบบสอบถามถึงทัศนคติของผู้ดูแลเด็กถึงความสะดวก ความต้องการ และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขเป็นเฉพาะกิจกรรม พื้นที่ที่เด็กใช้งานเท่านั้น การวิจัยจะไม่ครอบคลุมถึงส่วนบริหาร ดังนั้นแบบสอบถามจะสอบถามถึงส่วนเอนกประสงค์ ส่วนนอนตอนกลางวัน , ส่วนรับประทานอาหาร , ส่วนห้องน้ำ โดยจะเน้นในการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์

4.2 การทำแบบสอบถาม เนื้อหาในแบบสอบถามจะเน้นเรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีในทัศนคติรวมถึงความเหมาะสมของพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ในแง่ของพฤติกรรมและการใช้งาน ความต้องการในการเพิ่มเติม หรือปรับปรุงใหม่อย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ต้นแบบของการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยที่สอดคล้องกับพฤติกรรม และสัมพันธ์กับผู้ใช้ให้มากที่สุด

4.3 การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ถึงการใช้พื้นที่ ปัญหาและความต้องการรวมถึงทัศนคติต่าง ๆ ในการใช้พื้นที่ เนื่องจากผู้ใช้พื้นที่โดยตรงคือเด็กไม่สามารถให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ได้ ข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นการสังเกตการณ์ถึงพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของเด็กโดยตรง

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ส่วนของข้อมูลที่ไม่ใช่เชิงปริมาณ ที่ได้จากการศึกษาทางด้านเอกสาร ดำรา ผลงานวิจัย รวมถึงการสัมภาษณ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องใช้วิธีวิเคราะห์เสนอในเชิงพรรณนาโดยอาศัยหลักแนวคิดทฤษฎี มาสนับสนุนให้มากที่สุด

2. ส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าเฉลี่ยโดยเสนอเป็นค่าร้อยละ จัดทำเป็นตารางและมีคำอธิบายประกอบรูปความเรียง

3.3 การนำเสนอผลการวิจัย

1. นำเสนอเป็นแนวคิดในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยที่สอดคล้องกับกิจกรรมและพฤติกรรมของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กตามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การนำเสนอโครงการต้นแบบของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เสนอในรูปแบบ

- การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอย (ZONING)
 - การจัดวางผังภายใน (INTERIOR SPACE PLANNING)
3. นำเสนอเป็นโครงการที่สมบูรณ์

3.4 เหตุผลในการเลือกพื้นที่ในการวิจัย

เนื่องจากพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครมีอยู่เป็นจำนวนมาก และไม่สามารถเก็บข้อมูลของทุกเขตในกรุงเทพมหานครทั้งหมด ฉะนั้นจึงได้ทำการสำรวจในเบื้องต้นว่าพื้นที่ใดควรเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมในการสำรวจ เพื่อสรุปตัวอย่าง โดยมีเกณฑ์และขั้นตอนในการเลือกดังนี้

1. จากข้อมูลที่ได้จากการแบ่งเขตการปกครองของสำนักงานเขตหัวเมืองสามารถจำแนกออกเป็น 24 เขต และสามารถแยกเป็นพื้นที่การบริการได้เป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ 3.1
แสดงการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 พื้นที่ 24 เขต ในกรุงเทพมหานคร

1.1 เขตมหานครส่วนใน (City Core)	เขต : พระนคร, ป้อมปราบศัตรูพ่าย, ปทุมวัน, สัมพันธวงศ์, ดุสิต, บางรัก, ยานนาวา, สาทร, บางคอแหลม, บางซื่อ, พญาไท, ราชเทวี, ห้วยขวาง, คลองเตย, ธนบุรี, คลองสาน, บางพลัด, บางกอกใหญ่
1.2 เขตมหานครส่วนกลาง (Suburbs)	เขต : พระโขนง, ประเวศ, บางกะปิ, บางเขน, ลาดพร้าว, ดอนเมือง, บึงกุ่ม, ภาษีเจริญ, จอมทอง, ราษฎร์บูรณะ, จตุจักร
1.3 เขตชานมมหานคร (Fringe)	เขต : หนองจอก, มีนบุรี, ลาดกระบัง, หนองแขม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2
แสดงการเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัยในแต่ละปี ในเขตต่างๆ

เขตการปกครอง	การเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัยในแต่ละปี					TOTAL 2530-2534
	2530	2531	2532	2533	2534	
เขตมหานครส่วนใน	9,177	9,878	8,746	10,596	23,163	61,560
เขตมหานครส่วนกลาง	24,325	30,043	42,210	43,613	55,596	195,787
เขตชานมหานคร	3,210	5,525	6,326	9,336	8,994	33,391

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์
(วิทยานิพนธ์ : การศึกษาลักษณะที่ตั้งชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเขตเมืองกรณีศึกษาเขตชั้นกลาง ก.ท.ม.)

2. ข้อมูลที่ได้จากกองผังเมือง แสดงให้เห็นถึงการจำแนกขนาดของพื้นที่จำนวนประชากรในแต่ละเขต รวมถึงจำนวนบ้านและจำนวนครัวเรือน แสดงให้เห็นถึงความหนาแน่นและเขตที่อยู่อาศัยโดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น อันได้แก่
- 2.1 จำนวนบ้าน จำนวนผู้อยู่อาศัย โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตเมืองชั้นกลาง
 - 2.2 เขตเมืองชั้นใน โดยมากจะเป็นเขตธุรกิจ รวมถึงร้านค้า อาคารพาณิชย์ หรือโรงงานห้องแถว
 - 2.3 เขตเมืองชั้นนอก จะเป็นเขตที่พักอาศัยสลับกับโรงงานย่อยบางส่วน โดยที่พักอาศัยยังเบาบางกว่าเขตเมืองชั้นกลางอยู่มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3
แสดงลักษณะของสถานที่ประกอบการรับเลี้ยงเด็กเอกชน

ลักษณะ กลุ่มที่	บ้านพักอาศัย		ลงทุนแบบเช่า		ลงทุนแบบซื้อขาด		อื่นๆ		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1	6	75.00	-	-	2	25.00	-	-	8	100.00
2	8	88.89	1	11.11	-	-	-	-	9	100.00
3	5	71.43	-	-	-	-	2	28.57	7	100.00
4	4	57.13	1	14.29	1	14.29	1	14.29	7	100.00
5	6	66.67	1	11.11	1	11.11	1	11.11	9	100.00
รวม	29	72.50	3	7.50	4	10.00	4	10.00	40	100.00

ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในชั้นต้น สามารถแสดงให้เห็นว่า “เขตเมืองชั้นกลาง” น่าจะเป็นเขตพื้นที่ที่จะลงสำรวจเพื่อให้ได้ตัวอย่างที่สมบูรณ์ เพราะเหตุผลดังนี้

1. เขตเมืองชั้นกลางเป็นเขตที่พักอาศัย มีความหนาแน่นของจำนวนประชากร และจำนวนบ้านพักอาศัยอยู่ค่อนข้างสูงซึ่งจะมีกลุ่มตัวอย่างให้ศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก
2. เขตเมืองชั้นในเป็นเขตทางเชิงธุรกิจการค้าอีกประการหนึ่ง ที่ดินในเขตนี้มีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการดำเนินธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กจึงไม่เหมาะสมในการลงสำรวจในเขตนี้
3. เขตเมืองชั้นนอกเป็นเขตพื้นที่พักอาศัยถึงเขตเชิงพาณิชย์ความหนาแน่นของผู้อาศัยในปัจจุบันรวมถึงกลุ่มตัวอย่างยังน้อยกว่าเขตเมืองชั้นกลางอยู่มาก
4. ธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็ก ดูจากตารางที่ 3.3 ลักษณะของสถานที่ประกอบการรับเลี้ยงเด็ก จากการวิเคราะห์จะเห็นว่า เปอร์เซนต์ส่วนใหญ่จะนำเอาบ้านพักอาศัยมาปรับเปลี่ยนเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งใกล้เคียงกับสถานพักอาศัย

3.5 เหตุผลและวิธีการเลือกการสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย

เนื่องจากการเลือกสุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ กำหนดให้พื้นที่ในเขตเมืองชั้นกลาง เป็นพื้นที่ที่จะสุ่มตัวอย่าง ด้วยเหตุผลที่ว่าไม่สามารถเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ฉะนั้นตัวอย่างที่ถูกเลือกขึ้นมานับเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะถือว่าเป็นตัวแทนของสถานรับเลี้ยงเด็กที่เป็นอยู่จริง ความคิดเห็นความรู้สึที่สันทัด รวมถึงพฤติกรรมที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างไป ถือว่าเป็นตัวแทนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนทั้งหมด

ข้อมูลสำหรับภาคสนาม ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่เขตเมืองชั้นกลาง เพื่อการวิจัยและศึกษาครั้งนี้ มีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

2.1 ข้อมูลที่ได้จากกรมประศาสน์ (บ้านราชวิถี) แสดงให้เห็นถึงจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่ได้ขออนุญาตถูกต้องตามข้อกำหนดที่กรมประศาสน์กำหนดไว้ในเขตเมืองชั้นกลาง ทั้งหมด 11 เขต

รูปที่ 3.1

แสดงที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตเมืองชั้นกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ข้อมูลที่ได้จากกองผังเมืองแสดงถึงความหนาแน่นของจำนวนประชากรนำมาเป็นเกณฑ์แสดงให้เห็นเปรียบเทียบเป็นตารางโดยจัดเรียงข้อมูลจากมากไปหาน้อย ระหว่าง จำนวนประชากรในแต่ละเขตกับจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในแต่ละเขต แสดงให้เห็นว่าจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของประชากรแต่อย่างใด ตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4

การเปรียบเทียบระหว่างจำนวนประชากรในแต่ละเขตกับจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
ในเขตเมืองชั้นกลาง กทม.

ลำดับ	เขต	จำนวนประชากร (เขตเมืองชั้นกลาง)	จำนวน สถานรับเลี้ยงเด็ก
1.	ดอนเมือง	266,813	9
2.	จตุจักร	265,324	9
3.	ภาษีเจริญ	255,345	10
4.	บางกะปิ	231,707	21
5.	บางเขน	208,567	11
6.	พระโขนง	204,333	20
7.	ประเวศ	200,826	8
8.	บึงกุ่ม	178,143	18
9.	จอมทอง	171,243	10
10.	ลาดพร้าว	165,313	12
11.	ราษฎร์บูรณะ	134,517	9
		รวม	137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.5

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนบ้านพักอาศัยในแต่ละเขตกับจำนวน
สถานรับเลี้ยงเด็ก ในเขตเมืองชั้นกลาง กทม.

ลำดับที่	เขต	จำนวนบ้านพักอาศัย (เขตเมืองชั้นกลาง)	จำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก (เอกชน)
1.	ดอนเมือง	39,493	9
2.	จตุจักร	37,375	9
3.	ภาษีเจริญ	52,548	10
4.	บางกะปิ	56,796	21
5.	บางเขน	33,832	11
6.	พระโขนง	41,523	20
7.	ประเวศ	45,103	8
8.	บึงกุ่ม	36,935	18
9.	จอมทอง	33,534	10
10.	ลาดพร้าว	27,440	12
11.	ราชพฤกษ์	30,565	9

2.3 ข้อมูลจากกองผังเมือง ที่เปรียบเทียบแสดงให้เห็นถึงจำนวนความหนาแน่นของ
บ้านพักอาศัย และจำนวนของสถานรับเลี้ยงเด็กที่ไม่สัมพันธ์และสอดคล้องกันแต่อย่างใด ดูจาก
ตารางที่ 3.5

ดังนั้นผู้วิจัย จึงสรุปข้อมูลจากตารางที่ 3.4 และ 3.5 ในข้างต้นว่าจำนวนสถาน
รับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตเมืองชั้นกลาง ซึ่งเป็นขอบเขตของงานวิจัยนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนบ้าน
พักอาศัย หรือความหนาแน่นของจำนวนประชากรแต่อย่างใดทั้งสิ้น และกรมประชาสงเคราะห์ซึ่ง
ดูแลในเรื่องของการขออนุญาตเปิดเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนนั้น ไม่มีเกณฑ์ที่จะกำหนดว่า
จำนวนประชากรเท่าใด ควรมีสถานรับเลี้ยงเด็กกี่แห่งหรือจำนวนบ้านพักอาศัยหนาแน่นเท่าไร
ควรมีสถานรับเลี้ยงเด็กเท่าไร ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น จึงไม่ขึ้นอยู่กับ
ข้อมูลใด ๆ ทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าวิธีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.6

การแจกแจงของขนาดสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนโดยมีจำนวนเด็กในความดูแลเป็นเกณฑ์
ในแต่ละเขตของเมืองชั้นกลาง กทม.

ลำดับที่	เขต	ขนาดเล็ก (5-15 คน)	ขนาดกลาง (20-35 คน)	ขนาดใหญ่ (40-60 คน)	รวม
1.	ดอนเมือง	4	5	-	9
2.	จตุจักร	2	6	9	9
3.	ภาษีเจริญ	3	4	3	10
4.	บางกะปิ	7	12	2	21
5.	บางเขน	5	4	2	11
6.	พระโขนง	9	7	4	20
7.	ประเวศ	3	4	1	8
8.	บึงกุ่ม	5	12	1	18
9.	จอมทอง	4	4	1	10
10.	ลาดพร้าว	-	11	1	12
11.	ราษฎร์บูรณะ	4	4	1	9
	รวม	46	73	18	137

2.4 จากข้อมูลในข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นไม่ขึ้นอยู่กับข้อมูลใด ๆ แต่การวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องกำหนดแนวทางในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย ผู้วิจัยจึงจำแนกข้อมูลของสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตเมืองชั้นกลางที่ขออนุญาตจดทะเบียน ถูกต้องตามกฎหมายกับกรมประชาสงเคราะห์ โดยแจกแจงข้อมูลของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยมีจำนวนเด็กในความดูแลเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในภาคสนาม ข้อมูลจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

- กลุ่มที่มีเด็กในความดูแล (ขนาดเล็ก) 5 – 15 คน
- กลุ่มที่มีเด็กในความดูแล (ขนาดกลาง) 20 – 35 คน
- กลุ่มที่มีเด็กในความดูแล (ขนาดใหญ่) 40 – 60 คน

การหาค่าเฉลี่ยเพื่อกำหนดแนวทางในการลงสุ่มตัวอย่าง

จำนวนเด็กในความดูแล + จำนวนเด็กในความดูแล

กลุ่ม

กลุ่มแรกจากฐานจำนวนน้อย = $\frac{5 + 20 + 40}{3}$	= $110 \div 3 = 36$
กลุ่มที่สองจากฐานจำนวนมาก = $\frac{15 + 35 + 60}{3}$	= $65 \div 3 = 21$
$36 + 21$	ผลรวม = 57
นำเอาผลรวมค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม	= $57 \div 2$
ค่าเฉลี่ย	= 28.5

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการแจกแจงข้อมูล ทั้งสามกลุ่มทำให้สามารถกำหนดแนวทางลงสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ค่าเฉลี่ยที่ 28.5 เป็นตัวกำหนดขอบเขตในการวิจัยว่า กลุ่มที่ต้องลงทำการสุ่มตัวอย่างนั้น ควรเป็นขนาดกลางคือ มีเด็กในความดูแล 20-35 คน

2.5 ส่วนเขตที่จะลงทำการสุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการศึกษาภาคสนามนั้นผู้วิจัยเลือกสุ่มตัวอย่างโดยถือเอาจำนวนเลขคู่ (ลำดับที่) เป็นเกณฑ์ในการสุ่ม โดยไม่คำนึงถึงจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กมีมากน้อยเท่าไร ในการสุ่มตัวอย่างในชั้นนี้ จึงได้เขตที่จะลงสำรวจ 5 เขต ได้แก่

- เขตจตุจักร
- เขตบางกะปิ
- เขตพระโขนง
- เขตบึงกุ่ม
- เขตลาดพร้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.7

แสดงการแจกแจงการเลือกจำนวนตัวอย่างในแต่ละเขต

ลำดับที่	เขต	ขนาดกลาง (20-35 คน)	จำนวนตัวอย่าง ที่ทำการสุ่ม	คิดเป็นร้อยละ
1	จตุจักร	6	1	12.5
2	บางกะปิ	12	2	25
3	พระโขนง	7	1	25
4	บึงกุ่ม	12	2	25
5	ลาดพร้าว	11	2	12.5
รวม			8	100

จากตารางที่ 3.7 แสดงให้เห็นถึงจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่จะต้องลงสำรวจในแต่ละเขต ซึ่งได้แก่

1. เขตจตุจักร

- ชนานิษฐ์

เนอรัสเซอร์
- ทับทอง

เนอรัสเซอร์
2. เขตบางกะปิ

- ถนนพิศ

เนอรัสเซอร์
- เบสแกร์

เนอรัสเซอร์
3. เขตพระโขนง

- เซนต์ไมเคิล

เนอรัสเซอร์
4. เขตบึงกุ่ม

- สายสุดา

เนอรัสเซอร์
5. เขตลาดพร้าว

- แย้มสะอาด

เนอรัสเซอร์
- เฉลิมขวัญ

เนอรัสเซอร์

2.6 การเลือกสถานรับเลี้ยงในการลงสำรวจในแต่ละเขตนั้นเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก และการอนุญาตให้ทำการสำรวจและสังเกตการณ์โดยเจ้าของกิจการเป็นเกณฑ์พิจารณาด้วย

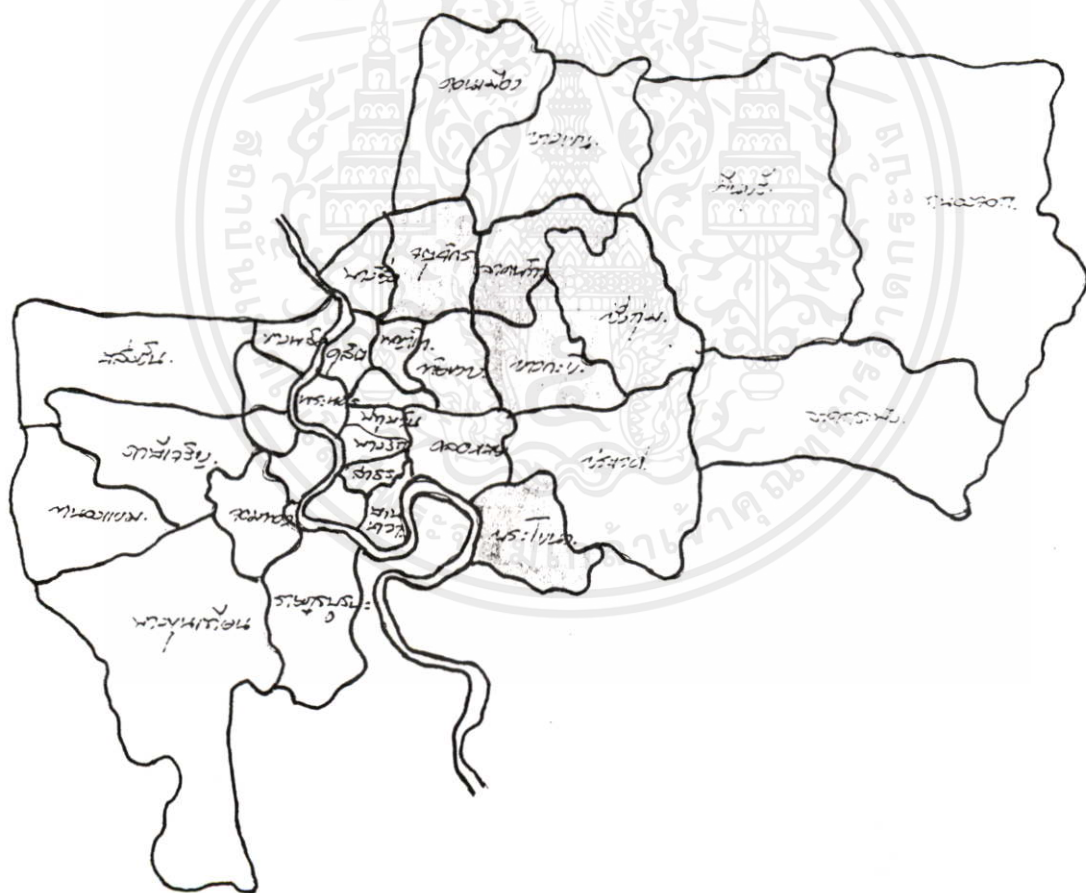
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 สภาพที่ตั้งโดยทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก

จากการสุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบในขั้นต้นนั้น ทำให้สามารถได้ตัวอย่างเพื่อการศึกษา เป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ทั้งหมด 8 แห่ง ซึ่งเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่พักอาศัยของ 5 เขต ได้แก่ เขตลาดพร้าว เขตบางกะปิ เขตจตุจักร เขตพระโขนง เขตบึงกุ่ม ซึ่งเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย

รูปที่ 3.2

แสดงที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในเขตต่าง ๆ เพื่อทำการสำรวจและเก็บข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 ในการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับต้นแบบในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี ในเขตเมืองชั้นกลางนั้น ในงานวิจัยจึงจำเป็นต้องสร้างต้นแบบในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยและกำหนดคร่าวๆ ต้นแบบในการวิจัยนี้ขนาดของต้นแบบที่เหมาะสมควรเป็นเท่าใด และใครสามารถนำเอางานวิจัยนี้มาปรับใช้ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงแจกแจงเป็นตาราง เกี่ยวกับสถานรับเลี้ยงที่จะต้องลงสำรวจและจำนวนเด็กในความดูแลในแต่ละแห่ง โดยหาค่าเฉลี่ยดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนเด็กในความดูแล}}{\text{จำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก}} = \text{จำนวนเด็กที่เหมาะสม}$$

$$\frac{216}{8} = 27 \text{ คน}$$

ตารางที่ 3.8
แสดงถึงจำนวนเด็กที่เหมาะสมกับสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตเมืองชั้นกลาง

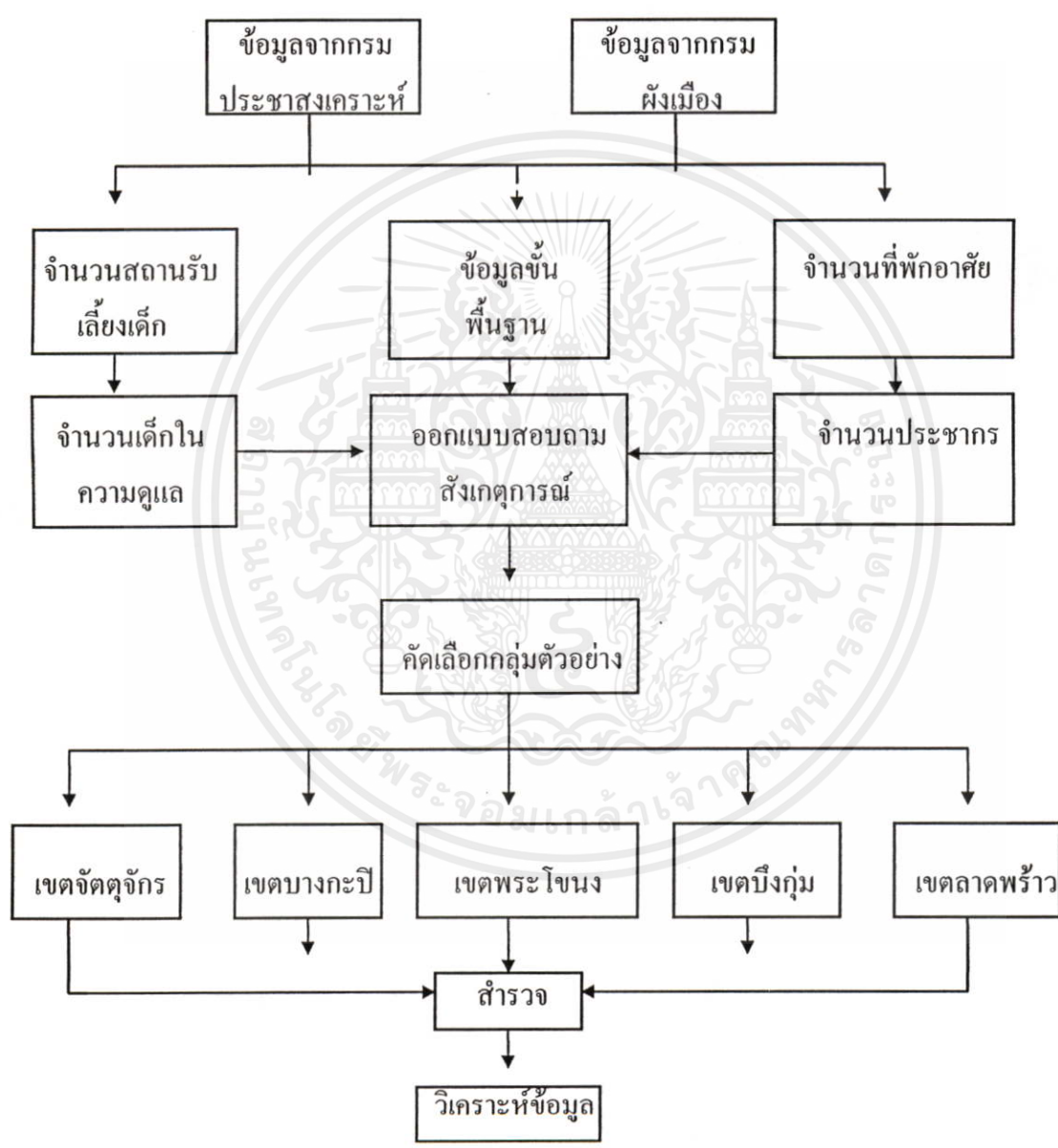
ลำดับที่	สถานรับเลี้ยงเด็ก	จำนวนเด็กในความดูแล	ร้อยละ
1.	เฉลิมขวัญ	35	4.375
2.	เซนต์ไมเคิล	30	3.75
3.	ชนานันท์	30	3.75
4.	สาขสุตา	30	3.75
5.	ถนนอมพิศ	25	3.125
6.	ทับทอง	25	3.125
7.	แย้มสะอาด	21	2.625
8.	เบสแคร์	20	2.5
รวม		216	27

จากตารางที่ 3.8 แสดงให้เห็นว่าจำนวนเด็กที่เหมาะสม กับสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตเมืองชั้นกลาง อายุ 2-3 ปี เฉลี่ยมีจำนวนเด็ก 27 คน

ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ถึงปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจกิจกรรม และพฤติกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์

เพื่อนำเสนอเป็นต้นแบบในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สำหรับเด็ก อายุ 2-3 ปี กรณีศึกษาเขตเมืองชั้นกลาง กรุงเทพมหานคร สำหรับเด็ก 27 คน

รูปที่ 3.3
แสดงขั้นตอนในการลงสำรวจข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขตจตุจักร

1. ชนानันท์ เนอร์สเซอร์
2. ทับทอง เนอร์สเซอร์

เขตลาดพร้าว

3. แย้มสะอาด เนอร์สเซอร์
4. เฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์

เขตบึงกุ่ม

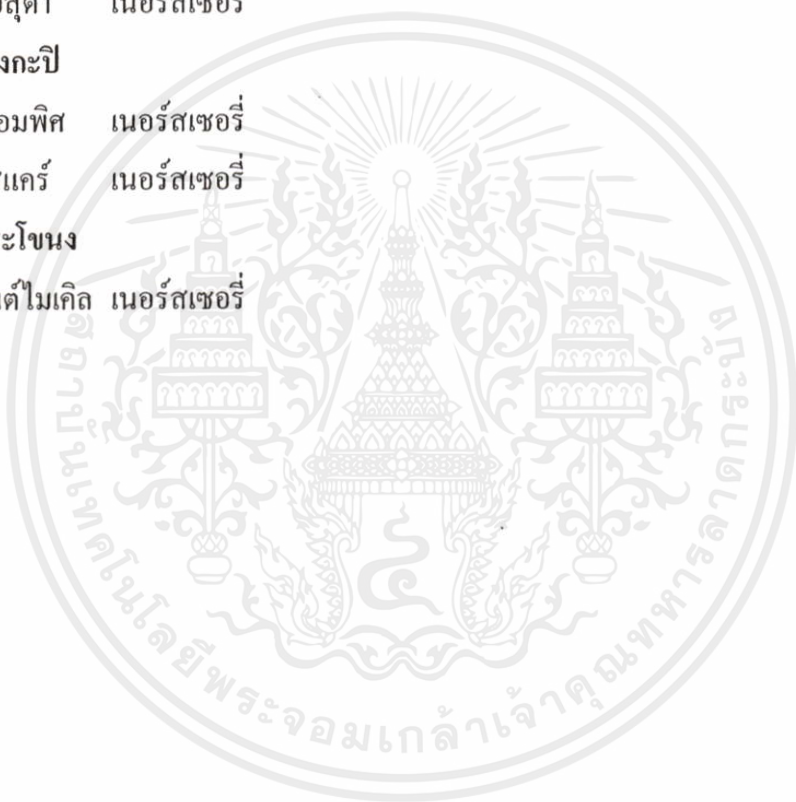
5. สายสุตา เนอร์สเซอร์

เขตบางกะปิ

6. ถนอมพิศ เนอร์สเซอร์
7. เบสแคว์ เนอร์สเซอร์

เขตพระโขนง

8. เซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

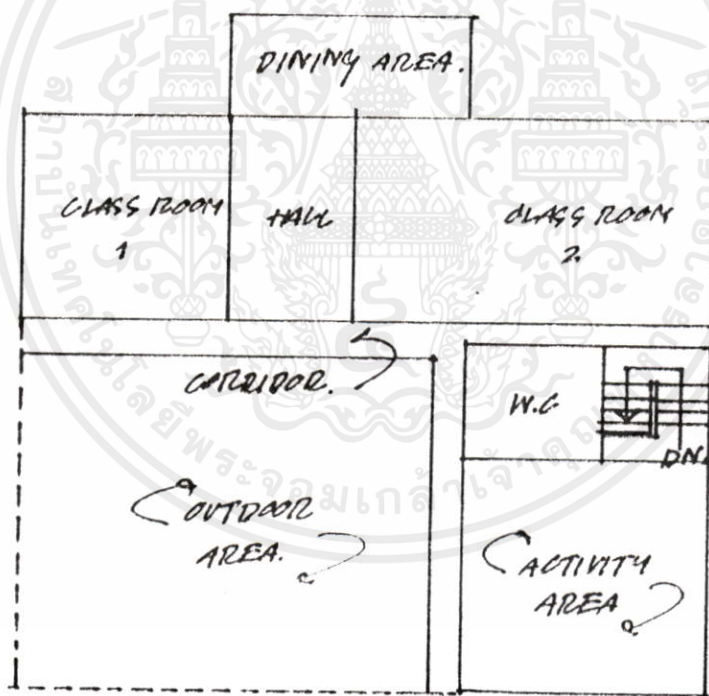
สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษาที่ 1)

ชื่อสถานที่ เลิฌิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่

พื้นที่ภายในส่วนเอนกประสงค์	81 ตรม.
พื้นที่ภายในส่วนรับประทานอาหาร	24 ตรม.
พื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน	37.5 ตรม.
พื้นที่ส่วนห้องน้ำ	10.58 ตรม.

รูปที่ 3.4

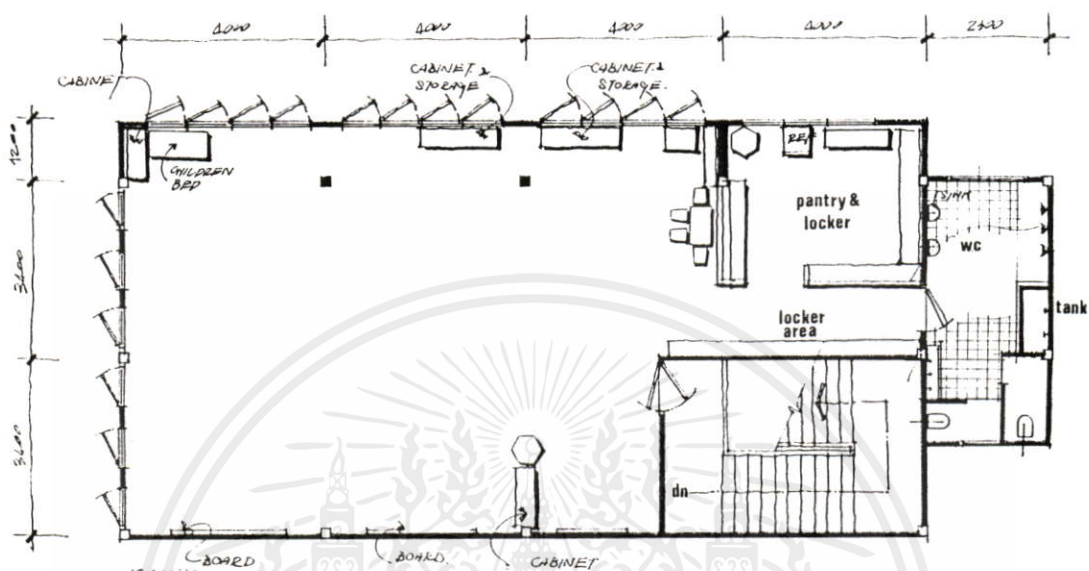
แสดงผังบริเวณภายในสถานรับเลี้ยงเด็กเลิฌิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.5

แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในส่วนเอนกประสงค์

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

เป็นอาคารร่วมกันกับเด็กโตชั้นล่างเป็นเด็กโต เนอร์สเชอรี จะอยู่บนชั้น 2 ของอาคาร ทำให้ไม่สะดวกต่อวัยของเด็กเล็กนั้น พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารแยกต่างหากจากเด็กโต ทำให้ไม่สะดวกในการใช้พื้นที่นัก

สามารถแบ่งการใช้พื้นที่ภายในสถานรับเลี้ยงเด็กได้ 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่ใช้ภายในเนอร์สเชอรี

- กิจกรรมต่าง ๆ
- ส่วนเตรียมนม
- ส่วนห้องน้ำ

2. ส่วนที่ใช้ภายนอกเนอร์สเชอรี

- ส่วนรับประทานอาหาร
- ส่วนสนามเด็กเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์

อาคารเป็นลักษณะอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างจะเป็นส่วนของผู้บริหาร และส่วนเด็กโตพื้นที่ของเนอส์เซอรี จะอยู่ชั้นที่ 2 เป็นลักษณะเป็นพื้นที่โล่ง มีพื้นที่รวมกับส่วน PANTRY และห้องน้ำ กิจกรรมที่ใช้พื้นที่ในส่วนนี้มีอยู่หลายอย่าง เช่น กิจกรรมครึ่งวงกลม เป็นกิจกรรมกึ่งเล่นและสอนโดยครูผู้ดูแล จะอยู่เป็นจุดศูนย์กลาง กิจกรรมเข้าจังหวะ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเล่นไปในตัว กิจกรรมศิลปะและการสร้างสรรค์ การเล่นตามมุมต่าง ๆ รวมถึงการใช้พื้นที่ในการนอนตอนกลางวัน การรับประทานอาหารกลางวัน จะนำเด็กไปทานอาหารอีกอาคาร เพื่อไม่ให้เกิดกลิ่นและความสกปรก เนื่องจากเป็นลักษณะของห้องโล่งและติดเครื่องปรับอากาศ อีกประการหนึ่งครัวซึ่งอยู่ไกลจากเนอส์เซอรีมาก ทำให้ไม่สะดวกต่อการบริการและทำความสะอาด จากการสังเกตการณ์และสอบถามกับครูผู้ดูแลเด็ก ประการแรก พื้นที่ทั้งหมดของเนอส์เซอรี ควรอยู่ชั้นล่าง เพราะสะดวกในการใช้พื้นที่ของเด็ก และสะดวกต่อการดูแลเด็ก จากการสำรวจพบว่าเด็กจะเดินขึ้นลงบันไดประมาณ 3 ครั้งต่อวัน อาจจะอันตรายต่อเด็กได้ กิจกรรมในการเล่นสร้างสรรค์และงานศิลปะ เป็นการเล่นในพื้นที่โล่งโดยมี CABINET ไว้สำหรับเก็บของเล่น เด็กจะนั่งกับพื้นอยู่ตามมุมต่าง ๆ โดยมีครูผู้ดูแลนำเอาของเล่นมาจัดเพื่อไม่ให้เด็กเล่นของเล่นเก็บออกมาจนเกินไป การสร้างกฎขึ้นมา แต่จากการสังเกตพบว่าเด็กบางคนอยู่ภายในเขต บางคนก็เล่นออกนอกเส้น ทำให้ของเล่นต่างชนิดมารวมกัน ยากต่อการเก็บเข้า STORAGE

ภาพที่ 3.6

แสดงการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลมของเฉลิมขวัญ เนอส์เซอรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่ง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีก

ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มีการนำไปใช้

CABINET ส่วนใหญ่เป็นที่เก็บของเล่นเด็กโดยชนิดผนัง มีบางตัวที่ตั้งอยู่ในลักษณะกั้นพื้นที่ที่เป็น CABINET โถง ซึ่งบางส่วนอาจตกได้ ควรเป็น CABINET ลักษณะด้านหลังทึบหรือเป็น CABINET 2 ชุด ด้านหลังทึบกั้นชนกัน สามารถใช้ได้ทั้ง 2 ด้าน และยังเป็นการกั้นพื้นที่ให้เกิดเป็นลักษณะ SEMI PRIVATE อีกด้วย

ภาพที่ 3.7

แสดงการจัดกิจกรรมศูนย์การเล่น ตามมุมกิจกรรมโดยรอบห้องของเฉลิมขวัญ

พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์เป็นพื้นไม้ ซึ่งลักษณะเด็กมีกิจกรรม การเรียนการสอน หรือในเวลา que เด็กเล่นนั้น ทำให้เด็กเกิดเสียงดังมาก และอาจจะรบกวนเด็กที่อยู่ชั้นล่างอีกด้วย จากการสังเกต เฟอร์นิเจอร์อีกหลายแห่งก็มีพื้นไม้เช่นเดียวกันแต่จะใช้พรมนั้นมารองปูส่วนที่เด็กเล่นสามารถลดเครื่องเสียงและยังสามารถนำไปทำความสะอาดได้ ในลักษณะที่ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนวัสดุปูพื้นได้

ผนังโดยทั่วไปจะเป็นผนังทาสี มีบอร์ดตัดรูปภาพและสื่อการเรียนการสอน และกระดานดำ สำหรับให้ครูสอนในเรื่องต่าง ๆ ในขณะที่เดียวกันกระดานดำก็อยู่ในสัดส่วนของเด็กสามารถขีดเขียนรูปภาพต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ เด็กสามารถแสดงออกในสิ่งที่ตัวเองคิด ซึ่งนับว่าเป็นข้อดีอีกประการหนึ่ง

เนื่องจากส่วนเอนกประสงค์เป็นพื้นที่โถง วัสดุที่เลือกใช้เก็บของเล่นเด็กจะเป็นตู้เดี่ยวขนาดกว้าง 280 x 870 x 600 mm. อยู่ติดติดกับผนัง ซึ่งเด็กสามารถใช้เก็บของเล่นได้ด้วยตนเอง แก้วจะใช้เป็นกิจกรรมครึ่งวงกลม เป็นแก้วอ้วสดเป็นไม้มีขนาด 300 x 270 x 300 mm.

พนักพิงสูง 240 mm. ซึ่งเป็นขนาดสัดส่วนของเด็กและเด็กสามารถยกเคลื่อนย้ายหรือเก็บเข้าที่ได้
โต๊ะมืออยู่ 2 ชนิด

1. เป็นโต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า 600 x 1000 x 470 mm.
2. โต๊ะ 6 เหลี่ยม 700 x 470 mm.

ภาพที่ 3.8

แสดงให้เห็นครุภัณฑ์ที่ใช้กับกิจกรรมการเล่นของเด็ก

โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้าจะเป็นโต๊ะที่ครูใช้วางสมุดการบ้านเด็ก ซึ่งสัดส่วนจะเป็นของเด็กแต่เมื่อครูตรวจการบ้าน หรือสอนเด็ก เด็กก็สามารถที่จะใช้โต๊ะในสัดส่วนของเด็กได้เช่นกัน ซึ่งนับว่าเป็นข้อดี ประการหนึ่ง แต่อาจจะไม่มีความสะดวกต่อครูผู้ดูแลเพราะเก้าอี้ก็จะเป็นสัดส่วนของเด็กเช่นกัน โต๊ะหกเหลี่ยมครูผู้ดูแลจะใช้เมื่อเด็กมีกิจกรรมในการเล่น หรือเมื่อเด็กต่างแยกไปเล่นของเล่นครูจะใช้โต๊ะหกเหลี่ยมตั้งเป็นจุดศูนย์กลางเพื่อสอนในกิจกรรมสร้างสรรค์ หรืองานศิลปะ เช่น การปั้นดินน้ำมัน การสร้างรูปในวิธีต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้เกิดทักษะและเทคนิคในการสร้างงานต่าง ๆ ครูจะเรียกเด็กมาสอนเป็นรายบุคคล และจะสลับกันไปในแต่ละวันจนครบ วัสดุของโต๊ะจะเป็นโครงไม้ พื้นโต๊ะเป็นไม้ปูด้วยพลาสติกลามิเนตเพื่อง่ายต่อการทำความสะอาด

มุมหนังสือและมุมนิทานจะมีแผงวางหนังสือหรือนิทานต่าง ๆ ไว้ชัดเจน ขนาด 900 x 200 x 1400 mm. วัสดุทำมาจากไม้ทาสี ชั้นเก็บเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัวเด็ก จะอยู่ในส่วนของ PANTRY และส่วน DRESSING AREA หน้าห้องน้ำเด็ก สามารถแยกออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ตู้ที่อยู่ในส่วนแต่งตัว มีขนาด 300 x 147 x 960 mm. แบ่งออกเป็น 3 ช่อง ช่องบนจะใช้เก็บของใช้เบ็ดเตล็ด เช่น หนังสือการบ้านของเด็ก ช่องกลางจะใช้เป็นที่แขวนเสื้อผ้าเด็กและช่องล่างจะใช้เป็นที่วางรองเท้าเด็ก

2. ตู้ในส่วน PANTRY มีขนาด 300x1470x960 mm. แบ่งออกเป็น 2 ช่อง ช่องบนใช้เป็นที่เก็บหนังสือ ขนาด 240x240x300 mm. ช่องล่างจะเป็นที่แขวนเสื้อผ้าสำรองของเด็ก แต่ไม่มีที่วางรองเท้าเด็กส่วนด้านบนจะใช้เป็นที่วางของรวมถึงการเตรียมนมให้แก่เด็ก

ภาพที่ 3.9

แสดงความต่อเนื่องระหว่างส่วนเตรียมนม และพื้นที่การนอน

ตู้ในส่วนนี้ วัสดุมาจากไม้ และทาสีราวแขวนเสื้อจะเป็น Stainless ด้านบนของตู้จะใช้เป็นที่วางกระเป๋าของเด็ก ส่วน PANTRY จะมีแผงไม้เป็นตัวกั้นระหว่างส่วนเอนกประสงค์ และทางเดินเข้าห้องน้ำ นับว่าเป็นส่วนดีประการหนึ่ง ในการแบ่งพื้นที่ใช้สอย

3. ลักษณะทางกายภาพของส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารกลางวัน จะเป็นพื้นที่อีกอาคารแยกต่างหากเนื่องจากบริเวณนั้นจะอยู่ใกล้รั้วมากกว่า เด็กจึงต้องเดินลงไปชั้นล่าง เพื่อทานอาหาร ข้อเสีย คือ ประการแรก เป็นการลำบากในการควบคุมดูแลเด็ก ประการที่สอง บริเวณรับประทานอาหารไม่มีส่วนล้างมือหรือแปรงฟัน ทำให้ไม่สะดวกในการใช้พื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ดูแลเด็ก บริเวณที่รับประทานอาหารนั้นเป็นพื้นที่ผืนผ้าขนาด 6x3 เมตร เป็นส่วนด้านนอกอาคารโดยกางผ้าใบกันแดดซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอุณหภูมิค่อนข้างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.10

แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารกลางวัน

จากการสำรวจพบว่า พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารกลางวันของเฉลิมขวัญ เนอร์สเชอรี นั้น แยกต่างหากจากส่วนเอนกประสงค์ และส่วนอาคารเนอร์สเชอรี อย่างสิ้นเชิง สำหรับปัจจุบัน ส่วนรับประทานอาหารลักษณะเป็นพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ฉะนั้นรูปแบบการจัดครุภัณฑ์ จึงเป็นการจัดทรงยาว โดยเว้นจากผนังเพื่อใช้เป็นทางเดิน SERVICE ลักษณะของครุภัณฑ์ที่ใช้ในส่วนนี้ จึงมีเพียง โต๊ะอยู่ 2 ชนิด

1. โต๊ะขนาด 100 x 1200 x 650 mm. โครงไม้หน้าโต๊ะทำจากไม้สักหนา 1"
2. โต๊ะขนาด 100 x 1500 x 100 mm. โครงไม้หน้าโต๊ะทำจากไม้หนา 1" ทาสี
3. เก้าอี้ขนาด 300 x 300 x 140 mm. โครงทำจากไม้ทาสี

การสังเกตสภาพแวดล้อมในส่วนนี้ พื้นที่ค่อนข้างคับแคบ . อีกทั้งพื้นที่ยังเป็น ส่วนกึ่งนอกอาคาร โดยมีผ้าใบนำมากรองเงาของแสงแดด แต่ยังทำให้มีอุณหภูมิที่ค่อนข้างสูง อาจติดพัดลมเพดานหรือผนังเป็นการช่วยในเรื่องการถ่ายเทอากาศอีกด้วย อีกประการหนึ่ง หลังจากที่เด็กรับประทานอาหารเสร็จ ส่วนล้างมือหรือพื้นสามารถแปร่งสีพื้นได้ หรือทำความสะอาด มือก่อนหรือหลังรับประทานอาหารนั้น ควรอยู่ติดกับพื้นที่รับประทานอาหารเพื่อสะดวกในการใช้งาน แต่ปัจจุบันหลังจากที่เด็กรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว เด็กต้องเข้าแถว เพื่อเดินไปล้างมือ ล้างปาก ในส่วนของเนอร์สเชอรี ทำให้ไม่สะดวกในการใช้พื้นที่ ดังนั้นพื้นที่ในส่วนล้างมือเพื่อทำความสะอาด ควรจะอยู่ใกล้กับพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารกลางวัน

4 ลักษณะทางกายภาพในส่วนนอนตอนกลางวัน

พื้นที่ในส่วนนอนตอนกลางวันนี้ เป็นการปรับเอาพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ มาใช้จัดเป็นส่วนนอนตอนกลางวัน ลักษณะของพื้นที่เป็นพื้นที่โล่ง การจัดที่นอนจึงไม่มีปัญหาเรื่องของความหนาแน่น ส่วนของเด็กเล็กอายุ 2-4 ปี จะจัดแยกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กลุ่มที่ 1 มี 19 คน
2. กลุ่มที่ 2 มี 12 คน

ภาพที่ 3.11

แสดงการจัดพื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน

โดยเปิดทางเดินตรงกลาง ลักษณะการจัดในแต่ละกลุ่มนั้น จะจัดเรียงที่นอน ตามทางยาว โดยนำที่นอนมาชนกันด้านหนึ่งชิดผนัง อีกด้านเป็นทางเดินในลักษณะที่เห็นในรูป แต่จะเว้นระหว่างตัวเด็กไว้ประมาณ 30 cm. เพื่อกันไม่ให้เด็กแกล้งเพื่อนก่อนนอน อีกประการหนึ่งในพื้นที่เดียวกันจะมีเด็กโตอายุประมาณ 4-5 ปี ซึ่งอยู่ในระดับอนุบาลนั้นมาใช้พื้นที่ส่วนที่นอนด้วย แต่จะแยกต่างหากออกไปอีกกลุ่ม และลักษณะการจัดเรียงที่นอนจะเหมือนกับเด็กเล็กเช่นกัน บรรยากาศภายในห้องนอนกลางวันเด็กนั้นเป็นห้องปรับอากาศ จากการสังเกตการนี้พบว่า มีหน้าต่างโดยรอบค่อนข้างมาก เพื่อเปิดให้แสงสว่างของธรรมชาติเข้ามา

ส่วนที่เก็บที่นอนของเด็กนั้นจะจัดให้อยู่ในมุมห้องต่างหาก ลักษณะการวางเป็นการเรียงซ้อนกัน มีบางส่วนที่วางอยู่บน CABINET ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่รวม

ขนาดของที่นอนหรือที่รองนอนของเด็ก มีขนาด 1050x700 mm. วัสดุเป็นฟองน้ำหนา 50 mm. ซึ่งเป็นวัสดุที่มีน้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย วัสดุที่หุ้มเป็นผ้าสามารถถอดออกทำ

ความสะดวกได้ง่าย ลักษณะในการใช้วัสดุ ข้อดีประการแรกคือ เป็นลักษณะฟองน้ำสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย แต่วัสดุที่หุ้มชั้นแรกควรเป็นผ้าร่มหรือเป็นลักษณะยางกันน้ำ เนื่องจาก บางครั้งเด็กอาจปัสสาวะโดยไม่รู้ตัว หรือทานมากแล้วนอนเลย อาจเกิดการอาเจียนได้ ดังนั้น วัสดุปูผ้าชั้นแรกควรเป็นวัสดุที่สามารถล้างทำความสะอาดได้ง่าย

5. ลักษณะทางกายภาพของส่วนห้องน้ำ

ห้องน้ำเป็นลักษณะห้องโล่งมีพื้นที่ขนาด 2300x4000 mm. หรือพื้นที่รวมประมาณ 9.20 ตรม. ตำแหน่งของห้องจะอยู่ชั้นเดียวกันกับส่วนเอนกประสงค์ แต่จะติดอยู่กับส่วน PANTRY และส่วน LOCKER เกือบของส่วนตัวเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลได้แสดงความคิดเห็นต่อพื้นที่ห้องว่าเหมาะสมดีเพราะลักษณะของเด็กเมื่อมีการล้างตัวหรือกิจกรรมใด ๆ ในห้องน้ำ เมื่อเสร็จธุระแล้วครูผู้ดูแลสามารถเช็ดตัวทำความสะอาดหรือเปลี่ยนเสื้อผ้าให้แก่เด็กได้ และง่ายต่อการดูแล ภายในห้องน้ำสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

ภาพที่ 3.12

แสดงส่วนภายในห้องน้ำของเฉลิมขวัญ

1. ส่วน SHOWER & ส่วนล้างมือและอ่างน้ำ

2. ส่วนชักโครก & ส่วนปัสสาวะเด็กผู้ชาย จากการสำรวจพบว่า ชักโครกจะมีอยู่ 2 ขนาด คือ ขนาดเด็กหรือในสัดส่วนของเด็กและขนาดสัดส่วนที่ผู้ใหญ่ใช้ความสูงของ SHOWER กับอ่างล้างมือจะมีความสูงอยู่ในสัดส่วนของเด็กคือสูงจากพื้น 10 cm. ซึ่งเด็กสามารถที่จะล้างมือเองได้ เช่นเดียวกันกับส่วนปัสสาวะของเด็กผู้ชายจะมีความสูงจากพื้น 350-400 mm. ซึ่งเด็กสามารถช่วยเหลือตัวเอง

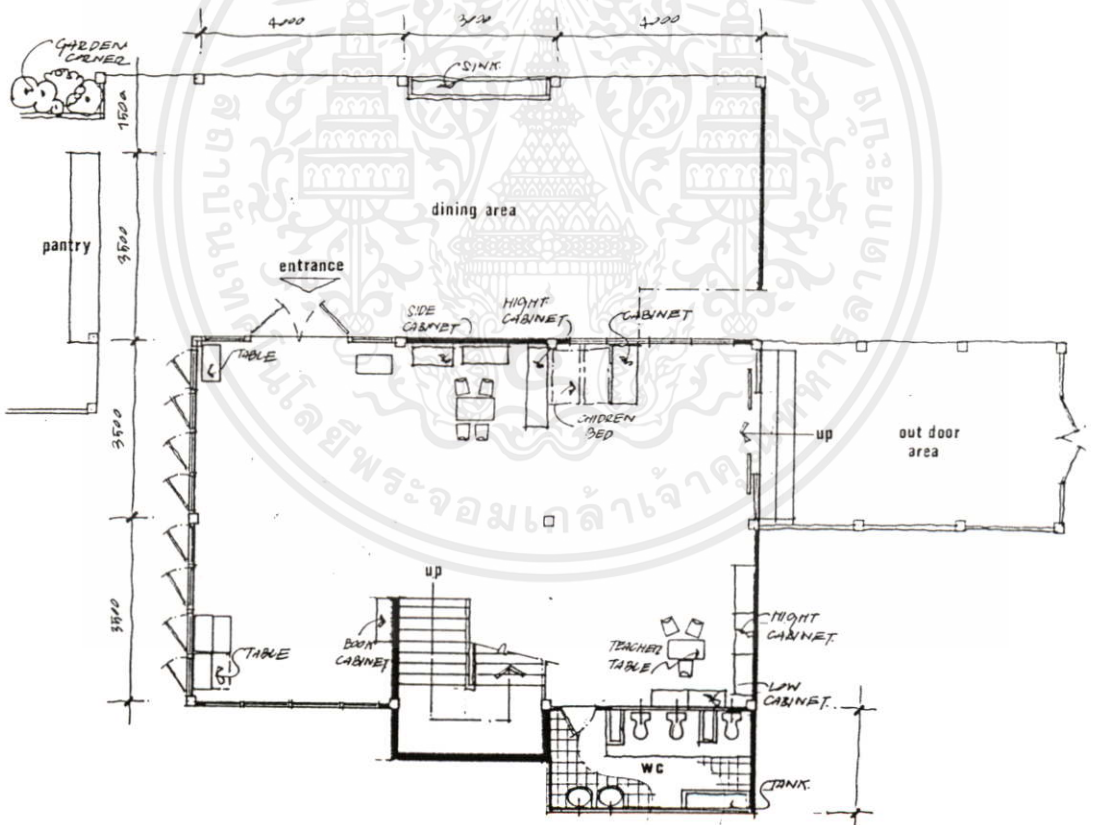
สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษาที่ 2)

ชื่อสถานที่ ชนानันท์ เนอร์สเชอรี

พื้นที่ภายในส่วนเอนกประสงค์	66	ตรม.
พื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน	24	ตรม.
พื้นที่ภายในส่วนรับประทานอาหาร	16	ตรม.
พื้นที่ส่วนห้องน้ำ	8	ตรม.

รูปที่ 3.13

แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในชนานันท์ เนอร์สเชอรี

1. ส่วนเอนกประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2. พื้นที่เด็กนอนตอนกลางวัน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้เพื่อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พื้นที่รับประทานอาหาร & ส่วนล้างมือ

4. ส่วนห้องน้ำ

3.7 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

เป็นลักษณะบ้านพักอาศัย นำมาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็กเล็ก ซึ่งแตกต่างหากจากอาคารเรียนในระดับอนุบาล เป็นผลดีสำหรับเด็กเล็กเพราะกิจกรรมของอนุบาล และเนอร์สเซอรี่นั้น มีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก

ส่วนอาคารเด็กเล็กนั้น พื้นที่ที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันของเด็กเล็กจะใช้พื้นที่ชั้นล่าง สามารถแบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ใหญ่คือ

- 1) พื้นที่ภายในอาคาร อันได้แก่
 - 1.1 พื้นที่เอนกประสงค์
 - 1.2 พื้นที่ส่วนเด็กนอนกลางวัน
 - 1.3 ห้องน้ำ
- 2) พื้นที่ภายนอกอาคาร อันได้แก่
 - 2.1 พื้นที่เล่นน้ำ & ของเล่นสนาม
 - 2.2 ส่วนรับประทานอาหาร

3.8 ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์

พื้นที่ในส่วนนี้เป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนกิจกรรมในแต่ละวันของเด็กค่อนข้างมาก และอาจกล่าวได้ว่า เป็นพื้นที่ที่สำคัญมากสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมครึ่งวงกลม กิจกรรมเข้าจังหวะ หรือกิจกรรมในการฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น งานศิลปะ การเล่นบล็อกไม้ หรือมุมบ้านสมมุติ ซึ่งกิจกรรมที่ได้กล่าวมานั้น จะใช้พื้นที่ชั้นล่างทั้งหมดของอาคาร เป็นที่จัดกิจกรรมโดยสภาพทั่วไปนั้นจะเป็นพื้นที่ต่อเนื่องระหว่าง ส่วนรับประทานอาหาร ห้องน้ำ หรือกิจกรรมนอกอาคาร เช่น การเล่นน้ำ ทRAY ซึ่งเป็นการแบ่งพื้นที่ใช้สอยค่อนข้างชัดเจนและดีอันเนื่องจากห้องน้ำ ส่วนรับประทานอาหาร ส่วนเล่นน้ำและทRAYอยู่ใกล้กันกับส่วนกิจกรรม ทำให้สามารถควบคุมดูแลเด็ก ไม่ให้ออกนอกพื้นที่ได้ง่าย

การใช้พื้นที่นั้น ได้มีการจัดกิจกรรมเป็นมุมต่าง ๆ เช่น มุมศิลปะและงานสร้างสรรค์มุมปั้นแป้งสาธิต มุมบ้านสมมุติ มุมเล่นบล็อกไม้ และมุมอ่านหนังสือ โดยมีการจัดครุภัณฑ์ตามมุมต่าง ๆ กลุ่มละ 5-6 คน แต่จะมีกิจกรรมบางอย่าง เช่น กิจกรรมต่อบล็อกไม้ หรือของเล่นอื่น ๆ จะใช้นั่งกับพื้น ซึ่งเหมาะกับกิจกรรมประเภทนี้ เพราะการต่อบล็อกไม้หรือเล่นของเล่นนั้นเด็กอาจจะไม่สามารถควบคุมให้อยู่บนโต๊ะ การเล่นกับพื้นนี้นับว่าเหมาะสมมากในการใช้พื้นที่ จากการ

สังเกตพบว่าการเล่นกับพื้นไม้ นั้น มักเกิดเสียงดังซึ่งรบกวนกิจกรรมอย่างอื่นที่ต้องใช้สมาธิ ผู้ดูแลจึงนำเอาเสื่อมาปูให้เด็กเล่นซึ่งช่วยลดปัญหาทางด้านเสียงลงไปบ้าง

ภาพที่ 3.14

แสดงถึงการใช้วัสดุ เช่น เสื่อมาปูเพื่อลดปัญหา เรื่องเสียง

สภาพของห้องโดยทั่วไป ก่อนช่วงโปร่งโล่ง อากาศถ่ายเทได้สะดวก เพดานสูง 260 เมตร ประตูซึ่งของเดิมเป็นกระจกถึงพื้น ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่เด็ก ได้มีการแก้ไขโดยนำอลูมิเนียมมากรุตอนล่าง ตอนบนเป็นมุ้งลวดเพื่อลดการชนกระจกของเด็ก เมื่อวิ่งเล่นกัน

หน้าต่างซึ่งจะโปร่งตลอดทั้งบาน ด้านในจะกรุมุ้งลวดเพื่อกันฝุ่นต่าง ๆ แต่จะทำให้ทัศนวิสัยของห้องดูโปร่งโล่งและไม่อึดอัด แต่อีกข้างหนึ่งของอาคาร บริเวณหน้าต่างมีการแขวนถุงผ้าที่ใส่ชุดนอนของเด็ก ๆ แต่ละคนเป็นการฝึกเด็กให้รู้จักแขวนของใช้ส่วนตัว แทน LOCKER ใส่ของอีกประการหนึ่ง ทำให้พื้นที่ในส่วนนั้นรู้สึกเป็นส่วนตัว เพราะถุงผ้าเปรียบเสมือนฉากเตี้ยกันไม่ให้เด็กเล่นกิจกรรมนอกอาคาร ทำให้เด็กมีสมาธิในกิจกรรมนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ความโปร่งโล่งของอาคารนับว่าเป็นสิ่งดี ทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่อึดอัดในการใช้พื้นที่ แต่สิ่งที่ขาดไป คือ ผนังส่วนใหญ่เป็นประตู หน้าต่าง จากการสังเกตพบว่า ผนังที่จะเป็นบอร์ดสำหรับให้เด็กได้ระบายสีหรือวาดรูป หรือการติดสื่อต่าง ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้้นั้นน้อยมาก ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องสำคัญประการหนึ่ง เพราะเด็กในวัย 2 ขวบ เป็นวัยที่เรียนรู้ด้วยตัวเอง จากการเล่น การเห็น ซึ่งเด็กจะซึมซับเอาสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เห็นได้สัมผัสนั้นมาสะสมเป็นประสบการณ์ ในวัยของเขาในวัยแรกเกิดถึงสาม ปี หัดหำบับให้คิดไปเองเอา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ จึงควรมีผนังหรือพื้นที่พอที่จะให้เด็กได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ หรือผลงานที่ได้ทำในกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงสื่อต่าง ๆ ที่ช่วยในการเรียนรู้ของเด็กด้วย

ชั้นเก็บของเล่นหรืออื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นตู้หรือชั้นสูงในสัดส่วนของเด็ก เด็กจะเก็บของเล่นได้ในชั้นล่าง ๆ เท่านั้น ส่วนด้านบนถ้ากรณีเด็กจะพยายามเก็บของในชั้นสูง ๆ อาจทำให้เกิดอันตรายได้ จึงควรมีตู้เดียว ในสัดส่วนของเด็กให้เด็กได้มีกิจกรรมในการเก็บของเพื่อฝึกระเบียบและไม่ทำให้เกิดอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้น

ภาพที่ 3.15

แสดงให้เห็นถึงการเก็บของเล่นต่าง ๆ ของเด็กในชั้นที่สูงกว่าสัดส่วนของเด็ก

จากการสำรวจพบว่า ครุภัณฑ์เครื่องใช้รวมถึงของตกแต่งภายในห้องเป็นเครื่องใช้ที่สามารถโยกย้ายได้ง่าย สะดวกสบาย มีขนาดที่เหมาะสมกับตัวเด็ก โต๊ะสำหรับเด็ก มีขนาดได้สัดส่วนกับตัวเด็ก โดยมีขนาดประมาณ 1200x600x610 mm. และเก้าอี้ที่มีขนาด 300x300x270 mm. ซึ่งเหมาะสมกับสัดส่วนของเด็กในวัยนี้ วัสดุที่ใช้ทำครุภัณฑ์ดังกล่าว จะเป็นวัสดุที่มีน้ำหนักเบา คือ มีโครงเป็นเหล็ก โปร่ง พื้นโต๊ะเป็นไม้อัด กรูลามินเนต สามารถทำความสะอาดได้ง่าย หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว ส่วนเก้าอี้ก็จะเป็วัสดุที่เหมือนกัน คือ โครงเป็นเหล็ก โปร่ง พนักพิงและที่นั่งเป็นไม้อัดทาสี ครุภัณฑ์ที่เด็กใช้มากก็คือ โต๊ะและเก้าอี้

กิจกรรมส่วนใหญ่ของเด็กนั้น เด็กก็จะมีกิจกรรมครึ่งวงกลม ซึ่งจะใช้เก้าอี้จัดเป็นครึ่งวงกลม โดยไม่มีโต๊ะ โดยมีครูเป็นจุดศูนย์กลาง ควรมีรูปหรือกิจกรรม ศูนย์การเรียนรู้ คือ การแบ่งกลุ่มเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการค้นหาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นักเรียนใช้ประโยชน์จากเอกสารตามมุมต่าง ๆ เช่น มุมศิลปะ มุมปั้น มุมบ้านสมมุติ หรือการเล่นน้ำ และทราย การจัดครุภัณฑ์ก็จะเป็นกลุ่มโดยใช้โต๊ะ 1 ตัว ต่อเก้าอี้หรือเด็ก 5-6 คน และเมื่อกิจกรรมต่าง ๆ สิ้นสุดลง

เด็กสามารถช่วยครูยกเก้าอี้หรือโต๊ะเก็บเข้าที่ได้ เป็นการฝึกความเป็นระเบียบและลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก

ภาพที่ 3.16

แสดงลักษณะการจัดครุภัณฑ์ ในส่วนกิจกรรมครึ่งวงกลม

ลักษณะทางกายภาพในส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร จะเป็นพื้นที่ที่อยู่ระหว่างอาคารของเด็กเล็ก กับอาคารเรียนของเด็กอนุบาล เป็นพื้นที่โล่ง มีส่วน PANTRY (เตรียมอาหาร) อยู่ติดกับพื้นที่ที่เป็นครัว ใกล้เคียงพื้นที่รับประทานอาหารของเด็กจะมีส่วนล้างมือเด็กอยู่ด้านข้าง โดยก่อบุ้นเป็นลักษณะรางน้ำและมีก๊อกเป็นจุด สามารถใช้ครั้งละหลาย ๆ คน ขนาดจะเป็นความสูงในสัดส่วนของเด็ก คือมีขนาด สูงในสัดส่วนของเด็กคือ มีขนาด 600x2000x500 mm.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.17

แสดงลักษณะความต่อเนื่องของพื้นที่ระหว่างส่วนเตรียมอาหารกับส่วนรับประทานอาหาร

ลักษณะส่วนดีประการแรก ของการใช้พื้นที่รับประทานอาหาร คือ เป็นพื้นที่ที่แตกต่างหากกับส่วนเอนกประสงค์ และส่วนนอนตอนกลางวันของเด็ก จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา ในเรื่องของกลิ่นและความสกปรก ประการที่สอง เป็นศูนย์กลาง โดยพื้นที่นี้จะมีเด็กเล็กและเด็กโต คืออนุบาล มีลักษณะในการใช้พื้นที่เหมือนกัน แต่จะต่างกันที่เวลาเท่านั้น

การใช้ครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร เป็นลักษณะโต๊ะไม้ยาวโดยพื้นหน้าโต๊ะจะกรุวัสดุลามิเนต เพื่อทำความสะอาดง่าย และเก้าอี้จะเป็นม้านั่งยาว เป็นไม้และกรุด้านหน้าเก้าอี้ เป็นวัสดุลามิเนต เพื่อทำความสะอาดเช่นกัน ขนาดและสัดส่วนจะเป็นลักษณะสัดส่วนของเด็ก ส่วนดีของครุภัณฑ์ในลักษณะนี้ คือสามารถใช้หลายคน และสะดวกในการ SERVICE แต่เนื่องจากการจัดส่วนรับประทานอาหาร ของชนานันท์ นั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.18

แสดงลักษณะการใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารกลางวัน

มีลักษณะการจัดโดยให้ที่นั่งของเด็กในแต่ละ โต๊ะชนกัน ทำให้เด็กคนที่นั่งอยู่กลางโต๊ะเข้าออกไม่สะดวก จึงน่าจะเปิด CORRIDOR เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง เพราะจากการสังเกตพื้นที่ที่เหลือ ยังสามารถจัดครุภัณฑ์และขยายพื้นที่ได้มากกว่าปัจจุบัน

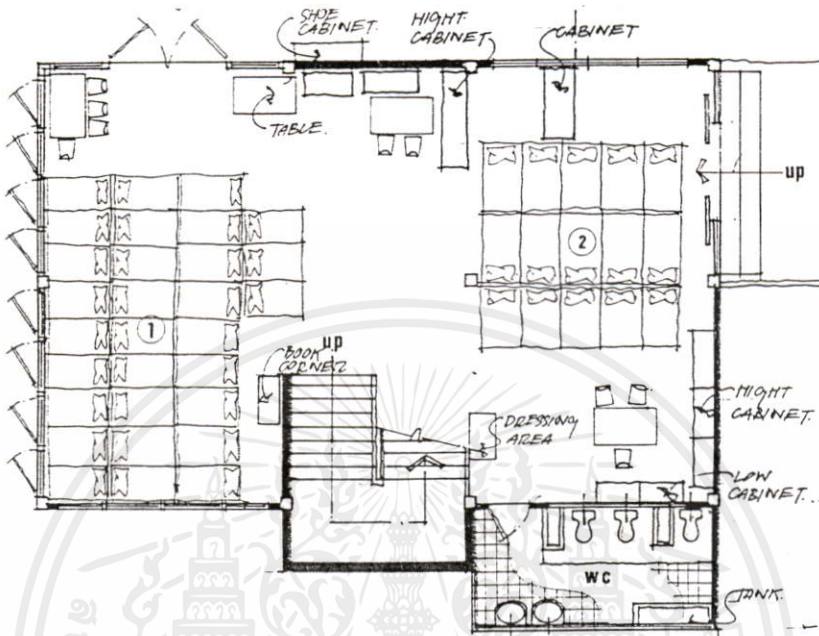
ลักษณะทางกายภาพในส่วนนอนตอนกลางวัน

การใช้พื้นที่ในส่วนนอนตอนกลางวัน ของชนานันท์ เป็นการปรับเปลี่ยนเอาพื้นที่ของส่วนเอนกประสงค์มาใช้งาน ลักษณะการใช้พื้นที่เป็นการนอนกับพื้น โดยมีเบาะรองแทน เป็นฟองน้ำ ขนาด 1005x650 mm. การจัดส่วนนอนเป็นการใช้พื้นที่เต็ม โดยการจัดให้เด็กนอนเรียงหันข้างชนกัน โดยไม่มีการเปิด Corridor เพื่อการดูแลเด็ก อันเนื่องมาจากพื้นที่ที่ค่อนข้างน้อย การดูแลเด็กอาจต้องเดินบนเบาะในบางครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.19

แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวัน

ลักษณะทางกายภาพของส่วนห้องน้ำ

ส่วนห้องน้ำของชนานันท์ เนอร์สเซอร์รี่ เป็นพื้นที่ที่ติดกับส่วนกิจกรรม ภายในจัดให้มีอ่างล้างหน้า 2 ชุด อยู่ในระดับความสูงของเด็กคือ 550 mm. เด็กสามารถล้างมือเป็นการช่วยเหลือตัวเองได้ ชักโครกมี 3 ชุด ด้านข้างชักโครกมีอ่างน้ำสำหรับทำความสะอาด 2 ชุด ส่วนอาบน้ำทางเนอร์สเซอร์รี่ จัดให้มีอ่างอาบน้ำ สูงประมาณ 40 mm. 400 x 800 x 800 mm. เด็กสามารถดักอาบได้ผนังโดยรอบเป็นผนังคอนกรีตโปรง ผนังส่วนที่ติดกับส่วนเอนกประสงค์เป็นลักษณะดังกล่าวที่บิด้านบนเป็นหน้าต่างโปรง ภายในปูกระเบื้องที่ผนังความสูง 100 mm. ส่วนผนังด้านอ่างอาบน้ำเป็นผนังด้านล่างที่บิด้านบนเป็นระแนงไม้สานกัน จึงทำให้เกิดการถ่ายเทอากาศค่อนข้างดี จากการสังเกตในการใช้พื้นที่จำนวนอ่างอาบน้ำ และชักโครกค่อนข้างเพียงพอต่อเด็กจำนวน 35 คน การใช้เข้าไปทีละ 5 คน แต่มีปัญหาในการรอตแต่งตัวด้านหน้าห้องน้ำบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.20
แสดงถึงพื้นที่ใช้สอยภายในห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

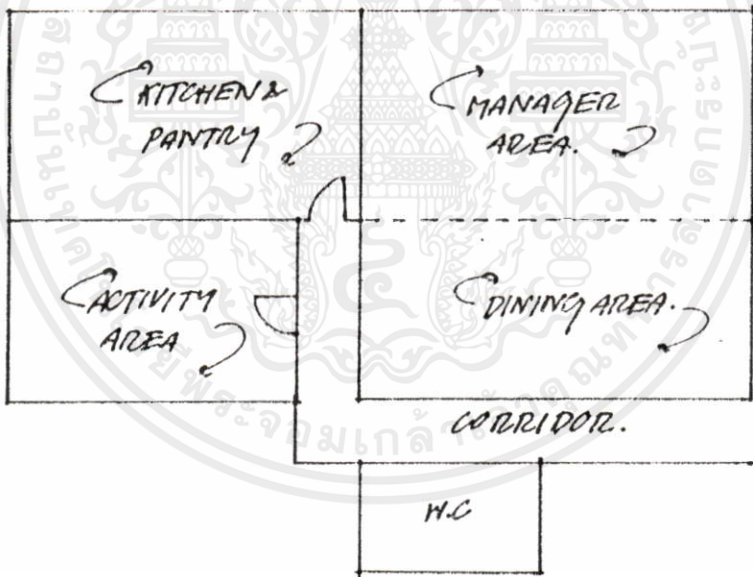
สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษาที่ 3)

ชื่อสถานที่ เซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์รี่

สถานที่ตั้ง	สุขุมวิท.....เขตพระโขนง กทม.
พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์	ขนาด 60 ตรม.
พื้นที่นอนตอนกลางวัน	36 ตรม.
พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร	13.2 ตรม.
ส่วนห้องน้ำ	13.2 ตรม.

รูปที่ 3.21

แสดงถึงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในส่วน NURSERY ของเซนต์ไมเคิล

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพในสถานรับเลี้ยงเด็ก

จากการสำรวจพบว่า อนุบาลเซนต์ไมเคิลเป็นอาคารสโมสรของหมู่บ้านนำมาปรับเปลี่ยนการใช้งาน จากการพิจารณาโดยรวมค่อนข้างที่จะเหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบันเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าอย่างอื่นภายในอาคารชั้นที่ 1 สามารถแบ่งพื้นที่ในการใช้งานได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นพื้นที่ของเด็กก่อนวัยเรียน

ส่วนที่ 2 เป็นพื้นที่ของส่วนเด็กอนุบาลเล็ก

ส่วนที่ 3 เป็นพื้นที่ของส่วนเด็กอนุบาลโต

ส่วนที่ 4 เป็นพื้นที่ให้บริการส่วนกลาง เช่น

ส่วนสระว่ายน้ำ , ห้องน้ำ , ส่วนรับประทานอาหาร , ส่วนนอนตอนกลางวัน
เป็นต้น

พื้นที่ของเด็กเล็กและเด็กโตนั้น จะแยกส่วนในการใช้พื้นที่ โดยมีอายุมากเป็นเกณฑ์ในการแยก เช่น 1 ปี - 1.5 ปี

1.5 ปี - 2 ขวบ

2 ปี - 2.5 ปี ก่อน 3 ขวบ

จากสำรวจพบว่า จะใช้พื้นที่ส่วนกลาง เช่น สระว่ายน้ำ , ห้องน้ำ , ส่วนรับประทานอาหาร จะใช้ร่วมกันโดยจัดแบ่งเวลาในการใช้ให้ต่างกัน แต่มีบางพื้นที่ที่ยังมีปัญหาเรื่องขนาด เนื่องจากการใช้สอยของอาคารเดิมเป็นลักษณะของสโมสร จึงไม่เหมาะในการใช้พื้นที่ของสถานรับเลี้ยงเด็กและอนุบาล

2. ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์

ภายในเขตไม้เคิล เนอร์สเซอร์รี่ เป็นห้องโถงโปร่งพื้นที่ประมาณ 60 ตารางเมตร เพดานสูงโดยประมาณ 3000-3800 mm. สามารถแบ่งพื้นที่ของห้องเป็น 2 ส่วนใหญ่คือ

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่มีเนื้อที่ค่อนข้างมากกว่า ใช้กิจกรรมเข้าจังหวะร้องเพลงและ
มุมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น มุมบ้านสมมุติ และการเล่นบล็อกไม้

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนในการทำกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์

พื้นที่ส่วนที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 48 ตารางเมตร เป็นพื้นที่ใช้จัดกิจกรรมเล่นบล็อก
ไม้กิจกรรมเข้าจังหวะและร้องเพลง ครุภัณฑ์ที่ใช้โดยรอบเป็นชั้นวางของเล่นเด็ก เช่น ของเล่น
สำหรับมุมบ้านสมมุติ / ตัวต่อบล็อกไม้ และบอร์ดในการเรียนการสอน โดยมีโต๊ะผู้ดูแลอยู่ 2 ชุด
ผนังโดยรอบมีรูปของสัตว์ และตัวอักษรเป็นสติ๊กเกอร์เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเปอร์เซ็นต์ที่ติด
รูปมีพอสมควร ซึ่งไม่ทำให้ความรู้สึกรก หรือสายตาผนังห้องด้านหลังเป็นผนังกรอบอลูมิเนียม
กระจกยาวจรดพื้น แต่จะมีบานปรับแสง เพื่อควบคุมปริมาณแสงที่เข้ามาในห้องไม่ให้แสงจ้าเกินไป
ซึ่งอาจจะรบกวนกับสายตาของเด็กได้ ทำให้ห้องดูโปร่งมากขึ้นแม้ผนังอีกด้านของห้องจะเป็น
ผนังทึบแต่สีที่ใช้ทำให้ดูโปร่ง พื้นที่ของห้องจากการสังเกตพบว่า เป็นพ้อย่างหนึ่งเทียมสีสรรสด
ไสขนาด 600x1000 mm. ครูผู้ดูแลกล่าวไว้ว่าพื้นที่ลักษณะนี้เป็นพื้นที่เหมาะกับเด็กมาก

ภาพที่ 3.22

แสดงบรรยากาศภายในส่วนเอนกประสงค์ของเซนต์ไมเคิล

เพราะกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กในบริเวณนี้เป็นกิจกรรมที่เด็กต้องกระโดดและเดิน จึงบางครั้งเด็กอาจหกล้มลงได้ หรือกิจกรรมการเล่นตัวต่อบล็อกไม้ หรือของเล่น ซึ่งการใช้พื้นที่เด็กจะนั่งเล่นกับพื้น พื้นพองยางจะช่วยไม่ให้เด็กเกิดอันตราย และยังช่วยลดเสียงดังอันเกิดจากการเล่นตัวต่อหรือของเล่นได้มาก อีกทั้งยังทำความสะอาดได้ง่ายสามารถเช็ดหรือถอดไปตากลมได้ อีกประการหนึ่ง ครูผู้ดูแลกล่าวว่าเด็ก ๆ จะชอบวัสดุที่มีสีสันสดใสเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมได้ ในส่วนที่ 2 ที่ครูใช้จัดกิจกรรม

ภาพที่ 3.23

แสดงการใช้พื้นที่กิจกรรมการเล่นในส่วนที่ 1 ของเซนต์ไมเคิล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะภายใน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีลิขสิทธิ์สงวน และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะและงานสร้างสรรค์การจัดและใช้ครุภัณฑ์นี้มี 2 ลักษณะคือ การใช้โต๊ะที่มีขนาด 900x900 mm. ทำจากวัสดุพลาสติกหนา แล้วแต่มีน้าหนักเบา เก้าอี้สูง 270 mm. ในสัดส่วนของเด็ก นำมาต่อเรียงกันเพื่อใช้ทำกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ อีกลักษณะคือเป็นม้านั่งทางยาว ขนาด 1000x900 mm. ทำมาจากวัสดุพลาสติกสีสรรสดใส เช่นกัน ในบางครั้งการจัดกิจกรรม 2 กลุ่มนี้จะแตกต่างกันเช่น กลุ่มแรกเป็นศิลปะ และกลุ่มที่สองจะเป็นการปั้นแป้งหรือการติดกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในส่วนนี้ได้ครุผู้ดูแลจะเป็นคนเก็บแต่เก้าอี้พลาสติกเด็ก ๆ จะช่วยครูเก็บเพราะมีน้าหนักเบาและยังเป็นการสอนให้เด็กเป็นคนมีน้ำใจและมีระเบียบวินัยอีกด้วย พื้นที่ภายในเนอร์สเซอรี่จะจัด

ภาพที่ 3.24

แสดงกิจกรรมการใช้พื้นที่ศิลปะและงานสร้างสรรค์ในส่วนที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.25

แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ 2 ส่วน ภายในส่วนเอนกประสงค์

มูมหนึ่งไว้สำหรับการเตรียมนมของเด็ก เป็นลักษณะตู้เตี้ยขนาด 1000x500x750 mm. การใช้พื้นที่ของห้องน้ำในส่วนเนอร์สเซอรี่ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องพาเด็กออกไปเข้าห้องน้ำอีกด้านของตัวอาคาร เพราะอาคารไม่ได้สร้างเพื่อเป็นเนอร์สเซอรี่และอนุบาล เป็นการปรับเปลี่ยนจากสโมสรหมู่บ้านมาเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ดังนั้นการใช้งานบางส่วนเช่น การใช้พื้นที่ห้องน้ำกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันของเด็กจะไม่สะดวกในการทำงานของผู้ดูแลเด็กเองด้วย

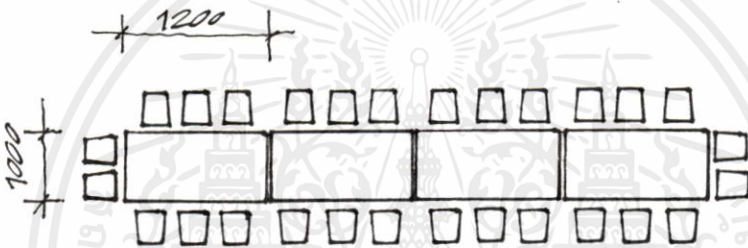
ลักษณะทางกายภาพของส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารจะแยกต่างหากออกจากส่วนเอนกประสงค์ จะใช้พื้นที่ส่วนที่อยู่ในบริเวณกับฝ่ายธุรการ แต่จะต่อเนื่องกับพื้นที่ส่วนครัวและเตรียมอาหารด้านหลังก่อนที่เด็กจะเข้ามาใช้พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ครูจะพาเด็กไปล้างมือทำความสะอาดก่อนที่จะมารับประทานอาหาร ซึ่งการควบคุมดูแลเด็กเป็นไปค่อนข้างยากมากเด็ก ๆ จะไม่ค่อยอยู่กับที่จะทำให้การทำงานของครูมีปัญหา การใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหาร ครูจะใช้ครุภัณฑ์ที่เป็นพลาสติกขนาด 900x900x610 mm. เป็นพลาสติกเช่นกันมาต่อกันในลักษณะทางยาวเก้าอี้ขนาด 300x300x270 mm. โดยครูจะให้บริการโดยรอบอาหารจะถูกถาดเลี้ยงออกมาจากครัวเป็นลักษณะใส่อาหารมาเรียบร้อยแล้ว พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารจะเป็นลักษณะเดียวกันกับส่วนเอนกประสงค์ โดยใช้พองยางบุหนังเทียมสีสรรสดใส เป็นการปูเพื่อป้องกันอันตรายจากเด็กและสามารถทำความสะอาดได้ง่าย เพราะลักษณะจะแยกเป็นชั้นขนาด 600x1000 mm. เนื่องจากสีสรรที่สดใสจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา

ข้อเสียของการใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารของเซนต์ไมเกลนั้น คือพื้นที่ถึงจะแยกจากส่วนเอนกประสงค์แล้ว แต่การใช้พื้นที่ปัจจุบันนั้นเป็นลักษณะห้องแอร์ จึงมีส่วนที่ทำให้เกิดกลิ่นอับและกลิ่นอาหาร อีกทั้งส่วนล้างมือหรือส่วนห้องน้ำยังต้องเดินไปใช้อีกส่วน ความต่อเนื่องของพื้นที่ในการใช้งานจึงยังเป็นปัญหาของเซนต์ไมเกลอยู่ แต่รายละเอียดในการใช้พื้นที่เฉพาะส่วนนับว่ามีข้อดีอยู่เป็นจำนวนมากที่น่าสนใจและสามารถนำมาปรับใช้ประโยชน์ได้

ภาพที่ 3.26

แสดงถึงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร

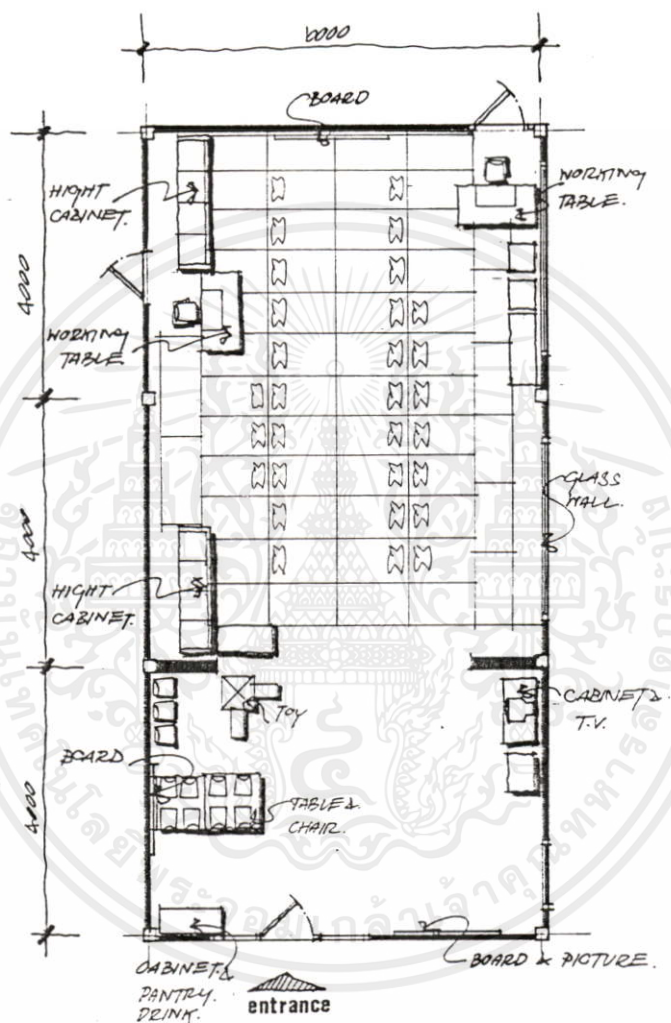
ลักษณะทางกายภาพส่วนนอนตอนกลางวัน

ส่วนนอนตอนกลางวันของเซนต์ไมเกล จะใช้พื้นที่ส่วนที่ 1 จัดพื้นที่ให้เด็กนอนโดยพื้นที่ส่วนที่ 1 ของส่วนเอนกประสงค์ปกติจะเป็นฟองน้ำพองแห้งเทียมอยู่แล้วการจัดพื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวันของเซนต์ไมเกล จะนำเอาผ้ามาปูนอนกับฟองน้ำจัดเรียงเป็นแถวยาว โดยเว้นทางเดินโดยรอบ ขนาดของที่รองนอนจะมีขนาด 600x1050 mm. โดยจะปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ 2 ลักษณะคือใช้เป็นพื้นรองสำหรับกิจกรรมเอนกประสงค์ เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมการเล่นตัวต่อและของเล่น และใช้เป็นที่รองสำหรับส่วนนอนตอนกลางวัน การปรับเปลี่ยนในลักษณะนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ดูแลเด็กในการจัดเก็บที่นอนและไม่ต้องเสียพื้นที่ในการจัดเก็บ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.27

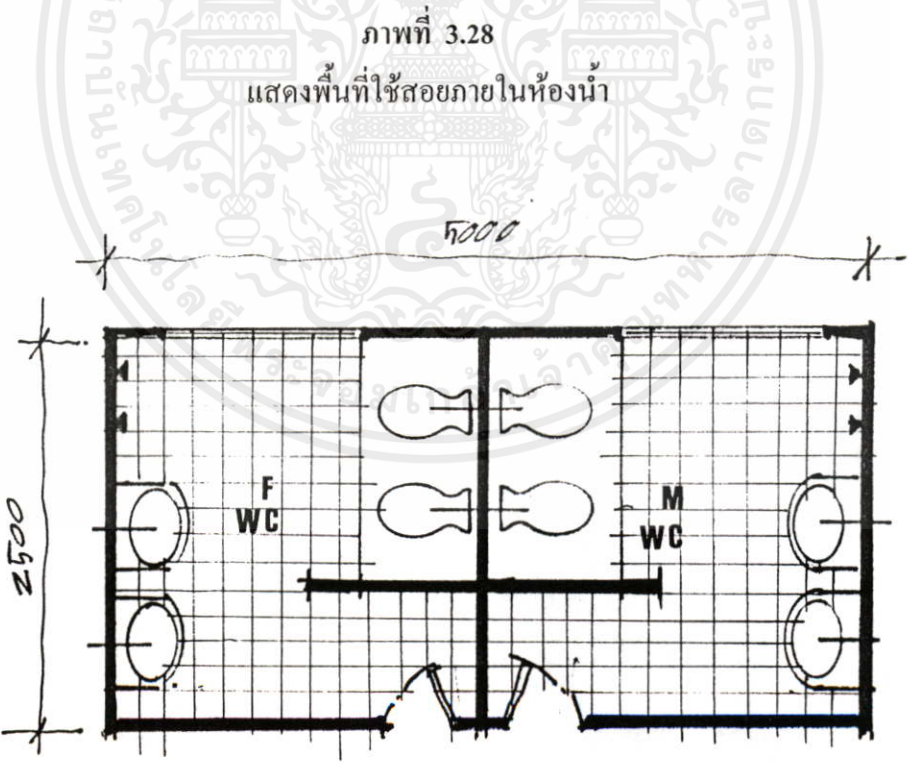
แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันของเซนต์ไมเคิล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพส่วนห้องน้ำ

พื้นที่ส่วนของห้องน้ำของเซนต์ไมเคิล จะแยกต่างหากจากส่วนเอนกประสงค์และส่วนรับประทานอาหารทำให้ไม่สะดวกในการใช้พื้นที่กับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เนื่องจากอาคารของเซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์รี่ เป็นอาคารที่สโมสรของหมู่บ้านนำมาปรับเปลี่ยนเป็นอาคารอนุบาล และเนอร์สเซอร์รี่ จึงทำให้เกิดปัญหาในการใช้ห้องน้ำเพราะห้องน้ำไม่ได้เตรียมมาเพื่อเป็นเนอร์สเซอร์รี่ ดังนั้นสุขภัณฑ์ที่ใช้จะเป็นสุขภัณฑ์ที่ผู้ใหญ่ใช้จะไม่ใช่สุขภัณฑ์ที่เป็นสัดส่วนของเด็ก การใช้พื้นที่ของห้องน้ำ ครูจะทยอยเด็กออกมาทีละกลุ่ม เพื่อทำความสะอาด ล้างหน้า และล้างเพื่อทำความสะอาดแต่ละจะไม่ได้อาบน้ำให้แก่เด็ก การใช้ห้องน้ำจะใช้หลังจากที่ทำกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ และก่อนนอนและหลังจากตื่นนอน การแยกพื้นที่ห้องน้ำออกจากส่วนรับประทานอาหารและส่วนเอนกประสงค์ จึงไม่สะดวกต่อการใช้งานของผู้ดูแลเด็ก ซึ่งยากต่อการดูแลเด็กในการนำเด็กมาเข้าห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษาที่ 4)

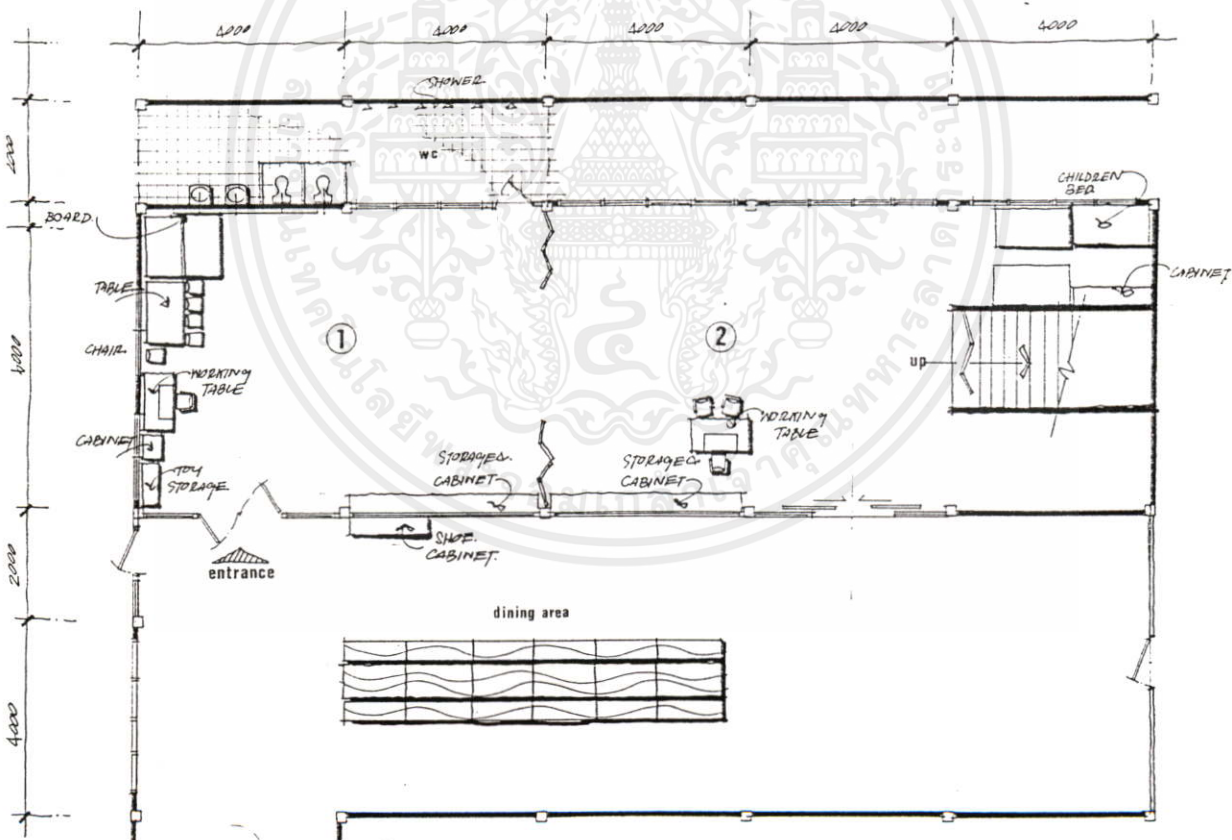
ชื่อสถานที่ สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่

สถานที่ตั้ง 46/3 ช.นวลจันทร์ ถ.รามอินทรา แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กทม.

พื้นที่ภายในส่วนเอนกประสงค์	120	ตรม.
พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร	11.52	ตรม.
พื้นที่ส่วนเด็กนอนตอนกลางวัน	36	ตรม.
พื้นที่ส่วนห้องน้ำ	16	ตรม.

รูปที่ 3.29

แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่

1. ส่วนเอนกประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2. พื้นที่รับประทานอาหาร

ไม่ทำการแก้ไขเพิ่มเติมอีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พื้นที่เด็กนอนตอนกลางวัน

4. พื้นที่ส่วนห้องน้ำ

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

เป็นลักษณะอาคารซึ่งแยกต่างหาก จากอาคารเรียนในส่วนอนุบาล การใช้พื้นที่ของ เนอร์สเซอรี่จะใช้พื้นที่ เฉพาะในส่วนของชั้นล่าง สามารถแยกการใช้พื้นที่ต่าง ๆ

- 1) พื้นที่ภายนอกอาคาร อันได้แก่
 - พื้นที่เล่นสนาม
- 2) พื้นที่ภายในอาคาร อันได้แก่
 - พื้นที่เล่นภายในอาคาร
 - พื้นที่รับประทานอาหาร
 - พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์

ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์

ส่วนเอนกประสงค์หรือส่วนกิจกรรมของสายสุดา เนอร์สเซอรี่ เป็นลักษณะห้องที่โปร่ง โดยมีครุภัณฑ์ เช่น ชั้นวางของ ชั้นวางของส่วนตัวของเด็ก โต๊ะและเก้าอี้ อยู่โดยรอบห้องสูงจาก พื้นโดยประมาณ 900 mm. ส่วนตอนบนจะเป็นช่องหน้าต่าง บานเลื่อน เช่นเดียวกับประตู ซึ่งเป็น บานอลูมิเนียมและกระจกใส ข้อดีในส่วนนี้อาจจะทำให้ห้องดูโปร่งขึ้น สามารถมองออกมาใน ส่วนต่าง ๆ ได้ แต่ขณะเดียวกัน กระจกใส อาจทำให้เด็กวอกแวกโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งเป็นข้อเสียในส่วนนี้ ต้องแก้ปัญหา โดยอาจจะนำรูปภาพหรือสติ๊กเกอร์ มาติดไว้เพื่อเป็นการเตือนให้เด็กได้รู้

ภาพที่ 3.30

แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ และปัญหาในการใช้วัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีการนำไปใช้

เพดานในส่วนห้องมีความโปร่งมาก ความสูงโดยประมาณ 4.0 เมตร เนื้อที่ในส่วนของกิจกรรม และนอนตอนกลางวัน จะใช้เป็นส่วนเดียวกัน เพราะขนาดห้องที่ใหญ่ทำให้สามารถแบ่งพื้นที่ใหญ่ได้เป็นสองส่วน โดยมีฉากกั้นห้องเป็นตัวแบ่งพื้นที่ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่เด็กใช้เล่นกิจกรรม ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่เด็กใช้นอนตอนกลางวัน โดยมีส่วนห้องน้ำติดกับ 2 ส่วนนี้ เด็กจึงสะดวกในการใช้ห้องน้ำ ไม่ต้องเดินไกลและสะดวกต่อการดูแลเด็กให้อยู่ในสายตาของผู้ดูแล ส่วนที่ต่อจากส่วนที่ 2 เป็นพื้นที่ที่เก็บที่นอนของเด็ก ซึ่งอยู่ด้านในสุดพื้นที่ การเตรียมนมให้เด็กในแต่ละวัน ผู้ดูแลจะใช้ชั้นเก็บของเด็กเป็นที่เตรียมนมหรือยาสำหรับเด็กที่ไม่สบาย ส่วนเด็กที่ไม่สบาย จากการสำรวจพบว่าไม่มีการแยกเด็กออกมาต่างหาก เด็กอาจติดเชื้อได้เพราะอยู่ในห้องเดียวกัน พื้นที่นี้เป็นกระบี่องยาง นับว่าเหมาะกับการใช้งานประเภทนี้มาก จากการสำรวจ การเรียนรู้ของเด็กนั้น เจ้าของผู้ดูแลสามารถจะสอดแทรกให้เด็กได้เรียนรู้ในทุกด้าน เช่น ผนังหรือกระดาน เพดาน หรือพื้นกระบี่องยาง สามารถสร้าง PATTERN ที่แปลกออกไปมากกว่าที่จะปูเป็นสีเดียวกันตลอดพื้นที่ปูร่างแปลก ๆ สามารถสร้างจินตนาการ และความรู้สึกตื่นเต้น รวมถึงการสร้างกิจกรรม

ภาพที่ 3.31

แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนกิจกรรมครึ่งวงกลม

ต่าง ๆ ได้เป็นการออกแบบเพื่อการส่งเสริมกิจกรรมได้ พื้นที่ผนังส่วนใหญ่ จากการสังเกต เป็นเอกสารที่เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้า หน้าต่างค่อนข้างเยอะมาก จะมีพื้นที่ที่เป็นมุมกระดานดำ และส่วนแสดงของเด็กน้อยมาก จึงจำเป็นต้องติดรูปการ์ตูนหรือภาพต่าง ๆ ในมุมที่ค่อนข้างสูง ซึ่งอยู่เกินระดับตาเด็ก ทำให้มีผลต่อการเรียนรู้

จากการสำรวจพบว่า ครุภัณฑ์ในส่วนเอนกประสงค์ ส่วนใหญ่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย ได้แก่ แก้วพลาสติกที่มีน้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้าย เด็กจะใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมครึ่งวงกลม กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โต๊ะที่มีโครงสร้างเป็นเหล็กกลมกลวง พื้นโต๊ะเป็นไม้อัดบุด้วยพลาสติกลามิเนต ซึ่งสามารถทำความสะอาดได้ง่าย มีน้ำหนักเบา การจัดกลุ่มครุภัณฑ์ จากการสังเกตการณ์ พบว่า การจัดครุภัณฑ์แบบกิจกรรมครึ่งวงกลม จะใช้แต่แก้วพลาสติก ส่วนการจัดกลุ่มกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จะจัดเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน

ภาพที่ 3.32

แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนเอนกประสงค์

นอกจากครุภัณฑ์ที่เด็กและครูผู้ดูแลเด็กจะใช้ประจำทุกวันแล้ว จากการสังเกตการณ์พบว่าในส่วนการใช้งานที่จำเป็นแก่เด็กและสะดวกต่อครูผู้ดูแลนั้น ยังขาดอยู่มากอันได้แก่ ชั้นหรือส่วนที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น แก้วน้ำ หรือแปรงสีฟันเด็ก การใช้งานในปัจจุบันนั้น เป็นการแขวนแก้วและแปรงสีฟันข้างผนัง ซึ่งบางครั้งอาจจะมีแมลงบางชนิดที่เป็นพาหนะนำเชื้อโรค เข้าไปอาศัยอยู่ได้ ทำให้ส่งผลเสียต่อสุขภาพของเด็ก ส่วน PANTRY เตรียมมอบให้แก่เด็กจะจัดเป็นมุม ไว้ภายในห้องและควรจะมีพื้นที่ที่ใกล้กับห้องน้ำ เพื่อสะดวกต่อการใช้งานและทำความสะอาด ซึ่งปัจจุบันพื้นที่โดยรวมมีจำนวนค่อนข้างเยอะมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพของส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร เป็นพื้นที่ที่อยู่ระหว่างทางเข้าเนอร์สเซอรี่ และทางเข้าภายในส่วนเอนกประสงค์ จัดได้ว่าส่วนนี้จะอยู่ในส่วนภายนอกห้องแอร์แต่จะอยู่ภายในอาคาร อันเนื่องจากปัญหาเรื่องกลิ่นอาหาร ความสกปรกในการใช้พื้นที่ ซึ่งอาจทำให้เกิดกลิ่นขึ้นได้ อันเป็นข้อดี แต่เป็นข้อเสียประการหนึ่งคือ ส่วนรับประทานอาหารควรมีส่วนล้างมือ

ภาพที่ 3.33

แสดงถึงความต่อเนื่องและการใช้พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร

และส่วนที่ให้เด็กแปร่งฟันตอนกลางวัน หลังจากทานอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันห้องน้ำ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับส่วนเอนกประสงค์ คือ เด็กต้องเดินผ่านส่วนเอนกประสงค์เพื่อไปเข้าห้องน้ำล้างมือและแปร่งฟัน ซึ่งเป็นข้อเสียของการแบ่งพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ ส่วนครัวทำอาหารจะอยู่ด้านหลัง ซึ่งติดกับพื้นที่รับประทานอาหาร แต่การสังเกตพบว่า ประตูจะมีเพียงด้านเดียว ส่วนด้านหลังนั้นไม่มีการกั้นประตู อาจจะทำให้ควบคุมดูแลเด็กได้ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ โต๊ะเป็นไม้อัด 10 mm. กรูด้วยพลาสติกลามิเนต ซึ่งมีคุณสมบัติทำความสะอาดได้ง่าย และยังสามารถจัดลายหน้าโต๊ะเป็นลวดลายสีสันแปลกตาแก่เด็ก ส่วนเก้าอี้เป็นเก้าอี้หนังยาว วัสดุที่ใช้เป็น

ชนิดเดียวกันกับโต๊ะโครงเหล็ก แต่หน้าเก้าอี้หรือม้านั่งยาวเป็นไม้อัด 20 mm. กรู๊ตบด้วยพลาสติกลามิเนต ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 3.34

แสดงการใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหาร

ลักษณะการจัดกลุ่มครุภัณฑ์ในส่วนนี้ เป็นการจัดลักษณะแนวยาว โดยเปิดทางเดินไว้ตรงด้านข้าง จึงสะดวกที่จะดูแลเด็กในลักษณะที่ครูผู้ดูแลมีจำนวนมาก เพราะการจัดแนวยาวอาจทำให้กลุ่มการจัดมีระยะไกล ซึ่งอาจดูแลเด็กได้ไม่ทั่วถึง อีกทั้งยังต้องมีพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดอีกด้วย ข้อดีของการจัดในลักษณะนี้ก็คือ บางครั้งเด็กอยากวิ่งเล่นกับเพื่อน การเดินโดยรอบสะดวกต่อการดูแลเด็กและ SERVICE อาหารแก่เด็ก เพราะไม่ต้องมี CORRIDOR ที่ซับซ้อนเหมือนการจัดเป็นกลุ่มย่อย

ลักษณะทางกายภาพส่วนนอนตอนกลางวัน

การใช้พื้นที่ในส่วนนอนตอนกลางวันของสายสุดา เนอร์สเชอรีนี้ เป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากส่วนเอนกประสงค์ การจัดเป็นลักษณะ 2 แถวยาว และเปิดเป็นทางเดินตรงกลาง โดยมีระยะห่างระหว่างแถว 1200 mm. โดยประมาณ จึงสะดวกต่อการดูแลเด็ก เพราะจากการสำรวจบางแห่งมีการเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าจัดแบบ 120 mm. ไม่มีการเดินใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.35

แสดงการจัดและการใช้พื้นที่ในส่วนนอนตอนกลางวัน

ชิดติดกันทุกด้าน ทำให้ไม่สามารถเดินคอยดูแลเด็กได้ในแง่ของผู้ดูแล และถ้าเด็กต้องการเข้าห้องน้ำหรือทำธุระ เด็กต้องเดินผ่านเพื่อนที่นอนอยู่ อาจทำให้รบกวนเด็กคนอื่นได้ ซึ่งเป็นข้อเสียของการจัดแบบติดกันโดยไม่เหลือ CORRIDOR กลางไว้เป็นทางเดิน

ลักษณะทางกายภาพของส่วนห้องน้ำ

พื้นที่ของห้องน้ำ ได้จัดแบ่งให้อยู่ส่วนด้านข้างของอาคารติดกับพื้นที่เอนกประสงค์ วัสดุที่ใช้ในการปูพื้นเป็นกระเบื้องเคลือบเซรามิก (กันลื่น) ผ่นกรุด้วยกระเบื้องเคลือบ โดยมี ฝักบัว ซึ่งเป็นแบบ FIX อยู่กับที่ ซึ่งที่เปิดน้ำจะอยู่ในระดับสัดส่วนที่เด็กสามารถเปิดได้ มีจำนวน 7 ชุด และส่วนชักโครกจะมีเพียง 2 ชุด และอ่างล้างมือมีจำนวน 2 ชุด เช่นกัน จากการสำรวจและสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลพบว่า หลังจากเสร็จจากการรับประทานอาหาร หรือเมื่อเด็กต้องการเข้าห้องน้ำ หรือปัสสาวะ เด็กผู้หญิงจะนั่งยองกับพื้นบริเวณอาบน้ำฝักบัว บางครั้งครูผู้ดูแลก็มีส่วนในการที่จะทำ ให้เด็กเป็นคนที่มีระเบียบวินัย อีกประการหนึ่งที่เด็กมีพฤติกรรม ในการใช้พื้นที่ในลักษณะนี้ อาจทำให้เกิดกลิ่นและความสกปรกต่อส่วนรวมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.36

แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ และการใช้พื้นที่ในส่วนห้องน้ำ

ความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กกับการใช้ฝักบัวของเด็กได้กล่าวว่า ฝักบัวแบบ FIX ติดผนัง ไม่เหมาะกับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กยังไม่รู้จักการกลั่นแกล้งน้ำ อาจทำให้เด็กสำลักน้ำได้ แต่ถ้าเป็นแบบต่อสายยาง เกรงว่าเด็กอาจทำให้เสียหายได้เร็ว เพราะส่วนใหญ่เด็กจะชอบเล่นในเวลาอาบน้ำ ชักโครกควรมีลักษณะสัดส่วนที่เด็กสามารถใช้เองได้ ทำให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเองได้ อ่างล้างมือ หรือล้างหน้า ควรมีลักษณะเป็นทางยาว ใกล้กับส่วนรับประทานอาหาร และสูงอยู่ในระดับสัดส่วน จากการสำรวจพบว่า อ่างล้างหน้า เป็นลักษณะ 2 อ่างแยก ซึ่งพฤติกรรมในการใช้ของเด็กเมื่อรับประทานอาหารเสร็จ เด็กจะทยอยกันแปรงฟัน และล้างปาก ทำให้ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก และพฤติกรรมในการใช้ของเด็กวัยนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษา 5)

ชื่อสถานที่ ถนนมพิศ เนอร์สเซอร์รี่

สถานที่ตั้ง ถนนลาดพร้าว 64 ลาดพร้าว บางกะปิ กทม.

พื้นที่ภายในส่วนเอนกประสงค์ 123 ตรม.

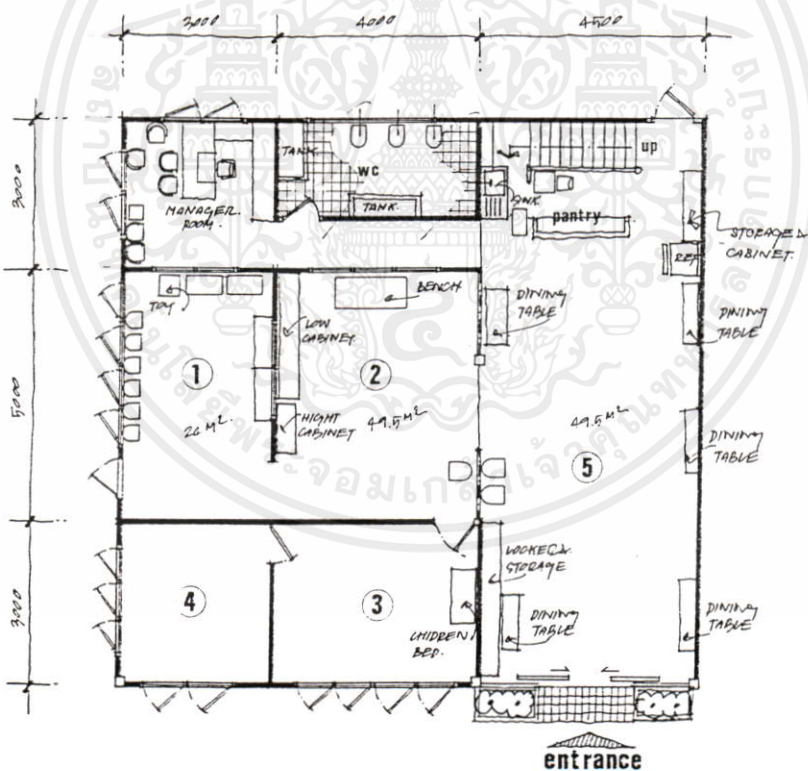
พื้นที่เด็กนอนตอนกลางวัน 21 ตรม.

พื้นที่รับประทานอาหาร 19 ตรม.

พื้นที่ส่วนห้องน้ำ 6 ตรม.

รูปที่ 3.37

แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน ถนนมพิศ เนอร์สเซอร์รี่

A. ส่วนเอนกประสงค์

B. พื้นที่รับประทานอาหาร

C. พื้นที่เด็กนอนตอนกลางวัน

D. ส่วนห้องน้ำ

E. ส่วน PANTRY

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในส่วนรับเลี้ยงเด็ก

ลักษณะทางกายภาพ ส่วนอาคารของถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่ เป็นลักษณะอาคารพักอาศัย โดยนำมาดัดแปลงเป็นลักษณะการให้บริการเลี้ยงดูเด็กเล็ก ซึ่งเป็นอาคารที่แตกต่างหากออกจากอาคารเรียนของเด็กโต เป็นอาคาร 2 ชั้น แต่การใช้พื้นที่จะใช้ในส่วนชั้นล่าง แบ่งเป็นส่วนโถง เป็นพื้นที่เอนกประสงค์ & สำหรับรับประทานอาหาร

- ส่วนห้องเด็กเล็ก ขนาด 1-2 ขวบ
- ส่วนห้องเด็กเล็ก ขนาด 2-4 ขวบ
- ส่วนเตรียมอาหาร & นม
- ส่วนบริการซึ่งติดอยู่กับ ส่วนเอนกประสงค์
- ส่วนห้องน้ำ & ส่วนล้างมือเด็ก

ลักษณะทางกายภาพภายในส่วนเอนกประสงค์

หลังจากที่เด็กเข้าแถวเคารพธงชาติ ต่างทยอยเข้ามาในอาคารของเนอร์สเซอร์รี่ ซึ่งอยู่ด้านหลังอาคารเรียน เด็กจะเข้ามาสู่พื้นที่เอนกประสงค์ เพื่อมีกิจกรรมเข้าจังหวะ และร้องเพลงในตอนเช้า รวมถึงครูผู้ดูแลมีการพูดคุยกันกับเด็ก ให้เด็กได้เรียนรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของร่างกายรวมถึงสัตว์ต่าง ๆ โดยการใช้พื้นที่ของเด็กจะนั่งกับพื้นเป็นกลุ่มโดยมีครูเป็นศูนย์กลาง จากการสังเกตพบว่า สามารถแยกออกเป็น 2 ส่วนใหญ่คือ

1. พื้นที่ส่วนแรกเป็นพื้นที่ที่เริ่มจากทางเข้า โดยจะสามารถปรับเป็นส่วนรับประทานอาหาร หรือกิจกรรมกลุ่มได้ ภายในพื้นที่จะมีส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วย พื้นที่เตรียมอาหาร
2. พื้นที่ส่วนหลัง มีการยกระดับพื้นจากเดิม 200 mm. โดยประมาณ ส่วนนี้จะประกอบด้วย STORAGE เก้าอี้ของเด็กโดยรอบพื้นที่และห้องเด็กเล็กต่าง ๆ โดยแยกตามอายุเด็กภายในห้องของเด็ก และสามารถปรับเป็นส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.38

แสดงการใช้พื้นที่กิจกรรมในส่วนที่ 2 ของถนนพิศ เนอร์สเซอร์รี่

หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันแล้ว ครูผู้ดูแลจะแยกเด็กตามอายุเป็นกลุ่ม เด็กอายุ 2-3 ปี จะเข้าห้องแยกกิจกรรมตามความเหมาะสมของอายุ จะมีบางกลุ่มที่ใช้พื้นที่มีอายุ 2-3 ปี แต่จะแตกต่างกันที่เดือนและความพร้อมของเด็กแต่ละคน ลักษณะทางกายภาพส่วนเอนกประสงค์นั้น เนื่องจากเจ้าของได้นำเอาบ้านพักมาดัดแปลงเป็นเนอร์สเซอร์รี่ จึงมีลักษณะคล้ายบ้าน ผนังจะทึบช่วงล่างจากพื้นถึงวกบ 900 mm. จึงเป็นลักษณะหน้าต่างบางส่วนก็เป็นลักษณะมีเหล็กดัด อีกส่วนก็จะมีลักษณะเป็นกระจกบานเกล็ดสามารถปรับได้ ทำให้เด็กมีความรู้สึกเหมือนบ้าน ส่วนพื้นโถงส่วนแรกจะเป็นลักษณะปูด้วยกระเบื้องเรียบ ซึ่งติดอยู่กับส่วนเตรียมอาหาร ซึ่งเหมาะสมกับการใช้งาน สามารถทำความสะอาดได้ง่าย

ส่วนที่ 2 พื้นที่จะเป็นไม้ซึ่งเด็กจะใช้ส่วนนี้เป็นส่วนที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ จากการสังเกตพบว่า การใช้พื้นที่ส่วนนี้โดยไม่มีวัสดุปูรองพื้นทำให้เกิดเสียงดัง ซึ่งเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นข้อเสียอีกประการหนึ่ง ผนังที่เป็นลักษณะกึ่งทึบกึ่งโปร่ง ความโปร่งที่แต่ละส่วนสามารถมองเห็นได้ เป็นข้อดีอีกประการหนึ่ง แต่ผนังโดยทั่วไปรวมถึงส่วนเก็บของเล่นต่าง ๆ สีโดยส่วนใหญ่เป็นสีไม้ ทำให้บรรยากาศในพื้นที่นี้ขาดความโปร่งไปมากควรเป็นสีอ่อน เช่น ฟ้าอ่อน หรือ เหลืองอ่อน

ครุภัณฑ์ในส่วนนี้กับกิจกรรมต่างๆ ที่ครูใช้ร่วมกันในบางครั้ง มีโต๊ะยาวขนาด 1900 mm.x60 mm.x330 mm. ซึ่งเป็นโต๊ะอาหารและโต๊ะกิจกรรมในตัวเดียวกัน ลักษณะการใช้เด็กจะนั่งกับพื้น แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ครูจะให้เด็กนั่งเล่นกับพื้น โดยมีตู้เก็บของเล่นเป็นลักษณะ CABINET สูงด้านหน้าจะปิดด้วยบานกระຈกโดยเลื่อน ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่เด็กได้อีกทั้งเด็กไม่สามารถที่จะเก็บของเล่นเองได้ ซึ่งทำให้เด็กเป็นคนที่มึนเขินวิตกความสูงควรจะเป็น

สัดส่วนของเด็ก การนั่งหรือนอนทำกิจกรรมใด ๆ ก็แล้วแต่ อาจทำให้เป็นผลเสียทางด้านบุคลิกภาพแก่เด็ก

ภาพที่ 3.39

แสดงการใช้พื้นที่กับกิจกรรมครึ่งวงกลม

การนอนวาดภาพหรือเขียนหนังสือ อาจทำให้เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสายตาได้ จากการสำรวจพบว่า การมีโต๊ะหรือเก้าอี้ซึ่งทำมาจากวัสดุที่เบา จะทำให้เด็กสามารถยกเก็บเอง รวมถึงสามารถเก็บได้โดยประหยัดที่นั่น น่าจะเป็นข้อดีแก่เด็กและการใช้พื้นที่ของครูผู้ดูแลอีกด้วย

ลักษณะทางกายภาพภายในส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร จะใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ส่วนแรกปรับใช้เป็นส่วนรับประทานอาหารกลางวัน โดยติดกับพื้นที่เตรียมอาหารและส่วนห้องน้ำ จึงสะดวกในการใช้พื้นที่บริเวณเตรียมอาหารจะอยู่ใกล้บันได และที่เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กถัดจากส่วนเตรียมอาหารด้านหลังเป็นพื้นที่ครัว ตรงกลางพื้นที่รับประทานอาหารมีพรมปูอยู่ ซึ่งการใช้พื้นที่ที่เด็กอาจทำอาหารหก ซึ่งทำให้เกิดกลิ่นและทำความสะอาดยาก การใช้งานและความเหมาะสมแล้ว พรมควรอยู่ในพื้นที่ที่เด็กเล่น โดยเฉพาะส่วนที่พื้นที่เป็นไม้ ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.40

แสดงการใช้พื้นที่ส่วนที่ 1 กับการรับประทานอาหารกลางวัน

ครุภัณฑ์ที่ใช้ในส่วนรับประทานอาหาร เป็นลักษณะโต๊ะยาวขนาด 1900x600x330 mm. เป็นโครงอลูมิเนียม บางตัวเป็นลักษณะโครงไม้แต่จะกรุวัสดุ LAMINATE เหมือนกันจึงทำความสะอาดง่าย แต่โครงไม้ทำให้มีน้ำหนักร้อนข้างมาก เด็กจึงไม่สามารถที่จะช่วยครูเก็บได้ขนาดของโต๊ะจากการสำรวจแล้วพบว่า การจัดครุภัณฑ์ในส่วนนี้จะจัดในลักษณะทางยาวเด็กจะนั่งกับพื้นจำนวนเด็กค่อนข้างที่จะหนาแน่นจึงเกิดความสะดวกในการทานอาหารแก่เด็ก โต๊ะบางตัวที่ใช้ความสูง 45 mm. ทำให้ไม่เหมาะสมกับสัดส่วนของเด็ก อีกทั้งยังมีมุมโต๊ะที่ค่อนข้างแหลมคมทำให้เกิดอันตรายแก่เด็กได้

ลักษณะทางกายภาพในส่วนนอนตอนกลางวัน

ส่วนที่เด็กนอนตอนกลางวันจะอยู่ในห้องมีขนาด 5000x4000 mm. ในห้องสามารถให้เด็กนอนได้ 16 คน อีกห้องมีขนาด 3000x5000 mm. สามารถให้เด็กนอนได้ 9 คน ซึ่งลักษณะการจัดพื้นที่เป็นลักษณะปูที่นอนชิดติดกันโดยเว้นทางเดินประมาณ 100-150 mm. ให้ไม่สะดวกในการที่เด็กจะออกมาห้องน้ำ หรือเมื่อเด็กตื่นแล้ว อาจทำให้ไปรบกวนเด็กคนอื่นด้วย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.41

แสดงการใช้พื้นที่และจัดในส่วนนอนตอนกลางวัน

ภายในห้องซึ่งเป็น AIR CONDITION อาจจะช่วยลดปัญหาเรื่องเสียงที่จะมารบกวน แต่จากการสำรวจพบว่า บรรยากาศภายในห้องซึ่งเป็นผนังไม้ สีผนังค่อนข้างทึบทำให้บรรยากาศภายในห้องไม่โปร่งเท่าที่ควร แต่ข้อที่ทำให้บรรยากาศส้วเด็กกลับได้นานขึ้น ขนาดที่นอนหรือที่รองนอนของเด็กมีขนาด 1050 mm. x 650 mm. วัสดุเป็นฟองหนา 50 mm. หุ้มผ้าปูในลักษณะผูกเชือกตรงขอบ

ลักษณะทางกายภาพในส่วนห้องน้ำ

บริเวณห้องน้ำที่เด็กใช้จะอยู่ติดกับส่วนบริหารและส่วนเตรียมอาหาร เด็กสามารถที่จะมาล้างมือและปากได้ แต่ในลักษณะของการใช้พื้นที่ หลังจากทานอาหารหรืออาหารว่างเด็กจะมารอกันอยู่หน้าห้องน้ำ ซึ่งถ้ามีลักษณะของส่วนล้างมือที่เป็นรางยาว จะสะดวกต่อเด็กที่มาเป็นจำนวนมาก ส่วนภายในห้องน้ำซึ่งมีอยู่ 1 ห้อง กับเด็กมีขนาด 40-50 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.42

แสดงถึงพื้นที่ภายในห้องน้ำของถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่

จึงเกิดปัญหาในการใช้ห้องซึ่งมีชักโครกในสัดส่วนของผู้ใหญ่ จำนวน 1 ชุด ชักโครกในสัดส่วนของเด็ก 1 ชุด และรองปัสสาวะเด็กอีก 1 ชุด และอ่างน้ำอีก 1 ชุด ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ผงซักฟอกขวดละ 100 x 100 mm. พื้นปูกระเบื้องกันลื่น ขนาด 100 x 500 mm.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

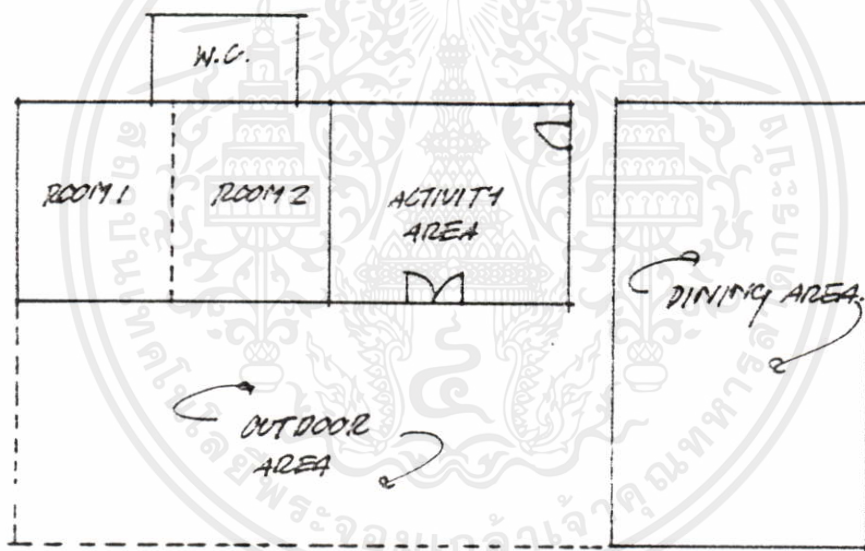
สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษา 6)

ชื่อสถานที่ ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่

พื้นที่ภายในส่วนเอนกประสงค์	30	ตรม.
พื้นที่เด็กนอนตอนกลางวัน	17.06	ตรม.
พื้นที่รับประทานอาหาร	20.2	ตรม.
พื้นที่ส่วนห้องน้ำ	15.6	ตรม.

รูปที่ 3.43

แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่

1. ส่วนเอนกประสงค์
2. พื้นที่รับประทานอาหาร
3. พื้นที่เด็กนอนตอนกลางวัน
4. ส่วนห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่ ตั้งอยู่ในบริเวณอนุบาลทับทอง โดยเป็นอาคารแยกต่างหากจาก อาคารเรียนของเด็กโต ลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ส่วนของเด็กเล็ก (เนอร์สเซอร์รี่)
2. ส่วนของเด็กโต (อนุบาล)

ภายในบริเวณส่วนเนอร์สเซอร์รี่และส่วนอนุบาล มีสนามเด็กเล่นแยกต่างหาก จาก สนามใหญ่ซึ่งเด็กโตจะใช้เล่นกีฬา อาทิเช่น บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นข้อดี ประการหนึ่ง เพราะกิจกรรมการเล่นที่ต่างกันระหว่างเด็กเล็กและเด็กโต กีฬาที่เด็กโตเล่นจะใช้ กำลังมากกว่า ซึ่งอาจเป็นอันตรายได้ จึงควรแยกสนามเด็กเล่นออก

ภาพที่ 3.44

แสดงถึงความต่อเนื่องของพื้นที่ระหว่างเด็กเล็กกับเด็กโต

มาต่างหาก แต่จากการสังเกตนั้นพบว่า เนื่องจากสนามเด็กเล่นทั้งสองอยู่ใกล้กันมาก อีกทั้งสนาม ของเด็กเล็ก มีเครื่องเล่นที่น่าสนใจ และไม่ได้กั้นบริเวณที่ชัดเจน เด็กโตจึงเข้ามาใช้สนามปนกับ เด็กเล็ก ซึ่งอาจเกิดอันตรายแก่เด็กเล็กได้ บริเวณทางเข้า - ออก ของเนอร์สเซอร์รี่ ผู้ปกครอง ไม่สามารถมารับ-ส่ง โดยแยกต่างหากกับเด็กโตได้ ดังนั้นการกั้นบริเวณส่วนของเนอร์สเซอร์รี่กับ เด็กโตจึงสามารถแบ่งแยกได้ ผู้ดูแลเด็กสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงและปลอดภัย

ลักษณะทางกายภาพภายในส่วนเอนกประสงค์

สภาพทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์ ซึ่งเป็นอาคารชั้นเดียว โดยอยู่ใกล้กับสนามเด็กเล่นของโรงเรียน มีพื้นที่ในส่วนของกิจกรรม 30 ตรม. ผนังโดยรอบโปร่งสามารถมองเห็นกิจกรรมด้านนอก อากาศสามารถถ่ายเทได้สะดวก มีประตูสามารถออกได้ 3 ด้าน

1. สามารถออกไปทางสนามเด็กเล่นของเด็กโต
2. สามารถออกไปทางสนามเด็กเล่นของเนอร์สเซอร์รี่
3. สามารถเข้าไปด้านในส่วนของอนุบาล

ภาพที่ 3.45

แสดงถึงความต่อเนื่องของพื้นที่เด็กสามารถออกไปนอกพื้นที่ทำให้ยากต่อการดูแลเด็ก

โดยรอบห้องจะมีชั้นเก็บของใช้ส่วนตัวเด็ก เช่น ชั้นเก็บรองเท้า ราวแขวนถุงผ้าของเด็ก ที่เก็บของเล่นเด็ก รวมถึงมุมเก็บที่นอนเด็ก จะเห็นได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ที่เสียไปจะอยู่โดยรอบของห้อง จากการสำรวจพบว่า ผนังที่สามารถติดผลงานของเด็กมีค่อนข้างน้อยมาก แต่จะมีบางส่วนที่ติดอยู่กับบริเวณได้น้ำต่าง

เอื้ออำนวยให้เด็กได้ใช้พื้นที่ส่วนนี้ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใด กิจกรรมโดยส่วนใหญ่ที่จัดให้แก่เด็กในส่วนเอนกประสงค์ จะเริ่มหลังจากเด็กเข้าแถวแล้ว โดยครูผู้ดูแลจะพูดคุยกับเด็กเป็นการทักทายในทุก ๆ วัน รวมถึงเป็นการสอดแทรกความรู้หรือการเรียนรู้ถึงรอบ ๆ ตัวเด็กโดยเป็นลักษณะกิจกรรมครึ่งวงกลม เป็นการให้เด็กนั่งล้อมครูผู้

สอนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมในการเล่นตามมุมต่าง ๆ นั้น ครูจะแบ่งกลุ่มการเล่นออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

กลุ่มที่ 1 กิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กนั้น เป็นการปั้นดินน้ำมัน

กลุ่มที่ 2 จะเป็นกิจกรรมศิลปะ

กลุ่มที่ 3 เป็นกิจกรรมการต่อบล็อกไม้ และการต่อตัวต่อ

กลุ่มที่ 4 เป็นกิจกรรมงานสร้างสรรค์ เช่น การตัดกระดาษให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ

ภาพที่ 3.46

แสดงการแบ่งกลุ่มกิจกรรมภายในส่วนเอนกประสงค์

เมื่อกิจกรรมการเล่นของเด็กในส่วนต่าง ๆ หมดยุติ ทุก ๆ วันจันทร์ ครูผู้ดูแลจะพาเด็กไปยังศูนย์การเล่น ซึ่งจะอยู่อีกอาคารหนึ่ง ภายในศูนย์การเล่นนี้จะเป็นห้องโถง พื้นที่โดยประมาณ 52 ตรม. มีมุมในการเล่นค่อนข้างเยอะกว่า อาทิ มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ เด็กสามารถเรียนรู้ถึงการเจริญเติบโตของพืช มุมบ้านสมมุติ ซึ่งมีเครื่องใช้ในครัวเป็นลักษณะของเล่น มุมบล็อกไม้ ภายในศูนย์การเล่นห้องนี้ จะมีเด็กในระดับอนุบาลมาใช้พื้นที่ด้วยเพราะจากการสังเกตพบว่า ส่วนอนุบาลจะไม่มีการจัดกิจกรรมการเล่นเหมือนเด็กในระดับเนอร์สซอรี่ ดังนั้นการใช้พื้นที่ของเด็กในระดับเนอร์สซอรี่ จะเป็นการใช้พื้นที่ซ้ำซ้อนเพราะครูก็จัดกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ในส่วนเอนกประสงค์อีกทั้งการใช้พื้นที่ภายในศูนย์การเล่นแห่งนี้ เด็กต้องเดินเข้าแถวซึ่งค่อนข้างห่างจากส่วนเนอร์สซอรี่มาก ขาดต่อการควบคุมดูแลเด็ก ยังเป็นภาระให้แก่ครูผู้ดูแลด้วย ภายในพื้นที่เอนกประสงค์ยังสามารถปรับให้เป็นห้องนอนตอนกลางวันให้แก่เด็ก การใช้พื้นที่ในการเล่นนอนนี้ ครูจะปูที่นอนเต็มพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ค่อนข้างน้อย ถ้าเทียบกับจำนวนเด็ก

จากการสำรวจพบว่า ครุภัณฑ์ภายในส่วนเอนกประสงค์จะอยู่โดยรอบของห้องเป็นลักษณะ CABINET เช่นที่เก็บรองเท้าของเด็ก เป็นลักษณะไม้แบ่งเป็นช่องทาสี สูงประมาณ 100 mm. ส่วน CABINET อื่น ๆ จะเป็นที่เก็บของใช้เด็ก หรือสื่อการสอนบางส่วน การจัดกิจกรรมในส่วนเอนกประสงค์เริ่มจากการทักทาย การสอนให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยรอบตัวเป็นกิจกรรมครึ่งวงกลม ในกิจกรรมนี้จะไม่มีการใช้ครุภัณฑ์เลย เด็กจะนั่งกับพื้น และครูจะเป็นศูนย์กลาง ส่วนกิจกรรมการเล่นตามมุมต่าง ๆ ที่ครูได้จัดให้นั้น เช่น การเล่นบล็อกไม้เด็กจะนั่งเล่นกับพื้น หรือ กิจกรรมสร้างสรรค์

ภาพที่ 3.47

แสดงถึงครุภัณฑ์โดยรอบห้องของส่วนเอนกประสงค์

ครูจะมีภาชนะพลาสติก มาให้เด็กติดกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ เด็กจะนั่งกับพื้น มุมที่เด็กปั้นดินน้ำมัน ครุภัณฑ์ที่ใช้เป็นโต๊ะเดี่ยวขนาด 1000x1000x350 mm. เป็นโต๊ะไม้หน้าโต๊ะกรุพลาสติก LAMINATE การเล่นเกมจะนั่งเล่นกับพื้น รวมกลุ่มประมาณ 10 คน แต่การเล่นจะสลับกันไปเพราะเมื่อเด็กเบื่อเด็กอาจจะไปเล่นส่วนงานศิลปะ ซึ่งการจัดครุภัณฑ์ในส่วนงานศิลปะ จะใช้เป็นโต๊ะในสัดส่วนของเด็ก มีขนาดประมาณ 800x800x350 mm. และเก้าอี้ ขนาด 300x300x270 mm. เป็นโต๊ะโครงเหล็ก กลวง หน้าโต๊ะเป็นไม้กรุด้วยพลาสติก LAMINATE สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย กลุ่มงานศิลปะจะมี 6 คน ครุภัณฑ์ในลักษณะนี้เด็กสามารถช่วยครูผู้ดูแลเก็บได้ เป็นการสร้างนิสัยในความเป็นระเบียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพในส่วนรับประทานอาหาร

เป็นพื้นที่โล่งอยู่ด้านล่างอาคารเรียนใกล้กับส่วนของเนอร์สเซอรี่ การใช้พื้นที่จะใช้ร่วมกับเด็กอนุบาล แต่จะเป็นเวลาที่ต่างกันการใช้พื้นที่ พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารของเด็กระดับเนอร์สเซอรี่นั้น จะค่อนข้างสะดวก เพราะอยู่ใกล้กับส่วนเอนกประสงค์อีกทั้งจำนวนของโต๊ะและเก้าอี้ซึ่งเป็นม้านั่งยาวมีจำนวนค่อนข้างมาก จึงไม่ค่อยพบปัญหา แต่จากการสังเกต พบว่า บริเวณส่วนรับประทานอาหาร จะไม่มีส่วนให้เด็กล้างมือ แปรงฟัน ซึ่งเป็นจุดที่ควรคำนึงถึงมาก เพราะถ้าเด็กทำอาหารหกลงครู่จะต้องพาเด็กเดินผ่านส่วนเอนกประสงค์

ภาพที่ 3.48

แสดงถึงความต่อเนื่องของพื้นที่ และการใช้ครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร

ของเนอร์สเซอรี่ และส่วนอนุบาลจึงจะถึงห้องน้ำ แต่ถ้ามีจุดล้างมือและทำความสะอาดในส่วนรับประทานอาหาร จะสะดวกเด็กจะทยอยกันล้างมือและแปรงฟันโดยไม่ต้องไปยืนรอ ในส่วนหน้าห้องน้ำ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในส่วนรับประทานอาหารนั้น จะมีโต๊ะยาวและม้านั่งยาว วัสดุจะเป็นโครงเหล็ก หน้าโต๊ะเป็นไม้อัดกรุ LAMINATE โต๊ะ 1 SET จะสามารถนั่งได้ 10 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพของส่วนนอนตอนกลางวัน

เป็นการปรับพื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์ เป็นส่วนนอนตอนกลางวันหลังจากเด็กเปลี่ยนชุดนอนแล้ว เด็กจะช่วยครูจัดที่นอน เป็นการจัดเต็มพื้นที่อันเนื่องจากพื้นที่น้อย การจัดจะทำทั่วไปทางเดียวกัน ที่นอนจะชิดติดกัน โดยไม่เว้นทางเดิน จากการสังเกตพบว่า ตำแหน่งของห้องนอนกลางวัน ไม่เหมาะสมเนื่องจากเสียงดัง จากสนามเด็กโต ซึ่งเป็นเวลาพักเที่ยง เป็นเวลาที่เด็กเล็กต้องนอนทำให้ส่งผลแก่การหลับของเด็กได้

ภาพที่ 3.49

แสดงถึงการใช้พื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน และปัญหาในการใช้พื้นที่

ประตูที่ครูผู้ดูแลได้เปิดไว้ 2 ด้าน คือ ด้านสนามเด็กโต และสนามเด็กเล็ก ข้อดีในส่วนนี้เป็นการถ่ายเทอากาศได้ดีประการหนึ่ง แต่จากการสังเกต พบว่า เด็กโตจะมาเล่นอยู่บริเวณนี้ ทำให้รบกวนการนอนของเด็กเล็ก อีกประการหนึ่งผืนสังกะสีที่พาดมาในห้อง อาจเป็นอันตรายแก่เด็กได้ เพราะลักษณะการนอนเด็กจะนอนบนที่เบาะรองนอน เป็นฟองน้ำหนาประมาณ 50 mm. กว้าง 1000 mm. อีกทั้งแสงสว่างในส่วนนี้จะมีค่อนข้างมาก แม้แต่จะปิดประตูด้านสนามเด็กเล็กแล้วก็ตาม ซึ่งเป็นอีกประการหนึ่งทำให้มีผลต่อการนอนหลับของเด็กได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพของส่วนห้องน้ำ

ตำแหน่งของห้องน้ำ ของพิภทอง เนอร์สชอรี จะอยู่ด้านในสุดของอาคาร เป็นการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างเด็กระดับเนอร์สชอรี และเด็กอนุบาล ภายในส่วนของห้องน้ำ มีพื้นที่โดยประมาณ 24 ตรม. เป็นลักษณะการกั้นผนังโดยส่วนบนจะโปร่งไม่มีประตู มีลักษณะอ่างน้ำในสัดส่วนของเด็กคือ เด็กสามารถตักอาบน้ำ สูงประมาณ 650 mm. ถัดจากอ่างน้ำ เป็นฝักบัวติดผนัง สามารถปรับทิศทางได้ สูงจากพื้นประมาณ 1000 mm. เด็กจะใช้โดยไม่ส่ำลักน้ำ

ภาพที่ 3.50
แสดงพื้นที่ใช้สอยภายในห้องน้ำ

เนื่องจากความสูงอยู่ในสัดส่วนที่เด็กใช้ส่วนนั่งยองมี 1 ชุด และชักโครกในสัดส่วนขนาดที่เด็กใช้อีก 2 ชุด จากการสำรวจพบว่า พื้นที่ที่มีความเพียงพอต่อเด็กในระดับเนอร์สชอรี แต่ความต่อเนื่องของพื้นที่อาจเป็นปัญหาได้ ข้อดีประการแรกของลักษณะห้องน้ำที่โปร่ง ผนังที่สูง 1500 mm. ทำให้ครูผู้ดูแลสามารถดูแลเด็กได้ ในลักษณะที่เด็กเข้ามาจำนวนเยอะ ลักษณะห้องน้ำที่ไม่มีประตูและใกล้กันกับส่วนอาบน้ำ ทำให้น้ำที่อาบกระเด็นออกมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.51

แสดงถึงปัญหาอันเกิดจากความต่อเนื่องของพื้นที่

ทำให้เกิดความสกปรก และจากการสำรวจเวลากลางวัน หน้าห้องน้ำปรับให้เป็นที่นอนตอนกลางวันของเด็กเนอรัสเซอร์ด้วย รวมทั้งกลิ่นของห้องน้ำขณะที่เด็กบางคนทำธุระ จึงไม่เหมาะสมต่อการสัมผัสของพื้นที่ในลักษณะนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษา 7)

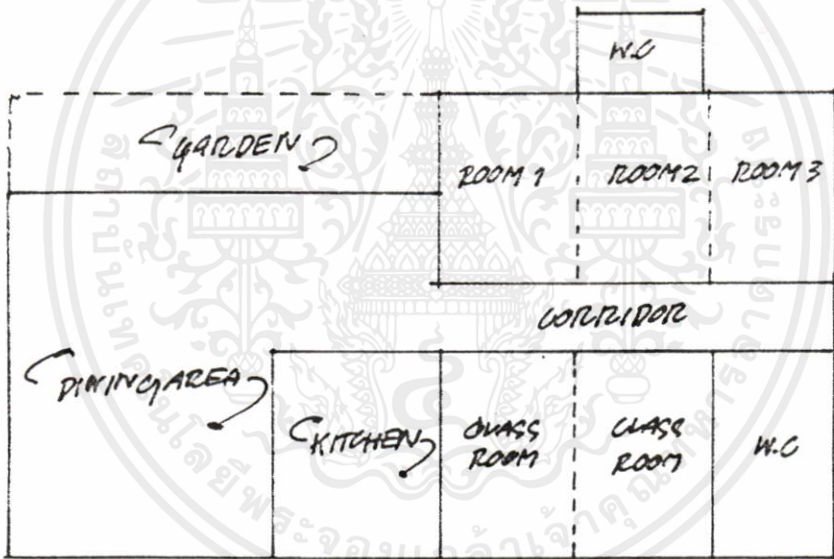
ชื่อสถานที่ เข้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่

พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์	39.6	ตรม.
พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร	17.28	ตรม.
พื้นที่ส่วนเด็กนอนตอนกลางวัน	24.75	ตรม.
พื้นที่ส่วนห้องน้ำ	6.16	ตรม.

รูปที่ 3.52

แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน เข้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่

5.16

- ส่วนเอนกประสงค์
- ส่วนรับประทานอาหาร
- ส่วนเด็กนอนตอนกลางวัน
- ส่วนห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพในสถานรับเลี้ยงเด็ก

เป็นอาคารแยกต่างหากจากอาคารเด็กอนุบาลภายในเนอร์สเซอรี่ เป็นการสร้างอาคารเพื่อเด็กเล็กโดยเฉพาะ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่

ส่วน ROOM 1	เด็กอายุ 2-4 ปี
ส่วน ROOM 2	เด็กอายุ 2-2.5 ปี
ส่วน ROOM 3	เด็กอายุ 2-4 ปี

พื้นที่จะต่อเนื่องกันโดยตลอดมีห้องน้ำเป็นส่วนกลางทุกห้องเด็กสามารถจะเข้ามาใช้ได้ โดยมีครูคอยดูแล ส่วนรับประทานอาหารจะแยกออกไปต่างหากจะใช้ร่วมกับเด็กโตและคนละเวลา ส่วนนอนตอนกลางวันจะปรับเปลี่ยนส่วนเอนกประสงค์เป็นส่วนนอนตอนกลางวัน รวมถึงกิจกรรมในแต่ละวันของเด็ก

ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์

จากการสำรวจพื้นที่เอนกประสงค์ของแอมี่สะอาด เนอร์สเซอรี่ เป็นลักษณะโถงโถ่งขนาด 20x6.6 เมตร มีการแบ่งห้องออกเป็น 3 ห้อง โดยนำเอา CABINET มาเป็นตัวแบ่งพื้นที่และยังสามารถใช้เป็นที่เก็บของเล่นหรือสื่อการสอนต่าง ๆ ของเด็กได้ อีกทั้งความสูงของ CABINET ขนาด 800x600x1200 mm. เป็นความสูงที่สามารถแบ่งพื้นที่ค่อนข้างชัดเจนเป็นส่วนตัว แต่ไม่สูงจนถึงเพดาน ทำให้ส่วนพื้นที่ทั้งหมด ดูโปร่งและโล่ง ในความรู้สึกของเด็กและผู้ดูแลภายใน ส่วนพื้นที่เอนกประสงค์นี้ จะมีห้องน้ำติดกับพื้นที่ จึงมีความสะดวกแก่เด็กทั้ง 3 ห้องนี้ เด็กสามารถเดินมาใช้ห้องน้ำได้ โดยมีผู้ดูแลสามารถมองเห็นเด็กได้ทุกมุม พื้นที่เอนกประสงค์ส่วนนี้ของแอมี่สะอาด เนอร์สเซอรี่ มีกิจกรรมในการใช้พื้นที่หลักใหญ่ด้วยกันคือ

1. ใช้เป็นส่วนกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลม เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการเล่านิทาน และศิลปะสร้างสรรค์ การใช้พื้นที่เป็นการนั่งกับพื้น ฟังครูเล่านิทาน หรือนอนกับพื้นเขียนรูประบายสี หรือมีโต๊ะเตี้ยขนาด 1000x1000x350 mm. สำหรับให้เด็กได้เล่นปั้นดินน้ำมัน โดยที่เด็กนั่งกับพื้นเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.53

แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์และกิจกรรมครึ่งวงกลม

2. ใช้เป็นส่วนที่นอนตอนกลางวัน ลักษณะเป็นการใช้พองน้ำปูให้เด็กนอน โดยการจัดเรียงเต็มพื้นที่ อาจเปิดเป็นทางเดินเพื่อให้ครูผู้ดูแลสามารถและสะดวกในการใช้พื้นที่

จากการสำรวจพบว่า การใช้ครุภัณฑ์ในการจัดกิจกรรมนั้น มีเพียงเก้าอี้ในสัดส่วนของเด็ก วัสดุเป็นพลาสติก ลักษณะการจัดเป็นครึ่งวงกลม กิจกรรมที่ใช้คือการเล่นเข้าจังหวะ หรือการเรียนการสอนบางอย่าง ส่วนการเล่นิทาน การระบายสี จะเป็นลักษณะนอนระบายกับพื้น แต่จะมีบางกิจกรรมที่ใช้โต๊ะได้ เช่น การปั้นดินน้ำมัน แต่เด็กจะนั่งกับพื้นเช่นกัน ข้อเสียในการใช้ครุภัณฑ์ในลักษณะเช่นนี้ คือ กิจกรรมบางอย่าง เช่น การเล่นิทาน หรือกิจกรรมเข้าจังหวะที่ให้เด็กนั่งกับพื้น หรือใช้เก้าอี้จัดเป็นครึ่งวงกลม เป็นการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมอยู่แล้ว แต่บางกิจกรรม เช่น การระบายสี การปั้นดินน้ำมัน หรือกิจกรรมสร้างสรรค์ ที่ต้องการใช้สายตาในการมอง และใช้สรีระในการเคลื่อนไหว เพราะการนอนระบายสี หรือกิจกรรมอย่างอื่น ๆ นั้น อาจส่งผลเสียให้แก่เด็กได้ ในเรื่องของอาการปวดของสายตาและระยะการมองที่เกิดหรือสรีระในการนอนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่จะพัฒนาทางด้านร่างกายการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพของส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารอยู่ในส่วนภายในอาคารอนุบาล เด็กต้องเดินจากห้องในส่วนเนอร์สเชอรี เพื่อไปทานอาหารกลางวัน พื้นที่รับประทานอาหารเป็นลักษณะโถงโล่งเป็นจุดศูนย์กลางระหว่างอนุบาลและเนอร์สเชอรี การใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารนี้จะใช้ร่วมกันกับอนุบาลและเนอร์สเชอรี แต่เวลาจะไม่ตรงกัน การจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหารนี้ เป็นการจัดแบบแถวยาว โดยเว้นทางเดินเพื่อดูแลเด็กระหว่างทานอาหารโดยโต๊ะจะมีขนาด 600x1200x610 mm. ส่วนม้านั่งมีขนาด 350x1200x350 mm. โต๊ะวัสดุเป็นโครงไม้หน้าโต๊ะกรุด้วยพลาสติก LAMINATE ส่วนม้านั่งโครงทำจากไม้ทาสีโต๊ะและม้านั่ง 1 ชุด เด็กจะนั่งได้ 6 คน

ภาพที่ 3.54

แสดงการใช้พื้นที่และการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร

ภายในบริเวณรับประทานอาหารนี้ และมี COUNTER PANTRY ไว้สำหรับเตรียมอาหารหรือพักอาหาร และส่วนล้างมือเป็นลักษณะรางน้ำยาว 4000x400x500 mm. เด็กสามารถทำความสะอาดมือ แปรงฟัน หลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้ว การใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารกับส่วนเอนกประสงค์ของเนอร์สเชอรี โดยมาใช้ร่วมกับอนุบาล นับว่าเป็นข้อดี เพราะไม่มีปัญหาเรื่องการเตรียมอาหารจากครัว สามารถใช้ร่วมกันได้ การเดินระหว่างเนอร์สเชอรีมายังส่วนรับประทานอาหารไม่มีปัญหา เพราะจะอยู่ในส่วนอาคารเป็นลักษณะทางเดินเชื่อมต่อภายในจึงไม่มีปัญหาเมื่อฝนตก

ส่วนนอนตอนกลางวัน

เป็นการปรับเปลี่ยนส่วนเอนกประสงค์ มาเป็นส่วนนอนตอนกลางวัน ลักษณะการจัดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ภายใน 1 กลุ่มจะจัดเรียงการอนชิดติดกันโดยจะหันหน้าไปทางเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาเวลาครูเดินเข้าไปหาเด็กที่อยู่ด้านในการจัดจะเว้นทางเดินไว้ตรงกลางระหว่างกลุ่ม บรรยากาศภายในส่วนนอนตอนกลางวันจะมีบรรยากาศค่อนข้างสโลว์ ทำให้เด็กมีสมาธิการหลับได้นานกว่าบรรยากาศที่มีแสงจ้าภายในห้องจะมืดม่านสามารถปรับและควบคุมแสงได้ ตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งเมื่อต้องการบรรยากาศที่โปร่ง ครูสามารถปรับแสงได้ตามความต้องการของกิจกรรมนั้น

ภาพที่ 3.55

แสดงการใช้พื้นที่และการจัดส่วนนอนตอนกลางวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องน้ำ

ห้องน้ำเป็นส่วนกลางภายในโรงรวมของเนอร์สเซอรี เด็กทุกคนสามารถเดินมาใช้ห้องน้ำซึ่งอยู่ในบริเวณเนอร์สเซอรีได้ เป็นข้อดีของครูสามารถควบคุมดูแลเด็กโดยไม่ให้ออกไปนอกพื้นที่ การใช้พื้นที่ในห้องน้ำในแต่ละห้องจะต้องทยอยใช้ทีละห้อง บริเวณหน้าห้องน้ำไม่มีส่วนที่เป็นส่วนสำหรับเปลี่ยนเสื้อผ้าเด็กโดยเฉพาะอาจจะทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมดูแลเด็ก และ การใช้พื้นที่ห้องน้ำรวมภายในส่วนเอนกประสงค์นั้นนับว่าเป็นข้อดีในการควบคุมดูแลเด็ก แต่ ควรเพิ่มพื้นที่ส่วนเปลี่ยนเสื้อผ้าหรือพื้นที่ส่วนเก็บของส่วนตัวเด็กเพิ่ม จะทำให้สะดวกในการใช้พื้นที่มากกว่านี้

ภาพที่ 3.56

แสดงพื้นที่ในห้องน้ำและการใช้พื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

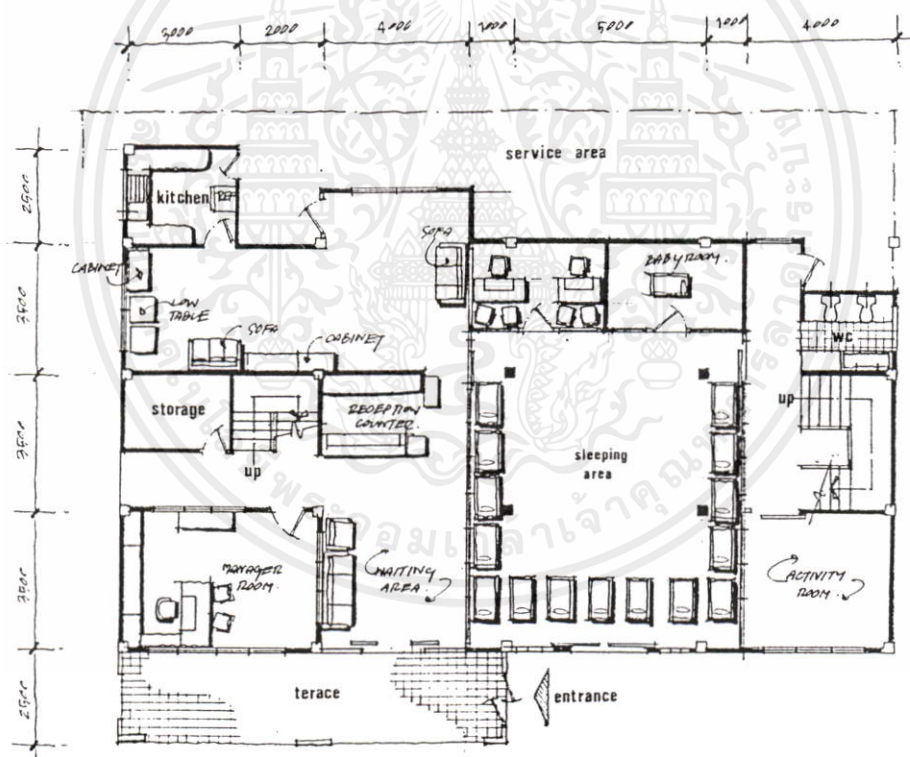
สถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษา 8)

ชื่อสถานที่ เบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

พื้นที่ภายในส่วนเอนกประสงค์	77.5	ตรม.
พื้นที่ภายในส่วนรับประทานอาหาร	11.52	ตรม.
พื้นที่ภายในส่วนเด็กนอนตอนกลางวัน	28.5	ตรม.
พื้นที่ส่วนห้องน้ำ	6.25	ตรม.

รูปที่ 3.57

แสดงผังบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน เบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

A. ส่วนเอนกประสงค์

B. พื้นที่รับประทานอาหาร

C. พื้นที่เด็กนอนตอนกลางวัน

D. กรั้ว

E. ห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

เบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่ เป็นอาคารลักษณะนํ้าบ้านพักอาศัย มาดัดแปลงเป็นที่สำหรับเลี้ยงเด็กโดยทางเข้าจะมีสนามเด็กเล่น มีเครื่องเล่นสนามกลางแจ้ง โดยมีรั้วกั้นแนวเขตเพื่อไม่ให้เด็กออกไปด้านนอกภายในอาคารเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

ลักษณะทางกายภาพส่วนเอนกประสงค์

เป็นห้องโถงโดยมีพื้นที่ติดกับส่วนบริหาร ซึ่งผู้ดูแลสามารถมองเห็นกิจกรรมระหว่างพี่เลี้ยงกับเด็ก พื้นที่เอนกประสงค์ยังติดกับพื้นที่ห้องครัวและห้องนอนเด็กซึ่งเป็นข้อดีของการแบ่งพื้นที่ที่ค่อนข้างชัดเจน จากการสำรวจพบว่า พื้นที่ภายในห้องเอนกประสงค์นั้น สื่อการสอนหรือสื่อต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เด็กได้เรียนรู้ หรือกระตุ้นต่อการเรียนรู้ของเด็กนั้นไม่มีในพื้นที่นี้เลย จากการสัมภาษณ์ ผู้ดูแลเด็กกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กนั้น เป็นการเล่านิทาน หรือ บั่นแบ่งกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 3.58

แสดงภายในส่วนเอนกประสงค์และการใช้พื้นที่

ภายในห้องเด็กจะใช้พื้นที่ตรงกลางห้อง ในการทำกิจกรรมซึ่งพื้นที่มีมากพอที่จะจัดมุมต่าง ๆ ให้แก่เด็กได้เรียนรู้ เด็กจะเรียนรู้ จากการจัดกิจกรรมบางส่วน ที่สถานรับเลี้ยงเด็กจัดให้เท่านั้น ผนึ่งซึ่งมีพื้นที่มากพอที่จะจัดบอร์ดหรือสื่อต่าง ๆ เช่น บอร์ดส่วนล่างของเด็ก ชั้นเก็บของเล่น หรือของใช้ส่วนตัวของเด็ก เด็กสามารถที่จะหยิบของเล่นหรือเก็บด้วยตนเองได้ จากการสังเกตพบว่า ผนึ่งโดยรอบส่วนใหญ่ตอนล่างจะทึบ ส่วนบนเป็นกระจกใสกรอบทำจาก อลูมิเนียม เป็น

ข้อดีที่ทำให้ดูโปร่งโล่ง ประตูกึ่งเป็นตัวกั้นแต่ละพื้นที่นั้น กรอบจะเป็นอลูมิเนียม ตรงกลางบานจะเป็นกระจกใส ตอนส่วนล่างที่เป็นกระจกอาจจะเป็นอันตรายต่อเด็กได้ เนื่องจากเด็กอาจวิ่งชนกระจกได้

ภาพที่ 3.59

แสดงความต่อเนื่องระหว่างส่วนเอนกประสงค์และส่วนอื่น

ครุภัณฑ์ภายในส่วนเอนกประสงค์ของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่ จากการสำรวจ มีเพียงตู้เหล็กสำหรับเก็บของเล่นเด็กบางส่วนและโซฟาซึ่งอาจจะโยกย้ายจากส่วนอื่นมา ส่วนครุภัณฑ์เท่าที่เด็กจะใช้ในกิจกรรม เช่น การปั้นดินน้ำมัน หรือกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ นั้น มีเพียงโต๊ะเดียวขนาด 800x800x300 mm. สามารถพับได้ เด็กจะนั่งกับพื้นและทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูได้จัดให้

ลักษณะทางกายภาพของส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารทางเนอร์สเซอร์รี่ได้จัดพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารไว้ด้านหน้าทางเข้า ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว ส่วนรับประทานอาหารนั้น สามารถปรับพื้นที่ ในส่วนเอนกประสงค์เป็นส่วนรับประทานอาหารได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ติดกับส่วนครัว แต่เนื่องจากพื้นที่เอนกประสงค์เป็นห้องปรับอากาศ ทางเนอร์สเซอร์รี่ อาจคำนึงเรื่องกลิ่นของอาหารที่จะเกิดขึ้นอีกทั้งส่วนล้างมือทำความสะอาด เมื่อเด็กทำอาหารหกหรือรับประทานอาหารเสร็จ ทำให้การเตรียมอาหารต้องอ้อมมาทางด้านข้างของอาคาร

ภาพที่ 3.60
แสดงการใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหาร

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับส่วนรับประทานอาหารด้านหน้า จากการสัมภาษณ์พบว่า วันที่ฝนตก จะใช้พื้นที่ด้านหน้าไม่ได้ ทำให้ต้องย้ายกลับไปใช้พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์ในบางวัน

จากการสังเกตถึงปัญหาในการใช้พื้นที่ในส่วนนี้ การเตรียมอาหารจากครัวมายังส่วนรับประทานอาหารด้านหน้าซึ่งเป็นพื้นที่ที่ยังมีเหลือเป็นการแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างเอนกประสงค์กับส่วนรับประทานอาหารได้อยู่แล้ว ในตำแหน่งของครัวที่ติดอยู่ในส่วนเอนกประสงค์จะเป็น PANTRY เตรียมอาหารว่างหรือประเภทนมของเด็กได้บางส่วน ซึ่งนับว่าเป็นข้อดี

ปัญหาของส่วนรับประทานอาหาร ด้านหน้าทางเนอร์สเซอร์รี่ จึงน่าจะกันพื้นที่บางส่วนเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องของฝน ซึ่งในตำแหน่งของส่วนล้างมือก็มีอยู่ในส่วนของรับประทานอาหาร อีกทั้งอากาศสามารถถ่ายเทได้สะดวก วัสดุที่ใช้ในส่วนรับประทานอาหารเป็นลักษณะโต๊ะยาวขนาด 700x1200x600 mm. เป็นโครงเหล็กกลึงกลวง หน้าโต๊ะเป็นไม้อัดกรุพลาสติก LAMINATE แก้วเป็นลักษณะแก้วพลาสติกในสัดส่วนของเด็ก สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย

ลักษณะทางกายภาพในส่วนนอนตอนกลางวัน

เป็นพื้นที่โล่งติดกับส่วนบริหารภายในและส่วนต้อนรับ ตำแหน่งของห้องเป็นศูนย์กลางสามารถไปยังส่วนต่าง ๆ ได้ ผนังของห้องเป็นผนังทึบตอนล่าง ตอนบนเป็นกระจกจึงทำให้ห้องดูโปร่ง ลักษณะของห้องเป็นห้องปรับอากาศ พื้นปูกระเบื้องเซรามิก สามารถทำความสะอาดได้ ลักษณะการนอนทางเนอร์สเซอร์รี่ใช้เป็นลักษณะเตียงเด็กอ่อน ซึ่งอยู่โดยรอบห้อง ตรงกลางเป็นพื้นที่โล่ง จากการสัมภาษณ์พบว่า นโยบายของทางเนอร์สเซอร์รี่ รับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ขวบ

ทางเนอร์สเซอร์จึงปรับเอาเตียงนอนเด็กอ่อนมาใช้กับเด็กโต เพราะเด็กโตจะชอบปีนป่าย อาจจะเป็นอันตรายแก่เด็กได้

ซึ่งไม่เหมาะกับพฤติกรรมเด็ก

ภาพที่ 3.61

แสดงความต่อเนื่องและการใช้ครุภัณฑ์ภายในส่วนนอนตอนกลางวัน

ผู้ดูแลแสดงทัศนคติว่า เด็กอายุตั้งแต่ 2-3 ปี ควรนอนกับพื้น มากกว่าที่จะนอนเป็นลักษณะเตียง ซึ่งเนื้อที่ภายในห้องนอนค่อนข้างมากที่จะเป็นทั้งห้องนอนและห้องกิจกรรมในพื้นที่เดียวกัน ปัญหาที่ผู้ดูแลได้กล่าวถึง คือเรื่องแสงสว่าง ซึ่งค่อนข้างน้อย ควรเปิดช่องแสงหรือเพิ่มแสงสว่างภายในให้มากกว่านี้ ครุภัณฑ์ที่ใช้ภายในมีเตียงเด็กนอนขนาด 700x1000x500 mm. เป็นโครงไม้ทาสี ภายในห้องมี CABINET เป็น PANTRY สำหรับเตรียมนมหรือยา ของเด็กที่ไม่สบาย

ลักษณะทางกายภาพของห้องน้ำ

ลักษณะภายในของห้องน้ำ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1) ส่วนล้างตัวของเด็กเล็ก

2) ส่วนของเด็กโต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ส่วนล้างตัวของเด็กเล็ก เป็นลักษณะเคาน์เตอร์สูง 800 mm. เป็น SINK สำหรับอาบน้ำเด็ก และล้างตัว ส่วนห้องน้ำเด็กโต ซึ่งอยู่ภายในนั้นมี ชักโครกในสัดส่วนของเด็กจำนวน 2 ชุด ในสัดส่วนของเด็ก รางอาบน้ำเด็กมีรางสำหรับเด็กจับกันลื่น ฝักบัวเป็นลักษณะเป็นสายตำแหน่ง การปิด-เปิด จะอยู่ในความสูงที่ 1100 mm.

ภาพที่ 3.62
แสดงถึงพื้นที่ภายในส่วนห้องน้ำ

ห้องน้ำเป็นกระเบื้องเคลือบ บางผนังเจาะช่องใส่อิฐแก้ว เพื่อแสงสว่าง พื้นเป็นกระเบื้อง ผนังกระเบื้องเคลือบ สำหรับพี่เลี้ยงล้างตัวเด็ก วัสดุที่ใช้ในส่วนของห้องน้ำจะไม่มีประตู เพื่อเปิดให้เด็กสามารถเข้ามาใช้ส่วนนี้ได้ แต่จะมีประตูกระจกไว้เพื่อกันไม่ให้เด็กเข้ามาเล่นน้ำ อีกทั้งยังสามารถมองเห็นพี่เลี้ยงที่พาเด็กเข้าไปทำความสะอาด การกั้นอากาศในส่วนนี้ผู้ดูแล ไม่มีปัญหาในเรื่องของกลิ่น เพราะมีหน้าต่างเป็นลักษณะบานเกล็ด สามารถปรับเพื่อระบายกลิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.10 ชีวิตและกิจกรรมประจำวันของเด็ก

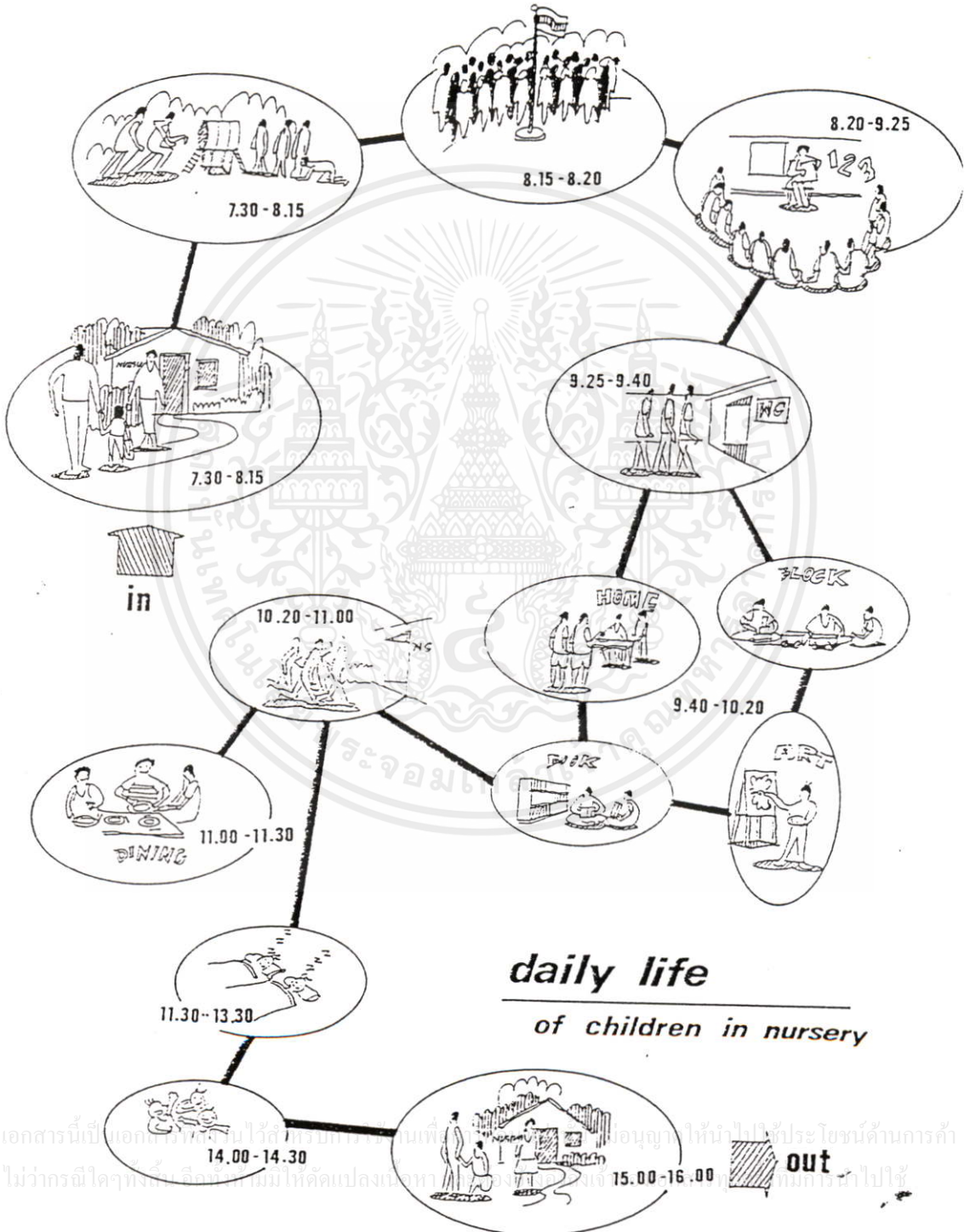
ลักษณะกิจกรรมในแต่ละวันของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยทั่วไปพอจะสรุปให้เห็นโดยสังเขปคือ

- 7.30 - 8.15 น. ผู้ปกครองนำเด็กมาส่งที่สถานรับเลี้ยงเด็ก ครูผู้ดูแลจะรับเด็กและจะพาเด็กไปที่ LOCKER เก็บของใช้ของเด็กเพื่อสอนให้เด็กรู้จักช่องเก็บของของตัวเอง จากนั้นครูจะปล่อยให้เด็กเล่นกลางแจ้ง (OUT DOOR) เพื่อรอเคารพธงชาติ เด็กบางคนจะทานอาหารว่างที่ผู้ปกครองนำมาให้ทานตอนเช้า
- 8.15 - 8.20 น. เข้าแถว เคารพธงชาติ และสวดมนต์
- 8.20 - 9.25 น. ทอยเด็กเข้าห้องในส่วนเอนกประสงค์ เพื่อเริ่มกิจกรรมแรกคือการทักทายเด็กในแต่ละวันเป็นครึ่งวงกลม และสอนให้เด็กรู้จักสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น สัตว์, สี บางแห่งจะมีกิจกรรมเข้าจังหวะโดยครูจะเปิดเทปเพลงเพื่อให้เด็กได้ร้องเพลงและเดินตามจังหวะเพื่อออกกำลังกายในส่วนกลัมนเนื้อใหญ่
- 9.25-9.40 น. ครูทอยให้เด็กเข้าห้องน้ำ และดื่มนม
- 9.40-10.20 น. เริ่มกิจกรรมใหม่ เป็นกิจกรรมศูนย์การเล่น โดยจัดให้มีกิจกรรมตามมุมห้อง เช่น กิจกรรมศิลปะ/งานสร้างสรรค์ มุมบ้านสมมุติ มุมหนังสือ มุมเล่นตัวต่อบล็อกไม้ของเล่น ตามความชอบของเด็กแต่ละคน
- 10.20-11.00 น. เด็กจะทอยไปล้างมือทำความสะอาด เพื่อรับประทานอาหารเช้า
- 11.00-11.30 น. เด็กทานอาหารเรียบร้อย ทอยล้างมือและทำความสะอาดร่างกาย เปลี่ยนเป็นชุดนอน
- 11.30-13.30 น. นอน
- 13.30-14.00 น. ตื่นและล้างหน้าเปลี่ยนชุด เพื่อเตรียมตัวกลับบ้าน
- 14.00-14.30 น. ทานอาหารว่างตอนบ่าย
- 14.30-15.00 น. ครูอาจปล่อยให้เด็กเล่นอิสระ หรือจัดเป็นกิจกรรมครึ่งวงกลมเพื่อเล่นทานหรือสอนให้เด็กรู้จักการนับเลขและอื่น ๆ
- 15.00 - 16.00 น. ผู้ปกครองมารับ หรืออาจลากับรถโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.63

แสดงถึงกิจกรรมของเด็กในแต่ละวันภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับใช้ภายในสถานเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถือว่าผิดกฎหมายให้คิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของตนเองได้ ไม่สงวนลิขสิทธิ์

วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์

ส่วนเอนกประสงค์ในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น เป็นส่วนที่เด็กใช้ทำกิจกรรมในแต่ละวัน อาทิเช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ การเล่านิทาน การนอน ตอนกลางวัน ซึ่งสถานรับเลี้ยงเด็กบางที่จะแยกส่วนนอนตอนกลางวันออกต่างหาก

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนเอนกประสงค์ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวัน จะมีลักษณะโปร่งโล่ง อากาศสามารถถ่ายเทได้สะดวกมีหน้าต่างโดยรอบ ระดับความสูงของหน้าต่างอยู่ในระดับที่ปลอดภัย เด็กไม่สามารถปีนได้แม้มีสถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่ง มีระดับหน้าต่างยาวถึงพื้น แต่เป็นเพียงจุดเล็กที่เพิ่มเติมจากหน้าต่างปกติเท่านั้น ข้อดีนั้นสามารถช่วยเหลือเรื่องการถ่ายเทอากาศได้ดี ทำให้ห้องดูโปร่งและโล่ง

ประตูของส่วนเอนกประสงค์นั้นส่วนใหญ่มี 2 ประตู สามารถเปิดออกไปสู่ส่วนอื่น ๆ ได้เช่น สนามเด็กเล่น จากการสำรวจพบว่าประตูส่วนใหญ่ตอนล่างจะทึบ ส่วนตอนบนเป็นกระจก บางแห่งจะเป็นบานอลูมิเนียม และกระจกใส ทำให้ห้องดูโปร่งและโล่ง แต่เด็กอาจวิ่งชนกระจกได้จึงควรนำสติ๊กเกอร์ติดเป็นรูปภาพต่าง ๆ อีกทั้งยังเบี่ยงเบนความสนใจเด็กออกไปยังนอกห้องได้

ภายในส่วนเอนกประสงค์นั้นส่วนใหญ่จะมีขนาดต่ำ 35 ตารางเมตร เพดานสูงตั้งแต่ 2.5 เมตร จนถึง 3.0 เมตร ผืนทาสีด้วยสีสวยงามเย็นตา ตักรูปประกอบภายในห้อง บางแห่งจัดให้มีมุมผลงานศิลปะของเด็ก หรือกระดานบอร์ดไว้เพื่อในการสอน อีกทั้งยังจัดให้มีมุมต่าง ๆ เช่น มุมบ้านสมมุติ มุมเล่านิทาน มุมศิลปะ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวและยังทำให้ห้องดูอบอุ่นขึ้น และภายในส่วนเอนกประสงค์นี้จะมีมุมที่จัดไว้ให้เป็นທີ່เก็บของใช้ส่วนตัวเด็ก เช่น เสื้อผ้า ชุดนอน รองเท้า รวมถึงกระเป๋าของเด็ก ส่วนประกอบไปด้วย ส่วนจัดเตรียมอาหารเล็ก เช่น นมเด็ก หรือ ยาประจำตัวเด็ก สำหรับเด็กที่ป่วย ดังนั้นส่วนเอนกประสงค์จึงเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพราะต้องสามารถยืดหยุ่นกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันได้เป็นอย่างดี เช่น การจัดกิจกรรมครึ่งวงกลม หรือกิจกรรมเข้าจังหวะ เป็นกิจกรรมที่ต้องการพื้นที่ในการจัดพอสมควร บางแห่งการจัดกิจกรรมต้องอาศัยครุภัณฑ์เช่น เก้าอี้จัดเป็นครึ่งวงกลม แต่บางแห่งก็อาศัยนั่งกับพื้นที่เป็นรูปครึ่งวงกลมได้เช่นกัน

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนเอนกประสงค์ 8 แห่งนั้น มีบางแห่ง ที่มีพื้นที่อย่างต่ำ 3.5 ครัว. คือขนาด 650x600 เมตร และพบว่าพื้นที่ที่มากที่สุดของส่วนเอนกประสงค์คือ 66.5 m² คือขนาด 7x9.5 เมตร

วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของครุภัณฑ์ในส่วนเอนกประสงค์

จากการสำรวจพบว่าการจัดครุภัณฑ์ในส่วนเอนกประสงค์ ต้องการความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็กนั้น การจัดครุภัณฑ์โดยส่วนใหญ่และการจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ หรือกิจกรรมครึ่งวงกลมนั้นต้องการพื้นที่ที่ค่อนข้างโล่งสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยง่าย ครุภัณฑ์ที่เกิดขึ้น เช่น ชั้นเก็บของเล่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นเก็บของใช้ส่วนตัว หรือรวมถึงส่วนที่เก็บที่นอนเด็ก ในกรณีที่ต้องการปรับให้เป็นส่วนนอนตอนกลางวันจัดตั้งไว้โดยรอบห้องเป็นส่วนใหญ่ จะมีบางกรณีเช่นเป็นศูนย์กลางของเด็กเล่น จะมีการจัดมุมต่าง ๆ ให้เด็กเล่นโดยมี Low Cabinet มาเป็นตัวกั้นพื้นที่ เพื่อต้องการให้เกิดมุมเฉพาะอีกทั้งยังเป็นการกั้นเพื่อไม่ให้ของเล่นเข้าไปปนกัน

ภาพที่ 3.64

แสดงการจัดศูนย์การเล่น โดยมีตู้เตี้ยมากั้นพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.9

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์กับจำนวนเด็กในความดูแล

ลำดับที่	สถานรับเลี้ยงเด็ก	จำนวนเด็ก	พื้นที่ส่วน เอนกประสงค์	พื้นที่/ต่อเด็ก 1 คน
1.	เฉลิมขวัญ	35	81 M ²	2.32 M ²
2.	ชนานันท์	30	66 M ²	2.2 M ²
3.	เซนต์ไมเคิล	30	60 M ²	2.0 M ²
4.	สายสุดา	30	120 M ²	4 M ²
5.	ถนอมพิศ	25	123 M ²	4.92 M ²
6.	ทับทอง	25	30 M ²	1.2 M ²
7.	แย้มสะอาด	21	39.6 M ²	1.88 M ²
8.	เบสแควร์	20	77.5 M ²	3.8 M ²

ครุภัณฑ์ที่ใช้และเครื่องตกแต่งภายในส่วนเอนกประสงค์นั้น เป็นเครื่องใช้ที่สามารถโยกย้ายได้ง่าย สะดวกสบาย มีขนาดเหมาะกับตัวเด็ก โต๊ะสำหรับเด็กมีขนาดได้กับสัดส่วนของเด็กคือ มีความสูงประมาณ 33-38 cm. มีขนาดเล็กและเบา วัสดุที่ใช้ทำ มี 2 ประเภทใหญ่ เป็นโครงเหล็กหน้าโต๊ะเป็นไม้กรุด้วยพลาสติกลามิเนต เพื่อทำความสะอาดง่าย อีกชนิดคือไม้จริงล้วน ซึ่งพบค่อนข้างน้อยมาก การจัดรูปแบบสามารถเปลี่ยนรูปแบบได้ตามกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็ก สำหรับเก้าอี้ขนาดพอเหมาะและเหมาะกับเด็กยกได้โดยไม่มีเสียงรบกวน มีพนักพิง ตัวเก้าอี้สูงประมาณ 27 cm. วัสดุที่ใช้มี 2 ประเภทเช่นกัน ประเภทแรก คือ เป็นพลาสติกขึ้นรูปเก้าอี้ทั้งตัว มีน้ำหนักเบา เด็กสามารถช่วยครูเก็บเก้าอี้เพื่อฝึกความเป็นระเบียบวินัย และอีกประเภทเป็นโครงเหล็กกลิ้งกลวงรองนั่งและพนักพิงเป็นไม้อัดกรุด้วยวัสดุพลาสติกลามิเนต มีน้ำหนักเบาเช่นกัน

การจัดรูปแบบโต๊ะนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานรับเลี้ยงเด็กจะจัดให้แก่เด็ก รูปแบบการจัดนั้น จากการสำรวจพบว่ามีการจัดอยู่ 1 ประเภท

การจัดเก้าอี้มีอยู่ 2 ประเภท คือ เป็นลักษณะรูปตัว U โดยมีครูเป็นจุดศูนย์กลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10

แสดงการเปรียบเทียบในการใช้พื้นที่กิจกรรมเข้าจังหวะ/กิจกรรมครึ่งวงกลมกับ
จำนวนเด็กในความดูแล

ลำดับที่	สถานรับเลี้ยงเด็ก	จำนวนเด็ก	พื้นที่ในการใช้ งาน	พื้นที่/ต่อเด็ก 1 คน
1.	เฉลิมขวัญ	35	20.5 M ²	0.58
2.	ชนานันท์	30	20 M ²	0.66
3.	เซนต์ไมเคิล	30	15 M ²	0.5
4.	สายสุดา	30	18.3 M ²	0.61
5.	ถนนอมพิศ	25	12 M ²	0.48
6.	ทับทอง	25	13.25 M ²	0.53
7.	แย้มสะอาด	21	13.30 M ²	0.63
8.	เบสแคร์	20	10.6 M ²	0.53

ตารางที่ 3.11

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศิลปะและงานสร้างสรรค์กับจำนวนเด็กในความดูแล

ลำดับที่	สถานรับเลี้ยงเด็ก	จำนวนเด็ก	พื้นที่ในการใช้งาน	พื้นที่/ต่อเด็ก 1 คน
1.	เฉลิมขวัญ	35	5 M ²	-
2.	ชนานันท์	30	14 M ²	-
3.	เซนต์ไมเคิล	30	12.5 M ²	-
4.	สายสุดา	30	32 M ²	-
5.	ถนนอมพิศ	25	12 M ²	-
6.	ทับทอง	20	7.44 M ²	-
7.	แย้มสะอาด	21	14 M ²	-
8.	เบสแคร์	20	3 M ²	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยประการใดๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.12

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่มุมบล็อควัฒนในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่รวม	จำนวนเด็ก	พื้นที่ในการใช้งาน
1. เฉลิมขวัญ	81 M ²	35	4 M ²
2. ชนนันท์	66 M ²	30	4 M ²
3. เซนต์ไมเคิล	60 M ²	30	4 M ²
4. สายสุดา	120 M ²	30	5 M ²
5. ถนอมพิศ	123 M ²	25	4 M ²
6. ทับทอง	30 M ²	25	4 M ²
7. เข้มสะอาด	39.6 M ²	21	4 M ²
8. เบสแคร์	77.5 M ²	20	3 M ²

ตารางที่ 3.13

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่มุมบ้านสมมุติในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่รวม	จำนวนเด็ก	พื้นที่ใช้งาน	ค่าเฉลี่ย/พื้นที่เด็ก 1 คน
1. เฉลิมขวัญ	81 M ²	35	3 M ²	-
2. ชนนันท์	66 M ²	30	5.6 M ²	-
3. เซนต์ไมเคิล	60 M ²	30	2.25 M ²	-
4. สายสุดา	120 M ²	30	2.25 M ²	-
5. ถนอมพิศ	123 M ²	25	2.25 M ²	-
6. ทับทอง	30 M ²	25	-	-
7. เข้มสะอาด	39.6 M ²	21	3 M ²	-
8. เบสแคร์	77.5 M ²	20	3 M ²	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.14

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่มุมหนังสือในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่รวม	จำนวนเด็ก	พื้นที่ในการใช้งาน
1. เฉลิมขวัญ	81 M ²	35	1.5 M ²
2. ชนानันท์	66 M ²	30	4 M ²
3. เซนต์ไมเคิล	60 M ²	30	1.5 M ²
4. สายสุดา	120 M ²	30	1.5 M ²
5. ถนนพิศ	123 M ²	25	1.2 M ²
6. ทับทอง	30 M ²	25	-
7. เข้มสะอาด	39.6 M ²	21	1.2 M ²
8. เบสแคร์	77.5 M ²	20	1 M ²

ตารางที่ 3.15

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่เล่นของเด็กในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่รวม	จำนวนเด็ก	พื้นที่ในการใช้งาน
1. เฉลิมขวัญ	81 M ²	35	6 M ²
2. ชนานันท์	66 M ²	30	9 M ²
3. เซนต์ไมเคิล	60 M ²	30	4 M ²
4. สายสุดา	120 M ²	30	4 M ²
5. ถนนพิศ	123 M ²	25	9 M ²
6. ทับทอง	30 M ²	25	3 M ²
7. เข้มสะอาด	39.6 M ²	21	5 M ²
8. เบสแคร์	77.5 M ²	20	4 M ²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.16

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่เตรียมนม ในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่รวม	จำนวนเด็ก	พื้นที่ใช้งาน	ค่าเฉลี่ย/พื้นที่เด็ก 1 คน
1. เฉลิมขวัญ	81 M ²	35	5 M ²	-
2. ชนนันท์	66 M ²	30	2.5 M ²	-
3. เซนต์ไมเคิล	60 M ²	30	0.6 M ²	-
4. สายสุดา	120 M ²	30	1.5 M ²	-
5. ถนอมพิศ	123 M ²	25	1.5 M ²	-
6. ทับทอง	30 M ²	25	1 M ²	-
7. เข้มสะอาด	39.6 M ²	21	1.5 M ²	-
8. เบสแกร์	77.5 M ²	20	2 M ²	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในส่วนนอนตอนกลางวัน

จากการสำรวจพบว่า ส่วนนอนตอนกลางวันของสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น โดยทั่วไปนั้นจะใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ปรับเปลี่ยนเป็นส่วนนอนตอนกลางวันของเด็ก การเตรียมพื้นที่ในการนอนตอนกลางวันนั้น ครูผู้ดูแลจะใช้ช่วงเวลาที่เด็กไปรับประทานอาหารหรืออาบน้ำ จัดเตรียมพื้นที่ในการนอน ที่รองนอนของเด็กนั้นจะทำจากวัสดุฟองน้ำสังเคราะห์หุ้มผ้า สามารถทำความสะอาดได้โดยง่ายขนาด 1050x650 mm. ที่รองนอนจะมีรูปแบบในการจัดรูปแบบที่รองนอนส่วนนอนตอนกลางวันนั้นจะขึ้นอยู่กับขนาดและสัดส่วนของพื้นที่ จากการสำรวจนั้นจะมีรูปแบบในการจัดดังนี้

1. ลักษณะของห้องที่ค่อนข้างจำกัด รูปแบบการจัดจึงต้องเป็นไปตามพื้นที่ซึ่งไม่สะดวกสำหรับครูผู้ดูแล

ภาพที่ 3.65

แสดงรูปแบบการจัดส่วนนอนตอนกลางวันในพื้นที่ค่อนข้างจำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.17
แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่นอนตอนกลางวัน/ในแต่ละแห่งของ
สถานรับเลี้ยงเด็ก

ลำดับที่	สถานรับเลี้ยงเด็ก	จำนวนเด็ก	พื้นที่ในการใช้งาน	พื้นที่/ต่อเด็ก 1 คน
1.	เฉลิมขวัญ	35	37.5 M ²	1.07
2.	ชนานันท์	30	24 M ²	0.80
3.	เซนต์ไมเคิล	30	36 M ²	1.2
4.	สายสุดา	30	36 M ²	1.2
5.	ถนอมพิศ	25	21 M ²	0.84
6.	ทับทอง	25	17.06 M ²	0.68
7.	แย้มสะอาด	21	24.75 M ²	1.17
8.	เบสแกร์	20	28.5 M ²	1.42

2. ลักษณะของพื้นที่ห้องที่มีค่อนข้างมาก รูปแบบการจัดลักษณะแบบนี้จะจัดเรียงเป็นแถวยาว 1 แถว หรือ 2 แถว โดยเปิดให้เป็น CORRIDOR ตรงช่วงกลาง สามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงโดยไม่รบกวนกับเด็กคนอื่นในกรณีที่เด็กอาจต้องการเข้าห้องน้ำ หรือกรณีฉุกเฉิน

ภาพที่ 3.66
แสดงรูปแบบการจัดส่วนนอนตอนกลางวันในพื้นที่ที่มีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของอ้างอิงถึงเจ้าของสิทธิ์ที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของส่วนรับประทานอาหาร

จากการสำรวจพบว่า ส่วนรับประทานอาหารของสถานรับเลี้ยงเด็ก ส่วนมากจะแยกส่วนต่างหากออกมาจากส่วนเอนกประสงค์และส่วนเด็กนอน เพราะปัญหาเรื่องการทำความสะดวก กลิ่น การจัดเตรียมอาหาร จึงแยกส่วนนี้ออกมาจากส่วนเอนกประสงค์ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีอยู่ในโรงเรียนอนุบาล จะใช้ส่วนรับประทานอาหาร ร่วมกับเด็กโต คือโรงอาหารแต่จะใช้ต่างเวลา สถานรับเลี้ยงเด็กที่ไม่มีเด็กอนุบาลนั้น จะจัดไว้ให้ใกล้ส่วนที่เตรียมอาหารคือบริเวณที่ใกล้กับส่วนเอนกประสงค์ และส่วนล้างมือ เมื่อเด็กรับประทานอาหารเสร็จหรือต้องการล้างมือ บางแห่งก็จะใช้ห้องน้ำในส่วนเอนกประสงค์ในการทำความสะดวกให้แก่เด็ก

ตารางที่ 3.18

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ลำดับที่	สถานรับเลี้ยงเด็ก	จำนวนเด็ก	ส่วนรับประทานอาหาร	พื้นที่/ต่อเด็ก 1 คน
1.	เฉลิมขวัญ	35	24 M ²	0.68
2.	ชนานันท์	30	16 M ²	0.53
3.	เซนต์ไมเคิล	30	13.2 M ²	0.44
4.	สายสุดา	30	11.52 M ²	0.38
5.	ถนนอมพิศ	25	19 M ²	0.76
6.	ทับทอง	25	20.2 M ²	0.80
7.	แฉ่มสะอาด	21	14.4 M ²	0.68
8.	เบสแคร์	20	11.52 M ²	0.57

การจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร

ลักษณะครุภัณฑ์ที่ใช้ในพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารนั้น เป็นลักษณะนั่งเรียงเป็นแถวยาว โต๊ะซึ่งมีสัดส่วนสำหรับเด็กมีขนาด 1200x600x500 mm. และที่นั่งซึ่งเป็นม้านั่งยาวมีขนาด 1200x300x300 mm. วัสดุที่ใช้เป็นลักษณะโครงเหล็ก หน้าโต๊ะและม้านั่งเป็นไม้อัดกรุด้วยพลาสติกลามิเนต ซึ่งพบว่าบางแห่งวัสดุที่ใช้เป็นลักษณะไม้ แต่ขนาดและสัดส่วนที่ใช้จะเท่ากันลักษณะ

การนั่งเด็กจะนั่งเรียงเป็นแถวยาว 1 SET คือโต๊ะและม้านั่งยาว 2 ชุด เด็กสามารถนั่งได้ 6 คน ซึ่งพิจารณาพบว่า การจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

(แบบที่ 1) เป็นการจัดครุภัณฑ์โดยมีโต๊ะอาหารยาวประมาณ 1200 ถึง 1400 mm. มีม้านั่งยาวขนาดเท่ากับโต๊ะ โดยแต่ละโต๊ะจะจัดชิดติดกัน และในระหว่างแถวจะเปิดเป็นทางเดินโดยรอบเพื่อสะดวกในการเสิร์ฟอาหาร ลักษณะการจัดครุภัณฑ์แบบนี้ ข้อดีสามารถประหยัดเนื้อที่ในการจัดได้ แต่เด็กคนกลางจะไม่สะดวกในการเข้าออก หรือไม่สะดวกต่อการเสิร์ฟอาหารให้แก่เด็กคนกลางโต๊ะได้

(แบบที่ 2) การจัดครุภัณฑ์ในลักษณะนี้เป็นการจัดเรียงแถวตามยาวออกไปทางด้านข้าง และเว้นทางเดินระหว่างแถว ในลักษณะนี้มีจำนวนเด็กค่อนข้างเยอะ การจัดครุภัณฑ์ในลักษณะนี้จะสะดวกต่อครูผู้ดูแลเด็กในการเติมอาหารเพิ่ม หรือเด็กที่หันหลังให้กับทางเดินเพราะเด็กสามารถออกมาได้โดยสะดวก

จากการสำรวจพบว่า การจัดครุภัณฑ์ในลักษณะ 2 แบบ ที่ได้กล่าวมานั้น ในลักษณะที่ 2 นี้ จะนิยมจัดมากกว่าแบบแรก เพราะสะดวกต่อการดูแลของครู และการทำงานของเด็ก ดังนั้นการจัดครุภัณฑ์แบบที่ 1 หรือ 2 ก็ดีต้องพิจารณาจากพื้นที่การใช้งานเป็นหลัก เพราะสถานรับเลี้ยงเด็กโดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องของจำนวนพื้นที่ในการใช้งานจริง

วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในส่วนห้องน้ำและล้างตัว

ห้องน้ำและส่วนล้างตัวของสถานรับเลี้ยงเด็กโดยทั่วไปพื้นที่ของห้องน้ำจะอยู่ติดกับส่วนเอนกประสงค์เพราะการใช้พื้นที่ของห้องน้ำและส่วนล้างตัว ในแต่ละวันของสถานรับเลี้ยงเด็ก คือ ก่อนที่เด็กจะรับประทานอาหาร และหลังรับประทานอาหาร เพื่อที่จะเตรียมตัวเข้านอนตอนกลางวัน หลังจากตื่นนอนเด็กจะใช้พื้นที่ของห้องน้ำอีกครั้ง

จากการสำรวจในกลุ่มตัวอย่างพบว่า จำนวนโถส้วมต่อจำนวนเด็กที่อยู่ในความดูแลนั้นเพียงพอแล้ว แต่พื้นที่ในห้องน้ำนั้นคับแคบมากทำให้การใช้พื้นที่เกิดความไม่คล่องตัวจากการสังเกตพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ส่วนห้องน้ำ ของสถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่ง จะใช้ห้องน้ำล้างมือในกรณีที่มีกิจกรรมที่เกิดความเลอะเทอะ เด็กผู้หญิงที่ต้องการนั่งปัสสาวะ บางแห่งจะนั่งยองกับพื้นห้องน้ำ จึงทำให้เกิดความสกปรก และความไม่เป็นระเบียบต่อพฤติกรรมเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่งจะมีรางน้ำความสูงประมาณ 1 ฟุต ไว้สำหรับเด็กผู้ชายที่ต้องการปัสสาวะ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมของเด็กผู้ชาย ส่วนชักโครกจากการสำรวจพบว่า มีชักโครกขนาดเล็กเด็กสามารถใช้นั่งได้ และส่วนนั่งยอง การใช้ SHOWER หรือฝักบัวนั้นพบเป็นบางแห่ง ซึ่งบางแห่งจะใช้ลักษณะ

ตกอาบใน TANK น้ำ จากการสอบถามพบว่า การใช้ฝักบัวนั้น บางครั้งเด็กเล็กยังไม่สามารถที่จะกลืนหายใจได้ทันเด็กอาจจะสำลักน้ำได้

พื้นที่ของห้องน้ำส่วนใหญ่ พบว่าอยู่ใกล้กับส่วนเอนกประสงค์ ซึ่งสามารถใช้งานได้สะดวก อาจเป็นเรื่องของรายละเอียด เช่น ควรแยกส่วนล้างมือไว้ต่างหาก เพราะการใช้พื้นที่เด็กอาจไม่มีความจำเป็นต้องเข้าห้องน้ำเพื่อล้างมือ อาจมีเพียง SINK น้ำ หรือรางน้ำล้างมือซึ่งสามารถใช้ล้างได้จำนวนมากในแต่ละครั้งรางล้างตัวเด็กนั้น จากการสำรวจพบเพียงแห่งเดียว คือที่เบสแคร์ เนอร์สเซอรี่ มีขนาด 550x1500 mm. สูงประมาณ 400 mm. มีรางสำหรับให้เด็กจับและฝักบัวสำหรับล้างตัว 2 อัน การอาบน้ำหรือล้างตัวเด็กในลักษณะนี้ค่อนข้างเป็นสัดส่วนดี แต่ไม่สามารถกั้นน้ำที่กระเด็นออกมาได้ อีกทั้งต้องอุ้มเด็กข้ามขอบเพื่อล้างตัวซึ่งไม่สะดวกต่อการใช้งาน

วัสดุที่ใช้ปูในห้องน้ำ เป็นกระเบื้องเคลือบเซรามิก บางแห่งจะใช้ชนิดที่มี TEXTURE ขยาย เพื่อกันไม่ให้เด็กลื่นหกล้มได้ ห้องน้ำควรมีส่วนแห้งและเปียกเพื่อความปลอดภัยในการใช้พื้นที่ของเด็ก ส่วนพื้นที่ที่อยู่ระหว่างส่วนเอนกประสงค์ และห้องน้ำคือส่วน LOCKER เก็บเสื้อผ้าเด็ก เพราะเมื่อเด็กอาบน้ำหรือล้างตัวเสร็จ ครูผู้ดูแลสามารถเช็ดตัวและเปลี่ยนเสื้อผ้าได้ทันที ซึ่งจะได้พบได้ที่ชานันท์ , เกลิมขวัญ เนอร์สเซอรี่ เป็นต้น

ตารางที่ 3.19
แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการใช้พื้นที่ส่วนห้องน้ำ ในแต่ละแห่งของ
สถานรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่รวม	จำนวนเด็ก	พื้นที่ในการใช้งาน
1. เกลิมขวัญ	81 M ²	35	10.58 M ²
2. ชานันท์	66 M ²	30	8 M ²
3. เซนต์ไมเคิล	60 M ²	30	13.2 M ²
4. สายสุดา	120 M ²	30	16 M ²
5. ถนนพิต	123 M ²	25	6 M ²
6. ทับทอง	30 M ²	25	15.6 M ²
7. แยมสะอาด	39.6 M ²	21	6.16 M ²
8. เบสแคร์	77.5 M ²	20	6.25 M ²

ตารางที่ 3.19

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อดีในการใช้พื้นที่ในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่ส่วนกิจกรรม	ผลจากการวิเคราะห์ข้อดีสามารถนำไปปรับใช้
1. เฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- ครูภัณฑ์เช่นชั้นวางของเล่น หรือมุมตุ๊กตา มุมบล็อกไม้จะอยู่โดยรอบห้อง พื้นตรงกลางจะโล่งสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยสะดวก - มีมุม (PANTRY) ส่วนเตรียมนมให้แก่เด็ก รวมถึงชั้นเก็บของ ส่วนตัวของเด็กบริเวณ PANTRY นี้ จะอยู่บริเวณหน้าห้องน้ำ จึงสะดวกในการเปลี่ยนเสื้อผ้าเด็ก หลังจากเด็กออกจากห้องน้ำ - ผนังของห้องบางส่วนเป็นผนังทึบมีกระดานดำไว้ให้เด็กวาดเขียนรวมถึงการตกแต่งผนังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผนังบางส่วนเป็นหน้าต่างทำให้ห้องดูโปร่งไม่อึดอัด
2. ชนานันท์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- มีการจัดแบ่งพื้นที่กิจกรรมค่อนข้างชัดเจนระหว่างกิจกรรมที่ใช้ครูภัณฑ์กับกิจกรรมที่เด็กสามารถนั่งกับพื้น - ผนังโดยส่วนใหญ่เป็นหน้าต่างทำให้มีความรู้สึกโปร่งสบาย - มุมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่เด็กค่อนข้างเป็นสัดส่วนมีตู้เตี้ยมากั้นส่วนหนึ่งทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นส่วนร่วมกับกิจกรรมนั้น ๆ - ส่วนเอนกประสงค์เป็นพื้นที่ติดกับส่วนรับประทานอาหารและกิจกรรมเล่นน้ำ และฟองสบู่ ทำให้เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.19 (ต่อ)

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่ส่วนกิจกรรม	ผลจากการวิเคราะห์ข้อดีสามารถนำไปปรับใช้
3. เซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- จัดแบ่งพื้นที่กิจกรรมระหว่างกิจกรรมที่ใช้ครุภัณฑ์โต๊ะเก้าอี้กับกิจกรรมเข้าจังหวะ ซึ่งเป็นสัดส่วนดี - พื้นที่กิจกรรมเข้าจังหวะพื้นเป็นพองน้ำ หุ้มหนังเทียมทำให้เกิดความปลอดภัยกับเด็กและสามารถทำความสะอาดได้ง่าย - ครุภัณฑ์ซึ่งเป็นมุมต่าง ๆ รวมถึงชั้นของเล่นเด็กจะอยู่โดยรอบห้องทำให้ตรงกลางเป็นพื้นที่โล่ง - ผนังด้านหนึ่งเป็นหน้าต่างยาวจรดพื้นทำให้ห้องดูโปร่งโล่งแต่มีชั้นวางของเล่นเด็กเป็นตัวกั้นทำให้ปลอดภัย
4. เข้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- เป็นลักษณะโปร่งโล่งติดต่อกันมีตู้และชั้นเก็บของมาเป็นตัวแบ่งพื้นที่สามารถใช้งานได้ทั้งสองด้าน โดยจัดเป็นมุมกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก - เสากลางห้องเป็นทรงกลม ทำให้ปลอดภัยแก่เด็ก - พื้นเป็นกระเบื้องยางทำความสะอาดง่าย และช่วยลดเรื่องเสียงลงได้ - ส่วน PANTRY เตรียมนมภายในชั้นวางของ - การจัดครุภัณฑ์จะอยู่โดยรอบห้องโดยเว้นพื้นที่ตรงกลางไว้จัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรมครึ่งวงกลม หรือส่วนนอนตอนกลางวัน - ความสูงของครุภัณฑ์เหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ یشنด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.19 (ต่อ)

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่ส่วนกิจกรรม	ผลจากการวิเคราะห์ข้อดีสามารถนำไปปรับใช้
5. สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- พื้นที่ที่สามารถแยกส่วนกิจกรรมกับส่วนนอนตอนกลางวันเด็กค่อนข้างชัดเจน - ครัวกับการจัดจะอยู่โดยรอบห้องเว้นพื้นที่ตรงกลางไว้จัดกิจกรรม - ครัวมีเก้าอี้เด็กมีน้ำหนักเบาเด็กสามารถช่วยยกได้ - พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์จะอยู่ติดกับส่วนรับประทานอาหารจึงไม่ต้องให้เด็กเดินไกลสะดวกต่อการดูแล
6. ถนนพิศ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- มี PANTRY สำหรับเตรียมนมหรือยาให้แก่เด็กซึ่งมีชั้นวางของส่วนตัวเด็กอยู่ในบริเวณเดียวกัน
7. เบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- ส่วนนอนตอนกลางวันแยกต่างกับส่วนเอนกประสงค์ - ผนักนอนล่างที่บสูง 90 cm. ตอนบนเป็นกระบอกทำให้รู้สึกโปร่ง ผู้ดูแลเด็กสามารถมองเห็นเด็กได้สะดวกต่อการดูแลเด็ก
8. ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์	- มีศูนย์การเรียนรู้แยกต่างหากจากส่วนเอนกประสงค์ - พื้นเป็นเสื่อน้ำมันช่วยลดเรื่องเสียงลงและทำความสะอาดง่าย - ผนักโดยส่วนใหญ่เป็นหน้าต่างทำให้ห้องดูโปร่งแต่ส่วนนี้ติดกับสนามเด็กเล่นทำให้มีปัญหาเรื่องเสียงดังมากเป็นการรบกวนสมาธิต่อเด็กมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.19 (ต่อ)

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่ส่วนกิจกรรม	ผลจากการวิเคราะห์ข้อดีสามารถนำไปปรับใช้
1. ชนนันท์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนนอนตอนกลางวัน	- เป็นการวัดพื้นที่การนอนที่ได้จำนวน มากแต่ควรเว้นทางเดินให้แก่ครูผู้ดูแล เด็ก
2. เซนต์ไมเกิ้ล เนอร์สเซอร์รี่		
3. แยมสะอาด เนอร์สเซอร์รี่		- การจัดที่นั่งนอนเด็กแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดย เปิดเป็นทางเดินตรงกลางทำให้สะดวก ในการดูแล - แสงสว่างที่ค่อนข้างสลัวทำให้แสงสว่าง ไปรบกวนเด็กมาก
4. สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่		- พื้นที่การนอนแยกจากส่วนกิจกรรม ทำให้สะดวกแก่ผู้เตรียมพื้นที่ - การจัดแบ่งออกเป็น 2 แถวใหญ่ มีทาง เดินตรงกลางซึ่งสะดวกแก่ผู้ดูแล
5. ถนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่		- การจัดแบ่งส่วนนอนกลางวัน แบ่งออกเป็น 2 ห้องค่อนข้างเป็นสัดส่วน
6. เฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่		- การจัดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการจัด ที่นั่งนอนหันหัวชนกันเว้นเป็นทางเดินโดย รอบสะดวกต่อผู้ดูแลเด็ก
7. เบสแกร์ เนอร์สเซอร์รี่		- เป็นส่วนที่อยู่ติดกับห้องผู้ดูแลเด็กและ ใกล้ห้องน้ำสะดวกต่อการใช้พื้นที่และ ดูแลเด็ก
8. ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.19 (ต่อ)

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่ส่วนกิจกรรม	ผลจากการวิเคราะห์ข้อดีสามารถนำไปปรับใช้
1. ชนानันท์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนรับประทานอาหาร	- อยู่ใกล้บริเวณส่วนเอนกประสงค์สะดวกต่อการดูแลเด็ก - มีส่วนเตรียมอาหาร - มีส่วนล้างมือใกล้กับส่วนทานอาหาร - เป็นพื้นที่โล่งโปร่งทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่นและความสกปรก - การจัดครุภัณฑ์เป็นม้านั่งยาวสะดวกในการดูแลและบริการ
2. เซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์รี่		- การจัดครุภัณฑ์เป็นการจัดแบบแถวยาวใกล้กับส่วนเตรียมอาหาร
3. เข้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่		- ลักษณะพื้นที่เป็นพื้นที่โล่งโปร่งการจัดเป็นแบบแถวยาวเป็นการประหยัดพื้นที่ - อยู่ใกล้บริเวณล้างมือสะดวกในการทำ ความสะอาด
4. สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่		- พื้นที่อยู่ติดกับส่วนเอนกประสงค์และครัว สะดวกในการดูแลเด็ก - การจัดเป็นลักษณะม้านั่งยาวสะดวกในการดูแลและบริการ โดยเว้นทางเดินโดยรอบเพื่อคอยดูแลเด็ก
5. ถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่		- ส่วนรับประทานอาหารอยู่บริเวณเดียวกันกับส่วนเอนกประสงค์ง่ายต่อการดูแลเด็ก
6. เฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่		- การจัดที่นั่งเป็นการจัดแถวยาวโดยเว้นทางเดิน โดยรอบยังช่วยในการประหยัดพื้นที่และสะดวกต่อการดูแลเด็ก
7. เบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่		- ส่วนรับประทานอาหารอยู่ใกล้กับครัว สะดวกในการให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงที่มาของข้อมูลทุกครั้ง

ตารางที่ 3.19 (ต่อ)

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก	พื้นที่ส่วนกิจกรรม	ผลจากการวิเคราะห์ข้อดีสามารถนำไปปรับใช้
8. ชนानันท์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนรับประทานอาหาร	- เป็นพื้นที่ได้อาคารลักษณะโปร่งโล่ง การจัดครุภัณฑ์เป็นการจัดแบบแถวยาว สะดวกในการให้บริการแก่เด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การประเมินวิจัยและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก

การประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของสถาบันรับเลี้ยงเด็กเป็นการประมวลข้อมูล วิเคราะห์ถึงลักษณะทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กในเรื่องลักษณะที่ดำรงใช้พื้นที่ในส่วน ต่างๆ จำนวนเด็กกับสัดส่วนของห้อง เช่นส่วนเอนกประสงค์ ส่วนรับประทานอาหาร ส่วนเด็ก นอนกลางวัน และส่วนห้องน้ำ รวมถึงการวิเคราะห์ การจัดกรูณฑ์ภายใน เพื่อให้สอดคล้องกับ พฤติกรรมในการใช้พื้นที่ ทั้งนี้โดยการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์กับความคิดเห็นและความต้องการ ในการใช้พื้นที่ ของผู้ใช้อาคาร

4.1 การกำหนดมาตรฐานในการประเมินวิจัยและวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม ทางกายภาพของ สถานรับเลี้ยงเด็ก

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนั้น ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์และการ สังเกตการณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอในเชิงอรรถ ส่วนข้อมูลในเชิงปริมาณ เพื่อให้มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและเพื่อความถี่ จำนวนการเปรียบเทียบในเรื่องที่ต้องการศึกษา การวิเคราะห์จึงต้อง อาศัย วิธีการเปรียบเทียบในเรื่อง ที่ต้องการศึกษา การวิเคราะห์จึงต้องอาศัย วิธีเปรียบเทียบเสนอ เป็นจำนวนเทียบแบบอัตราร้อยละ ผลของการเปรียบเทียบและผลลัพธ์ที่ได้ ชัดเจนและเข้าใจง่าย จึงสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ในการศึกษาครั้งนี้นอกจาก ผู้ใช้อาคาร ซึ่งได้แก่ครูผู้ดูแลเด็กจะเป็นผู้ประเมินสภาพแวดล้อมที่เด็กและตนเองเป็นผู้ใช้สถานที่แล้วนั้น ผู้วิจัยยังได้ศึกษาความต้องการ รวมถึงปัญหาในการ ใช้อาคาร ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เกิดจากการใช้พื้นที่จริง รวมถึงการวิเคราะห์การแก้ปัญหาการใช้พื้นที่

การสัมภาษณ์การใช้พื้นที่กับผู้ใช้อาคาร นับว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญในการประกอบการวิเคราะห์ ข้อมูลในการใช้พื้นที่นั้น รายละเอียดของข้อมูลมีค่อนข้างมาก จึงไม่สามารถจะเก็บได้หมด ในการ สัมภาษณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีข้อผิดพลาดเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยยังไม่ชำนาญในการนำข้อมูลไปใช้ออกแบบสอบถาม ดังนั้นการวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้จึงมีข้อมูลที่นำมาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อ ศึกษาในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอย และแนวทางในการแก้ปัญหาในการใช้พื้นที่ของสถานรับเลี้ยงเด็ก การวิเคราะห์ข้อมูลจึงมีลำดับในการเสนอดังนี้

1. จากการศึกษาเอกสาร
2. จากแบบสอบถามเชิงสำรวจ
3. จากการสัมภาษณ์
4. จากการสังเกตและบันทึก
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร

เอกสารที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่ได้จากกรมประชาสงเคราะห์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่กรมประชาสงเคราะห์จัดทำไว้ บทสัมภาษณ์ของผู้ดูแลเด็ก ผลการศึกษาค้นคว้าจะช่วยทำให้ทราบถึง

- 1.1 สภาพโดยทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 1.2 หลักและนโยบายของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 1.3 ชีวิตและกิจกรรมประจำวันของเด็ก
- 1.4 สัดส่วนมาตรฐานที่เหมาะสมกับเด็ก ในการออกแบบทั่วไป

1.1 สภาพโดยทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ลักษณะทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กโดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตย่านพักอาศัยไม่ไกลจากชุมชนมากนัก รูปแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กมีอยู่ด้วยกันหลายอย่างเช่น

- รูปแบบนำบ้านพักอาศัยมาดัดแปลง
- รูปแบบอาคารที่สร้างขึ้นมาโดยเฉพาะ
- รูปแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีอยู่ในอาคารสูง

สถานรับเลี้ยงเด็กจะรับเลี้ยงเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี วัตถุประสงค์เพื่อเลี้ยงเด็กแทนพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีภาระกิจและความจำเป็นบางประการส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งจำเป็นต้องการได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การนอน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้ดูแลสร้างเสริมนิสัยที่มีระเบียบ ทักษะในการเรียนรู้ ตลอดจนการดูแลรักษาความสะอาด จากครูผู้ดูแลเด็ก

เอกสารนี้เป็นการกำหนดที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก และการจัดสถานที่ตั้ง นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงลักษณะของสถานที่ตั้งต้องได้รับมาตรฐานดังนี้

1.1.1 ใกล้ย่านชุมชน ใกล้บ้านพักอาศัยหรือสถานที่ทำงานของผู้ใช้บริการที่สามารถเดินทางไปมาสะดวก

1.1.2 ที่ตั้งสถานประกอบการต้องถูกสุขลักษณะ บริเวณโดยรอบไม่มีน้ำขังหรือสิ่งปฏิกูลซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพเด็ก

1.1.3 มีสนามหรือบริเวณ ตลอดจนเครื่องเล่นที่เพียงพอต่อจำนวนและความต้องการของเด็ก เพื่อเด็กจะได้เล่นออกกำลังกาย และฝึกทักษะของตนได้เหมาะสมตามวัย โดยมีพี่เลี้ยงคอยให้ความดูแลอย่างใกล้ชิด

1.1.4 บริเวณสถานประกอบการ ตลอดจนห้องเรียน ห้องนอน ห้องอาหาร ห้องน้ำและห้องส้วม ต้องกว้างขวางพอและสะอาด หมั่นตรวจและจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์และสิ่งของต่าง ๆ ให้เข้าที่เรียบร้อย เพื่อป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

1.1.5 บริเวณที่ตั้งสถานประกอบการ จะต้องสว่าง อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ร้อนอบอ้าว มีหลังคา เพดาน ฝาผนัง ประตู หน้าต่างที่สามารถกันแดดลมและฝนได้ และตั้งอยู่ในบริเวณที่ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียงจากรถยนต์ สิ่งก่อสร้างหรือโรงงานอุตสาหกรรมที่มีฝุ่นและกลิ่นควันรบกวนทำลายสุขภาพเด็กตลอดเวลากิจกรรมของเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น ในแต่ละวันจะใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม การจัดสถานที่ในส่วนต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ จะต้องจัดตามอายุของเด็ก

1.1.6 ห้องนอน ต้องกว้างขวางพอ อากาศโปร่งถ่ายเทได้สะดวกอุณหภูมิที่เหมาะสมซึ่งเด็กจะอยู่ได้อย่างสบายคือประมาณ 68 องศา ถึง 72 องศาฟาเรนไฮต์ที่นอนไม่ควรแออัดเกินไป หากเป็นพื้นไม้ก็ควรมีเบาะปูให้อีกชั้นหนึ่ง ควรให้เด็กได้นอนอย่างน้อยประมาณ 3 ชั่วโมง เพื่อให้เด็กได้พักผ่อนอย่างเพียงพอ สำหรับเด็กอ่อนควรเอาใจใส่เป็นพิเศษ โดยเฉพาะในเรื่องของความเจ็บและความสะอาด

1.1.7 ห้องอาหาร ควรเป็นโต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดยาว สูงประมาณ 15-22 นิ้ว ส่วนเก้าอี้ควรทำเป็นแบบยาวตลอด ขนานไปกับความยาวของโต๊ะเพราะสามารถให้เด็กนั่งได้มากเป็นการประหยัดเนื้อที่และเพื่อความสะอาดในการรับประทานอาหารและง่ายต่อการดูแลเด็กของพี่เลี้ยง

1.1.8 ห้องเรียนและเสริมทักษะ ควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสะอาด ขนาด 5 x 7 เมตร หรือ 7 x 9 เมตร กรณีเด็กอายุ 2-3 ปี ใช้พื้นที่ในห้องประมาณ 1.75 ตารางเมตรต่อคน สำหรับเด็กอายุ 3-4 ปี ใช้พื้นที่ในห้องประมาณ 2 ตารางเมตรต่อคน ทั้งนี้ห้องสามารถดัดแปลงเป็นห้องนอนได้ด้วย กรณีไม่มีห้องนอนแยกต่างหากเพราะเด็กวัยนี้ยังไม่ถึงวัยเรียนจึงไม่จำเป็นต้องมีห้องเรียนโดยเฉพาะจึงใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนได้ ดังนั้นห้องนี้ควรสูงจากพื้นประมาณ 3-3.5 เมตร

1.1.9 ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรมีอ่างล้างมือตลอดจนกระดาดและผ้าเช็ดมือเตรียมไว้ ห้องนี้ควรมีเพียงพอกับจำนวนเด็กประมาณ 1 ห้องต่อเด็ก 10-15 คน ห้องส้วมควรสูงจากพื้นประมาณ 10-13 นิ้ว ห้องน้ำควรอยู่ใกล้ห้องเรียนและห้องเล่นเพื่อความสะดวกของเด็ก

1.1.10 ตู้และชั้นเก็บสิ่งของ เป็นสิ่งที่ช่วยฝึกความรับผิดชอบของเด็กในการเก็บสิ่งของที่เด็กเล่นแล้วให้เข้าที่เป็นระเบียบ ตู้และชั้นเก็บสิ่งของอาจออกแบบเป็นหลายลักษณะที่สามารถอำนวยความสะดวกในการใช้แก่เด็ก ตู้แต่ละชั้นอาจลึกประมาณ 10-15 นิ้ว กว้าง 10-15 นิ้ว สูง 35 นิ้ว มีตะขอสำหรับแขวนสิ่งของ ยามหรือเสื้อผ้า อาจมีชั้นที่เก็บรองเท้าที่สูงจากพื้นประมาณ 10 นิ้ว ชั้นหรือตู้ที่ใช้ควรจะสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกเมื่อต้องการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของห้อง ส่วนของเล่นที่มีขนาดใหญ่ควรมีที่เก็บโดยเฉพาะ (Anotai Ammatavorakul ., 1984 : 26-28)

โต๊ะเก้าอี้ ควรมีขนาดดังนี้

เด็กอายุ 2-3 ปี โต๊ะควรกว้าง 30 ซม. ยาว 42 ซม. สูง 33 ซม.

เก้าอี้ควรสูง 20 ซม. และพนักปรับได้

เด็กอายุ 3-4 ปี โต๊ะควรกว้าง 35 ซม. ยาว 48 ซม. สูง 38 ซม.

เก้าอี้ควรสูง 23 ซม. และพนักปรับได้

ในกรณีที่มีเตียงพยาบาล ควรมีขนาด 75 ซม. x 135 ซม. สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี และขนาด 80 x 140 ซม. สำหรับเด็กอายุ 3-4 ปี หรือจะใช้ขนาดเดียวคือ 85 x 145 ซม.

1.2 หลักและนโยบายของสถานรับเลี้ยงเด็ก

แนวคิดในเรื่องของหลักและนโยบายของสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น จะคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย การให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ในเด็กวัยนี้คือ เด็กก่อนวัยเรียน โดยส่วนใหญ่จะเน้นให้เด็กได้มีกิจกรรมในการเสนอสร้างสรรค์การเข้าสังคม ตลอดจนการรู้ระเบียบวินัย แนวคิดในการจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่จะได้แนวคิดมาจากเฟรโดเบล (Froebel) และมอนเตสซอรี (Montessori)

แนวคิดในการจัดการศึกษาแก่เด็กอนุบาล ของนักการศึกษาชาวเยอรมัน ชื่อ (Friedrich Froebel) ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการอนุบาลนั้นได้เป็นที่ยอมรับและนิยมนกันเป็นอย่างมากในเวลาต่อมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังคงยึดถือเอาแนวความคิดของ เฟรโดเบล ใช้เป็นหลักอยู่เป็นอันมาก เฟรโดเบล มีความเชื่อว่า "ครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้น ด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี โดยใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ เฟรโดเบล ได้จัดอาคารสถานที่ของเขาให้ร่มรื่นเหมือนชื่อของสถาบันที่เขาได้ตั้งขึ้นว่า Kindergarten เขามีความเห็นว่าการบังคับให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยหลาย ๆ เรื่องนั้นเป็นการสกัด

กันความคิด สติปัญญา เฟรเดอเบล เน้นเรื่องกิจกรรมของเด็ก โดยถือว่าเด็กทุกคนมีความสามารถ อยู่ภายใน ซึ่งจะแสดงออกเมื่อได้รับการสนับสนุน เช่น การเล่น การร้องเพลง การแสดงท่าทาง ต่าง ๆ เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าว เฟรเดอเบลตอบสนองความต้องการของเด็กโดยคิดเครื่องมือให้ เด็กเล่นหลายชุด และเรียกเครื่องมือนี้ว่า "ของขวัญ" (Gift) ซึ่งมีทั้งหมดประมาณ 30 ชุด เฟรเดอเบล กำหนดว่าเด็กๆ ทุกคนจะต้องมีของเล่นชุดเดียวกันก่อนครูจะนำให้เด็กเล่นโดยทดลองทำพร้อมๆ กัน เมื่อเด็กเข้าใจและทำได้บ้างแล้วจึงให้โอกาสเด็กแต่ละคนคิดทดลองทำด้วยตัวเองอีกครั้งหนึ่ง การเล่นเครื่องมือดังกล่าว เฟรเดอเบล เน้นระเบียบการเตรียมตัว และขั้นตอนในการปฏิบัติมาก ตลอดจนการเก็บของเล่นแต่ละอย่างให้ถูกวิธี พร้อมทั้งกำหนดเวลาของกิจกรรมต่าง ๆ ประจำวัน ไว้อย่างแน่นอน กิจกรรมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ นิทาน เฟรเดอเบล แต่งนิทานสำหรับเด็กเป็น เรื่องของสัตว์เลี้ยงมีชีวิตและความเป็นอยู่เหมือนคน ขณะเดียวกันก็ให้เด็ก ๆ รู้จักรักธรรมชาติของ สัตว์โดยการร้องเพลง และทำท่าเลียนแบบ ซึ่งเด็กๆ ชอบมาก และมีความเพลิดเพลินตลอดเวลาที่ มาอยู่ใน Kindergarten ตั้งแต่เช้าถึงเย็น

นักการศึกษาอีกผู้หนึ่งที่วางแนวความคิดในการจัดการศึกษาแก่เด็กอนุบาล และเป็นที่ยอมรับกันจนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับ เฟรเดอเบล คือ ดร.มอนเตสซอรี (Montessori) ซึ่งเป็นแพทย์ และนักจิตวิทยาชาวอิตาลี แนวคิดของ มอนเตสซอรี มีความขัดแย้งกับเฟรเดอเบลอยู่เป็นบางเรื่อง แต่ส่วนใหญ่แล้วก็เห็นด้วยกับหลักการของ เฟรเดอเบล สิ่งที่ขัดแย้งกันก็คือเรื่องการจัดชั้นเรียนไว้ เป็นระเบียบตายตัว มอนเตสซอรี มีแนวความคิดให้เสรีภาพแก่เด็กเพื่อแสวงหาความรู้ โดยปล่อยให้เด็กมีประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง และด้วยความสนใจ โดยถือความแตกต่าง ระหว่างบุคคล (Individual differences) เป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมเอกภาพของเด็ก เช่น กิจกรรมในห้องเรียน มอนเตสซอรี ได้ทำอุปกรณ์การสอนไว้เป็น ประเภท ๆ ตามลักษณะกิจกรรมที่เด็กชอบโดยธรรมชาติเพื่อยั่วให้เด็กหาความรู้ตามความสนใจ โดยครูเป็นผู้สังเกตและแนะนำช่วยเหลือ แม้แต่เก้าอี้ของเด็ก มอนเตสซอรี ก็ออกแบบให้เด็ก เหมาะกับความสูงของเด็กและยกเคลื่อนย้ายไปมาได้สะดวกตามโอกาสและความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละอย่างของเด็ก ๆ สนใจร่วมกัน อีกเรื่องหนึ่งที่มอนเตสซอรี มีความเห็นไม่ตรงกับเฟรเดอเบล คือเรื่องของนิทานที่นำมาเล่าให้เด็กฟัง เนื่องจากมอนเตสซอรีเป็นนักวิทยาศาสตร์ ดังนั้นแนว ความคิดของเธอจึงขัดแย้งกับแนวความคิดของ เฟรเดอเบล เกี่ยวกับนิทาน ซึ่งเฟรเดอเบล ถือว่าเป็น เครื่องกระตุ้นความคิดคำนึงของเด็กแต่ มอนเตสซอรี มีความเห็นว่าเราต้องการให้ความคิดคำนึง ของเด็กมีพัฒนาการ แต่ควรที่จะพัฒนาการไปในทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะของ ความเป็นจริงที่พิสูจน์ได้ (การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ; 2523 : 100)

2. จากการสอบถามเชิงสำรวจ

การใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ใช้อาคารถึงความต้องการใช้พื้นที่ ความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กในแต่ละวัน รวมถึงปัญหาในการใช้พื้นที่ ผู้วิจัยจึงจัดให้มีการเก็บข้อมูลทางด้านทัศนคติในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้อาคารรวมถึงตำแหน่งที่ตั้งของพื้นที่กิจกรรมในส่วนต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลรวบรวมเป็นคำร้อยละประกอบการวิเคราะห์ต่อไป

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน เป็นครูผู้ดูแลเด็กจากสถานรับเลี้ยงเด็ก 8 แห่ง แบบสอบถามที่สำรวจ จะสำรวจการใช้พื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็กตำแหน่งที่ตั้งของส่วนต่าง ๆ รวมถึงทัศนคติของผู้ใช้อาคารแต่ละส่วนดังนี้

- 1). ส่วนเอนกประสงค์
- 2). ส่วนนอนตอนกลางวัน
- 3). ส่วนรับประทานอาหาร
- 4). ส่วนห้องน้ำ

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเชิงสำรวจ

1. ส่วนเอนกประสงค์

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 40 คน เป็นครูผู้ดูแลเด็ก 32 คน เจ้าของหรืออาจารย์ใหญ่ 8 คน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นหญิง

ตารางที่ 4.1

ทัศนคติเกี่ยวกับตำแหน่งของส่วนเอนกประสงค์และเกณฑ์ในการตัดสินใจ

	ร้อยละ
- มีความสะดวกในการเข้า-ออก เช่นอยู่ใกล้ทางเข้า-ออก	10%
- อยู่ใกล้ส่วนงานศิลปะสร้างสรรค์	-
- อยู่ใกล้ห้องของเจ้าหน้าที่	-
- อยู่ใกล้ห้องน้ำ	40%
- มีความส่วนตัวและเงียบสงบ	60%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ

แสดงทัศนคติของผู้ใช้อาคารในการจัดแบ่งใช้พื้นที่รวมถึงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนต่าง ๆ

ส่วนเอนกประสงค์

	ร้อยละ
- จัดมุกกิจกรรมต่าง ๆ อยู่รวมกันภายในห้องโดยอาจมี ชั้นหนังสือหรือชั้นเก็บของมาเป็นตัวแบ่งพื้นที่	20%
- จัดให้มีชั้นเก็บหนังสือโดยรอบห้องและจัดให้มีพื้นที่ ตรงกลาง สามารถปรับเป็นกิจกรรมหรือส่วนนอน กลางวัน	70%
- แบ่งโดยใช้ไฟเป็นตัวเน้นส่วนต่าง ๆ เช่น ส่วน กิจกรรมใช้แสงสว่างมากกว่าส่วนอ่านหนังสือ และ เล่านิทานสมมุติซึ่งใช้แสงสว่างมาก	10%

จากแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์ ผลการวิเคราะห์ในการจัด
ครุภัณฑ์ส่วนเอนกประสงค์ กับกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันที่จัดให้แก่เด็กนั้น ทำให้รู้ถึงทัศนคติ
เกี่ยวกับตำแหน่งของส่วนต่าง ๆ รวมถึงการจัดครุภัณฑ์ภายในของผู้ใช้อาคาร คือ ครูผู้ดูแลเด็กรวม
ถึงทัศนคติของเจ้าของกิจการด้วยนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้ใช้อาคารมีทัศนคติถึงส่วนเอนกประสงค์ว่าตำแหน่งที่ส่วนนี้ควรมีความเป็นส่วนตัวและ
เงียบสงบ ร้อยละ 60% เพราะเป็นส่วนที่สำคัญอย่างมากของสถานรับเลี้ยงเด็ก อีกประการหนึ่งคือ
กิจกรรมที่เกิดขึ้นกับส่วนนี้มีหลายอย่าง อาทิ เช่น กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ รวม
ไปถึงส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก ทำให้ผู้ใช้อาคารร้อยละ 60% เน้นทางด้านความสงบและเป็นส่วน
ตัว ส่วนตำแหน่งที่ควรใกล้เคียงกับส่วนเอนกประสงค์ คือ ตำแหน่งของห้องน้ำ มีถึงร้อยละ 40%
เพราะการใช้พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ การดื่ม
การแปรงฟัน การอาบน้ำ จะต้องใช้พื้นที่ในส่วนห้องน้ำไว้ทำความสะอาดได้แก่ เด็ก จึงเป็นส่วนที่
สำคัญรองลงมา ทัศนคติของผู้ใช้อาคารอีก 10% ต้องการให้เข้าออกได้สะดวกแต่ต้องไกลจากเสียง
ของรถยนต์หรือสิ่งที่ทำให้เกิดมลภาวะทางเสียง

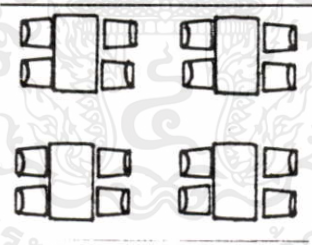
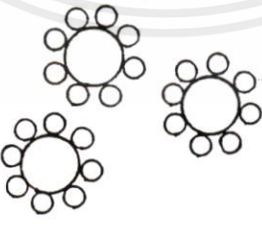
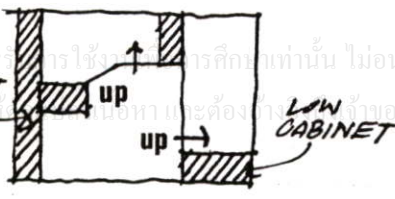
ลักษณะทางกายภาพของส่วนเอนกประสงค์นี้ ร้อยละ 70% ต้องการให้มีครุภัณฑ์เช่น ตู้เก็บ
ของเล่น ชั้นเก็บของใช้ส่วนตัว ที่นอน หรือแม้แต่เก้าอี้ ให้อยู่ในบริเวณรอบห้องเปิดตรงกลางไว้
เป็นที่โล่ง เพื่อต้องการปรับเปลี่ยนให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ รวมถึงส่วนนอนตอนกลางวันเด็กใช้

อาคารร้อยละ 20% มีทัศนคติที่จะนำเอาชั้นหนังสือเดี่ยว มาเป็นตัวแบ่งพื้นที่ทำให้เกิดมุมกิจกรรมต่าง ๆ ได้

ส่วนศิลปะและงานสร้างสรรค์

	ร้อยละ
- มีความสะดวกในการเข้า-ออก เช่นอยู่ใกล้ทางเข้า-ออก	20%
- อยู่ใกล้สนามเด็กเล่น	-
- อยู่ใกล้ห้องเจ้าหน้าที่	-
- อยู่ใกล้ห้องน้ำและส่วนล้างมือ	50%
- มีความเป็นส่วนตัวและเงียบสงบ	30%

ศิลปะและงานสร้างสรรค์

	ร้อยละ
- จัดแบบกลุ่มย่อย	60%
	
- จัดแบบกลุ่มอิสระ	30%
	
- จัดแบบต่างระดับ	10%
	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องทำลายเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนคติของผู้ใช้อาคารกับส่วนกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ ตำแหน่งของส่วนนี้ร้อยละ 50% ต้องการให้อยู่ใกล้ห้องน้ำและส่วนล้างมือ เพื่อจะทำความสะอาดได้ง่ายและสะดวกร้อยละ 30% ต้องการให้เกิดความเจ็บสบเด็กจะมีสมาธิในการทำศิลปะและสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่และ ร้อยละ 20% ผู้ใช้อาคารต้องการให้สะดวกในการเข้าออกไม่อยู่ลึกจนเกินไป การจัดครุภัณฑ์ใน ส่วนงานศิลปะนั้นร้อยละ 60% พอใจกับส่วนการจัดครุภัณฑ์แทนกลุ่มย่อย แต่จากการสังเกต นั้นแม้จะมีการจัดแบบกลุ่มย่อยแต่จะมีเด็กส่วนหนึ่งที่นั่งเล่นกับพื้นซึ่งเหมาะกับกิจกรรมการต่อบล็อกไม้หรือการเล่นของเล่นของเด็กร้อยละ 20% ต้องการให้จัดเป็นลักษณะกลุ่มอิสระในลักษณะ ที่มีพื้นที่มากและพบว่ามีย้อยละ 10% บางแห่งที่ไม่มีการจัดครุภัณฑ์ใด ๆ เลย แต่ผู้ใช้อาคารบอกถึงทัศนคติในข้อนี้ว่า "ต้องการให้เด็กได้มีอิสระในการสร้างสรรค์เด็กจะไม่ถูกบังคับให้นั่งกับโต๊ะ และเก้าอี้ เด็กสามารถจะนอนเล่นวาดรูปตามจินตนาการของตนเองได้"

ส่วนเด็กนอนตอนกลางวัน

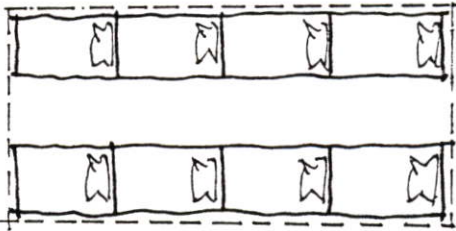
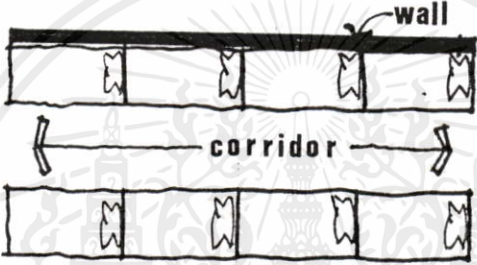
	ร้อยละ
- มีความสะดวกในการเข้า-ออก เช่นอยู่ใกล้ทางเข้า-ออก	-
- อยู่ใกล้สนามเด็กเล่น	-
- อยู่ใกล้ห้องเจ้าหน้าที่	10%
- อยู่ใกล้ห้องน้ำ	-
- มีความสงบเป็นส่วนตัว	90%

ส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก

	ร้อยละ
- จัดแบบเปิดทางเดินตรงกลางโดยมีฉากกั้น	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของงานและการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

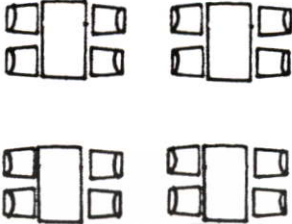
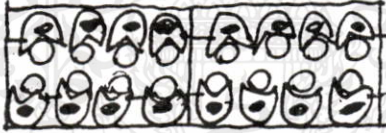
- จัดแบบเปิดช่องว่างระหว่างเตียงนอนหรือที่นอน (โล่ง) 	ร้อยละ 60%
- จัดแบบชิดผนังในระหว่างเตียงหรือที่นอนตรงกลางเปิดเป็นทางเดิน 	ร้อยละ 60%

ทัศนคติของผู้ใช้อาคารกับส่วนนอนตอนกลางวันร้อยละ 90% ต้องการให้ตำแหน่งของส่วนนอนเด็กมีความเงียบสงบเป็นส่วนตัว ปราศจากมลภาวะทางเสียง ร้อยละ 10% ต้องการให้อยู่ใกล้กับเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กเพราะต้องการที่จะดูแลเด็กให้อยู่ในสายตา ลักษณะการจัดที่นอนตอนกลางวันเด็ก ร้อยละ 60% ต้องการให้จัดเรียงที่นอนเด็กตามยาวและเปิดเป็นทางเดินตรงกลาง เพื่อที่จะดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงต้องการให้อยู่ในลักษณะเดินได้รอบ อีกร้อยละ 90% ต้องการให้จัดติดกับผนังเปิดทางเดินไว้ตรงกลาง

	ร้อยละ
- มีความสะดวกในการเข้า-ออก เช่นอยู่ใกล้ทางเข้าออก	-
- อยู่ใกล้ส่วนเอนกประสงค์	20%
- อยู่ใกล้ห้องน้ำของเจ้าหน้าที่	-
- อยู่ใกล้ห้องน้ำและส่วนล้างมือ	-
- อยู่ใกล้ส่วนงานศิลปสร้างสรรค์	80%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนรับประทานอาหาร

	ร้อยละ
- แบบกลุ่มย่อย 	-
- แบบกลุ่มอิสระ 	40%
- แบบเรียงยาว 	60%

ทัศนคติของผู้ใช้อาคารในส่วนรับประทานอาหาร ส่วนนี้จากการสังเกตพบว่า จะแยกต่างหากออกจากพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ เพราะจะมีปัญหาเรื่องกลิ่น ความสะอาดและการเตรียมพื้นที่ ดังนั้นผู้ใช้อาคารร้อยละ 80% ต้องการให้อยู่ในที่ห้องน้ำหรือส่วนล้างมือ เพราะสะดวกในการทำความสะดวกให้แก่เด็กในการล้างมือแปรงฟันและพบว่ามีร้อยละ 20% ต้องการให้อยู่ใกล้กับส่วนเอนกประสงค์เพราะไม่ต้องการให้ไกลจากส่วนเอนกประสงค์ ซึ่งจะลำบากในการลำเลียงเด็กไปรับประทานอาหาร

การจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร ผู้ใช้อาคารร้อยละ 60% เห็นว่าเป็นการจัดที่ใช้เนื้อที่ค่อนข้างน้อยสะดวกต่อการดูแลเด็กในกรณีที่เด็กต้องการอาคารเพิ่มมีเพียงร้อยละ 40% เท่านั้นที่เป็นเอกสารที่ส่งมาไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น โดยขนาดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า นั่นที่ต้องการให้จัดแบบกลุ่มอิสระในกรณีที่สถานรับเลี้ยงเด็กมีพื้นที่มากพอ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งนั้น อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

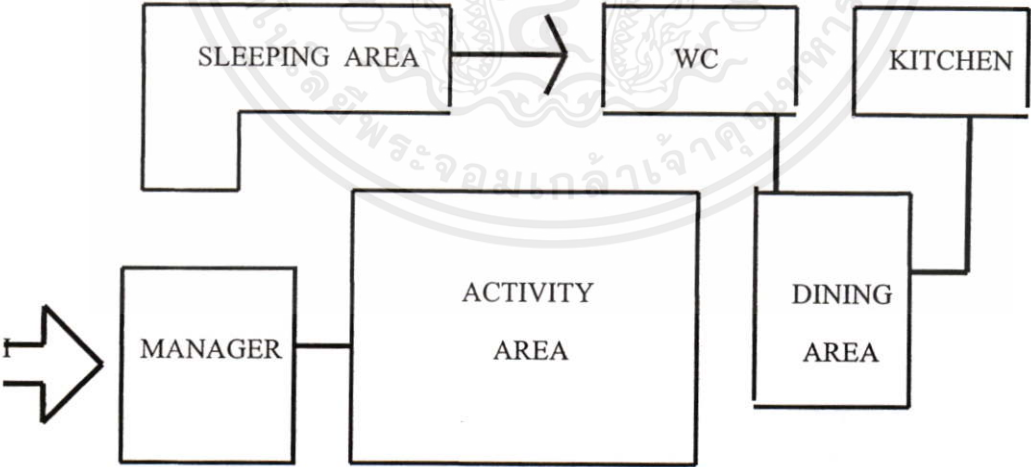
ส่วนห้องน้ำ

	ร้อยละ
- มีความสะดวกในการเข้า-ออก เช่นอยู่ใกล้ทางเข้า-ออก	10%
- อยู่ใกล้สนามเด็กเล่น	-
- อยู่ใกล้ห้องเจ้าหน้าที่	-
- อยู่ใกล้ส่วนรับประทานอาหาร	40%
- อยู่ใกล้ส่วนงานศิลปะสร้างสรรค์	50%

ทัศนคติในส่วนของห้องน้ำนั้นผู้ใช้อาคารร้อยละ 50% ต้องการให้อยู่ใกล้ส่วนรับประทานอาหาร เพราะความสะดวกในการทำความสะดวกแก่เด็ก ร้อยละ 20% ต้องการให้อยู่ใกล้กับส่วนศิลปะและงานสร้างสรรค์ และมีผู้ใช้อาคารร้อยละ 30% ต้องการอยู่ใกล้ทางเข้าออกได้สะดวกกับพื้นที่ศิลปะและพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร

รูปที่ 4.1

แสดงให้เห็นถึงตำแหน่งของพื้นที่ในสถานรับเลี้ยงเด็กตามทัศนคติของผู้ดูแลเด็ก จากการสำรวจ

3. จากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กในปัจจุบัน ปัญหาในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้อาคาร คือ ครูผู้ดูแลเด็ก ความต้องการในการใช้พื้นที่ที่มีความแตกต่างกันมากขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น จำนวนเด็กในความดูแล ลักษณะทางกายภาพของอาคารที่แตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการของผู้ใช้อาคาร สามารถสรุปเป็นแนวทางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2

แสดงปัญหาและความต้องการในการใช้พื้นที่ในแต่ละแห่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ส่วนที่	พื้นที่กิจกรรม	ปัญหาและความต้องการ
1. ชนानันท์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน - ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ - อื่น ๆ	- ควรเป็นห้องที่กว้าง ไม่มีชอกมุม มากจนเกินไป มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก - ควรมีพื้นที่มากกว่านี้ ปัจจุบันการใช้พื้นที่ไม่ค่อยเพียงพอ - ไม่มีปัญหา - ค่อนข้างเล็กทำให้การทำความสะดวกแก่เด็กต้องใช้เวลาานาน - พื้นไม่ทำให้เกิดเสียงดังเมื่อมีกิจกรรม เช่นการเล่นหรือตัวตบสไลค์ไม้
2. เซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน - ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ	- ควรมีพื้นที่ต่อเนื่องกันกับห้องน้ำเพราะไม่สะดวกในการพาเด็กไปทำความสะอาด - ควรใกล้กับห้องน้ำ เพราะไม่สะดวกในการใช้งาน - เป็นส่วนที่ไม่ต่อเนื่องกับส่วนล้างมือ ทำให้ไม่สะดวกในการทำความสะดวก - ควรมีพื้นที่ติดกันกับส่วนกิจกรรมส่วนเอนกประสงค์และส่วนรับประทานอาหาร
3. แยมสะอาด เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน - ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ	- ควรมีพื้นที่โตะของครูผู้ดูแลเพิ่มปัญหาเรื่องเสียงเพราะเป็นพื้นที่โล่งต่อเนื่อง - ต้องการพื้นที่เพิ่ม ปัจจุบันการใช้พื้นที่ไม่เพียงพอ - ไม่มีปัญหา - ไม่เพียงพอเพราะปัจจุบันต้องทยอยเด็กเล็กมาใช้ของเด็กโตด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ส่วนที่	พื้นที่กิจกรรม	ปัญหาและความต้องการ
4. สายสุตา เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน - ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ	- ต้องการ PANTRY ในการเตรียมนมให้เด็กเพิ่ม และมุมกิจกรรมเพิ่ม - ต้องการส่วนที่เก็บแก้วน้ำส่วนตัวและแปรงสีฟันของเด็ก - พื้นที่มีมากเกินไปทำให้ควบคุมเด็กลำบาก - แสงสว่างมากเกินไป - ควรมีส่วนล้างมือ หรือห้องน้ำใกล้กับพื้นที่รับประทานอาหาร - ควรอยู่ใกล้กับพื้นที่เอนกประสงค์และส่วนรับประทานอาหาร
5. ดนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน - ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ	- ต้องการพื้นที่เพิ่ม - สีสรรของห้องควรเป็นสีสดใส - ควรมีมุมกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้วิ่งเล่นเยอะกว่านี้ - ไม่ควรมีการยก STEP - พื้นที่ไม่เพียงพอ - สีสรรของห้องควรเป็นสีสดใส - สัดส่วนของโต๊ะกับเด็กไม่ได้สัดส่วนกัน - ต้องการพื้นที่ห้องเพิ่ม
6. เกลิมพันธ์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน	- ไม่ควรอยู่ชั้น 2 ของอาคารเพราะเด็กอาจตกบันไดได้ - พื้นไม่ควรเป็นไม้ เพราะทำให้เสียงดัง - โต๊ะควรเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าหลวมๆ - ไม่มีปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใบ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ส่วนที่	พื้นที่กิจกรรม	ปัญหาและความต้องการ
	- ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ	- ควรอยู่บริเวณติดกันเพราะลำบากในการควบคุมดูแลเด็ก - ไม่มีปัญหา
7. เบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน - ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ	- ควรอยู่ใกล้กับห้องน้ำ - เด็กควรนอนกับพื้นบนที่รองนอนไม่ควรใช้เตียงกับเด็กโต - ควรแยกต่างหาก เพราะมีปัญหาเรื่องกลิ่น - ไม่มีปัญหา
8. ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่	- ส่วนเอนกประสงค์ - ส่วนนอนตอนกลางวัน - ส่วนรับประทานอาหาร - ส่วนห้องน้ำ - อื่น ๆ	- พื้นที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก - ศูนย์การเรียนรู้ควรจัดอยู่ในส่วนเอนกประสงค์ - พื้นที่เอนกประสงค์ควรเงียบสงบ ปัจจุบันติดอยู่กับสนามเด็กเล่น (เด็กโต) - พื้นที่ไม่เพียงพอ ปัจจุบันใช้เต็มพื้นที่ - เพียงพอต่อจำนวนเด็ก รวมถึงการจัดครูภัณฑ์ - ไม่มีปัญหา - LOCKER เก็บของส่วนตัวเด็กต้องการเพิ่ม - ต้องการพื้นที่สำหรับพักครูอยู่ในบริเวณเอนกประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์กรณีศึกษาที่ 1 เกลิมขัวญ เนอร์สเซอร์รี่

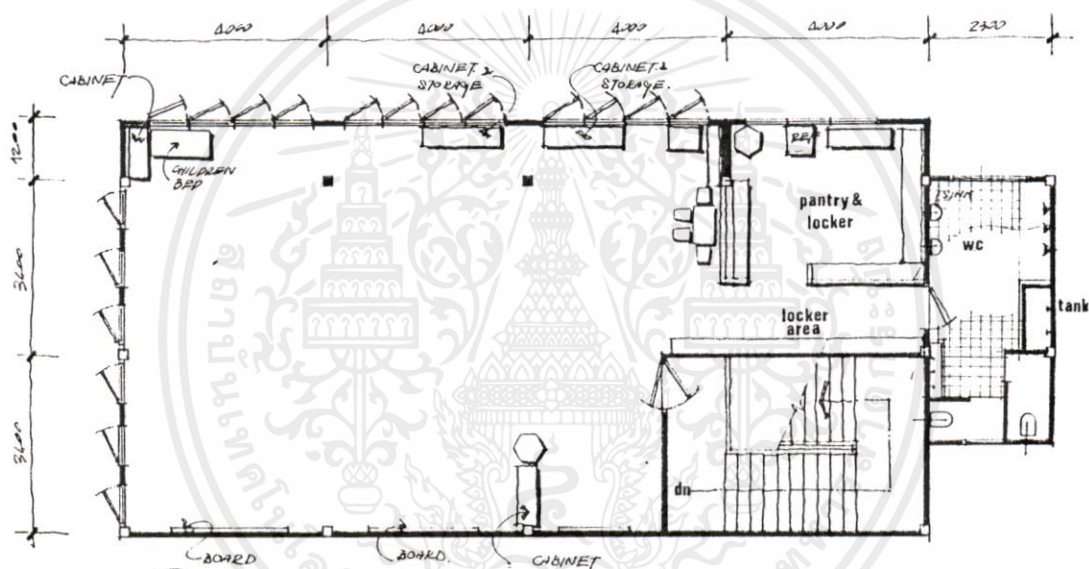
ขนาดพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ขนาด 81 ตารางเมตร

จำนวนเด็กในความดูแล 35 ตารางเมตร

พื้นที่ต่อเด็ก 1 คน 2.32 ตารางเมตร

รูปที่ 4.2

แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของเกลิมขัวญ เนอร์สเซอร์รี่

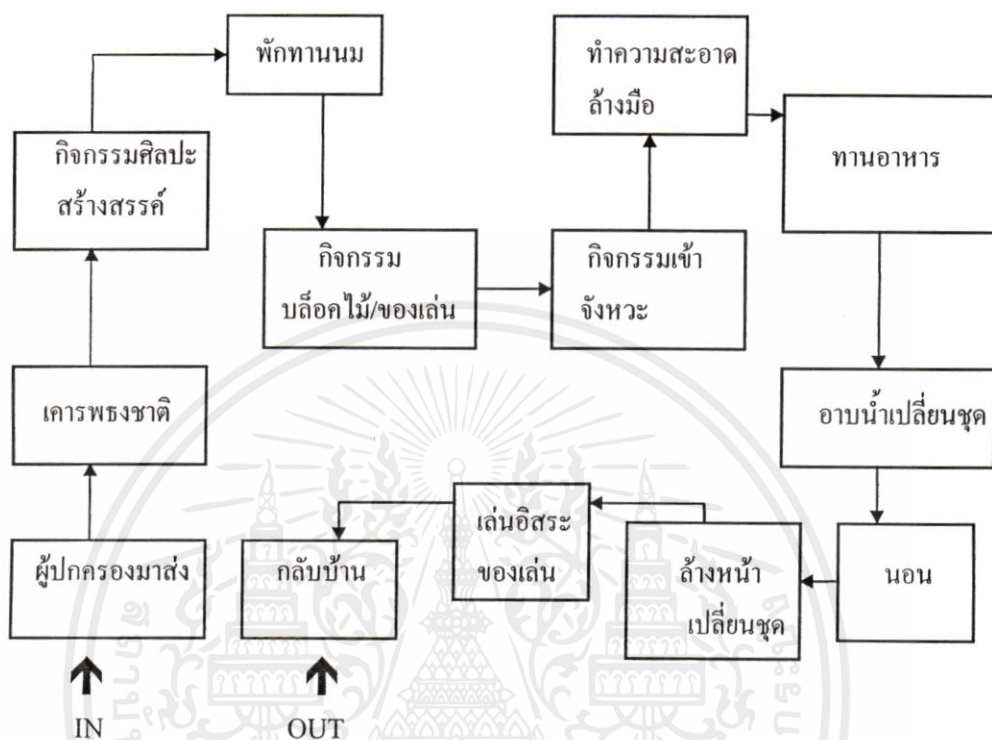
ลักษณะทางกายภาพในส่วนเอนกประสงค์ของเกลิมขัวญ เนอร์สเซอร์รี่ มีลักษณะเป็นพื้นที่โล่งอยู่บนชั้น 2 ของอาคารพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์นี้ อยู่ค่อนข้างไกลจากครัว

ดังนั้นจึงมีการจัดเตรียมส่วนเตรียมนมสำหรับเด็กไว้ซึ่งจะติดกับส่วนห้องน้ำและส่วน LOCKER เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กเกลิมขัวญ เนอร์สเซอร์รี่ สามารถแจกแจงเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.3

ขั้นตอนในการใช้พื้นที่และกิจกรรมในแต่ละวันของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่

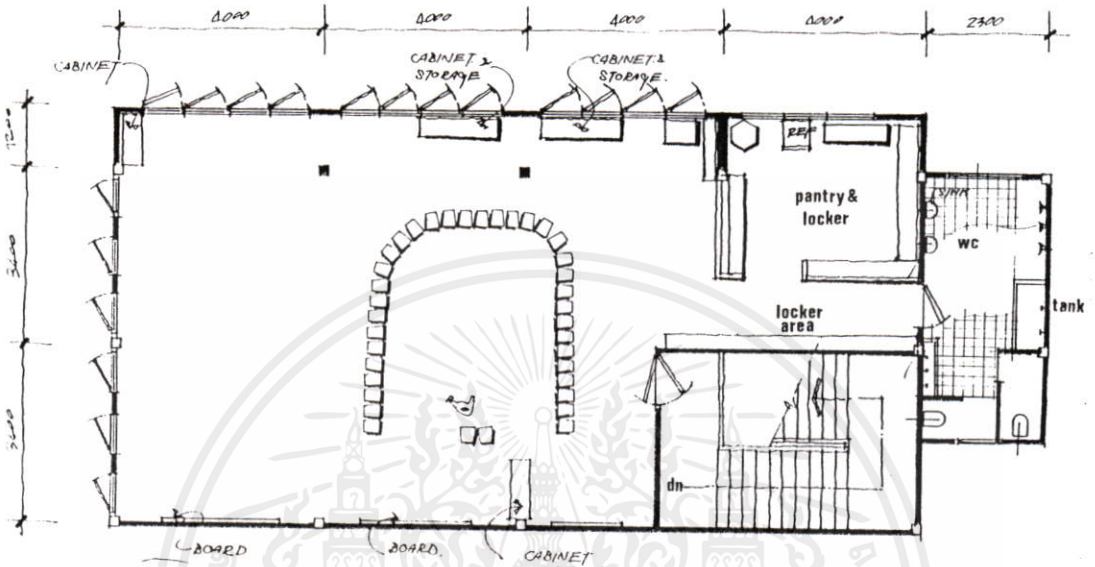

กิจกรรมครึ่งวงกลมเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในโปรแกรมต่าง ๆ ที่ทางสถานรับเลี้ยงเด็กได้จัดไว้ การจัดพื้นที่ในส่วนนี้จะมีเก้าอี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัด การจัดมีทั้งครึ่งวงกลม และตัวยู ขึ้นอยู่กับพื้นที่และจำนวนเด็กการจัดของเฉลิมขวัญนั้นเป็นการจัดในลักษณะครึ่งวงกลมโดยมีครูผู้ดูแลเป็นศูนย์กลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.4

แสดงถึงการจัดครุภัณฑ์ในลักษณะครึ่งวงกลมของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอร์รี่

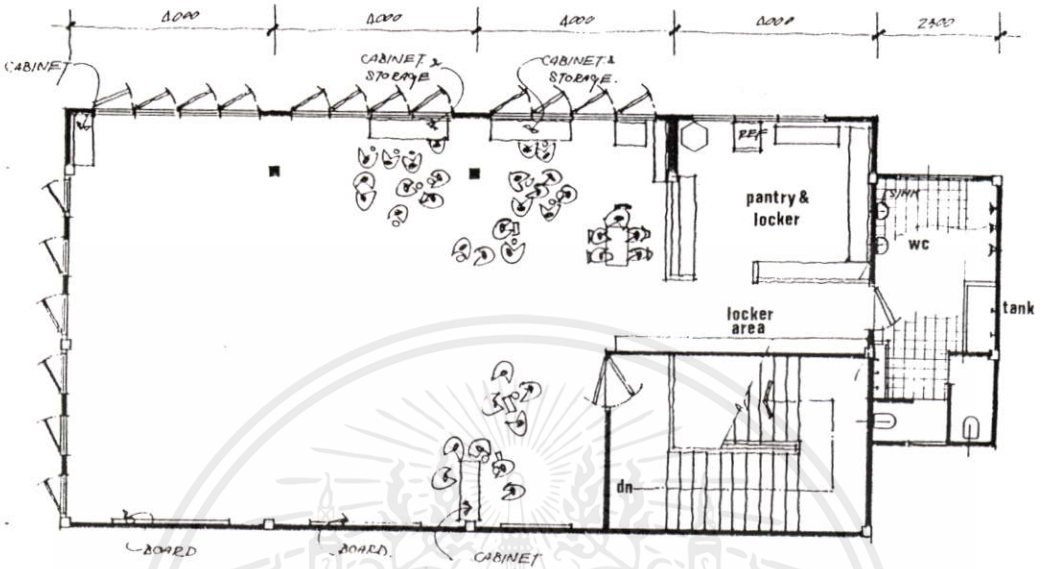
ความแตกต่างในการจัดแบบด้วยแบบครึ่งวงกลมนั้นในเรื่องของกิจกรรมมีความแตกต่างค่อนข้างน้อยเพราะจะมีบริเวณกลางไว้เพื่อกิจกรรมแต่ละแตกต่างกันในเรื่องของพื้นที่ การจัดแบ่งครึ่งวงกลมนั้นเด็กจำนวน 35 คน จะใช้เนื้อที่ประมาณ 20.5 ตารางเมตร ในการจัดแบบด้วยใช้พื้นที่ประมาณ 18.55 ตารางเมตร

ในการจัดรูปแบบของกิจกรรมในส่วนเอนกประสงค์นั้น นอกจากกิจกรรมครึ่งวงกลมจะมีกิจกรรมในเรื่องการเสนอสร้างสรรค์ เช่น การต่อบล็อกไม้ หรือศิลปะและงานสร้างสรรค์โดยส่วนใหญ่กิจกรรมที่ได้กล่าวมาทั้งสองอย่าง มักจะเกิดขึ้นในเวลาพร้อมกันจะแตกต่างกันที่กิจกรรมส่วนสร้างสรรค์ เช่น การต่อบล็อกไม้ หรือมุมบ้านสมมุติเด็กจะใช้พื้นที่ในการเล่นกิจกรรมชนิดมากกว่า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถานรับเลี้ยงเด็กหลายแห่งจะจัดให้เด็กเล่นกับพื้น และกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์นั้น การวาดรูปหรือแม้แต่ศิลปะในการตัดรูป ตัดกระดาษ จากการสำรวจพบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กจะจัดให้มีโต๊ะเป็นกลุ่มในแต่ละกลุ่ม จะมีเด็กประมาณ 4-5 คน แล้วแต่กิจกรรมนั้น เช่นเดียวกันกับการรับขวัญการจัดกิจกรรมในช่วงเวลานี้ จะมีทั้งการให้เด็กเล่นตามมุมต่าง ๆ และกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ ครูผู้ดูแลจัดให้เด็กได้มีกิจกรรมโดยครูจะจัดโต๊ะและเก้าอี้สอนในแต่ละรายไป ดังรูปที่ 4.5

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.5

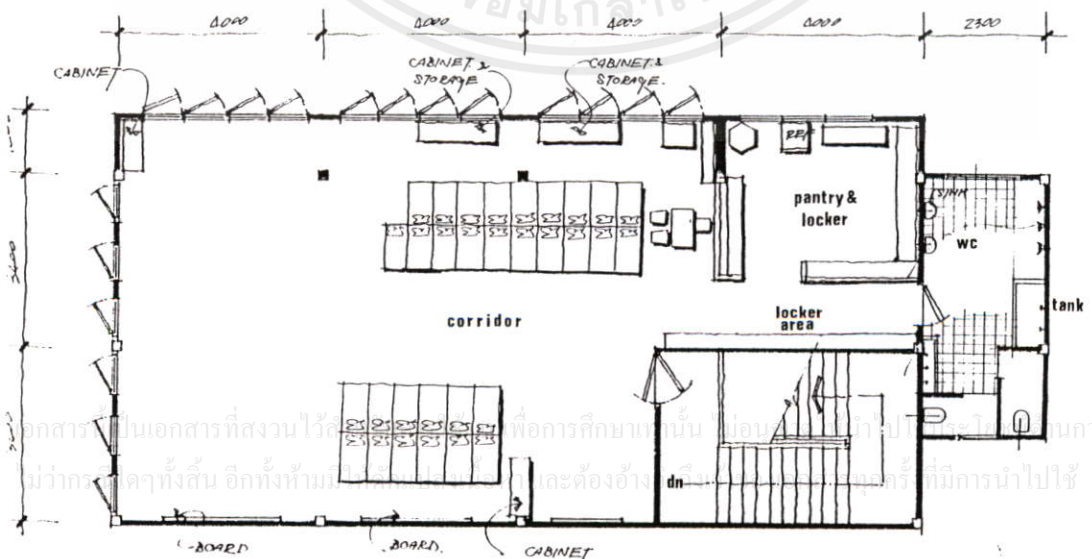
การจัดกิจกรรมการเล่นสร้างสรรค์และศิลปะงานสร้างสรรค์

บริเวณนอนตอนกลางวันนั้น ครูผู้ดูแลจะใช้พื้นที่เอนกประสงค์ในการจัดพื้นที่การนอนการจัดจะแบ่งเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มที่ 1 มีเด็ก 19 คน กลุ่มที่ 2 จะมีเด็ก 12 คน การจัดจะเป็นแถวยาวโดยมีทางเดินหลัก (MAIN CORRIDOR) และ (SUB CORRIDOR) ในกรณีที่จะต้องคอยดูแลเด็กที่นอนซดกับผนัง ดังรูปที่ 4.6

รูปที่ 4.6

แสดงการจัดส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่าการใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้นำไปใช้และต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

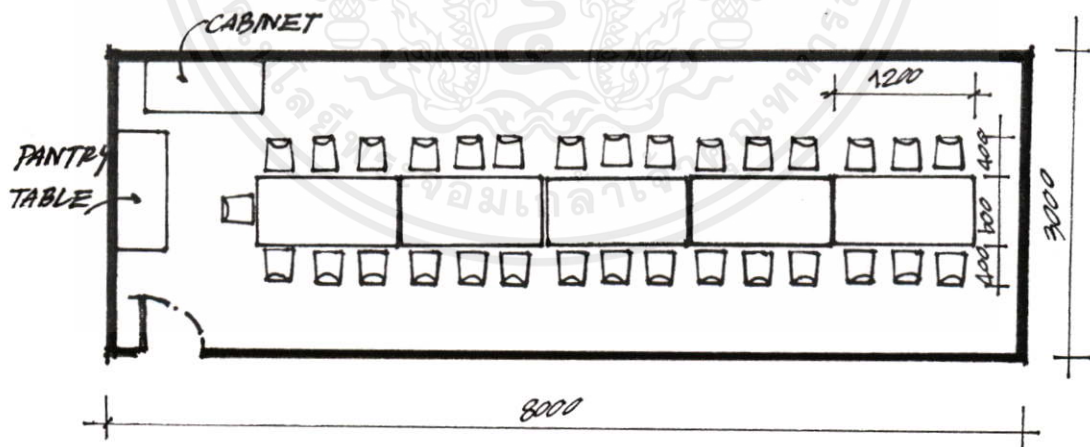
กลุ่มที่ 1 การจัดจะใช้พื้นที่ในการจัดประมาณ 13.39 ตารางเมตร รวมทางเดินโดยรอบ 7 ตารางเมตร รวม 20.39 ตารางเมตร

กลุ่มที่ 2 การจัดจะใช้พื้นที่ในการจัดประมาณ 8 ตารางเมตร รวมทางเดินโดยรอบ 4 ตารางเมตร รวม 12 ตารางเมตร

ส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารจะแยกไปใช้พื้นที่ด้วยอาคาร การจัดครุภัณฑ์เป็นลักษณะแถวยาวโดยเว้นทางเดินโดยรอบไว้ให้ผู้ดูแลเด็ก การนั่งจะใช้เก้าอี้เดี่ยวของเด็ก ส่วนเตรียมอาหารเป็นลักษณะใช้โต๊ะขนาด 1200x600 มิลลิเมตร 2 ตัวมาใช้เป็นส่วนพักอาหาร ขนาดของโต๊ะเด็กคือ 1200x600 มิลลิเมตร รวมพื้นที่ทางเดินโดยรอบ 18.72 ตารางเมตร คิดเป็น 75% ของพื้นที่โดยรวม 24 ตารางเมตร

รูปที่ 4.7
แสดงการจัดครุภัณฑ์ภายในส่วนรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

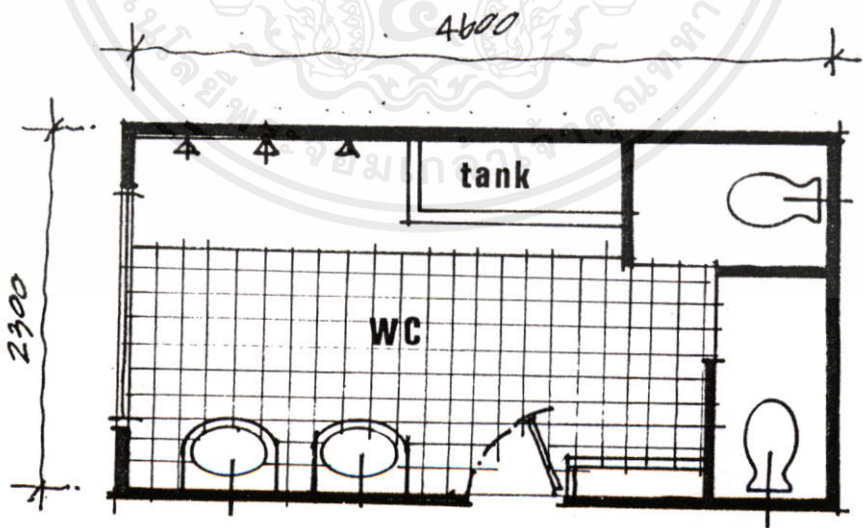
ส่วนห้องน้ำ BATH ROOM

เป็นส่วนที่ติดกับส่วน (Pantry) เตรียมนมและส่วนบริเวณ Locker เก็บของใช้ส่วนตัวเด็ก จากการสำรวจและสังเกตการณ์พบว่า 3 ส่วนที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น นับว่าเป็นพื้นที่ที่สัมพันธ์กัน ในแง่การใช้งานเป็นอย่างมาก เพราะส่วนเตรียมนมต้องใช้พื้นที่ในการสำรวจทำความสะอาด ซึ่งอยู่ ใกล้กับห้องน้ำนั้นนับว่าเป็นข้อดีประการแรก ประการที่สอง พื้นที่ส่วน Locker เก็บของใช้ส่วนตัว เด็กนั้น จะอยู่บริเวณหน้าห้องน้ำ ซึ่งสะดวกในการอาบน้ำเด็กและพร้อมที่จะเปลี่ยนเสื้อผ้าเด็ก ซึ่งเป็นข้อดีประการที่สอง แต่ส่วน Locker ไม่ควรอยู่ติดเกินไปจากทางเข้า เพราะไม่สะดวกในการ เก็บของเด็ก การใช้พื้นที่ในส่วนห้องน้ำเฉลิมขวัญนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

- ส่วนที่ 1 เป็นลักษณะอ่างล้างหน้า
- ส่วนที่ 2 เป็นรางปัสสาวะของเด็กผู้ชาย
- ส่วนที่ 3 เป็นส่วนอาบน้ำ
- ส่วนที่ 4 เป็นส่วนชักโครก 2 ชุด

รูปที่ 4.8

แสดงให้เห็นพื้นที่ในส่วนห้องน้ำของเฉลิมขวัญ เนอร์สเซอรี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

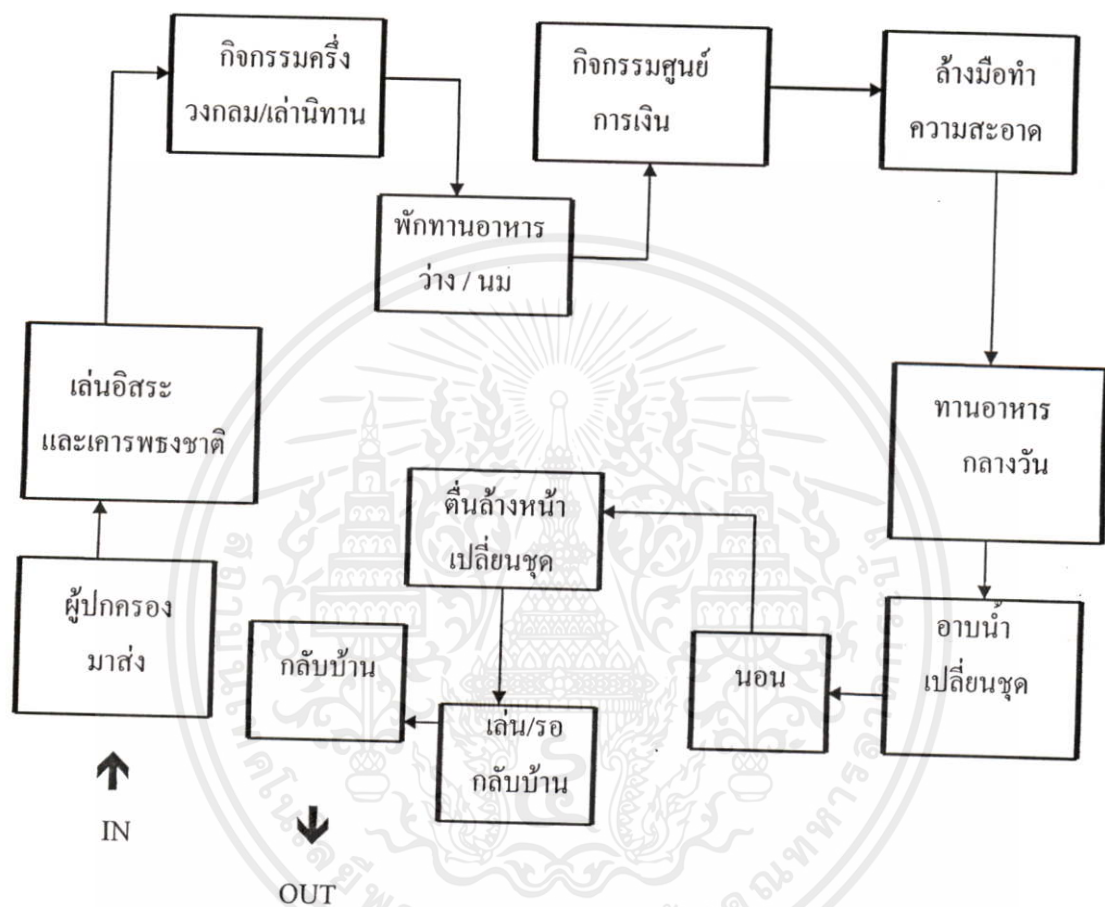
ทั้งหมดจะใช้เนื้อที่ทั้งหมด 10.58 ตารางเมตร จากมาตรฐานของการจัดศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ตามกรมประชาสงเคราะห์กำหนดไว้ให้มีฝักบัวอาบน้ำเด็ก 3.5 ชุด ที่มีอ่างน้ำด้วยซีเมนต์เป็นแนว ยาวสูงประมาณ 35 ซม. จำนวนห้องส้วม ควรเป็นอัตราส่วน 1 ชุด ต่อเด็ก 20 คน ขนาดควรเหมาะสมกับวัยเด็ก 2-3 ขวบด้วย จากการสังเกตจึงสามารถสรุปได้ว่าพื้นที่ส่วนห้องน้ำ มีขนาดและการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมกับจำนวนเด็กเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.10

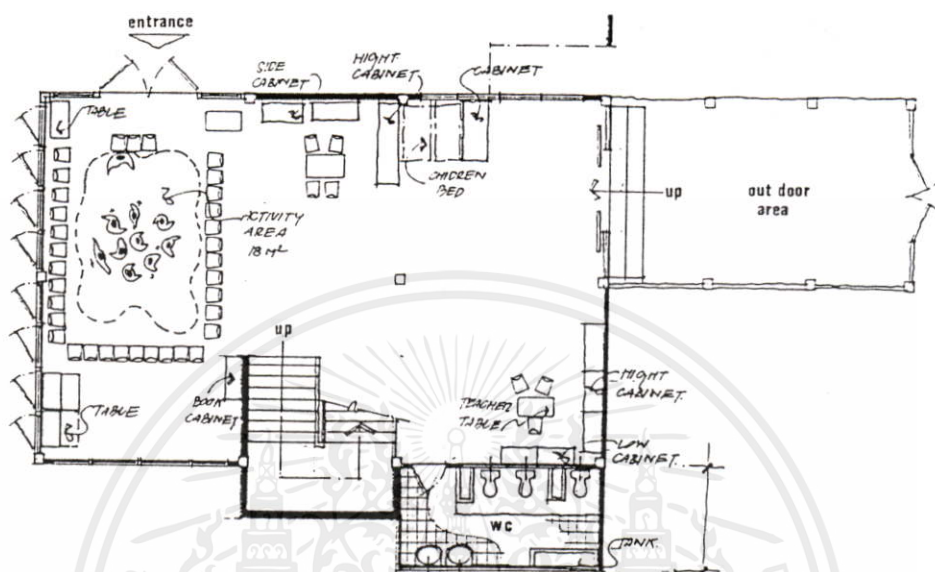
แสดงขั้นตอนกิจกรรมแต่ละวันภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก "ชนานันท์"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.11

แสดงถึงการจัดกิจกรรมครั้งวงกลมของชนานันท์ เนอร์สเซอร์รี่

- การใช้พื้นที่ในส่วนกิจกรรมครั้งวงกลมเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กจะใช้กิจกรรมครั้งวงกลมในการเล่านิทานพูดคุยกับเด็ก สอนให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ เช่น อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ธรรมชาติ สัตว์ หรือกิจกรรมเข้าจังหวะโดยใช้พื้นที่โล่งตรวจสอบดูเด็กทุกคนสามารถมองเห็นกิจกรรมที่ผู้ดูแลจัดเตรียมให้แก่เด็ก โดยจะใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมครั้งวงกลมทั้งหมด 13 ตารางเมตร ต่อเด็ก 30 คน เด็กจะใช้พื้นที่ 0.43 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน จากการสังเกตการณ์พบว่า กิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กกับพื้นที่อาจดูแคบไปแต่ผู้ดูแลเด็กสามารถดูแลได้อย่างใกล้ชิด และเหมาะสมกับกิจกรรมที่ได้จัดการใช้พื้นที่ในส่วนที่จะใช้ประมาณ 30-45 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

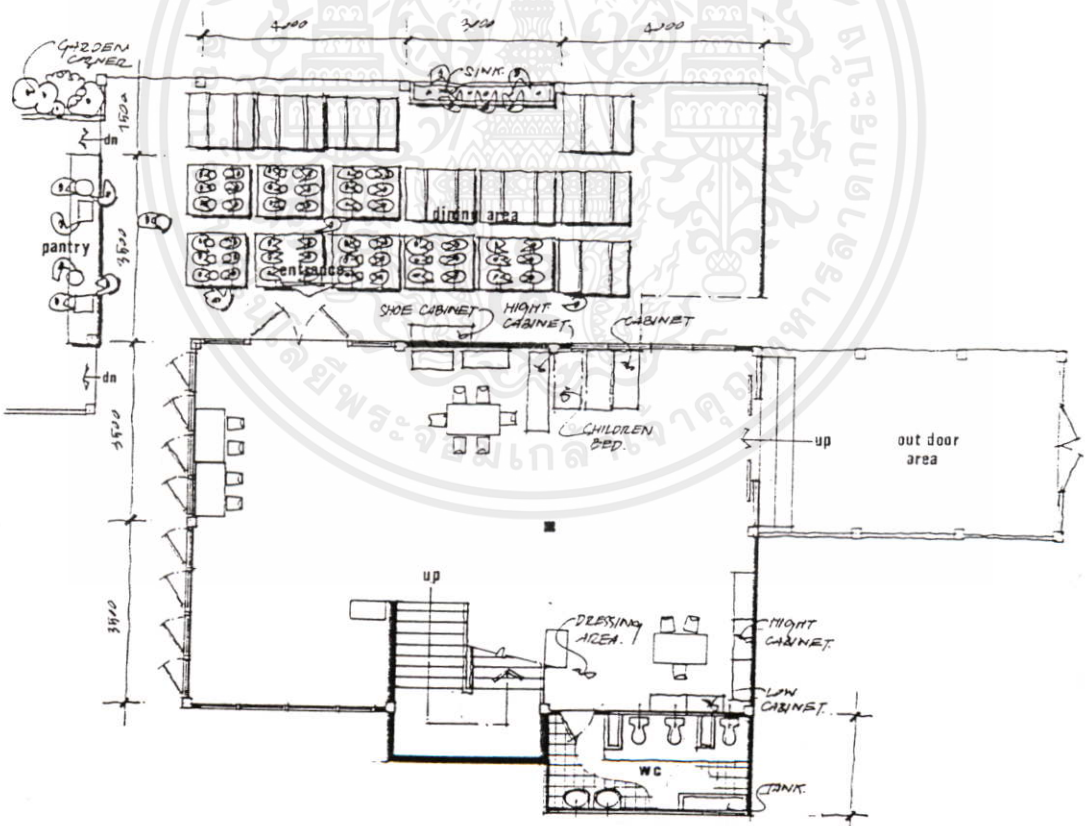
ส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ซึ่งแตกต่างหากกับส่วนเอนกประสงค์เนื่องจากอาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่องกลิ่น และความสะดวกรวมถึงความไม่พร้อมของพื้นที่ในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ซึ่งอยู่ด้านนอกสามารถแยกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ส่วนเตรียมอาหาร
2. ส่วนรับประทานอาหาร
3. ส่วนล้างมือ

รูปที่ 4.14

แสดงการใช้พื้นที่และการจัดครุภัณฑ์ของส่วนรับประทานอาหาร

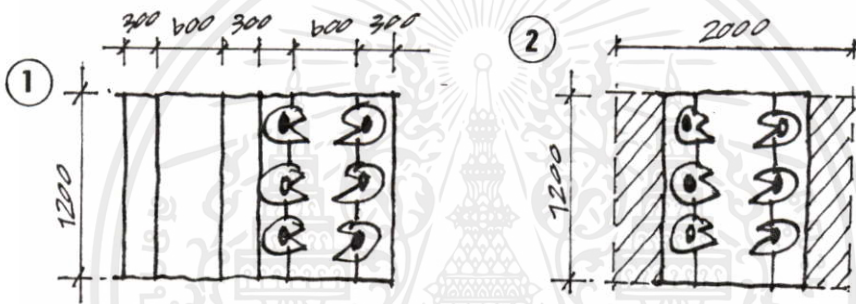

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารเป็นที่โล่งด้านหนึ่งจะเป็นส่วนเตรียมอาหารใช้พื้นที่ประมาณ 16.9 ตารางเมตร ส่วนเตรียมอาหารและส่วนรับประทานอาหารจะให้บริการกับเด็กทั้งโรงเรียนรวมถึงเด็กเนอร์สเซอร์ด้วย แต่เป็นการสลับในเรื่องของเวลาใช้งานเท่านั้น การจัดครุภัณฑ์ในการทานอาหารเป็นลักษณะม้านั่งยาว ซึ่งเหมาะแก่การใช้งาน แต่เนื่องจากการจัดระหว่างโต๊ะค่อนข้างติดกันมาก อาจทำให้เด็กคนกลางไม่สะดวกในการเข้าออกได้

รูปที่ 4.15

แสดงการจัดครุภัณฑ์เปรียบเทียบกันระหว่างการเว้นทางเดินและไม่เว้นทางเดิน

ตัวอย่างการเปรียบเทียบระหว่างการจัดครุภัณฑ์ 2 ประเภท

1. ไม่เว้นระยะห่างของโต๊ะจะใช้พื้นที่ / โต๊ะ = 1.44 M^2
2. เว้นระยะห่างของโต๊ะจะใช้พื้นที่ / โต๊ะ = 24 M^2

ดังนั้นการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหารควรเว้นระยะห่างของโต๊ะใช้เพื่อสะดวกในการใช้งานทั้งในแง่ผู้ดูแลเด็กและการใช้งานของเด็กเอง

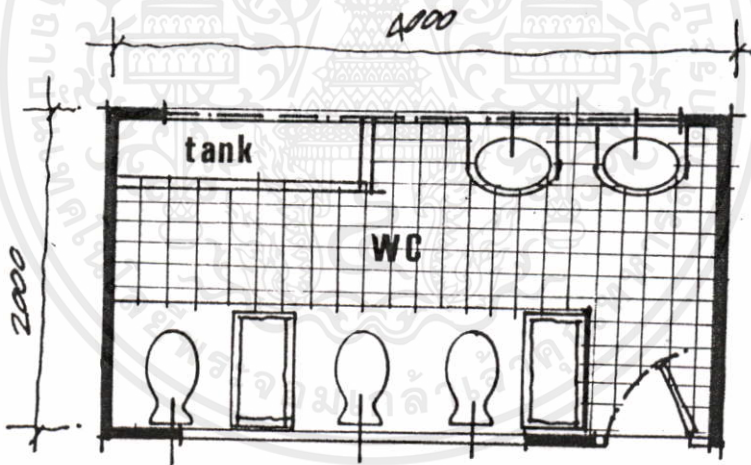
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องน้ำ (BATH ROOM)

ส่วนห้องน้ำของชนานันท์ เนอร์สเซอร์รี่ เป็นส่วนที่ติดกับส่วนเอนกประสงค์ภายในจัดให้มีอ่างล้างหน้า จำนวน 2 ชุด ความสูง 570 mm. อ่างอาบน้ำ ความสูงที่ 800 mm. สำหรับไว้อาบน้ำเด็ก ชักโครกจำนวน 3 ชุด มีบ่อซิเมนต์ไว้สำหรับทำความสะอาดการใช้พื้นที่ในส่วนห้องน้ำใช้พื้นที่ประมาณ 8 ตารางเมตร จำนวนชักโครกนับว่าเพียงพอต่อจำนวนเด็ก 30 คน = 1 : 10 ในอัตราส่วนในการใช้งาน ภายในห้องน้ำ ผนัง 2 ด้านกับอีกด้านเป็นผนังระแนงไม้ ทำให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ส่งกลิ่นอับหรือความสกปรก นับว่าเป็นข้อดีในเรื่องของการใช้ผนังโปร่งกับส่วนของห้องน้ำ

รูปที่ 4.16

แสดงให้เห็นพื้นที่ในส่วนห้องน้ำของ "ชนานันท์"

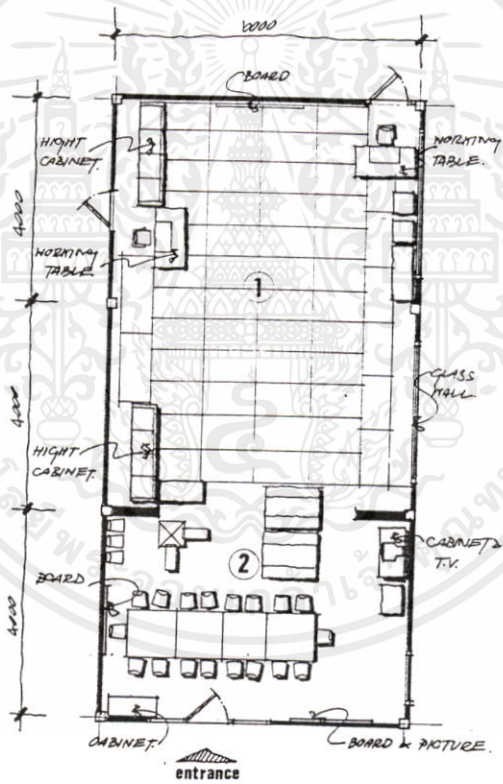
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์กรณีศึกษาที่ 3 เซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์รี่

ขนาดพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ขนาด	60 ตารางเมตร
จำนวนเด็กในความดูแล	30 คน
พื้นที่ต่อเด็ก 1 คน	20 ตารางเมตร

รูปที่ 4.17

แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของเซนต์ไมเคิล

ลักษณะทางกายภาพในส่วนเอนกประสงค์ของเซนต์ไมเคิล เนอร์สเซอร์รี่ เป็นลักษณะห้องโถงสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ส่วนคือ

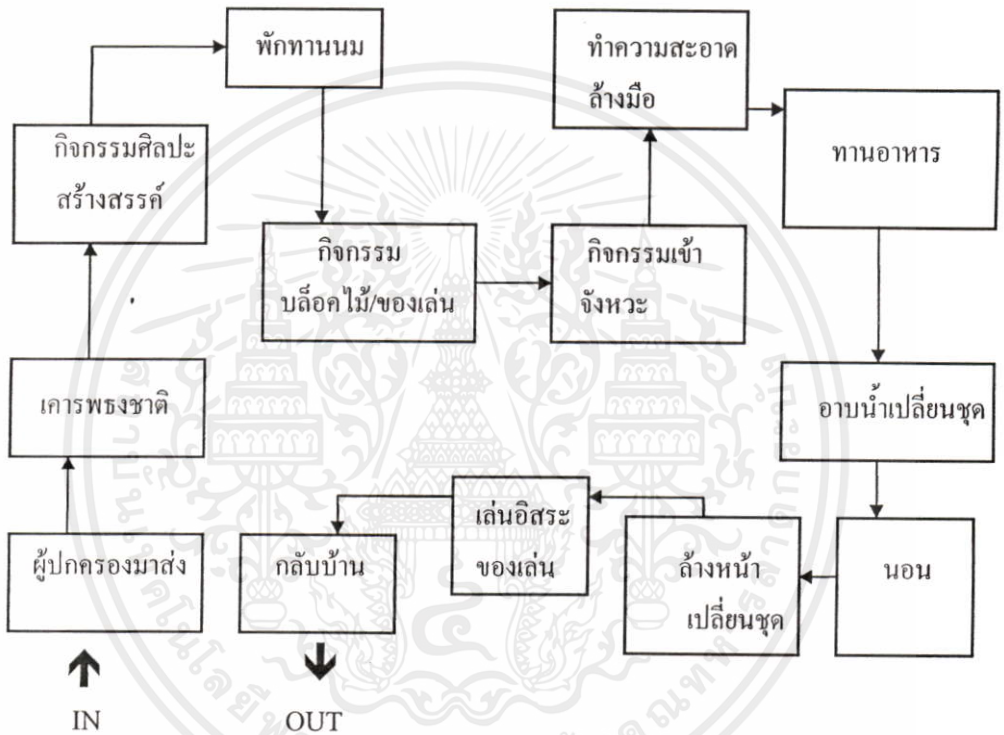
ส่วนที่ 1 เป็นพื้นที่ในการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมร้องเพลงเข้าจังหวะและกิจกรรมตามมุม
 เอกสารเป็นเอกสารที่ครูนำมาใช้สำหรับงานที่ครูศึกษาเท่านั้น ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งนั้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ต่าง ๆ เช่น มุมบ้านสมมุติ มุมบล็อกไม้

ส่วนที่ 2 เป็นพื้นที่ในการทำกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์

พื้นที่ 2 ส่วนนี้นับเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญแก่เด็กมากเพราะเป็นพื้นที่ที่เด็กได้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมและการเข้าสังคมด้วย การจัดกิจกรรมในแต่ละวันสามารถแจกแจงเป็นขั้นตอนดังนี้

รูปที่ 4.18

แสดงขั้นตอนกิจกรรมในแต่ละวันภายในส่วนรับเลี้ยงเด็ก "เซนต์ไมเกล"

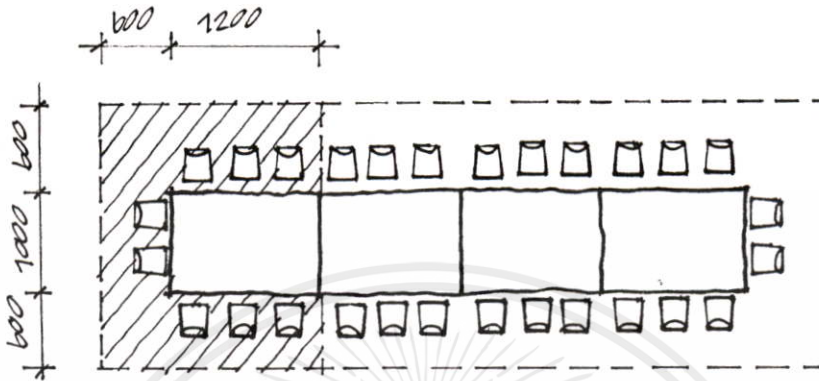

กิจกรรมที่จัดให้เด็กเป็นอย่างแรกหลังจากเคารพธงชาติแล้วคือ กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์สามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ สำหรับกิจกรรมเราจะใช้ในส่วนที่ 2 พื้นที่ในส่วนนี้มีประมาณ 24 ตารางเมตร เด็กจะใช้พื้นที่ประมาณ 0.8 ตารางเมตร ถึง 0.96 ตารางเมตร กิจกรรมที่จัดให้เป็นการระบายสี และติดกระดาษปะเท่านั้น วัสดุภัณฑ์ที่ใช้เป็น โต๊ะไม้ส่วนเก้าอี้เป็นพลาสติกมีน้ำหนักเบา มีวัสดุภัณฑ์บางชนิดเป็นลักษณะมันนึ่ง 2 แถว เป็นพลาสติกเด็กจะใช้โต๊ะเป็นส่วนใหญ่ในการทำกิจกรรมนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.20

แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร

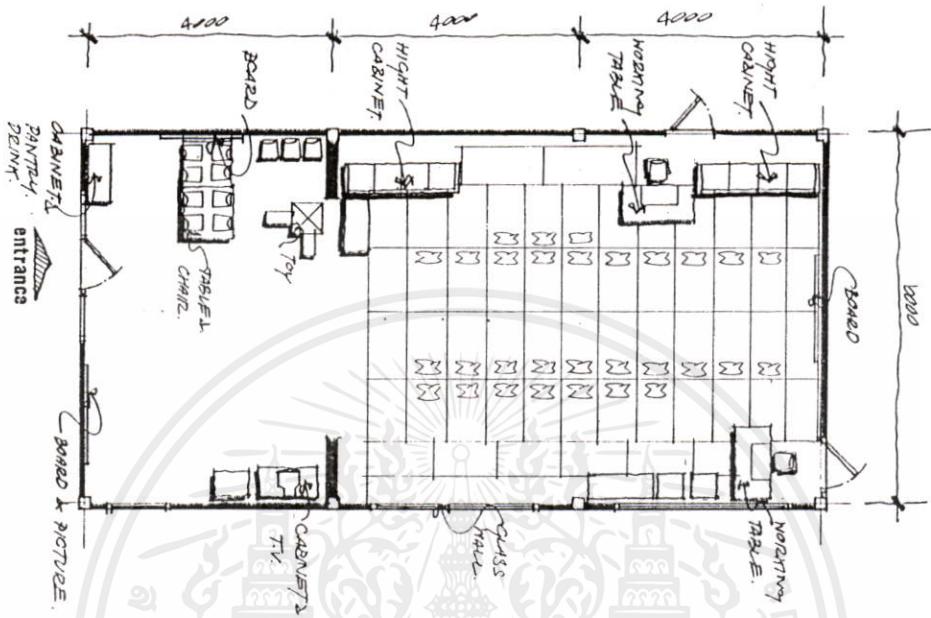

ส่วนนอนตอนกลางวัน

การใช้พื้นที่นอนตอนกลางวันของเซนต์ไมเคิล เป็นการปรับเปลี่ยนพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์เป็นส่วนนอนตอนกลางวัน ลักษณะการใช้พื้นที่ครูผู้ดูแลจะนำเอาผ้าปูรองนอนมาปูกับเบาะรองนอนที่ปูในส่วนเอนกประสงค์อยู่แล้ว โดยผู้ช่วยที่เลี้ยงจะนำเอาผ้ารองปูและหมอนมาจากด้านในอาคาร ซึ่งใช้เก็บส่วนที่จะใช้งานสำหรับเด็ก การจัดส่วนนอนตอนกลางวันของเด็ก จะจัดตามลักษณะที่รองปู โดยจะเว้นทางเดินโดยรอบ แต่จะมีบางส่วนที่เบาะและที่นอนจะติดกัน ทำให้ครูต้องเดินบนเบาะเช่นกัน การใช้พื้นที่การนอนของเด็ก 1 คน จะใช้พื้นที่ 0.68 ตารางเมตร ของพื้นที่การนอน แต่การใช้พื้นที่รวม CORRIDOR แล้ว จะใช้พื้นที่ทั้งหมด 36 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.21
แสดงการใช้พื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวัน

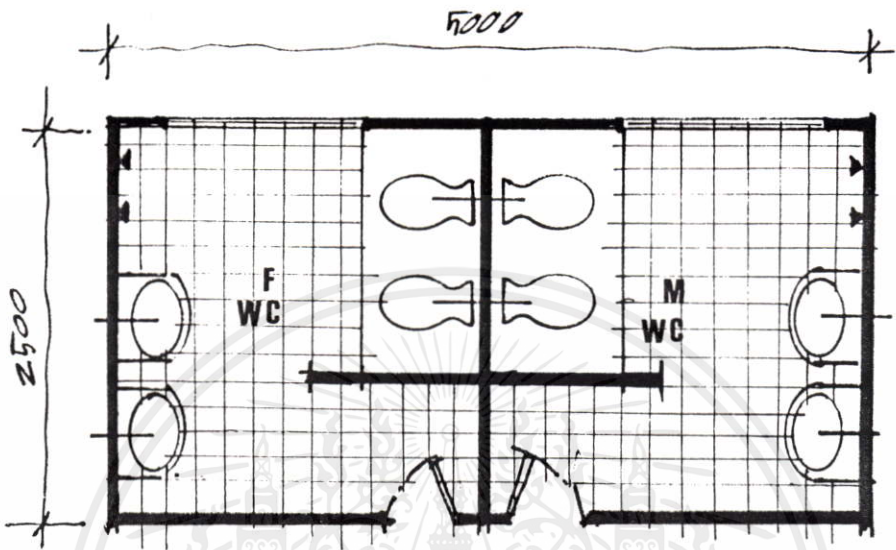

ส่วนห้องน้ำ

ส่วนของห้องน้ำเช่นคันทัน เป็นการเปรียบเทียบการใช้ห้องน้ำของผู้ใหญ่ เป็นการใช้งานของเด็ก โดยจะแยกการใช้งานของเด็กชายและเด็กหญิง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในห้องน้ำเป็นการใช้อุปกรณ์ซักโครกและอ่างตามสัดส่วนของผู้ใหญ่ มีอุปกรณ์ฝักบัวที่ไว้สำหรับใช้ทำความสะอาดให้แก่เด็กที่ได้รับการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งการปรับลักษณะการใช้งานจากเดิมที่ผู้ใหญ่ใช้มาเป็นการใช้งานสำหรับเด็กอาจจะทำให้ไม่สะดวกในการใช้งานของเด็กเองและผู้ดูแลเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.22
แสดงพื้นที่ส่วนห้องน้ำของเซนต์ไมเคิล

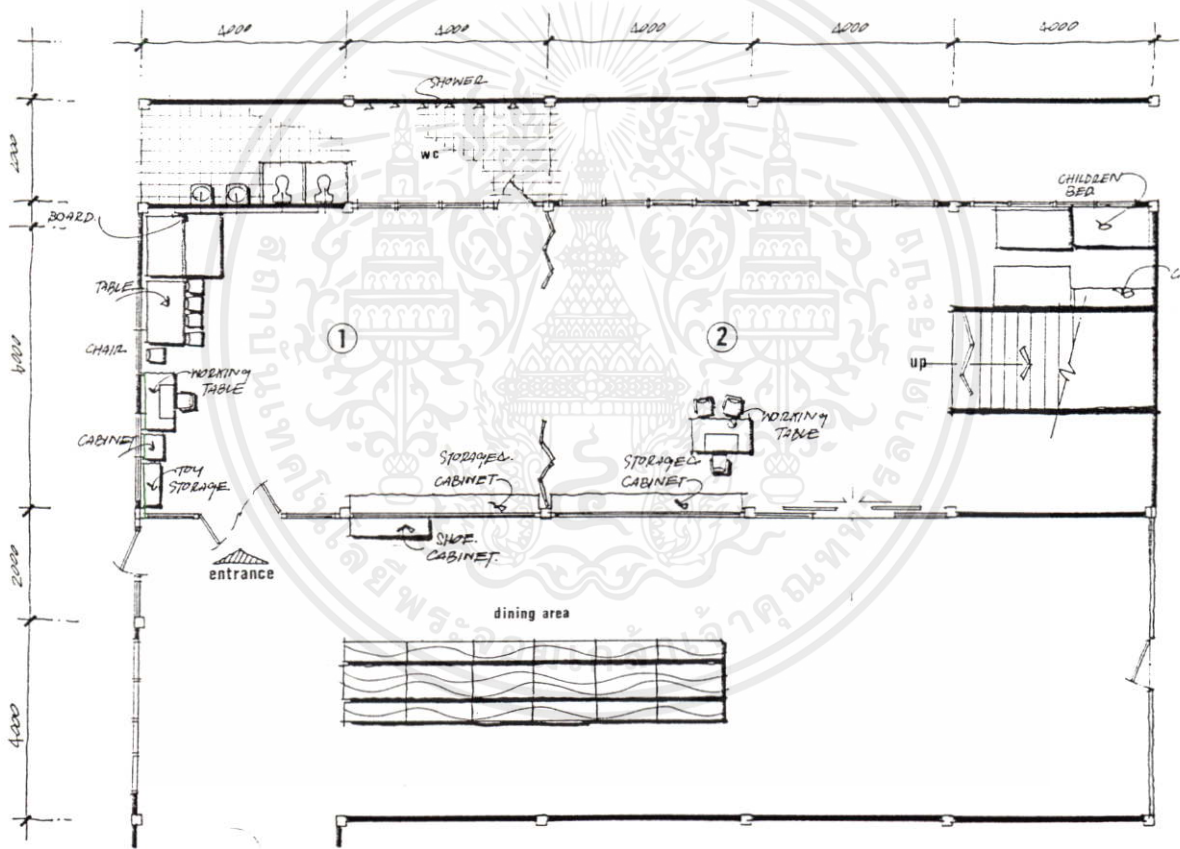
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์กรณีศึกษาที่ 4 สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่

ขนาดพื้นที่ ส่วนเอนกประสงค์ขนาด	120 ตารางเมตร
จำนวนเด็กในความดูแล	30 คน
พื้นที่ต่อเด็ก 1 คน	4 ตารางเมตร

รูปที่ 4.23

แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของสายสุดา เนอร์สเซอร์รี่

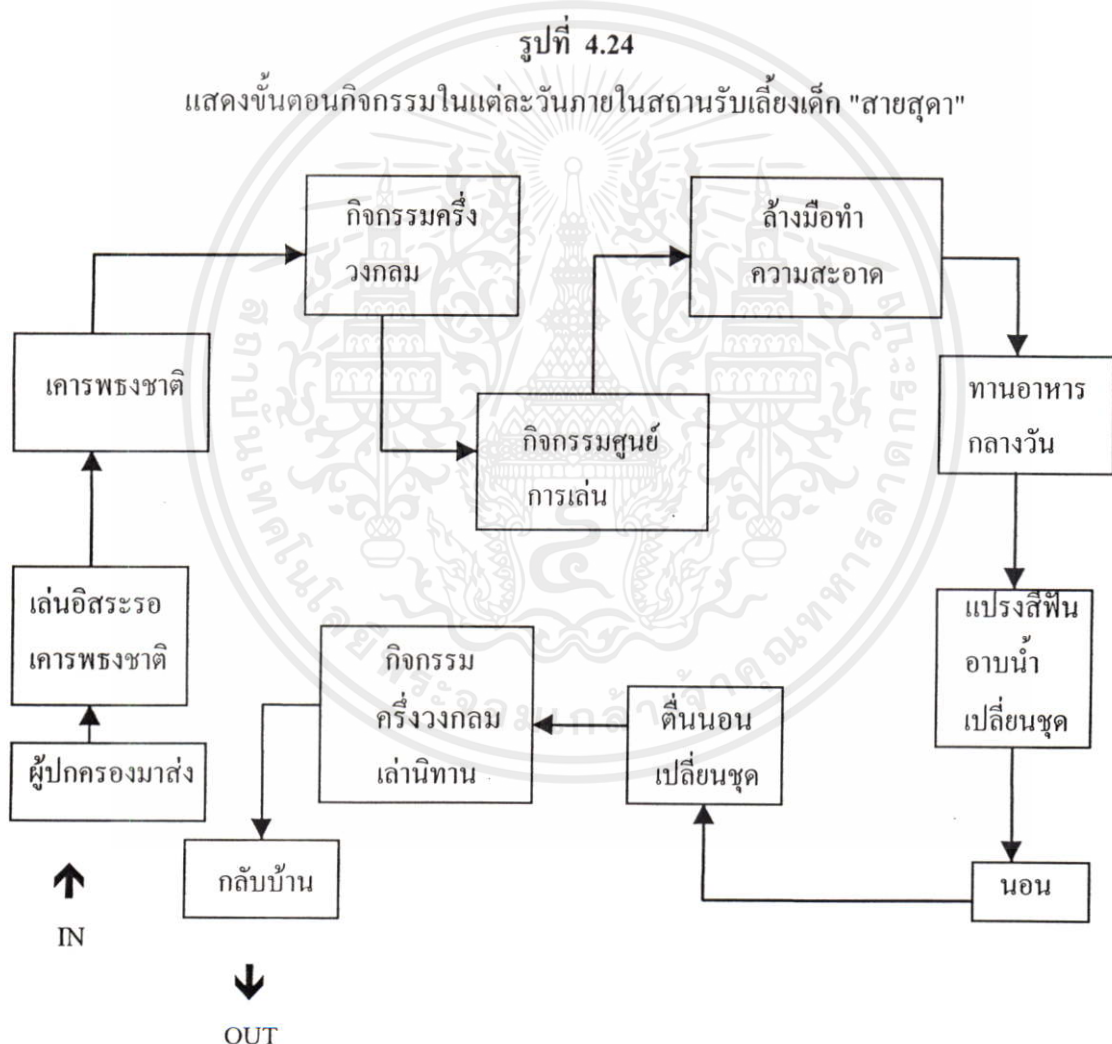

ลักษณะทางกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่นั้นเป็นการนำเอาบ้านมาปรับเปลี่ยนเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกับอาคารเรียนของเด็กโตลักษณะทางกายภาพในส่วนเอนกประสงค์นั้น เป็นลักษณะเป็นโรงโหล่ง มีครุภัณฑ์ต่าง ๆ โดยรอบเช่นชั้นสำหรับเก็บของเล่นเด็ก มุมสำหรับเตรียมมุมสำหรับเก็บที่นอนเด็ก หรือครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ หรือเก้าอี้พลาสติกที่สามารถโยกย้ายได้ง่าย พื้นที่รวมทั้งหมดประมาณ 120 ตารางเมตร สามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนกิจกรรมที่ครูผู้ดูแล และจัดกิจกรรมแก่เด็กในแต่ละวัน เช่น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นต้น มีเนื้อที่ 48 ตารางเมตร

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนนอนตอนกลางวัน มีเนื้อที่โดยประมาณ 48 ตารางเมตร

ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่เด็กในแต่ละวัน จึงต้องสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ใน 2 ส่วนที่ได้กล่าวมาแล้วจากรูปที่ 4.24 แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมในแต่ละวันกับพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์และพื้นที่ข้างเดียว

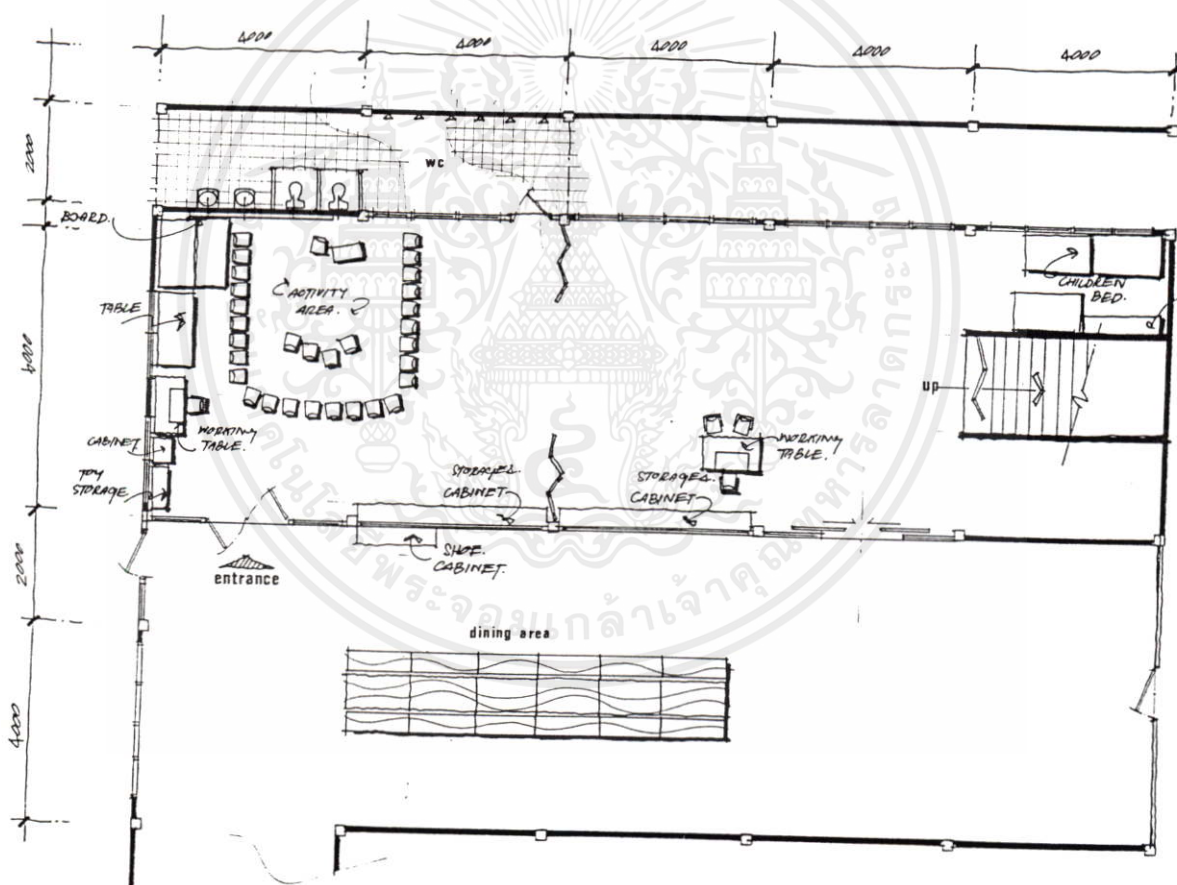

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ในส่วนที่ 1 นั้น กิจกรรมเริ่มแรกหลังจากเด็กได้เข้าแถวเก็บรองเท้าในช่องเก็บของส่วนตัวหน้าห้องแล้ว คือ กิจกรรมครึ่งวงกลมเป็นกิจกรรมที่ครูผู้ดูแลสามารถทักทายกับเด็กมีการทักทายสิ่งของใกล้ตัว เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้การจัดครุภัณฑ์ประกอบกับกิจกรรมเป็นลักษณะครึ่งวงกลม โดยมีเก้าอี้พลาสติกมาจัดวางเป็นรูปตัวยูโดยรอบ การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้จะใช้พื้นที่โดยประมาณ 11.52 ตารางเมตร จะมีเนื้อที่ให้เด็กได้ทำกิจกรรม 0.38 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน

รูปที่ 4.25

แสดงการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลมในส่วนเอนกประสงค์

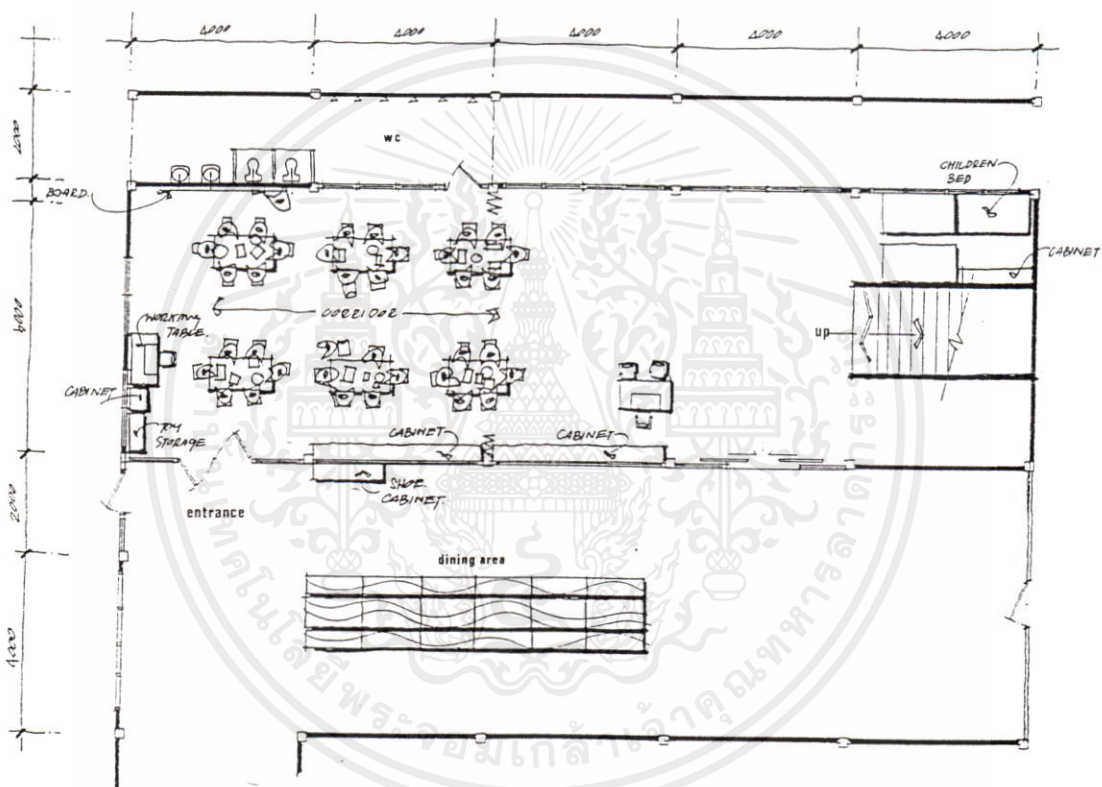

การจัดครุภัณฑ์ในลักษณะรูปตัวยูนี้ นับว่าเป็นการจัดที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่เกิดขึ้น เพราะครูผู้ดูแลสามารถมองเห็นได้อย่างทั่วถึงการใช้พื้นที่ในส่วนนี้จะมากน้อยขนาดเท่าใด ขึ้นอยู่กับจำนวนของเด็กแต่ถ้าจำนวนเด็กมากเกินไป พื้นที่จะต้องขยายตามสัดส่วนของเด็ก อีกทั้งยังทำให้ระยะของครูกับเด็กห่างกันมากเกินไปซึ่งไม่เหมาะสมเท่าไร

กิจกรรมที่เกิดขึ้นในส่วนเอนกประสงค์อีกอย่างคือ กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ กิจกรรมชนิดนี้ จะจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีเด็ก 6 คน บางกลุ่มจะมีกิจกรรมที่ไม่เหมือนกันทำให้เด็กสามารถสลับเปลี่ยนกิจกรรมที่ทำให้เด็กรู้สึกสนุกไม่เกิดความเบื่อหน่าย รูปแบบการใช้พื้นที่ในส่วนนี้จะใช้พื้นที่โดยประมาณ 48 ตารางเมตร

รูปที่ 4.26

แสดงการจัดกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้

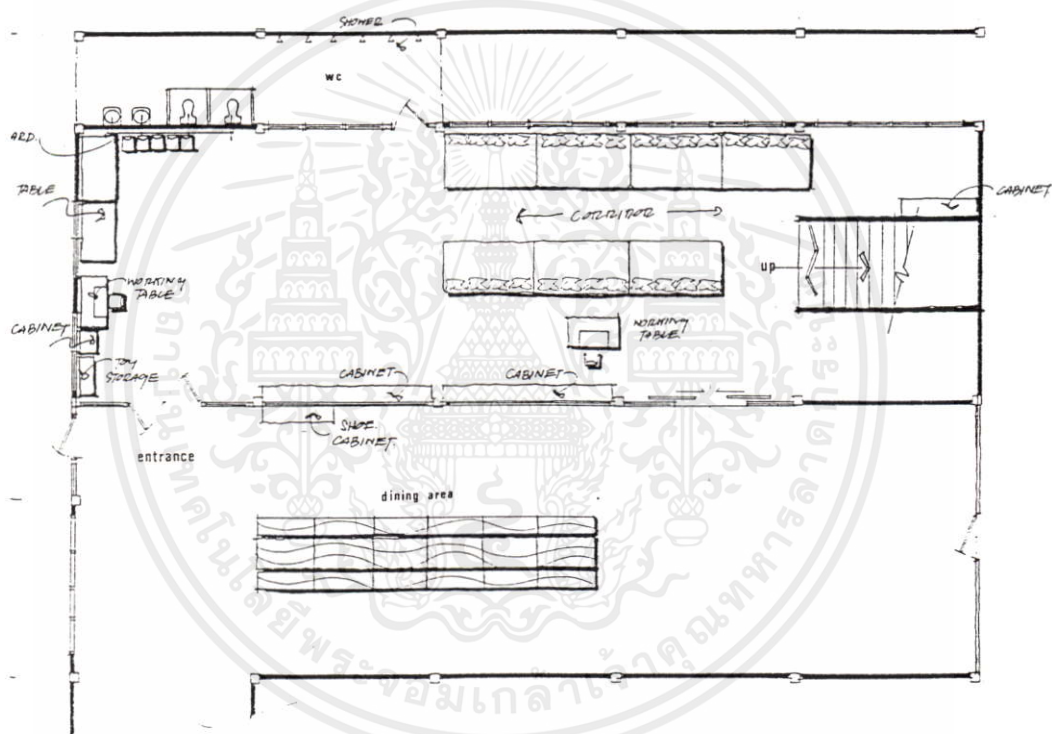

การใช้พื้นที่ของเด็กเฉลี่ยแล้วเด็กจะมีพื้นที่โดยประมาณ 16 ตารางเมตร ของพื้นที่ทั้งหมดจากการสังเกตการใช้พื้นที่ในกิจกรรมเหล่านี้พื้นที่ที่กีดกันค่อนข้างมาก แต่กิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กค่อนข้างบังคับพฤติกรรมของเด็กอยู่บ้าง คือ ต้องการให้เด็กเล่นแต่บนโต๊ะ ซึ่งบางกิจกรรมเด็กสามารถที่จะนั่งเล่นกับพื้นได้ หรืออาจนอนเล่นก็ได้ เช่น การเล่นตัวต่อหรือบล็อกไม้ หรือมุมต่างๆ ที่ทำให้เด็กสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ การจัดครุภัณฑ์เช่นนี้ครูผู้ดูแลต้องขนของเล่นต่างๆ ออกมาให้เด็กเล่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสำรวจในพื้นที่เอนกประสงค์นี้ การจัดส่วนนอนตอนกลางวันของเด็กจะแยกออกไปอยู่ในส่วนที่ 2 ซึ่งมีพื้นที่เท่า ๆ กันกับพื้นที่กิจกรรมหรือส่วนเอนกประสงค์ ดังที่กล่าวในข้างต้นแล้ว การจัดส่วนนอนตอนกลางวันจะใช้พื้นที่สำหรับเด็กนอนทั้งหมด 24 ตารางเมตร แบ่งเป็นทางเดิน 9.6 ตารางเมตร ที่นอนเด็กขนาด 1030 x 2000 mm. ต่อเด็ก 4 คน เด็ก 1 คน จะมีพื้นที่การนอน 0.51 ตารางเมตร

รูปที่ 4.27
แสดงการใช้พื้นที่นอนกลางวัน

ซึ่งนับว่าคับแคบมาก เนื่องจากการใช้ที่นอนเด็กในลักษณะนี้เป็นการช่วยลดจำนวนผ้าปูที่นอน แต่ทำให้เด็กเกิดความเป็นส่วนตัวค่อนข้างน้อย จากการสังเกตการณ์พบว่าเด็กจะไม่ค่อยนอนหลับเนื่องจากความคับแคบของที่นอน การปรับเปลี่ยนอาจใช้ที่นอน 1 ที่ต่อเด็ก 2 คน 1.30x1.03 cm. เด็ก 1 คน จะมีพื้นที่การนอนประมาณ 0.66 ตารางเมตร ซึ่งจะเหมาะสมกับวัยและการใช้งานจริงของผู้ดูแลเด็กอีกด้วย

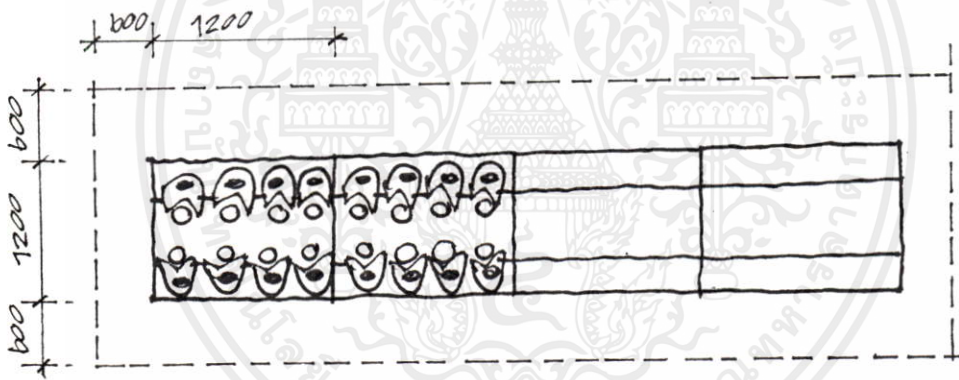
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารอยู่ติดกับส่วนเอนกประสงค์เป็นพื้นโล่งใกล้กับส่วนพื้นที่ครัว ส่วน PANTRY เตรียมอาหารจะใช้พื้นที่โต๊ะชุดสุดท้ายเป็นส่วนพักอาหาร ซึ่งการใช้งานอาจใกล้มือเด็กมากเกินไป ลักษณะการจัดครุภัณฑ์ในส่วนทานอาหารเป็นลักษณะเป็นม้านั่ง และโต๊ะยาว โดยมีทางเดินโดยรอบสำหรับผู้ดูแลเด็กเพื่อคอยดูแลและให้บริการแก่เด็กโต๊ะอาหารของเด็กมีขนาด 1200x600 mm. ขนาดม้านั่งขนาด 300x1200 mm. ดังนั้นโต๊ะ 1 ชุด เนื้อที่ประมาณ 1.44 ตารางเมตร รวมทางเดินโดยรอบ 2.88 ตารางเมตร/1 ชุด

รูปที่ 4.28

แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร

ดังนั้นการจัดครุภัณฑ์ในรูปที่ 4.28 จะใช้พื้นที่ทั้งหมด 1.52 ตารางเมตร จากพื้นที่รวม

96 ตารางเมตร

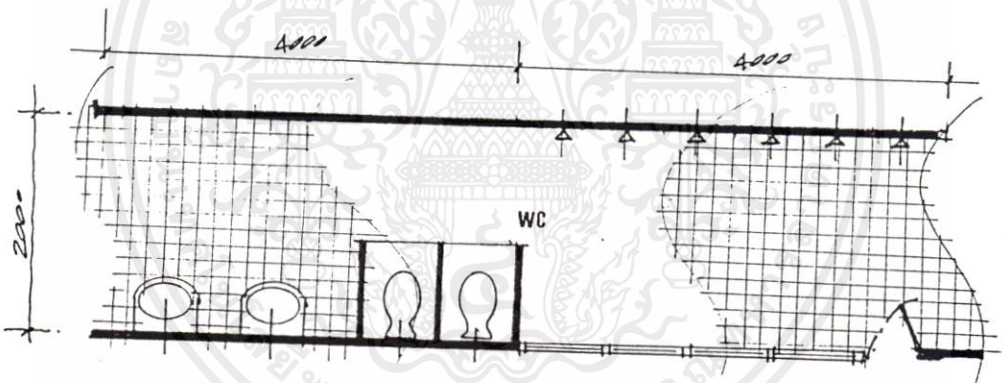
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องน้ำ (BATH ROOM)

ส่วนภายในห้องน้ำของ สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่ จะอยู่ติดกับส่วนเอนกประสงค์ใช้พื้นที่ประมาณ 16 ตารางเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่โล่งภายในพื้นที่จัดให้มีฝักบัว 5 ชุด ชักโครก 2 ชุด ความสูงในสัดส่วนของเด็กคือสูงประมาณ 300 cm. อ่างล้างหน้าจำนวน 2 อ่าง การอาบน้ำของเด็กจะใช้ฝักบัวให้เด็กอาบจำนวนฝักบัวและจำนวนของชักโครกจากการสังเกตการณ์นับว่าเพียงพอต่อการใช้งาน แต่พื้นที่ในส่วนนี้จะไม่ติดกับส่วนของ LOCKER เกือบของใช้เด็ก ทำให้การใช้พื้นที่ขาดความต่อเนื่องในการใช้งาน และเนื่องจากเป็นพื้นที่โล่ง 2 ด้านทำให้ยากต่อการดูแลเด็ก

รูปที่ 4.29

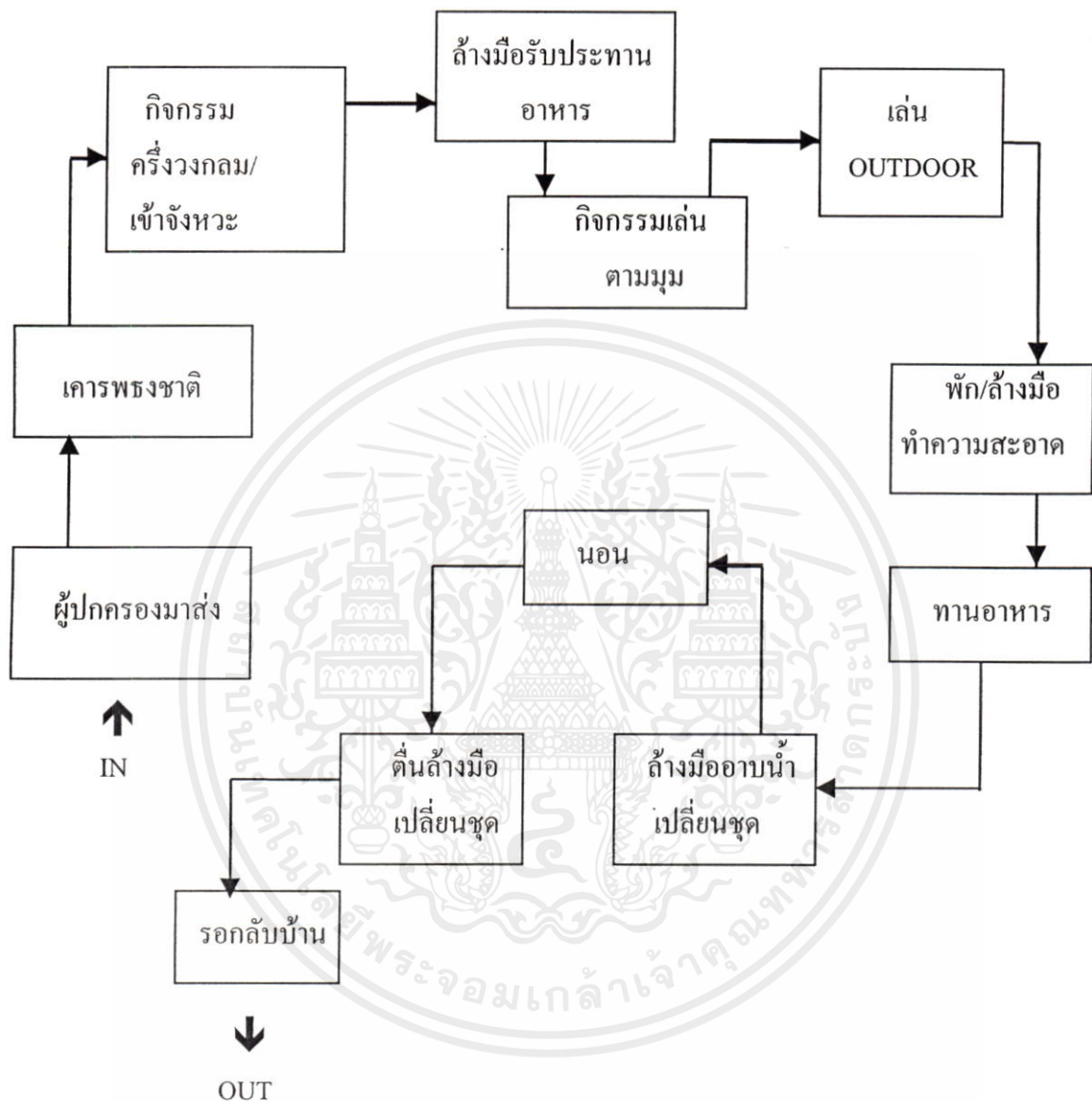
แสดงพื้นที่ในส่วนห้องน้ำภายใน "สายสุดา เนอร์สเซอร์รี่"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

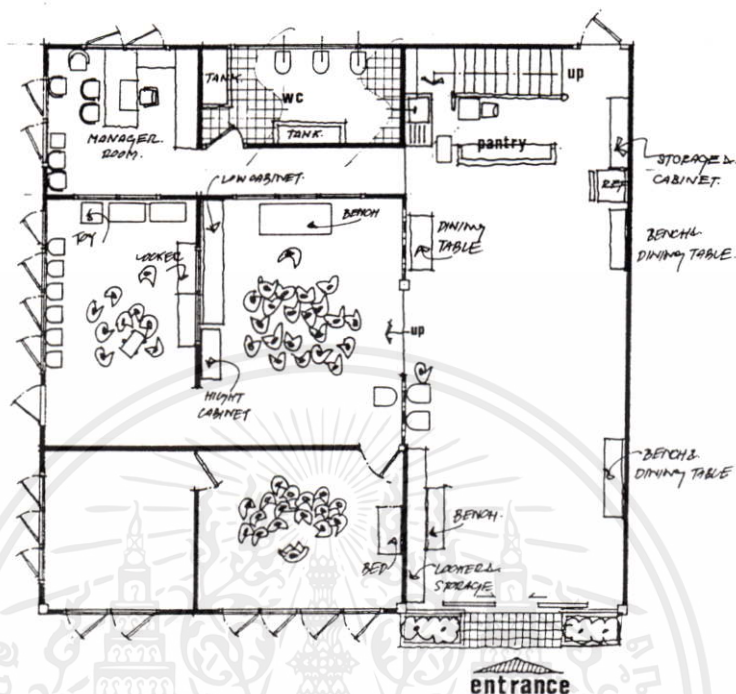
รูปที่ 4.31

แสดงถึงกิจกรรมในแต่ละวันของถนนพิศ เนอร์สเซอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.32
แสดงการใช้พื้นที่กิจกรรมครึ่งวงกลม

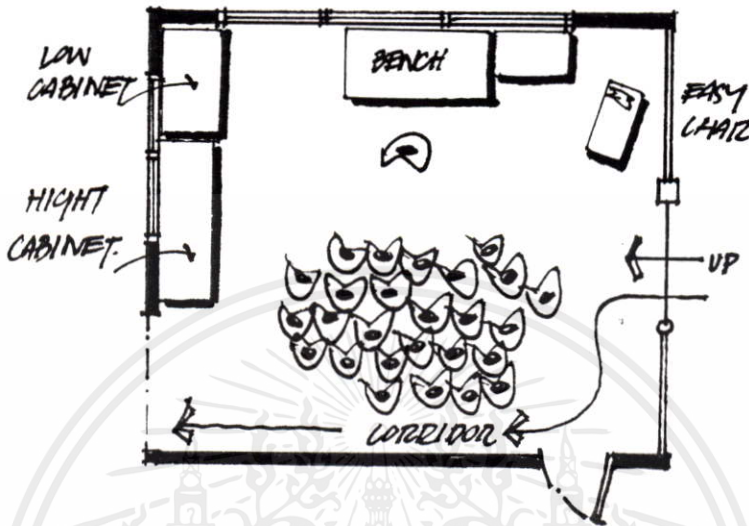

การใช้พื้นที่ตามกิจกรรมที่สถานรับเลี้ยงเด็กได้กำหนดนั้น หลังจากเข้าแถวแล้ว จะมีการรวมกันในส่วนที่ 2 เพื่อต้องการพูดคุยสัมภาษณ์เด็กในแต่ละวันเป็นการสอนถึงระเบียบวินัยที่เด็กควรจะมี การใช้พื้นที่ลักษณะนี้ถือว่าเป็นกิจกรรมลักษณะครึ่งวงกลม แต่ลักษณะที่เป็นอยู่คือเด็กจะนั่งรวมกลุ่มกันอยู่โดยมีผู้ดูแลอยู่ด้านหน้าเด็ก ทำให้ผู้ดูแลเด็กอาจดูแลเด็กไม่ทั่วถึงเพราะเด็กบางคนอยู่หลังบางคนอยู่หน้า และจะมีทางเดินอยู่ด้านหลังเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.33

แสดงให้เห็นถึงการใช้พื้นที่ในส่วนที่ 2 กับเส้นทางสัญจรของทางเดิน

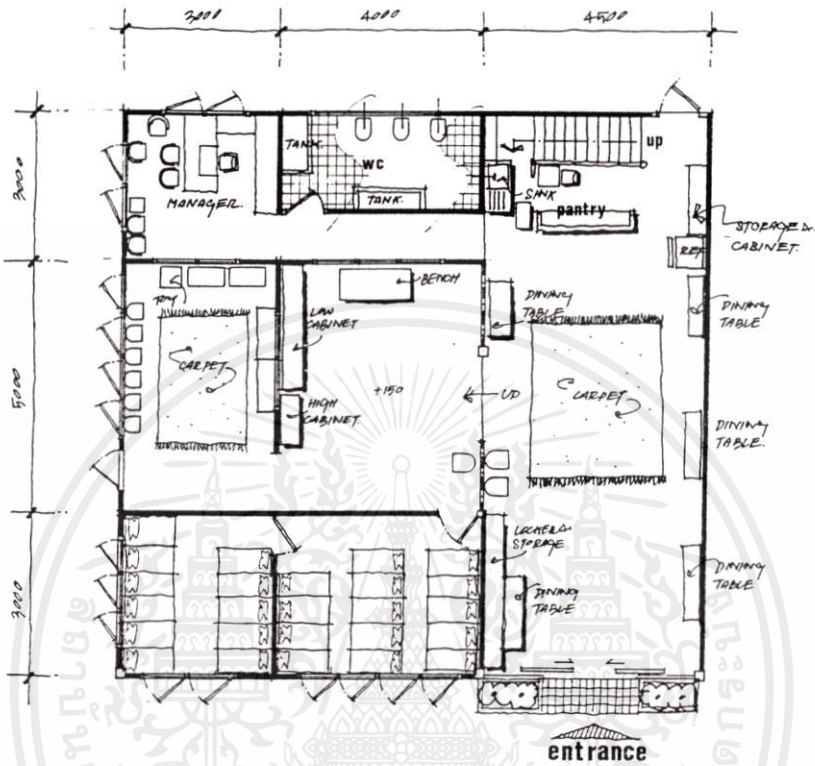
ทำให้ไม่สะดวกในการเดินของผู้ดูแลหรือตัวเด็กเอง การใช้พื้นที่ในส่วนนี้เด็กจะใช้พื้นที่ประมาณ 0.68 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน ซึ่งในลักษณะนี้เด็กจะไม่สามารถมีกิจกรรมใด ๆ เลย นอกจากนั่งฟังผู้ดูแลสอนหรือเล่นิทานเท่านั้น ดังนั้นการใช้พื้นที่ในส่วนที่ 2 กับกิจกรรมครึ่งวงกลมนี้ ผู้วิจัยสังเกตว่าใช้พื้นที่ในส่วนที่ 5 สามารถใช้ทำกิจกรรมประเภทเดียวกันได้การจัดครุภัณฑ์คือเก้าอี้พลาสติกจัดเป็นลักษณะตัวยูทำให้ครูผู้ดูแลสามารถมองเห็นเด็กได้ทุกคน และยังมีพื้นที่ตรงกลางไว้ให้เด็กมีกิจกรรมร่วม การใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมนี้จะใช้เนื้อที่ประมาณ 9 ตารางเมตร เท่านั้น

หลังจากรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมครึ่งวงกลมแล้ว เด็กจะแยกออกตามห้องที่ในส่วนที่ 1 จะเป็นเด็กอายุ 1.5-2 ปี จำนวน 8 คนกลุ่มนี้จะไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย เด็กที่อายุ 2-4 ปี จำนวนเด็ก 17 คน จะแยกไปอยู่ในส่วนที่ 3 การใช้พื้นที่ของกลุ่มนี้เป็นการใช้พื้นที่เกี่ยวกับกิจกรรมเข้าจังหวะ โดยมีครูผู้ดูแลเป็นศูนย์กลางและเด็กจะนั่งในลักษณะเดียวกันคือ นั่งจับเป็นกลุ่มพื้นที่ด้านในของส่วนที่ 3 จะเป็นพื้นที่โล่งมีบางมุมที่เป็นที่เก็บที่นอนเด็ก

จากการสังเกตพบว่า โดยรอบของห้องไม่มีสิ่งสูงหรือกระดุนในการเรียนรู้ของเด็กเลย นอกจากครูผู้ดูแล พื้นที่ที่เด็กใช้ในแต่ละกลุ่มนั้นส่วนที่ 3 เด็กจะมีพื้นที่ประมาณ 0.5 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน ในส่วนที่ 4 นั้นจะเว้นว่างไว้เพื่อจะปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่นอนตอนกลางวัน

รูปที่ 4.34

แสดงการใช้พื้นที่นอตตอนกลางวันของถนนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่

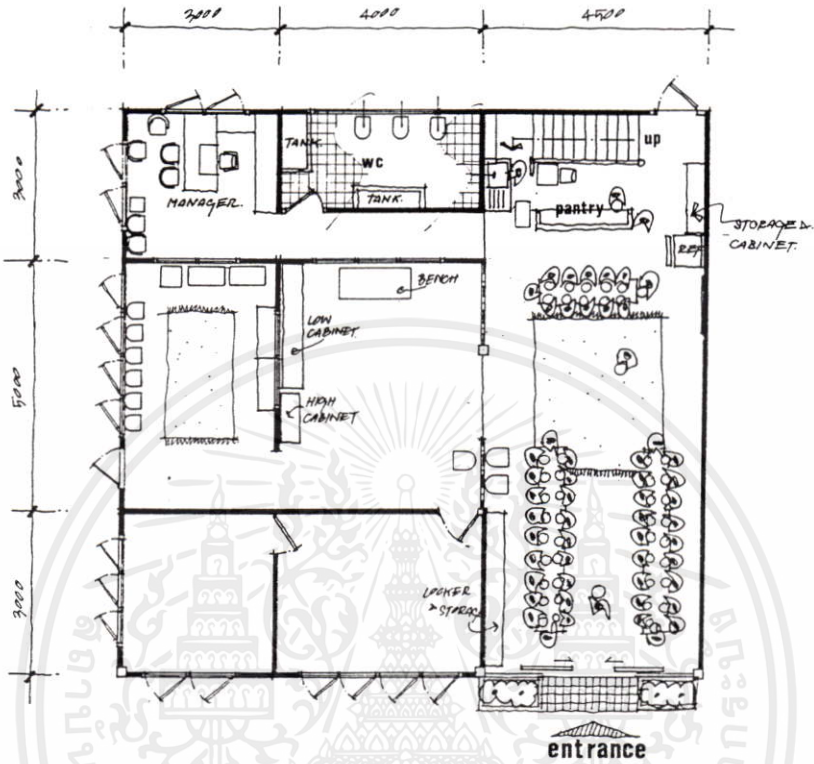
ส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารจะอยู่ในบริเวณเดียวกับส่วนเอนกประสงค์ โดยการแบ่งพื้นที่ในการยกระดับพื้นจะอยู่แนวเดียวกับพื้นที่ส่วนเตรียมอาหารและนม ส่วนอาหารจะส่งมายังด้านหลังโดยนำมาพักไว้ด้านหน้า PANTRY เตรียมนม แล้วจึงตักแบ่งให้แก่เด็ก การจัดครุภัณฑ์เป็นลักษณะแถวยาว ลักษณะการนั่งจะพิงกับพื้นโดยเปิดทางเดินไว้โดยรอบ ขนาดของโต๊ะ 1200x400 mm.

รวมทางเดินโดยรอบใช้พื้นที่ต่อแถวประมาณ 9 ตารางเมตร 2 แถว 1 แถว แยกออกจากหากเพราะเป็นเด็กเล็กมีโต๊ะ 2 SET ดังนั้นเด็กโตจะใช้พื้นที่ในการรับประทานอาหารทั้งหมด 18 ตารางเมตร เหลืออีกเป็น 35% ของพื้นที่รวม 54 ตารางเมตร ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.35

แสดงการใช้พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารภายในถนนมพิศ เนอร์สเซอร์รี่

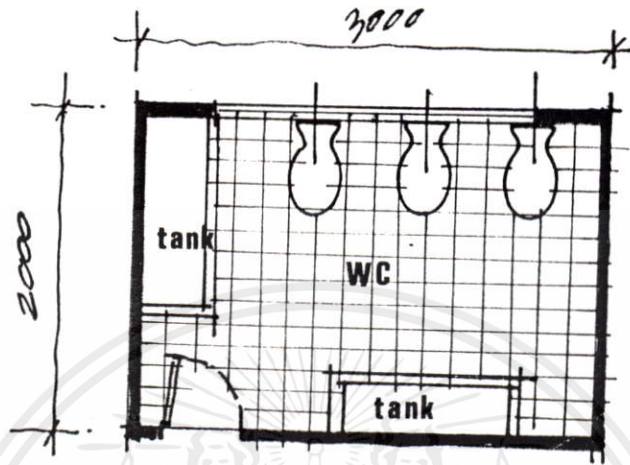
ส่วนห้องน้ำ (BATH ROOM)

ส่วนภายในห้องน้ำของถนนมพิศ เนอร์สเซอร์รี่ ใช้พื้นที่ประมาณ 12 ตารางเมตร ภายในจัดให้มีส่วนชักโครก จำนวน 3 ชุด และอ่างน้ำซีเมนต์จำนวน 2 ชุด ไว้สำหรับอาบน้ำเด็ก จากการสังเกตการใช้พื้นที่ในเวลาที่ให้เด็กอาบน้ำหรือล้างมือทำความสะอาดเด็กจะมานอนอยู่บนอ่างน้ำเป็นจำนวนมาก อีกทั้งหน้าห้องน้ำเป็นทางเดินไปยังห้องผ้า ครูผู้ดูแลจึงทำให้การใช้พื้นที่ขาดความสะดวก แต่จำนวนของสุขภัณฑ์ภายในนั้นค่อนข้างมีเพียงพอกับจำนวนเด็กแล้ว การอาบน้ำครูผู้ดูแลจะใช้ลักษณะเป็นตักอาบน้ำ เป็นการกั้นไม่ให้เด็กเล่นน้ำจากฝักบัว อาจก่อให้เกิดอันตรายและความเสียหายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.36

แสดงพื้นที่ส่วนห้องน้ำภายใน "ถนอมพิศ เนอร์สเซอร์รี่"

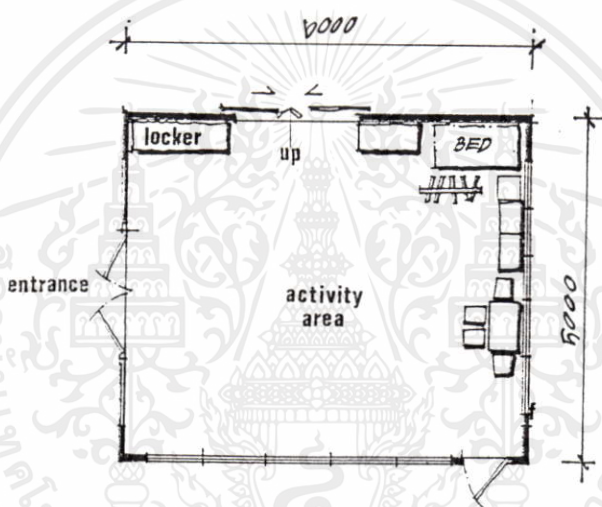
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์กรณีศึกษาที่ 6 ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่

ขนาดพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ขนาด	30	ตารางเมตร
จำนวนเด็กในความดูแล	25	คน
พื้นที่ต่อเด็ก 1 คน	1.5	ตารางเมตร

รูปที่ 4.37

แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของทับทอง เนอร์สเซอร์รี่

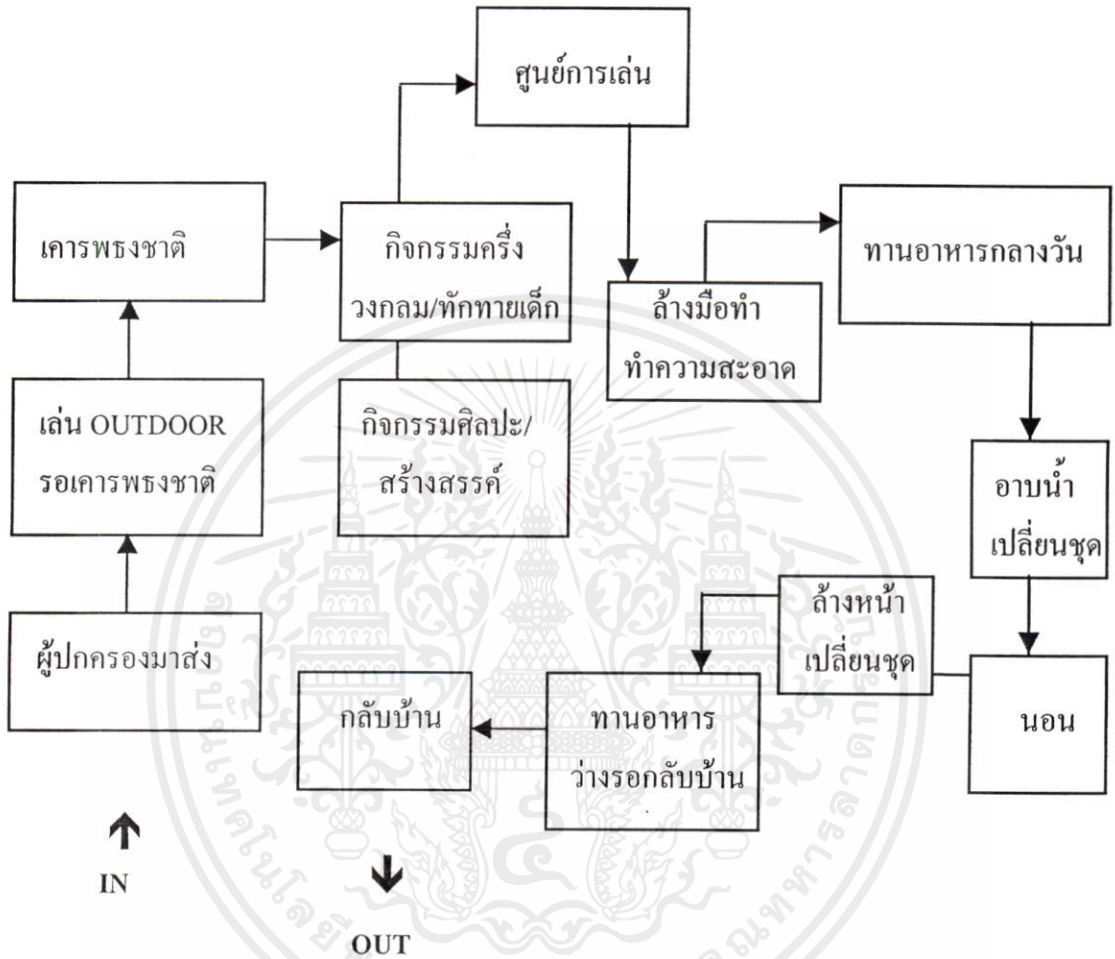

ลักษณะทางกายภาพของทับทอง เนอร์สเซอร์รี่ เป็นอาคารแยกต่างหากจากอาคารเรียนของเด็กโต จากการสำรวจพบว่าเนื้อที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันของเด็กค่อนข้างน้อย พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์จะถูกปรับเปลี่ยนไปโดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันเข้ามาเป็นตัวกำหนดตามขั้นตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.38

แสดงถึงขั้นตอนในการใช้พื้นที่ในแต่ละวันของส่วนเอนกประสงค์ของทับทอง เนอร์สเซอร์รี่

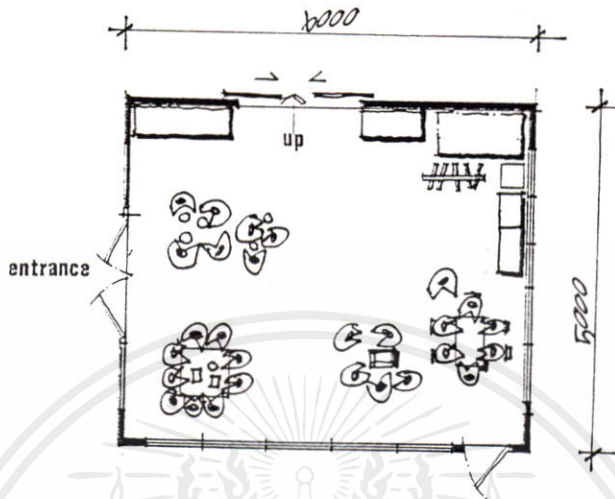

การใช้พื้นที่หลังจากเข้าแถวแล้ว เด็กจะพุดคุยกับเด็กทักทายกับเด็กเปรียบเทียบกับในแง่ของกิจกรรมคือ กิจกรรมครึ่งวงกลม แต่จะไม่มีการจัดครุภัณฑ์ใด ๆ เลยลักษณะเดียวกันกับถนนอมพิต เนอร์สเซอร์รี่ คือเด็กจะนั่งเป็นกลุ่มโดยมีครูผู้ดูแลอยู่ด้านหน้าเพราะจากการสังเกตครุภัณฑ์นี้จะใช้กับกิจกรรมชนิดนี้คือ เก้าอี้พลาสติก แต่เนื้อที่ปัจจุบันที่เป็นอยู่ค่อนข้างน้อย และครุภัณฑ์ที่ปัจจุบันใช้เป็นลักษณะเก้าอี้ไม้ทำให้ไม่สามารถซ้อนเก็บได้เมื่อเวลาไม่ใช้งาน

หลังจากทักทายเด็กเล็ก กิจกรรมในเวลาต่อไปเป็นกิจกรรมการเล่นสร้างสรรค์ เช่น การเล่นต่อบล็อกไม้ การตัดกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ รวมถึงการระบายสี กิจกรรมในการตัดกระดาษครูผู้ดูแลจะเป็นผู้สอนเองตัวต่อตัว การจัดกิจกรรมชนิดนี้จะใช้พื้นที่ 25.5 ตารางเมตร

รูปที่ 4.39

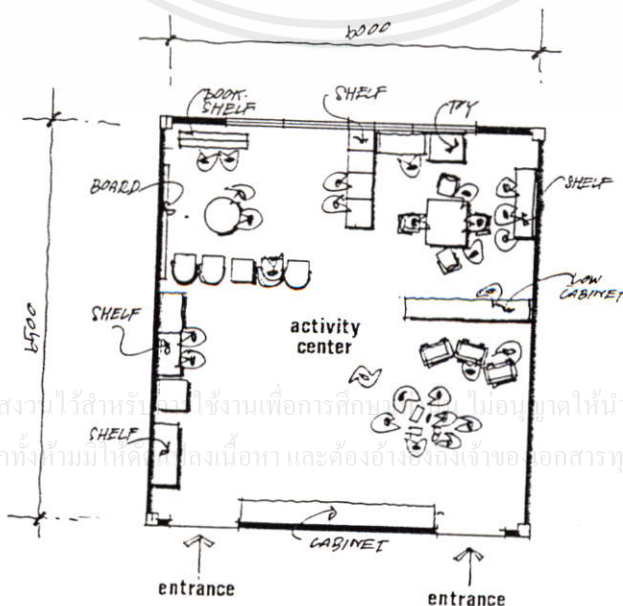
แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์กับกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์

เด็กจะมีพื้นที่ในการทำกิจกรรมประมาณ 1.02 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน นอกเหนือจากกิจกรรมการเล่นสร้างสรรค์แล้วยังมีกิจกรรมการเล่นตามมุมต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เช่น มุมวิทยาศาสตร์, มุมบ้านสมมุติ, มุมต่อบล็อกไม้ หรือแม้แต่มุมอ่านหนังสือ แต่เนื่องจากพื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์มีค่อนข้างจำกัดจึงทำให้เด็กต้องเดินไปยังอีกอาคารเพื่อกิจกรรมดังกล่าว ผู้ดูแลเด็กเรียกส่วนนี้ว่า "ศูนย์การเรียนรู้" ยังมีพื้นที่โดยประมาณ 39 ตารางเมตร

รูปที่ 4.40

แสดงให้เห็นพื้นที่ "ศูนย์การเรียนรู้" ของทัพบทอง เนอร์สเซอร์รี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กจะใช้พื้นที่ประมาณ 1.50 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน ภายในศูนย์จะจัดแบ่งพื้นที่โดยมี CABINET เป็นตัวกั้นพื้นที่ทำให้เกิดความเป็นส่วนตัว การจัดครุภัณฑ์ภายในทำให้เกิดความหลากหลายมีเก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือ มุมบ้านจะมีโต๊ะและอุปกรณ์สมุดสำหรับเด็กให้เด็กได้เล่น เด็กบางคนอาจจะต้องการต่อปลอกไม้ตัวต่อ ซึ่งต้องใช้พื้นที่มากกว่าบนโต๊ะ เด็กสามารถนั่งลงเล่นกับพื้นได้ แต่จะมี CABINET มาเป็นตัวกั้นพื้นที่ ทำให้เด็กสามารถทำกิจกรรมอย่างเพลิดเพลิน ซึ่งนับว่าเป็นข้อดีของพื้นที่ดังกล่าว แต่มีข้อจำกัด คือเรื่องของพื้นที่ต้องมีมากพอสมควร และยังสามารถปรับเปลี่ยนเป็นส่วนนอนตอนกลางวันได้เช่นกัน การปรับเปลี่ยนสำหรับส่วนนอนตอนกลางวันของเด็ก ในพื้นที่เอนกประสงค์นั้น

รูปที่ 4.41

แสดงการจัดพื้นที่ในการนอนตอนกลางวันของ ทับทอง เนอร์สเซอร์รี่

ส่วนที่นอนจะจัดเรียงเต็มพื้นที่ประมาณ 18.8 ตารางเมตร จากพื้นที่ทั้งหมด 30 ตารางเมตร เนื่องจากพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ค่อนข้างจำกัด ทำให้ไม่สะดวกในการดูแลเด็กที่อยู่ด้านในการจัดลักษณะเช่นนี้ควรเปิดทางเดินส่วนกลางประมาณ 30 cm. ทำให้การใช้พื้นที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

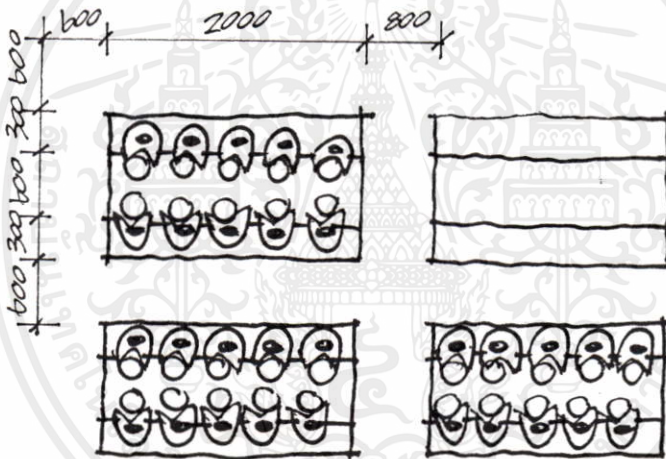
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนรับประทานอาหาร

เป็นพื้นที่แตกต่างหากจากพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ลักษณะการใช้พื้นที่เป็นการใช้ร่วมกับเด็กโต แต่เวลาจะต่างกันเจ้าหน้าที่จะยกอาหารเดินออกมาจากครัวที่อยู่ใกล้กับพื้นที่เอนกประสงค์ โดยอาศัยบริเวณม้านั่งยาวเป็นที่พักอาหาร และงานร่วมกับอุปกรณ์ชั้นซอมน การจัดครุภัณฑ์ในการนั่งรับประทานอาหาร เป็นลักษณะการนั่งเรียงแถวยาวโต๊ะขนาด 2000x600 mm. ม้านั่งยาวขนาด 2000x300 mm. โต๊ะ 1 ชุด สามารถนั่งได้ 10 คน โดยเว้นเป็นทางเดิน 600-800 mm.

รูปที่ 4.42

แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร

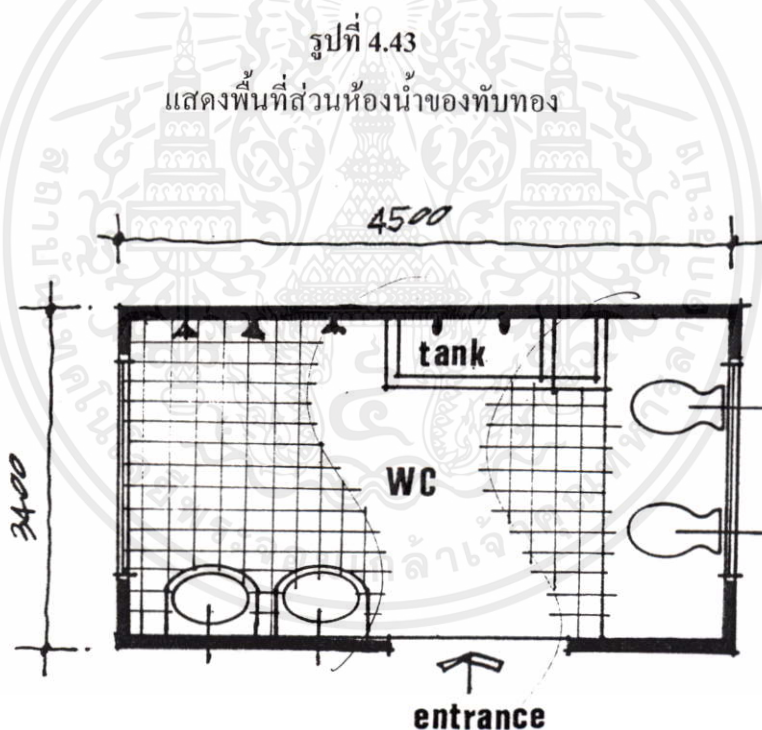

เฉลี่ยพื้นที่ต่อชุด 5.76 ตารางเมตร จากการสังเกตการจัดใช้พื้นที่ 14.4 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องน้ำ

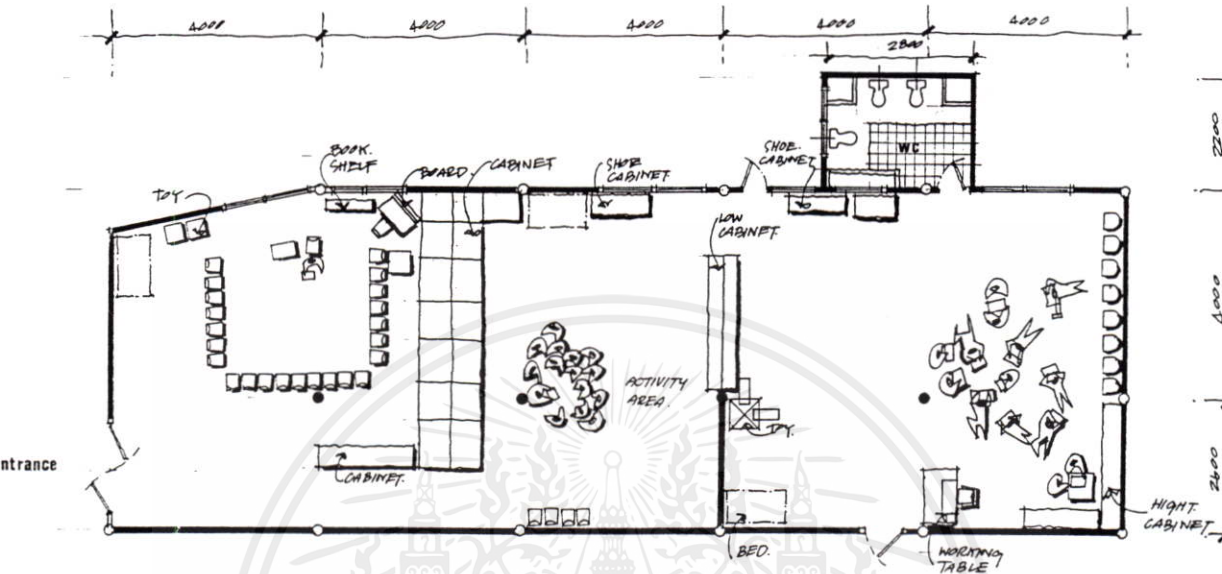
การใช้พื้นที่ส่วนห้องน้ำของทัບทอง เป็นการใช้ร่วมกับเด็กอนุบาลแต่เป็นการใช้พื้นที่สลับกัน ส่วนของห้องน้ำจะเป็นพื้นที่ติดต่อกับส่วนที่นอนของเด็กอนุบาลเป็นพื้นที่ต่อเนื่องไม่มีประตู ทำให้การใช้งานจึงต้องระวังเรื่องของกลิ่นและความสะอาด ภายในห้องน้ำจะใช้ชักโครกในสัดส่วนของเด็กมี 2 ชุด จึงเพียงพอต่อจำนวนของเด็กคือ 1:10 การใช้ฝักบัวในการอาบน้ำความสูงประมาณ 1100 mm. แต่การใช้งานไม่สะดวกผู้ดูแลจึงนำเอาถังมารองน้ำเพื่อใช้ในการทำความสะอาดให้แก่เด็ก เพราะการใช้ TANK ที่มีอยู่ทำให้น้ำกักดันออกมาภายนอกได้ สัดส่วนระหว่างอุปกรณ์ภายในห้องน้ำจึงเพียงพอต่อการใช้งานแก่เด็ก พื้นที่ส่วนของห้องน้ำมีพื้นที่รวม 15.6 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.45

แสดงถึงการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลมระหว่างส่วนที่ 1 และ 3

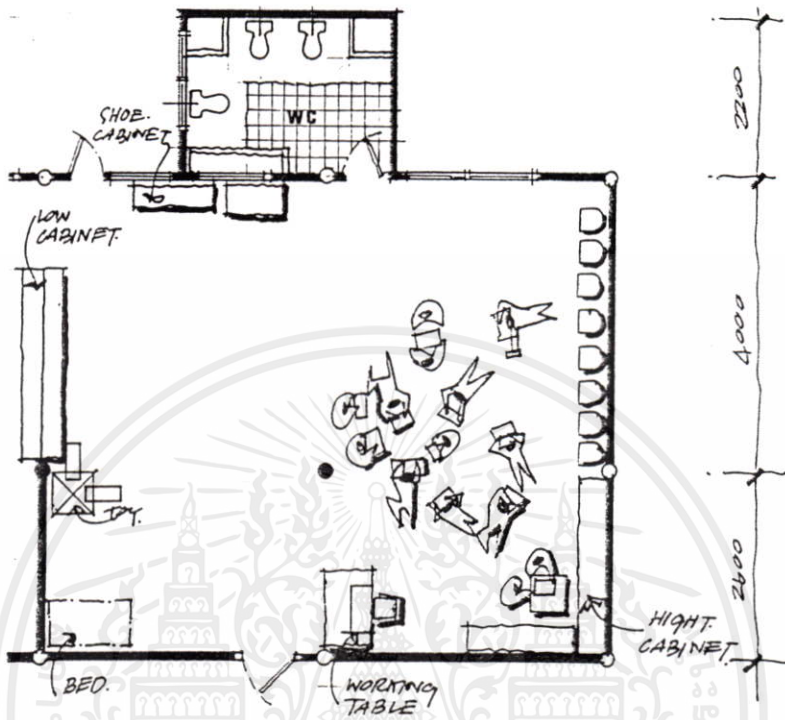
จากการสังเกตการพบปะ ลักษณะพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของแอมสโธดา เนอร์สเซอร์รี่ เป็นลักษณะห้องโถงใหญ่ มีพื้นที่รวมทั้งหมด 132 ตารางเมตร มีเด็กในความดูแลทั้งหมด 54 คน แบ่งตามอายุได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ ROOM 1 อายุ 2-4 ปี จำนวน 21 คน ROOM 2 อายุ 2-4 ปี จำนวนเด็ก 21 คน ROOM 3 อายุ 2-2.5 ปี จำนวน 12 คน ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบพื้นที่ของ ROOM 1-3 ตามขอบเขตของงานวิจัยเท่านั้น เนื่องจากจำนวนของเด็กอยู่ในเกณฑ์ของงานวิจัย

การใช้พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์กิจกรรมแรกของวันในส่วนนี้ การพูดคุยสนทนาพักทักทาย หรือการสอนให้เด็กรู้จักสิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก กิจกรรมลักษณะนี้เรียกว่า กิจกรรมครึ่งวงกลม ลักษณะเป็นการจัดเก้าอี้เด็ก เป็นลักษณะครึ่งวงกลม หรือเป็นรูปตัวยู โดยมีผู้ดูแลอยู่ตรงกลาง ผู้ดูแลสามารถมองเห็นเด็กได้ทั้งหมด หรือการนั่งกับพื้น เด็กจะนั่งโดยรอบผู้ดูแลแต่จะไม่เป็นระเบียบ ลักษณะเช่นนี้เราเรียกว่า กิจกรรมครึ่งวงกลมได้เช่นกัน แม้จะไม่มีการจัดครุภัณฑ์ใด ๆ เลย

จากการสำรวจพบว่า ROOM 1 มีการจัดกิจกรรมครึ่งวงกลม สอนให้เด็กได้เรียนรู้จักสิ่งใกล้ตัว โดยการนำเอาเก้าอี้พลาสติกในสัดส่วนของเด็กมาจัดเป็นรูปตัวยู โดยใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมชนิดนี้คือ 17.85 ตารางเมตร เด็กแต่ละคนจะใช้พื้นที่ 0.85 ตารางเมตร ต่อคนในการร่วมกิจกรรมครึ่งวงกลม

รูปที่ 4.46

แสดงการใช้พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์ในส่วนห้อง 3 ของแอมบาสาดเนอร์สเซอร์

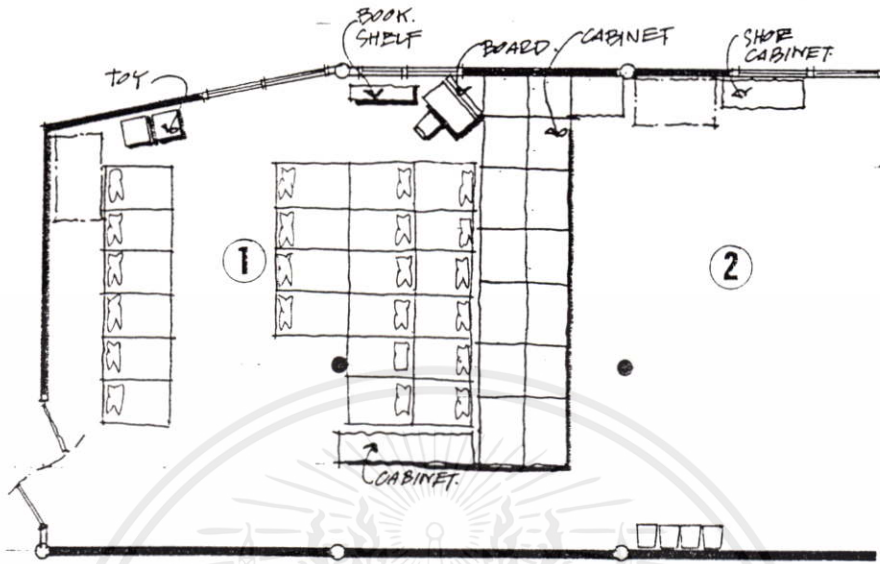

กิจกรรมในการใช้พื้นที่เอนกประสงค์อีกลักษณะคือ กิจกรรมงานสร้างสรรค์กิจกรรมชนิดนี้ มักจะใช้ครุภัณฑ์เช่น โต๊ะสำหรับเด็ก 4-6 คน นั่งเก้าอี้ในสัดส่วนของเด็กเป็นวัสดุชนิดเบา เช่น พลาสติก เด็กสามารถยกได้ เพราะโต๊ะและเก้าอี้เหล่านั้นทำให้เด็กทำกิจกรรมได้อย่างสะดวก เช่น การปั้นดินน้ำมัน ถ้าเด็กใช้โต๊ะและเก้าอี้ทำให้เด็กทำกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรืองานศิลปะและการสร้างสรรค์เป็นการให้เด็กวาดรูป หรือการสแตมป์รูปหรือการหยอดสีเพื่อเป็นการเรียนรู้ต่อศิลปะ การนั่งบนเก้าอี้และโต๊ะนั้น ทำให้เด็กสามารถวาดรูปได้อย่างสวยงาม อีกทั้งยังเป็นการรู้จักการใช้ระยะสายตา จากการสังเกตการณ์พบว่า เด็กจะนอนกับพื้นเพื่อวาดรูป และทำกิจกรรมอย่างไม่สะดวกนัก อีกทั้งเป็นการเสียสายตาอีกด้วย พื้นที่ในส่วนห้องที่ 3 นี้ จะมีพื้นที่จริงทั้งหมด 52.8 ตารางเมตร เพอร์เซ็นต์คิดเป็น 15% ของพื้นที่ที่เหลือ 44.88 ตารางเมตร เด็ก 1 คนจะใช้พื้นที่ประมาณ 2.13 ตารางเมตร

การใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ในการปรับเปลี่ยนเป็นส่วนนอนตอนกลางวันของเด็กนั้น โดยส่วนใหญ่สถานรับเลี้ยงเด็กจะใช้พื้นที่ส่วนนี้ ในการให้เด็กนอนตอนกลางวัน มากกว่าที่จะแยกพื้นที่ต่างหาก อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.47

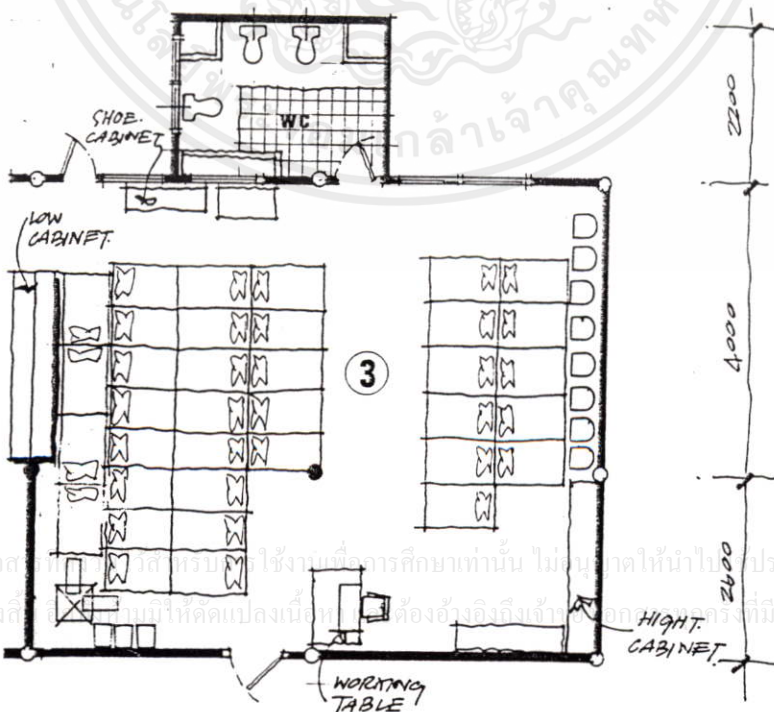
แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์เป็นส่วนนอนกลางวัน ROOM 1

จากการสัมภาษณ์ พบว่า พื้นที่ของสถานรับเลี้ยงเด็กโดยส่วนใหญ่จะมีค่อนข้างจำกัด การใช้พื้นที่จึงจำเป็นที่จะต้องทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะการใช้พื้นที่ในแต่ละกิจกรรมนั้นสามารถที่จะสลับเปลี่ยนกิจกรรมให้แก่เด็กได้

รูปที่ 4.48

แสดงการใช้พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ เป็นส่วนนอนตอนกลางวัน Room 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร จะถือว่าผิดกฎหมาย

ลักษณะการจัดแบ่งพื้นที่ส่วนนอนตอนกลางวันของเด็กในห้องที่ 1 และห้องที่ 2 นั้น การจัดจะแบ่งส่วนที่นอนของเด็กไว้ส่วนด้านติดกับผนังหรือผนังตู้เตียง โดยเปิดทางเดินไว้ตรงกลาง เพื่อให้ผู้ดูแลสามารถเดินดูและเด็กได้ทั่วถึง การเปิดทางเดินตรงกลางนั้นนับว่าเป็นข้อดีอย่างหนึ่งในการจัดส่วนนอนของเด็ก ผู้ดูแลสามารถดูเเลได้ทั่วถึง แต่เป็นข้อเสียอย่างหนึ่งในลักษณะการจัดชนิดนี้ คือ ที่นอนที่เด็กนอนในแถวที่ติดกับตู้เตียงในส่วนด้านใน ผู้ดูแลต้องเดินข้ามเด็กหรือแทรกตัวเพื่อดูเด็กด้านในอาจทำให้รบกวนกับเด็กที่นอนอยู่ด้านนอก ดังนั้นการจัดส่วนนอนของเด็กในลักษณะนี้จะเปิดทางเดินตรงกลาง และจัดส่วนนอนของเด็กแต่ไม่ควรมากกว่า 2 แถว เพราะอาจไม่สะดวกต่อผู้ดูแลเด็ก พื้นที่ในส่วนนอนตอนกลางวัน พบว่า เด็กจะใช้พื้นที่การนอนต่อเด็ก 1 คน = 0.68 ตารางเมตร พื้นที่เฉลี่ยในการใช้ส่วนนอนนี้คิดเป็น 40% ของพื้นที่ทั้งหมด

ส่วนรับประทานอาหาร

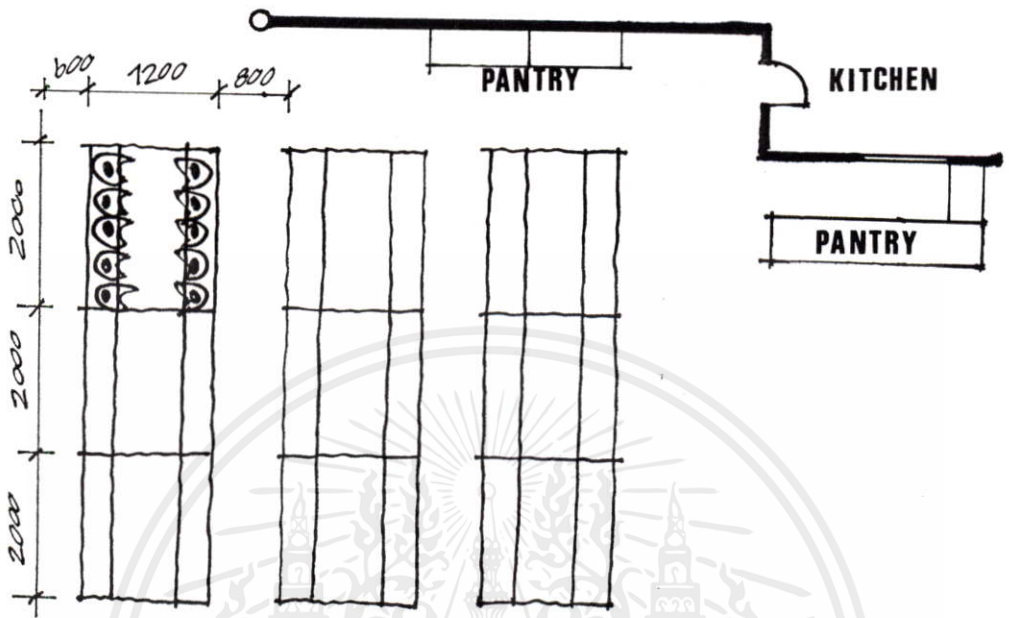
พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารซึ่งอยู่ด้านนอกจากส่วนเอนกประสงค์ เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับเด็กอนุบาลแต่ละต่างกันที่เวลาในการใช้พื้นที่ ลักษณะเป็นพื้นที่โล่งโปร่งจึงไม่มีปัญหาในเรื่องของกลิ่นอับ พื้นที่ในส่วนนี้สามารถแยกออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ส่วนเตรียมอาหาร
2. ส่วนรับประทานอาหาร
3. ส่วนล้างมือและแปรงฟัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.49

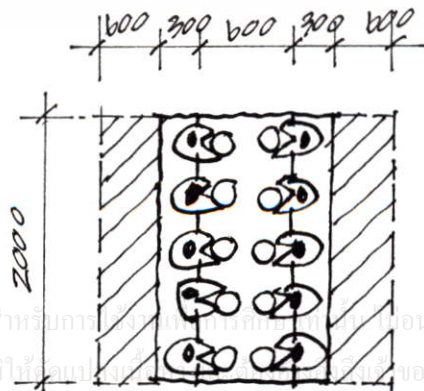
แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหารและส่วนเตรียมอาหาร

การเตรียมอาหารในส่วนนี้จัดเป็นมุม COUNTER ไว้ด้านหน้า และมีโต๊ะยาวสำหรับวางกับข้าวการจัดครุภัณฑ์สำหรับโต๊ะทานข้าว เป็นลักษณะม้านั่งยาวนำมาต่อกัน ม้านั่ง 1 ชุด เด็กจะนั่งได้ 10 คน ขนาด 2000x1200 mm. การจัดจะเว้นระยะห่างแต่ละแถวประมาณ 600 mm. เพื่อเป็นแนวทางเดินสำหรับดูแลและให้บริการ ดังนั้นโต๊ะอาหาร 1 ชุด จะใช้พื้นที่ต่อชุดประมาณ 48 ตารางเมตร จากพื้นที่รวม 80 ตารางเมตร

รูปที่ 4.50

แสดงขนาดพื้นที่ในการจัดครุภัณฑ์สำหรับทานอาหารต่อ/หน่วย

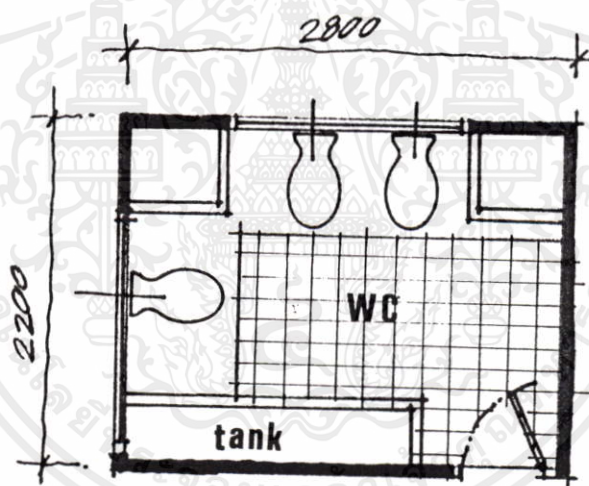
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงแก้ไข หรือทำซ้ำของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องน้ำ (BATH ROOM)

ส่วนของห้องน้ำภายในเข้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่ นั้นจะอยู่ติดกับส่วนเอนกประสงค์เด็กที่อยู่ภายในส่วนที่ 1,2 และ 3 สามารถใช้ห้องน้ำที่เป็นศูนย์กลางได้ แต่เป็นการทยอยเข้าไปใช้ภายในห้องน้ำมีชักโครก 3 ชุด อ่างซิเมนต์ไว้สำหรับอาบน้ำ และอ่างซิเมนต์ไว้สำหรับทำความสะอาด ทั้งหมดจะใช้พื้นที่ประมาณ 6.16 ตารางเมตร การใช้พื้นที่นั้นเด็กจะทยอยเข้าไปใช้ครั้งละประมาณ 3-4 คน ต่อผู้ดูแล 1 คน ภายนอกจะมีผู้ดูแลคอยเช็ดตัวเด็ก อีก 1-2 คน ข้อดีของส่วนห้องน้ำนั้นคือ เด็กเล็กสามารถเดินไปเข้าห้องน้ำได้เองโดยอยู่ในสายตาของผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา

รูปที่ 4.51

แสดงพื้นที่ในส่วนห้องน้ำของ "เข้มสะอาด เนอร์สเซอร์รี่"

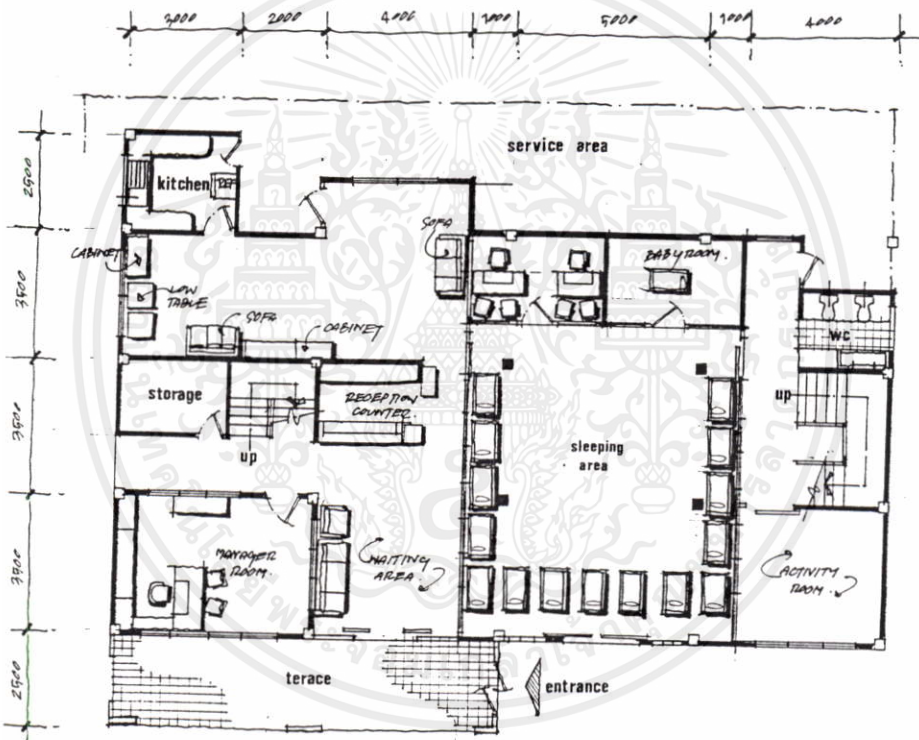
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์กรณีศึกษาที่ 8 เบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

ขนาดพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ขนาด	45	ตารางเมตร
จำนวนเด็กในความดูแล	20	คน
พื้นที่ต่อเด็ก 1 คน	2.25	ตารางเมตร

รูปที่ 4.52

แสดงพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

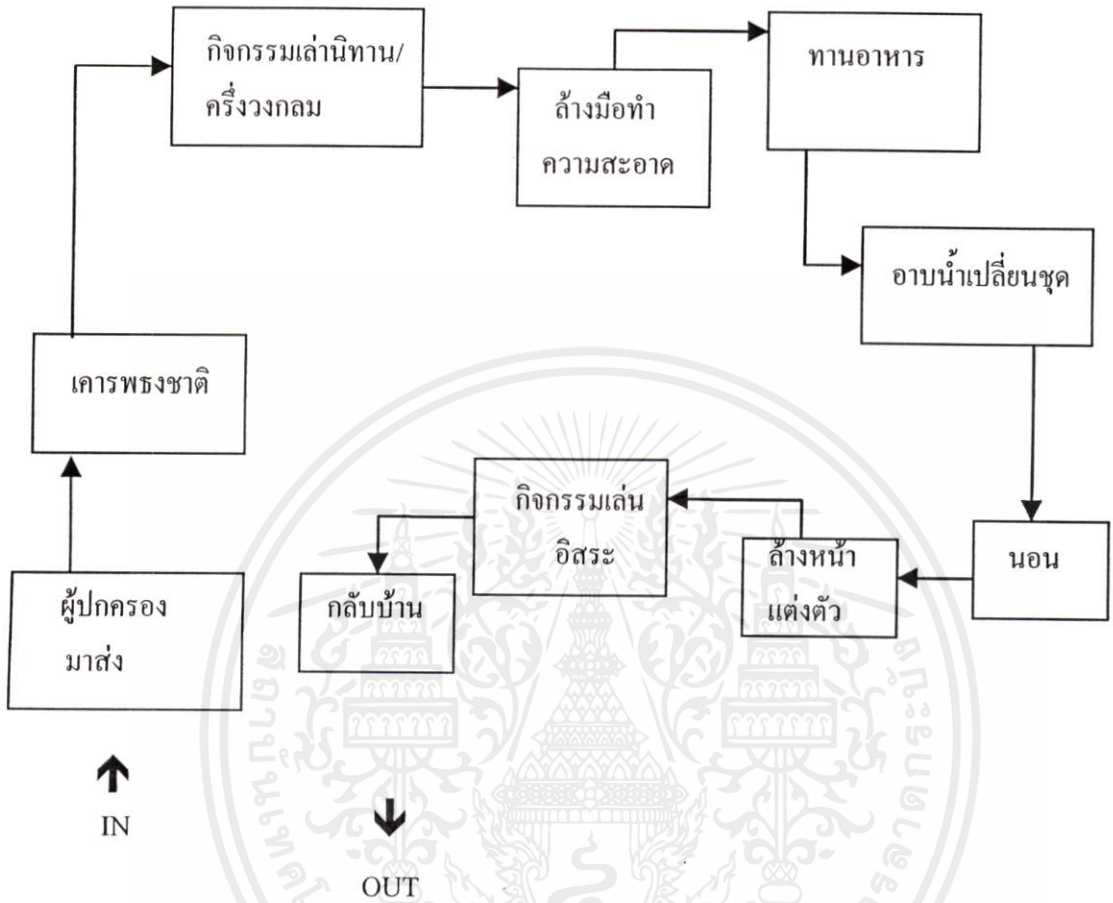

ลักษณะทางกายภาพของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่ เป็นการปรับเปลี่ยนบ้านมาเป็นส่วนรับเลี้ยงเด็ก นโยบายของสถานที่รับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง อายุ 3 ขวบ ก่อนวัยอนุบาล แต่การใช้พื้นที่ในส่วนภายในนั้น ซึ่งคงมีส่วนเอนกประสงค์เป็นพื้นที่ที่สำคัญของสถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่ง เพียงแต่ละแห่งจะมีกิจกรรมหรือการจัดแบ่งพื้นที่ในการใช้งานไม่เหมือนกัน กิจกรรมประจำวันของสถานรับเลี้ยงเด็กแห่งนี้จะมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.53

แสดงให้เห็นขั้นตอนในการใช้พื้นที่และกิจกรรมในแต่ละวันของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

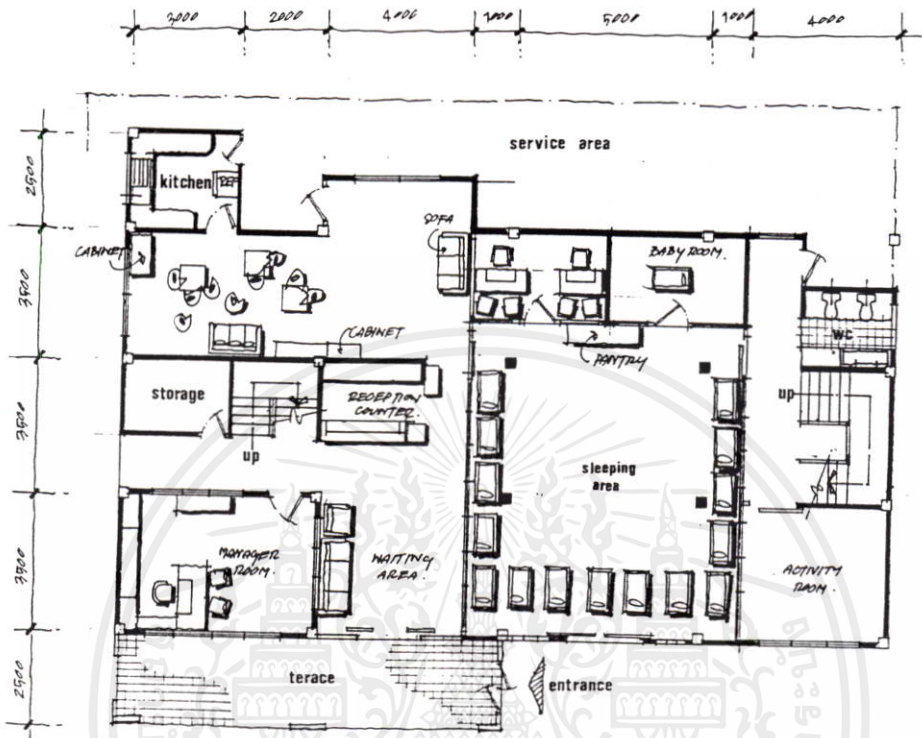

ส่วนเอนกประสงค์จะเป็นพื้นที่แรกของกิจกรรมในแต่ละวัน กิจกรรมที่จัดให้คือการเล่น ปั้นแป้งสาธิต กิจกรรมวาดรูป หรือแม้กระทั่งการเล่นสร้างสรรค์ เช่น การต่อบล็อกไม้ เป็นต้น กิจกรรมที่ได้กล่าวแล้วมานี้ การใช้พื้นที่เด็กจะนั่งกับพื้นโดยมีโต๊ะเตี้ยขนาดประมาณ 700x700 mm. สูง 350 mm. โดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 5-6 คน 3 กลุ่ม เด็กที่เหลือจะเล่นบล็อกไม้ ตัวต่อต่าง ๆ เป็นการเล่นในพื้นที่อิสระในรูปที่ 4.54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.54

แสดงถึงการจัดกิจกรรมการเล่นของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

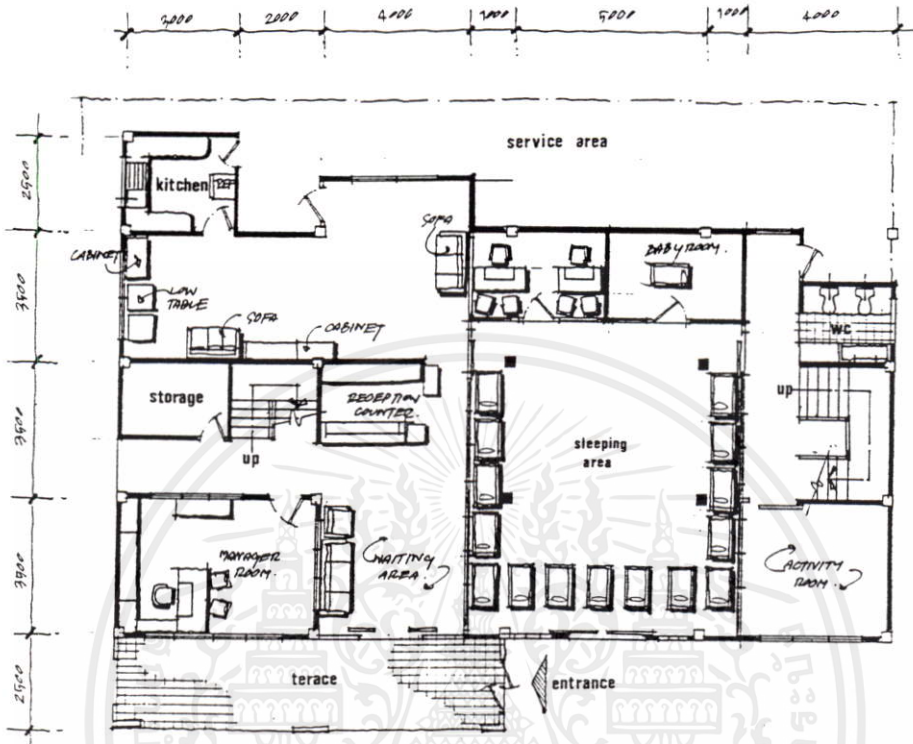
การจัดครุภัณฑ์ลักษณะนี้เป็นการจัดให้เกิดความหลากหลายในกิจกรรมถ้าจำนวนเด็กน้อย เด็กสามารถเลือกที่จะเล่นกิจกรรมแบบที่ตัวเองชอบ ครูผู้ดูแลเด็กจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้เช่น กิจกรรมวาดรูปกิจกรรมการพับกระดาษ ครูผู้ดูแลจะให้เด็กได้เล่นกับพื้น การใช้พื้นที่ในส่วนนี้เด็กจะใช้พื้นที่ประมาณ 1.5 ต่อเด็ก 1 คน จากจำนวนเด็กทั้งหมด 20 คน พื้นที่ในส่วนเอนกประสงค์ดังกล่าวค่อนข้าง สะดวกในการใช้พื้นที่เพราะจะติดกับครัว เมื่อถึงเวลาที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่รับประทานอาหาร

ส่วนเอนกประสงค์ของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่ จะใช้พื้นที่สำหรับกิจกรรมการเล่นสร้าง สรรค์กับส่วนรับประทานอาหารเท่านั้น ในส่วนนอนตอนกลางวันนั้นจะแตกต่างมาก

ลักษณะการจัดส่วนนอนตอนกลางวันเด็กจะไม่ใช้การนอนกับพื้นโดยมีที่นอนเด็กมาเป็น ตัวรอง แต่ทางเบสแคร์จัดให้เด็กได้นอนบนเตียงนอน ความแตกต่างเรื่องการจัดส่วนนอนตอน กลางวันเด็ก การใช้เตียงนอนเด็ก ซึ่งใช้พื้นที่เท่ากับที่นอนเด็ก แต่การจัดแบบที่นอนเด็กผู้ดูแล สามารถเปิดทางเดินเพียง 30 cm เป็นอย่างน้อย ก็สามารถเดินเข้าไปดูแลเด็กที่อยู่ส่วนในสุด จะ แตกต่างกับเตียงนอนเด็ก ซึ่งจะเสียพื้นที่ในการเปิดทางเดินเข้าไปอย่างน้อย 50-60 cm. เพื่อความ สะดวกการใช้พื้นที่ของเบสแคร์ในส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก

รูปที่ 4.55

แสดงการจัดส่วนนอนกลางวันของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

การใช้ครุภัณฑ์เช่นเตียงนอนนั้นเหมาะกับเด็กอายุที่น้อยกว่าเกณฑ์นั้นเช่น 1-1 การนำเอาครุภัณฑ์มาใช้กับเด็กโตนั้น นับว่าอันตรายต่อเด็กเพราะเด็กอาจจะปีนออกมาจากเตียงได้ อีกทั้งยังเป็นการใช้พื้นที่ค่อนข้างมาก ในการใช้เตียงเพราะในการจัดส่วนนอนตอนกลางวัน ในลักษณะเช่นนี้เด็ก 1 คนจะใช้พื้นที่ 0.68 ตารางเมตร ซึ่งเท่ากันกับการใช้ที่นอนเด็กคือ 0.68 ตารางเมตร แต่การจัดแบบใช้เตียงนอนนั้นจะเสียทางเดินอีกส่วนหนึ่งจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะการจัดและครุภัณฑ์ที่นำมาใช้

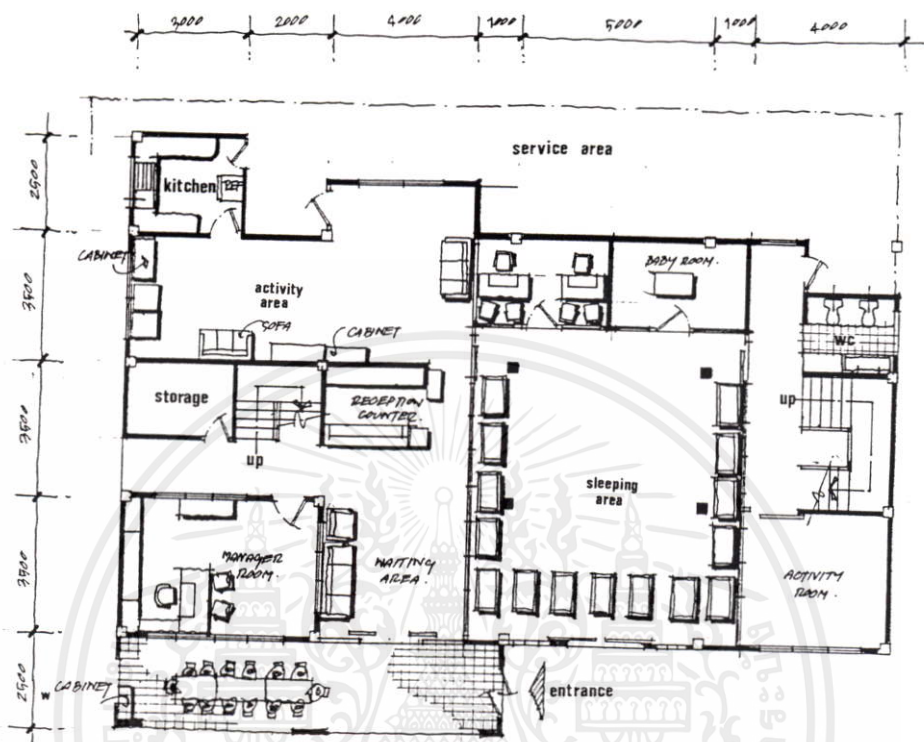
ส่วนนอนตอนกลางวันในลักษณะเช่นนี้เด็ก 1 คนจะใช้พื้นที่ 0.68 ตารางเมตร ซึ่งเท่ากันกับที่นอนเด็กคือ 0.68 ตารางเมตร แต่การจัดแบบใช้เตียงนอนนั้นจะเสียทางเดินอีกส่วนหนึ่งจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะการจัดและครุภัณฑ์ที่นำมาใช้

ส่วนรับประทานอาหาร

บริเวณส่วนรับประทานอาหารจะอยู่บริเวณเดียวกันกับส่วนเอนกประสงค์ ซึ่งอยู่ติดกับครัว ดังนั้นในส่วนครัวจึงเป็นส่วนเตรียมอาหารด้วยเช่นกัน ลักษณะการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร การจัดเป็นลักษณะแถวยาวขนาดของโต๊ะคือ 1200x600 mm. นั่งได้ประมาณ 4 คน/ต่อ 1 ชุด ดังนั้นการจัดครุภัณฑ์จะใช้พื้นที่ทั้งหมดรวมทางเดินโดยรอบ

รูปที่ 4.56

แสดงการจัดครุภัณฑ์ในส่วนรับประทานอาหาร

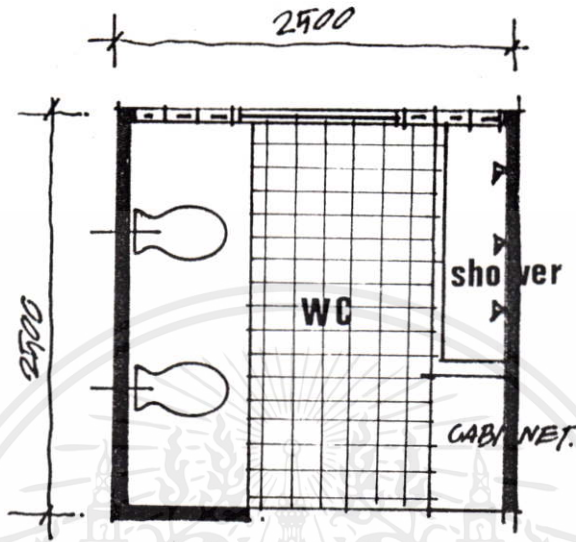
ประมาณ 11.52 ตารางเมตร คิดเป็น 40% ของพื้นที่รวม 35.5 ตารางเมตร

ส่วนห้องน้ำ (BATH ROOM)

ส่วนห้องน้ำของเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่ ใช้พื้นที่ประมาณ 6.25 ตารางเมตร ซึ่งอยู่ติดกับส่วนนอนตอนกลางวันเด็ก ภายในจัดให้มีชักโครกจำนวน 2 ชุด รางสำหรับอาบน้ำและฝักบัวอาบน้ำ จำนวน 3 ชุด เนื่องจากเบสแคร์เป็นเนอร์สเซอร์รี่ที่รับทั้งเด็กแรกเกิด จึงมีบางส่วนที่เป็น โต๊ะสูง เพื่อเป็นการฝึกเด็กเมื่ออาบน้ำเสร็จใหม่ ในการเช็ดตัวแต่สำหรับเด็กโตอายุ 2-3 ปี การใช้จึงเป็นการอาบน้ำในรางน้ำใช้ฝักบัวโดยมีรางสำหรับจับกันลื่น สูงประมาณ 400 mm. ความสูงของชักโครกจะสูงประมาณ 300 mm. ในสัดส่วนของเด็ก ดังนั้นถ้าเทียบจำนวนเด็กกับอุปกรณ์ภายในห้องน้ำน่าจะเหมาะสมกันดีในแง่ของการใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.57
แสดงพื้นที่ของห้องน้ำภายในเบสแคร์ เนอร์สเซอร์รี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ชีวิตและกิจกรรมประจำวันของเด็ก

ลักษณะกิจกรรมในแต่ละวันของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยทั่วไปพอจะสรุปให้เห็นโดยสังเขป

คือ

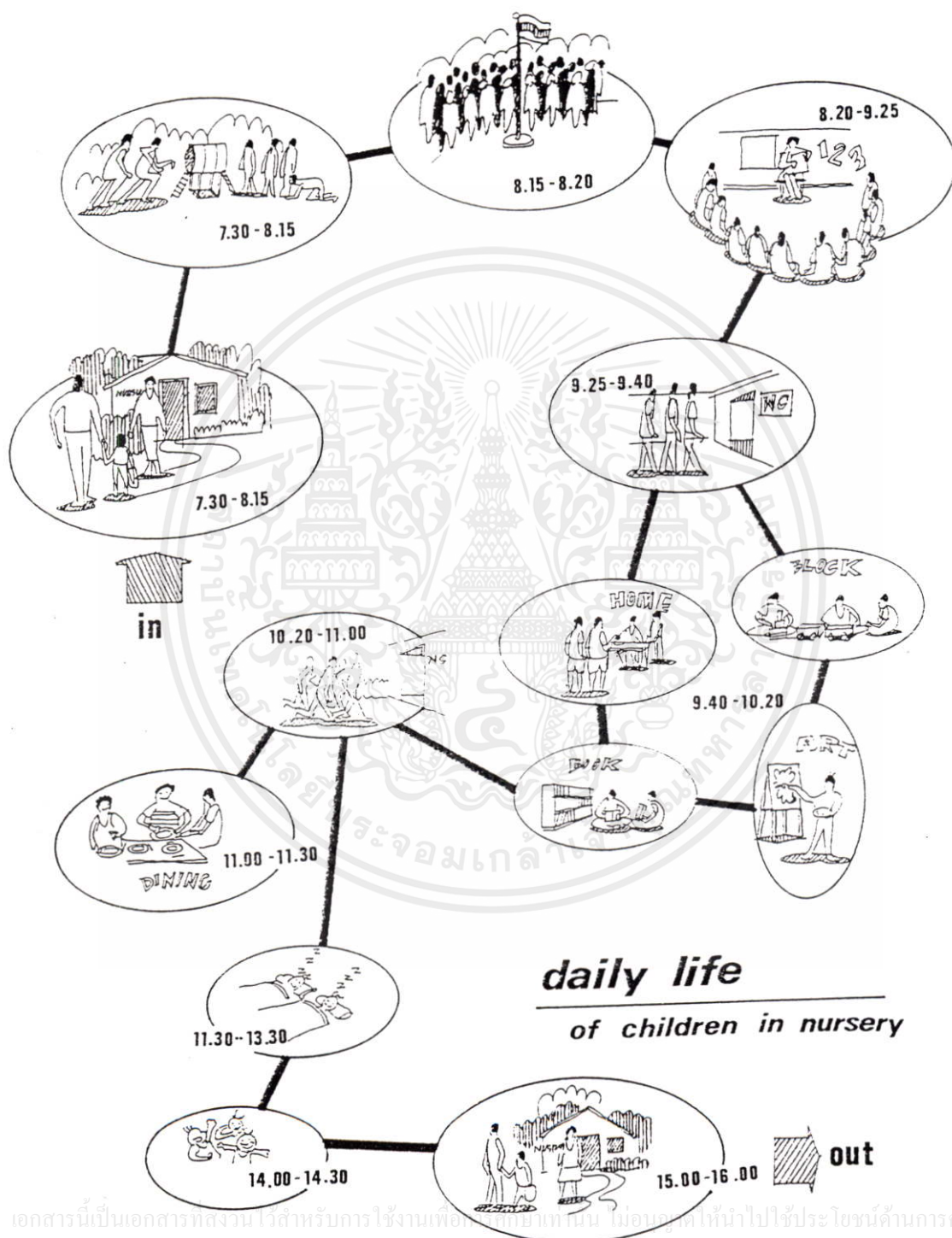
- 7.30 - 8.15 น. ผู้ปกครองนำเด็กมาส่งที่สถานรับเลี้ยงเด็ก ครูผู้ดูแลจะรับเด็กและจะพาเด็กไปที่ LOCKER เก็บของใช้ของเด็กเพื่อสอนให้เด็กรู้จักช่องเก็บของตัวเอง จากนั้นครูจะปล่อยให้เด็กเล่นกลางแจ้ง (OUT DOOR) เพื่อรอเคารพธงชาติ เด็กบางคนจะทานอาหารว่างที่ผู้ปกครองนำมาให้ทานตอนเช้า
- 8.15 - 8.20 น. เข้าแถว เคารพธงชาติ และสวดมนต์
- 8.20 - 9.25 น. ทายอดเด็กเข้าห้องในส่วนเอนกประสงค์ เพื่อเริ่มกิจกรรมแรกคือการทักทายเด็กในแต่ละวันเป็นครั้งวงกลม และสอนให้เด็กรู้จักสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น สัตว์, สี บางแห่งจะมีกิจกรรมเข้าจังหวะโดยครูจะเปิดเทปเพลงเพื่อให้เด็กได้ร้องเพลงและเดินตามจังหวะเพื่อออกกำลังกายในส่วนกลัมน้ำใหญ่
- 9.25-9.40 น. ครูทายอดให้เด็กเข้าห้องน้ำและดื่มนม
- 9.40-10.20 น. เริ่มกิจกรรมใหม่ เป็นกิจกรรมศูนย์การเล่น โดยจัดให้มีกิจกรรมตามมุมห้อง เช่น กิจกรรมศิลปะ/งานสร้างสรรค์ มุมบ้านสมมุติ มุมหนังสือ มุมเล่นตัวต่อบล็อกไม้ของเล่น ตามความชอบของเด็กแต่ละคน
- 10.20-11.00 น. เด็กจะทยอยไปล้างมือทำความสะอาดเพื่อรับประทานอาหารเช้า
- 11.00-11.30 น. เด็กทานอาหารเช้าเรียบร้อย ทายอดล้างมือและทำความสะอาดร่างกายเปลี่ยนเป็นชุดนอน
- 11.30-13.30 น. นอน
- 13.30-14.00 น. ตื่นและล้างหน้าเปลี่ยนชุด เพื่อเตรียมตัวกลับบ้าน
- 14.00-14.30 น. ทานอาหารว่างตอนบ่าย
- 14.30-15.00 น. ครูอาจปล่อยให้เด็กเล่นอิสระ หรือจัดเป็นกิจกรรมครั้งวงกลมเพื่อเล่นิทานหรือสอนให้เด็กรู้จักการนับเลขและอื่น ๆ

15.00 - 16.00 น. ผู้ปกครองมารับ หรืออาจกลับบ้านรถโรงเรียน

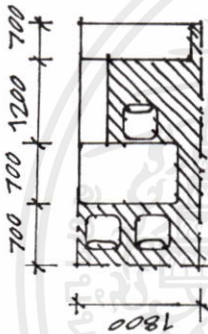
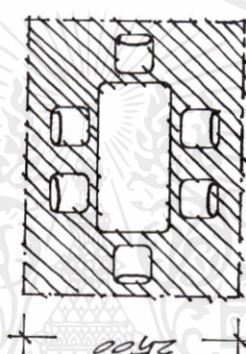
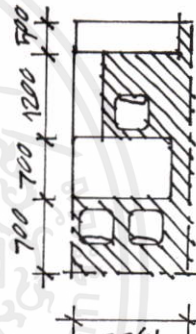
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการเรียนการสอน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.58

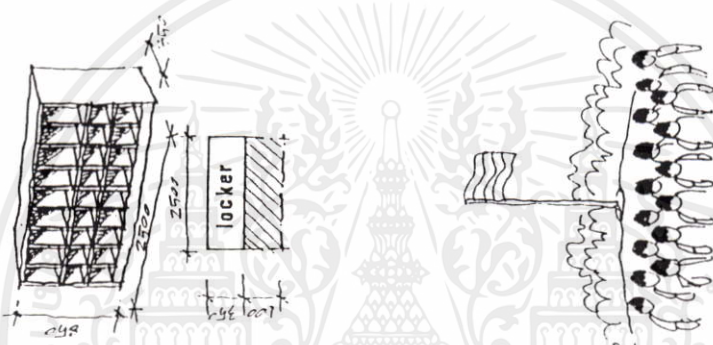
แสดงถึงกิจกรรมของเด็กในแต่ละวันภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

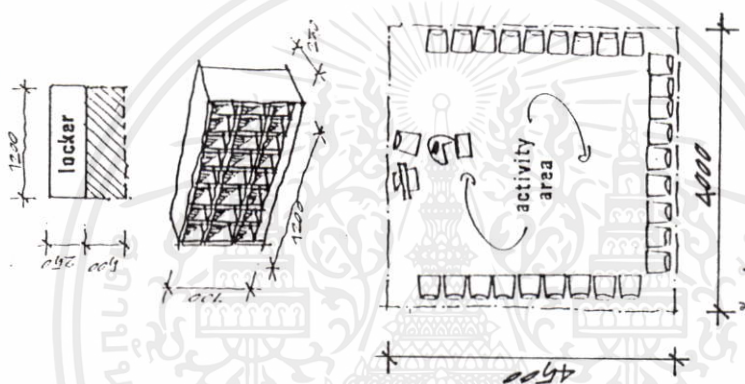
*daily life**of children in nursery*

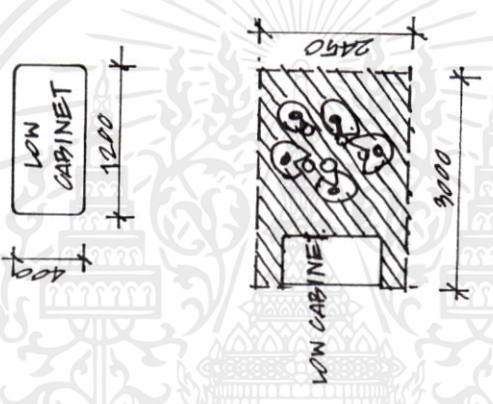
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

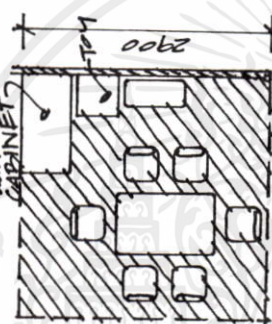
(ฝ่ายบริการของสถานรับเลี้ยงเด็ก)	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่/การจัดกิจกรรมที่	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
● ฝ่ายบริหาร จำนวน 2 คน - ผู้อำนวยการ - พบปะพูดคุยกับผู้ปกครองเด็ก - วางนโยบายของสถานรับเลี้ยงเด็ก - ดูแลทางด้านการเงิน (การเก็บเงิน)	- โต๊ะทำงาน - โต๊ะข้าง - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - โต๊ะสำหรับประชุม		5.94 M ²	5.94 M ²
- ผู้จัดการ - รับสมัครเด็ก ดูแลทางด้านเอกสาร - ประวัตินักเรียน			1.25 M ² / 6 คน	7.5 M ²
- ดูแลทางด้านนโยบายของสถานรับเลี้ยงเด็ก - รับเลี้ยงเด็ก			4.65 M ²	4.65 M ²

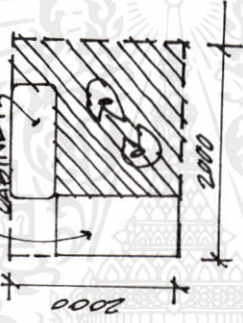
(ฝ่ายบริหารของสถานรับเลี้ยงเด็ก)	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่/การจัดกิจกรรมฯ	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
● ฝ่ายดูแลเด็ก - ครูผู้ดูแลเด็ก 3 คน = 1:8 - ดูแลเด็กให้ทำกิจกรรมตลอดวัน - ประสานงานกับพนักงานเตรียมอาหารและพนักงานทำความสะอาด - ตรวจสอบบ้านและส่วนกิจกรรมบางอย่างเช่น ศิลปะและการเรียนเป็น - การตัวต่อตัวกับเด็ก - ครู 1 คน จะนั่ง โต๊ะสำหรับครูเพื่อจะสอนกิจกรรมหรือการบ้านกับเด็ก - ครู 2 คน จะอยู่ประจำตามมุมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแนะนำและส่วนกิจกรรมให้แก่เด็ก	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้สำหรับครู - เก้าอี้สำหรับเด็ก - LOCKER เก็บของใช้ส่วนตัว		3.96 M²/ 6 คน 1.08 M² รวม	3.96 M² 1.08 M² 5.04 M²

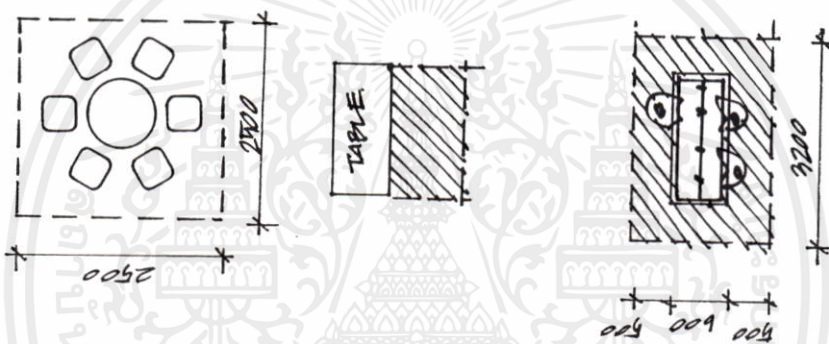
ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่/การจัดกิจกรรม	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
เวลา 7.30 – 8.15 น. - ผู้ปกครองนำเด็กมาส่งที่สถานรับเลี้ยงเด็ก - ครูผู้ดูแลรับเด็กและพาเด็กไปยัง LOCKER เพื่อเก็บของใช้ส่วนตัว - ครูจะพาเด็กไปเล่นกลางแจ้งในสนาม (Out Door) เพื่อรอเคารพธงชาติ เวลา 8.15-8.20 น. - เด็กจะเข้าแถว เคารพธงชาติ	- ตู้เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็ก		ตู้ 1 SET 2.3 M²/ 9 คน	6.9 M² สำหรับเด็ก 27 คน

ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่/การจัดกิจกรรม	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
เวลา 8.20 – 9.25 น. - เด็กการพรงชาติเรียบร้อย ครูจะพาเด็กทยอยเข้าห้อง (ส่วนเอนกประสงค์) - ครูทยอยเด็กเข้าห้องจะเริ่มกิจกรรมแรกของวันคือการทักทายเด็กและให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว/กิจกรรมครั้งวงกลม - ทักทายเวลาครูจะจัดกิจกรรมเข้าจังหวะ - ครูจะเปิดเพลงเพื่อให้นักได้มีกิจกรรมร่วมกันในการร้องเพลงและเต้นเพื่อให้เข้าจังหวะ - ลักษณะการใช้พื้นที่จัดเรียงเก้าอี้ในสัดส่วนของเด็กโดยรอบเป็นรูปตัวยู โดยมีครูเป็นจุดศูนย์กลางโดยเว้นพื้นที่ตรงกลางเพื่อใช้ทำกิจกรรม	- ตู้เก็บรองเท้า - เก้าอี้เด็ก - เก้าอี้ครูผู้ดูแล - เก้าอี้วางรูปภาพ	 * พื้นที่รวมสำหรับเด็ก 27 คน	0.9 M²/27 คน 0.64 M²/ 1 คน 17.92 M²/27 คน	0.9 M² 17.92 M²

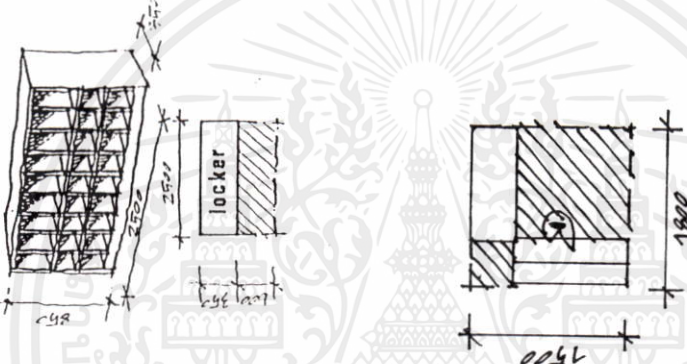
ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่การจัดกิจกรรม*	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
มุมบล็อกไม้ (BLOCK CORNER) - บล็อกเป็นอุปกรณ์ที่เด็กชอบมากเพราะสามารถเล่นได้คนเดียวและหลายคน การเล่นบล็อกไม้เด็กจะรู้สึกประสบความสำเร็จในการทำงาน ช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งแวดล้อมและรูปทรงโครงสร้างต่าง ๆ (อ้างถึงหน้า 20) - เป็นการให้เด็กได้ฝึกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ผักสายตา และกล้ามเนื้อเล็ก เช่นนี้ว เนน - ลักษณะการใช้พื้นที่เด็กจะนั่งกับพื้น โดยมีตัวต่อ/บล็อกไม้ อยู่ตรงกลาง เด็กจะมีพื้นที่ในการต่อมากกว่าบนโต๊ะ	- ผู้สำหรับเก็บของ - ตัวต่อบล็อกไม้	* พื้นที่รวมสำหรับเด็ก 5 คน 	0.48 M² รวม	0.48 M² 7.35 M² สำหรับเด็ก 5 คน

ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่/การจัดครุภัณฑ์	พื้นที่ ครม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
หมู่บ้านสมมุติ (HOME CORNER) - เป็นการให้เด็กได้แสดงออกเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ โดยอาศัยบทบาทสมมุติโดยสมมุติตนเองเป็น พ่อ-แม่ มีน้องเล็ก ๆ หรือสัตว์เลี้ยง - ลักษณะการใช้พื้นที่โดยอาศัยมุมใดมุมหนึ่งของห้องหรือใช้ตู้เสื้อผ้าอุปกรณ์ของใน (ของเล่น) เช่น โต๊ะเครื่องแป้ง อุปกรณ์ครัว เตาอบ	- โต๊ะสำหรับเด็ก - เก้าอี้สำหรับเด็ก - อุปกรณ์ของเล่นเด็ก (สมมุติ)	* พื้นที่รวมสำหรับเด็ก 4 คน 	0.36 M²/1 ชุด 0.28 M²/1 ชุด รวม พื้นที่รวม	0.72 M² 0.72 M² 8.7 M²

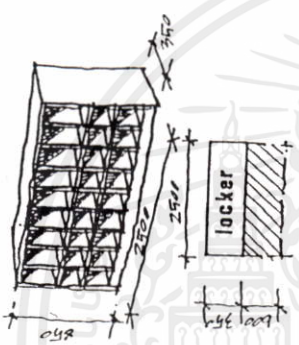
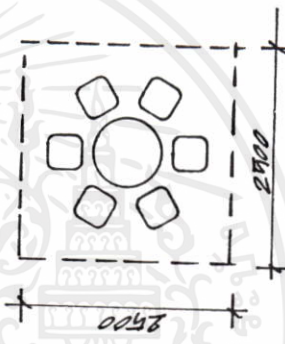
ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่/การจัดครุภัณฑ์	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
มุมหนังสือ (BOOK CORNER) - ลักษณะการอ่านของเด็กวัยนี้ไม่ค่อยเป็นทางการเท่าไร แต่เป็นการปูพื้นเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ (อ้างอิงหน้า 21-22) - ลักษณะของมุมหนังสือ อาจมีสิ่งอื่นช่วยกระตุ้นเช่น อ่างเลี้ยงปลา/ต้นไม้ เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกลึกเหมือนบ้าน เป็นการนั่งอ่านหรือนอนอ่านเล่นกับพื้น	- ตู้เก็บหนังสือ - ชั้นวางหนังสือ	* พื้นที่รวมสำหรับเด็ก 2 คน 	0.4 M² พื้นที่รวม	0.8 M² 4 M²

ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่การจัดกิจกรรม	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
เวลา 10.20-11.00 น. ส่วนรับประทานอาหาร (DINING AREA) - ส่วนรับประทานอาหาร และแยกต่างหาก จากส่วนเอนกประสงค์ เนื่องจากป้องกัน ปัญหาเรื่องกลิ่น และความสกปรก ในการ ใช้พื้นที่รวมถึงความสะดวกในการให้ บริการและการเตรียมพื้นที่ - หลังจากเด็กรับประทานอาหารเสร็จ เรียบร้อยแล้ว เด็กจะทยอยไปล้างมือเพื่อทำ ความสะอาด	- โต๊ะอาหาร - เก้าอี้รับประทานอาหาร อาหาร - โต๊ะหรือพื้นที่ พักอาหาร - ส่วนบริเวณล้าง มือ	 2500 2000 TABLE 3200	6.25 M² 1.44 M² 5.12 M²	31.25 M² 1.44 M² 5.12 M² 37.81 M²

* พื้นที่รวมสำหรับเด็ก 27 คน

ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่การจัดกิจกรรม	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
เวลา 11.00-11.30 น. - หลังจากเด็กทานอาหารล้างมือเรียบร้อยแล้ว เด็กจะทยอยเข้ามาในส่วนเอนกประสงค์ เพื่อเตรียมตัวอาบน้ำ และเปลี่ยนเสื้อผ้า เพื่อนอนตอนกลางวัน - ครูจะเตรียมนมกับเด็กทุก ๆ คน แต่จะมี บางกรณีเด็กนำมาจากบ้าน รวมถึงยาที่ผู้ปกครองให้ไว้กับครูผู้ดูแลเด็ก	- LOCKER เก็บของใช้ส่วนตัว เด็กเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้า - พื้นที่เตรียมนม และยาในกรณีที่ผู้ปกครองฝากยามาให้ทาน		ตู้ 1 SET 2.3 M²/9 คน 2.7 M²/1 คน	6.9 M² 2.7 M²

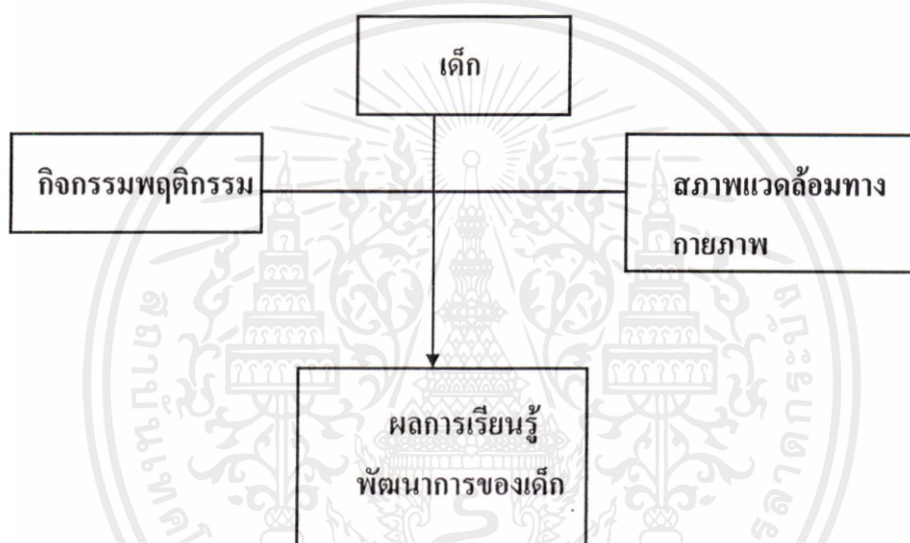
ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่การจัดกิจกรรมที่	พื้นที่ ตรม/หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
เวลา 11.30-13.30 น. ส่วนตอนกลางวัน (SLEEPING AREA) - เด็กเปลี่ยนชุดเรียบร้อย ครูจะแจกนมให้แก่เด็ก เด็กจะทยอยเข้ามานอน - จะมีครูผู้ดูแลคอยดูแลเด็กในเวลาเด็กนอน เด็กบางคนไม่ยอมนอนครูผู้ดูแลจะแยกเด็กออกมาเพื่อไม่ให้ไปรบกวนเด็กคนอื่น	- ที่นอนเด็ก - หมอน - โต๊ะครูผู้ดูแล - เก้าอี้ครู - เก้าอี้เด็ก	 *พื้นที่รวมสำหรับเด็ก 27 คน และผู้ดูแลเด็ก 1 คน	1.07 M²/1 คน 3.6 M² รวม	28.89 M² สำหรับเด็ก 27 คน 3.6 M² 32..49 M²

ลักษณะกิจกรรม	อุปกรณ์	การใช้พื้นที่การจัดกิจกรรมที่	พื้นที่ ตรม./หน่วย	จำนวนหน่วย (ตรม.)
เวลา 13.30-14.00 น. - เด็กจะตื่นนอน ครูผู้ดูแลทยอยพาเด็ก ไปล้างหน้าและเปลี่ยนชุดให้แก่เด็กเพื่อรอ เวลากลับบ้าน	- LOCKER เก็บ ของใช้สำหรับ เด็กเพื่อเปลี่ยนชุด		ตู้ 1 SET 2.3 M ² /9 คน	6.9 M ²
เวลา 14.00-14.30 - ครูจะพาเด็กไปทานอาหารว่างที่เตรียมไว้ ให้ทานตอนบ่ายในส่วนรับประทานอาหาร	- โต๊ะอาหาร - เก้าอี้รับประทาน อาหารสำหรับเด็ก		6.25 M ² /6 คน	31.25 M ²

รวมถึงการสังเกตการณ์ พบว่า ถึงแม้พื้นที่ในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของปริมาณพื้นที่ในปัจจุบันบางแห่งพบว่า เป็นการพยายามปรับเปลี่ยนกิจกรรมของเด็ก ให้สอดคล้องกับพื้นที่ในการใช้งาน ซึ่งเป็นปัญหาของผู้ดูแลเด็กเองในการใช้พื้นที่ แต่ทัศนคติที่ดีในการส่งเสริมกิจกรรมให้สอดคล้องพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ พบว่า มีส่วนสอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัยดังนี้

รูปที่ 4.59

แสดงแนวคิดในการวิจัย

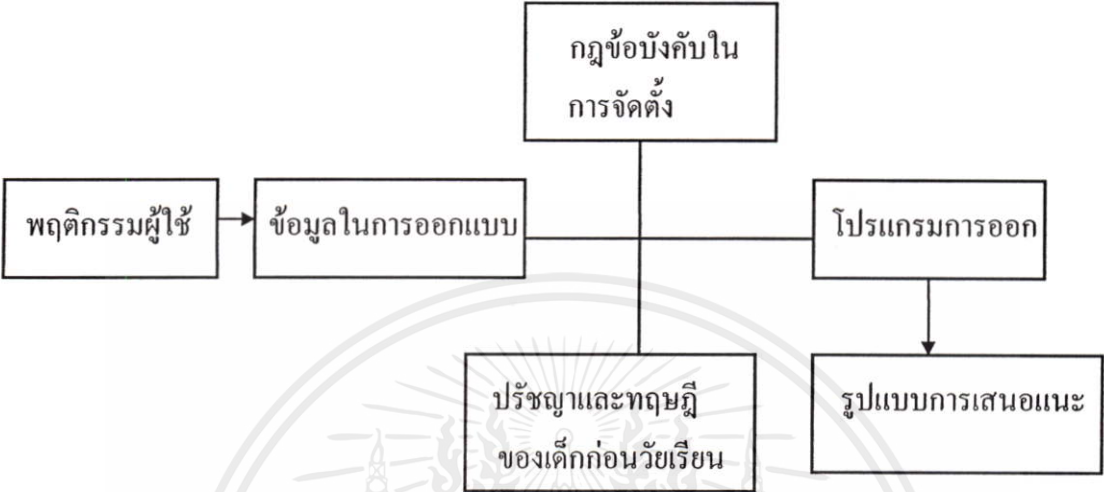

ผลของการเรียนรู้หรือพัฒนาการของเด็กนั้น แม้จะไม่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนเพราะมนุษย์มีความสามารถในการปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เมื่อไม่สามารถปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพได้ แต่ผู้ให้ข้อมูลได้ชี้แนะถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงจากการสังเกตและจดบันทึกถึงสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีควรส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการใช้พื้นที่เช่นกัน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอเป็นต้นแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามแนวความคิดที่ได้เสนอไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.60
แสดงแนวคิดขั้นตอนการสรุปในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 และจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการวางตำแหน่งของพื้นที่ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมถึงการจัดครุภัณฑ์ภายในที่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมของเด็กนั้น ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีบางสถานรับเลี้ยงเด็กที่ยังวางตำแหน่งและความสัมพันธ์ของพื้นที่รวมถึงปัญหาของพื้นที่กับจำนวนเด็ก ซึ่งไม่สอดคล้องกัน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงข้อเสียและข้อดีของสถานรับเลี้ยงเด็กแห่งนั้น แต่บางแห่งก็มีการจัดวางตำแหน่งและความสัมพันธ์ของพื้นที่ดีอยู่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะและสรุปแนวทางการแก้ไขปรับปรุง ในการจัดวางตำแหน่งของส่วนต่าง ๆ ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยเสนอวิธีการคิดในรูปของ

- ตารางความสัมพันธ์ (Bubble Diagram, Functional Diagram)
- การจัดวางแปลนตำแหน่งของส่วนต่าง (Lay-Out)

จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ถึงทัศนคติของผู้ใช้อาคารเกี่ยวกับตำแหน่งและการจัดวางความสัมพันธ์กับพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้วิจัยได้แสดงเป็นตารางความสัมพันธ์ จะแสดงตำแหน่งของส่วนต่าง ๆ ภายในที่สัมพันธ์จะอยู่ใกล้กัน โดยความสัมพันธ์ของพื้นที่จะได้รับการสัมผัสและแบบสอบถาม และส่วนที่สัมพันธ์กันมากจะอยู่ใกล้กัน และสัมพันธ์กันน้อยหรือไม่สัมพันธ์กันเลยจะอยู่ในตำแหน่งไกลออกไป

บริเวณส่วนเอนกประสงค์ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญ เพราะมีกิจกรรมเกิดขึ้นในส่วนนี้มาก เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ , กิจกรรมครึ่งวงกลม , กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ , ศูนย์บ้าน , ส่วนนอนตอนกลางวัน เป็นส่วนที่จะต้องสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ มาก แต่จะมีบางแห่งที่ส่วนนอนตอนกลางวันแยกต่างหากออกไปจากส่วนเอนกประสงค์ ก็จะสะดวกในการเตรียมพื้นที่ ส่วนเอนกประสงค์จึงเป็นส่วนที่เป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะต้องอยู่ใกล้กับห้องน้ำมาก เพราะพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้อาคารที่ดูแลเด็ก ในแต่ละวันในการล้างปาก แปร่งฟัน รวมถึงการอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้า เพื่อที่จะเข้านอน ในกรณีที่แยกส่วนนอนตอนกลางวันต่างหาก ความสัมพันธ์ส่วนนอนกับห้องน้ำ มีมากเช่นกันแต่น้อยกว่าส่วนพื้นที่เอนกประสงค์เพราะกิจกรรมในส่วนเอนกประสงค์มีมากกว่า พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารเป็นพื้นที่ที่ควรอยู่ใกล้ส่วนเอนกประสงค์ ไม่ควรไกลนัก เพราะมีปัญหาเรื่องการควบคุมดูแลเด็กในการเดินไปทานอาหาร ในกรณีที่ไกลจาก

ห้องน้ำภายในมาก พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ควรมีสวนล้างมือ ล้างปาก หรือแปรงฟัน จะทำให้สะดวกเพราะไม่ต้องนำเด็กเข้ามาใช้ห้องน้ำภายใน อาจกล่าวได้ว่าเป็นการลดขั้นตอน ในการดูแลเด็ก เด็กจะไม่ต้องรอล้างปากและแปรงฟันภายในส่วนเอนกประสงค์ เด็กอาจล้างหน้าเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วนอนได้เลย ส่วนการให้บริการเช่นครัวหรือส่วนเตรียมอาหาร ควรอยู่ใกล้กับส่วนรับประทานอาหารให้มากที่สุดเพื่อสะดวกต่อการให้บริการเด็ก ส่วนบริการหรือห้องพักรู ควรอยู่ใกล้ทางเข้าเพื่อสะดวกในการติดต่อหรือผู้ปกครองต้องการดูสังเกตพฤติกรรมของเด็กจะสามารถดูได้จากห้องพักรูได้ แต่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องมีโต๊ะเก้าอี้ อยู่ในส่วนเอนกประสงค์ เพราะครูผู้ดูแลเด็กจะต้องดูแลเด็กตลอดเวลา สนามเด็กเล่นจึงเป็นส่วนหนึ่งในสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการออกกำลังกายในส่วนกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็ก สนามเด็กเล็ก (OUTDOOR) ควรอยู่ให้ไกลจากห้องนอนเด็ก ในกรณีที่มีเด็กหลายห้อง ต้องการจะสลับในการใช้สนาม ควรอยู่ใกล้กับส่วนล้างมือเด็ก เด็กสามารถล้างมือเองได้ในกรณีที่เล่นกันหรือทรายทำให้มือเกิดสกปรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1 การจัดแบ่งห้องภายในส่วนรับเลี้ยงเด็กและครุภัณฑ์ภายใน

การจัดแบ่งพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ภายในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น จากการสรุปผลการวิเคราะห์ในเรื่องของจำนวนเด็กที่เหมาะสมกับเขตเมืองชั้นกลางนั้น คือ 27 คน ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาจากพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร ความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ และศึกษาการใช้พื้นที่ในแต่ละกิจกรรม และเพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนเด็กกับพื้นที่กิจกรรมนั้น ๆ (ดูตารางประกอบ) รวมถึงการจัดครุภัณฑ์ภายในส่วนต่าง ๆ สรุปเป็นพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนส่วนต่าง ๆ ภายใน ส่วนรับเลี้ยงเด็กเพื่อให้เหมาะสมกับเด็กจำนวน 27 คน อายุ 2-3 ปี

5.2 พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ (ACTIVITY AREA)

ส่วนนี้คงที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีกิจกรรมเกิดขึ้นในแต่ละวันมาก พื้นที่ส่วนนี้ลักษณะทางกายภาพจะค่อนข้างโปร่งโล่ง ไม่มีชอกมุมเขอะผนังจะมีหน้าต่างเพื่อเปิดรับเอาแสงธรรมชาติและให้ความรู้สึกโปร่งไม่ทึบตัน จะมีบางส่วนที่เป็นผนังทึบเพื่อจะเป็นบอร์ดในการสอนวาดรูปภาพ ผลงานของเด็ก และสื่อต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ มีครุภัณฑ์เป็นชั้นสำหรับของใช้ส่วนตัวเด็ก ชั้นวางสำหรับของเล่นมีมุมสำหรับกิจกรรมของเด็ก เช่น มุมบ้านสมมุติ มุมตุ๊กตา มุมวิทยาศาสตร์ มุมบล็อกไม้ และตัวต่อมุมของเล่น มุมหนังสือ ภายในส่วนเอนกประสงค์ต้องมีโต๊ะของครูผู้ดูแลเด็กและมุมสำหรับเตรียมนมให้แก่เด็ก

5.3 กิจกรรมเข้าจังหวะและกิจกรรมครึ่งวงกลม

กิจกรรมเข้าจังหวะและกิจกรรมครึ่งวงกลม เป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่รอบตัวและการแสดงออกในการร้องและเต้นเพื่อให้เข้ากับจังหวะเพลงเป็นการย้ำกลั่นเนื้อส่วนใหญ่อีกด้วย ครุภัณฑ์ในการจัดกิจกรรมทั้งสองนี้ คือ การใช้เก้าอี้จัดเป็นรูปตัวยู และครูผู้ดูแลจะเป็นจุดศูนย์กลาง เพื่อสอนให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการเล่านิทาน เกมสำหรับเด็ก หรือการออกท่าทางประกอบเพลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ (ART & CREATIVE AREA)

กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ ศิลปะเช่น การระบายสี วาดรูป แสตมป์สีเป็นรูปสัตว์ต่างๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงความรู้สึกนึกคิด มีโอกาสนับคว่ำทดลองและแสดงออกมาในรูปแบบของงานศิลปะ การจัดครุภัณฑ์จัดโดยเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 4-6 คน แต่ละกลุ่มจะมีกิจกรรมศิลปะแตกต่างกันออกไป บริเวณกิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์ ควรอยู่ใกล้กับบริเวณที่สามารถทำความสะอาดได้ง่าย

5.5 ส่วนนอนตอนกลางวัน (AFTERNOON SLEEPING AREA)

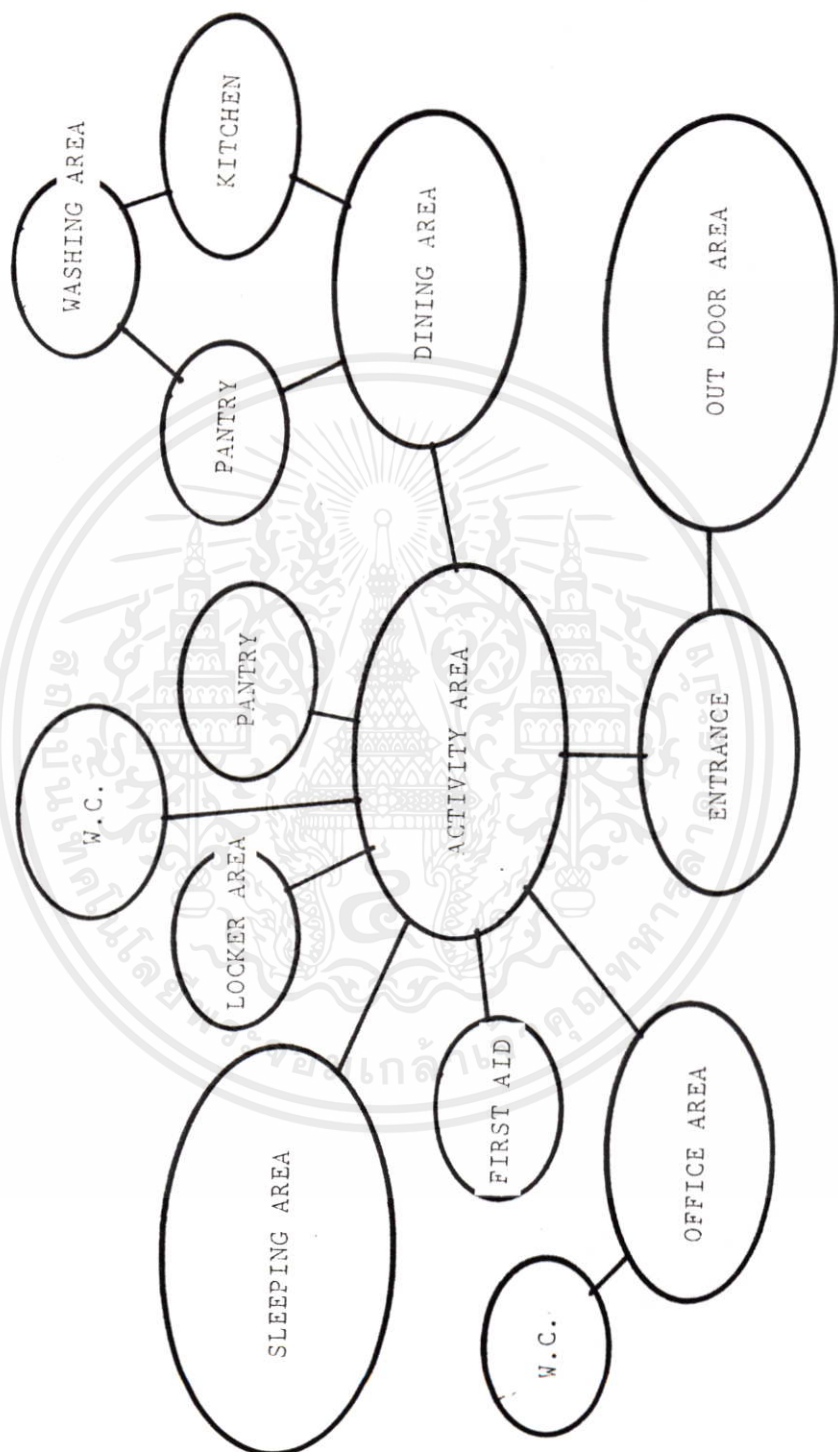
ส่วนนอนตอนกลางวันเด็กจะเป็นส่วนที่เงียบสงบ เพื่อให้เด็กได้พักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ส่วนนี้ควรมีหน้าต่างเพื่อความรู้สึกลงโล่ง แต่ควรมีม่านกันแสงสว่างบ้าง เพื่อไม่ให้แสงมารบกวนเด็กมากเกินไป การจัดส่วนนอนตอนกลางวัน โดยส่วนใหญ่มักจะเรียงที่นอนเด็กตามยาวเรียงโดยมีทางเดินเว้นไว้ตรงกลาง

5.6 ส่วนรับประทานอาหาร (DINING AREA)

ส่วนรับประทานอาหารจะเป็นบริเวณแยกต่างหากออกมาจากส่วนเอนกประสงค์บริเวณการจัดส่วนรับประทานอาหาร ควรเป็นบริเวณที่โปร่งโล่งมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อป้องกันปัญหาในเรื่องของกลิ่น การจัดครุภัณฑ์จะเป็น โต๊ะยาวและม้านั่งยาวเป็นแถวยาว หรือเป็นแถวแยกกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 8 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1
แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ในส่วนต่างๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

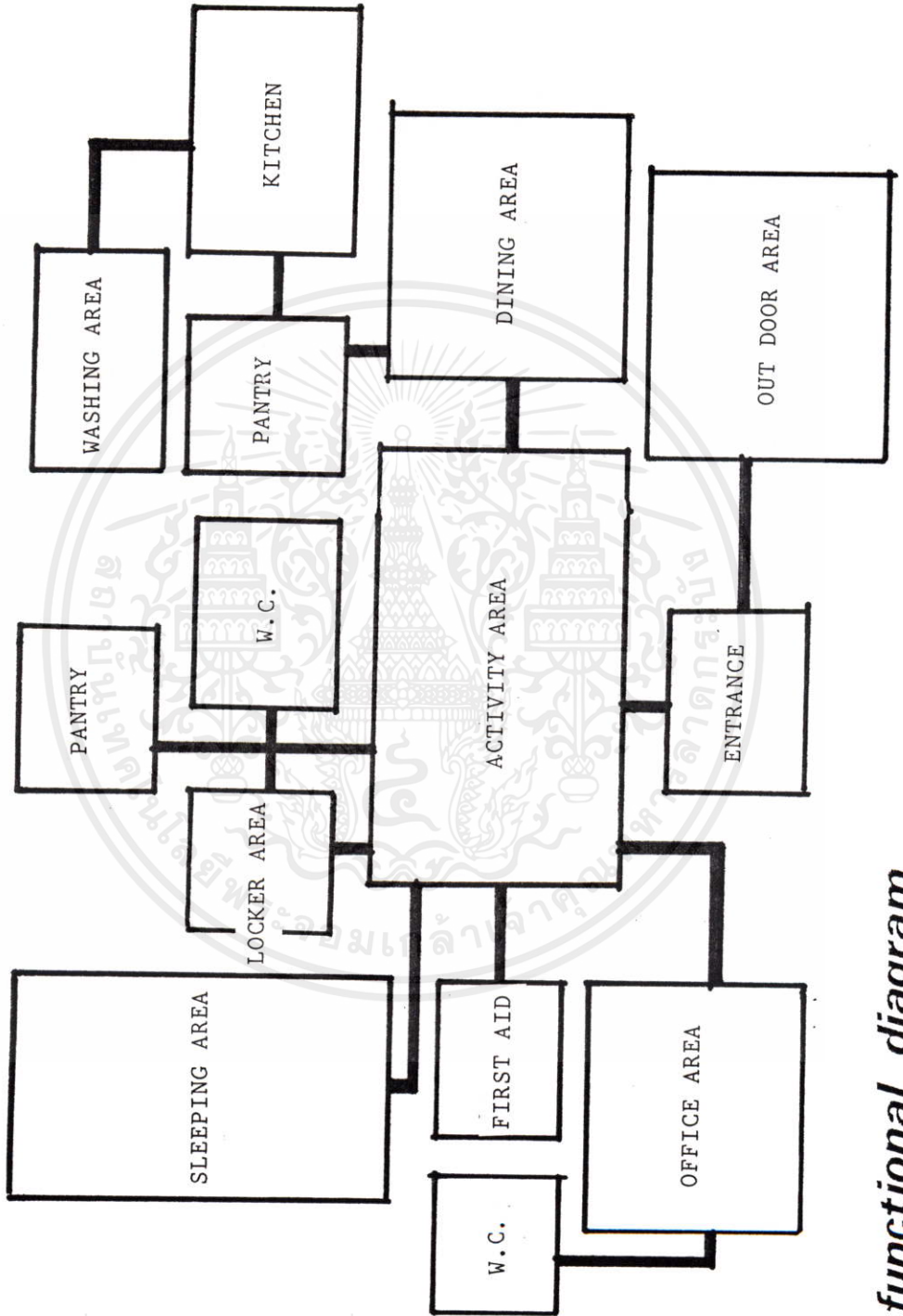

bubble diagram

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.2

แสดงความสัมพันธ์โดยหน้าที่ใช้สอยของกิจกรรมต่างๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก

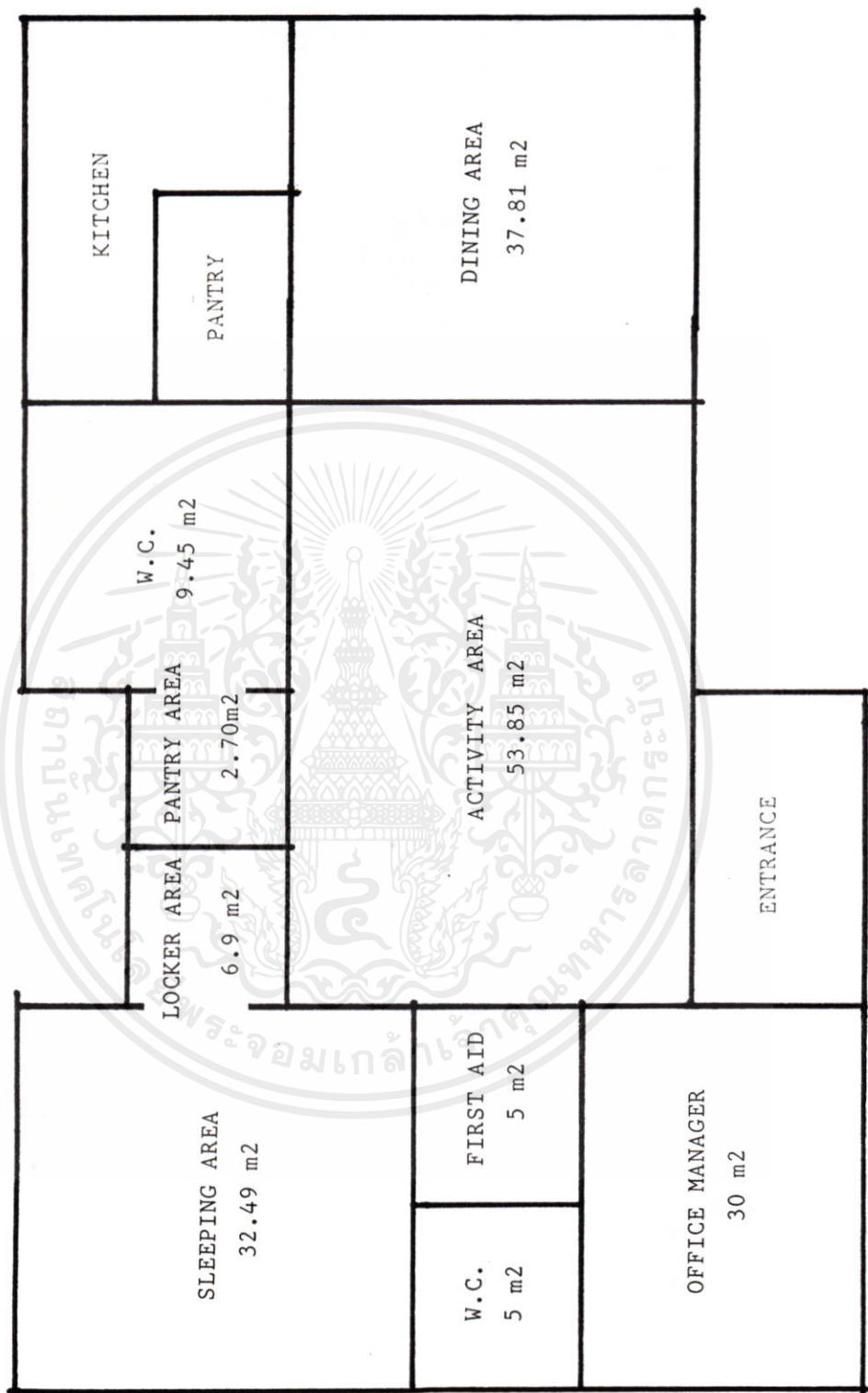

functional diagram

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.3

แสดงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในส่วนต่างๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
สำหรับเด็กจำนวน 27 คน

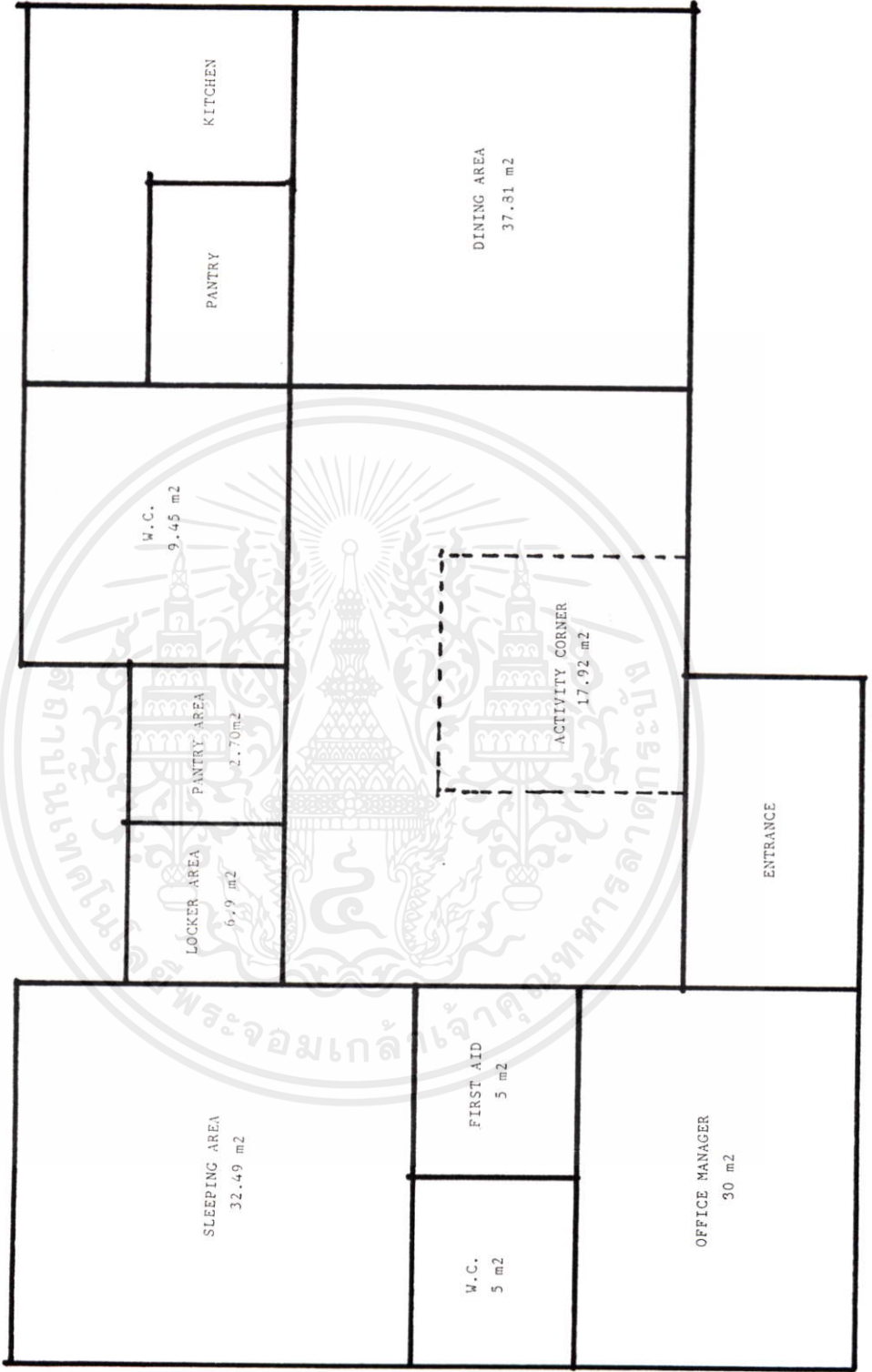

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.4

แสดงการจัดแบ่งพื้นที่ในส่วนกิจกรรมक्रमเครื่องกลม/เข้าจังหวัดในส่วนแผนกประสงค์

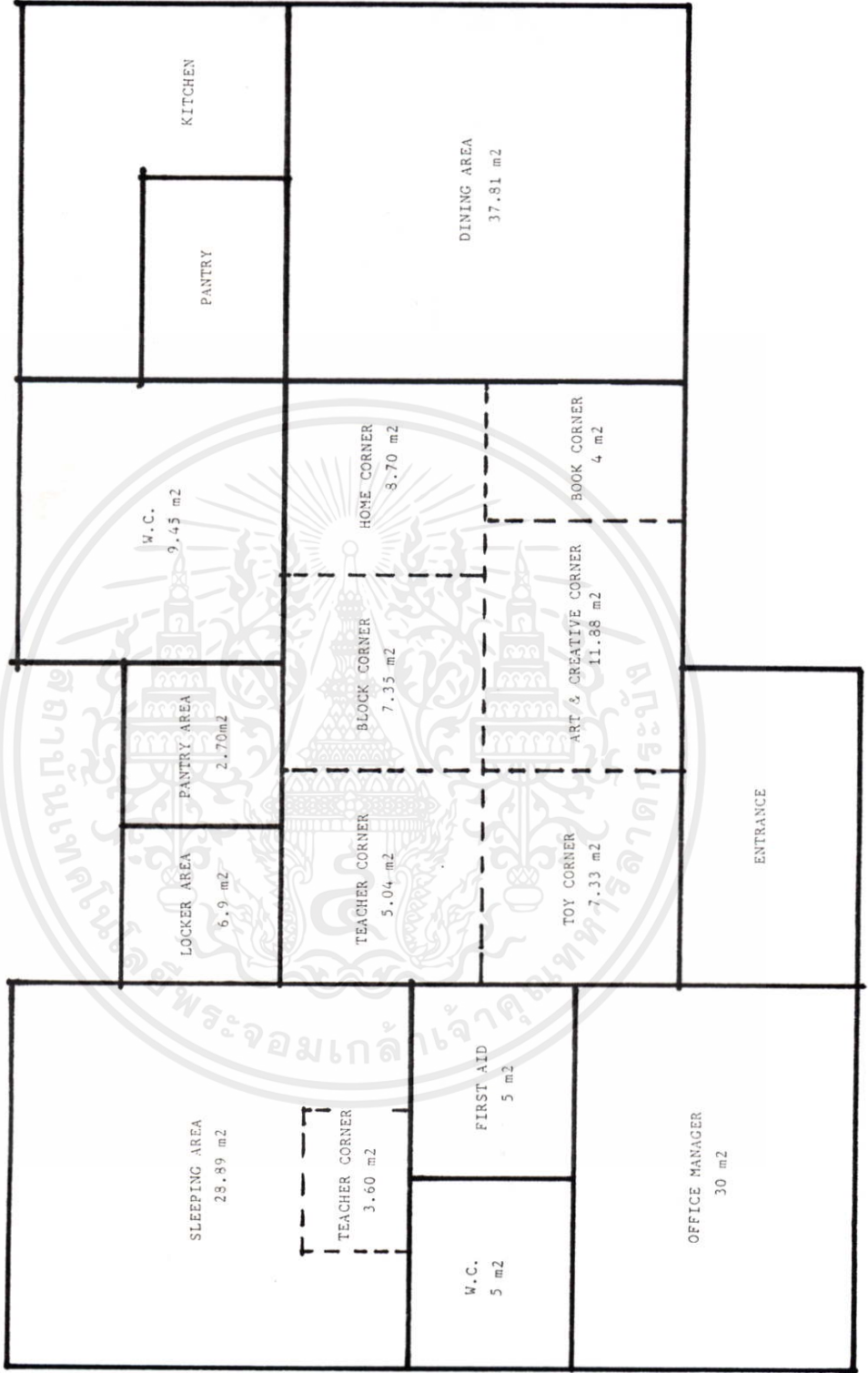
สำหรับเด็กจำนวน 27 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.5

แสดงการจัดแบ่งพื้นที่กิจกรรมต่างๆ ในส่วนนอกประสงค์สำหรับเด็กจำนวน 27 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7 สรุปผลการออกแบบ

การออกแบบวางผังและการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน จากการศึกษาพฤติกรรมและ กิจกรรมในการใช้พื้นที่ของสถานรับเลี้ยงเด็กต่าง ๆ ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของพื้นที่กับกิจกรรมนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการในการใช้พื้นที่ในแต่ละกิจกรรม ให้เพียงพอกับสัดส่วนปริมาณของจำนวนเด็ก โดยคำนึงถึงพฤติกรรมของเด็กเป็นหลัก

สำหรับการออกแบบแปลนเสนอแนะผู้วิจัยได้คำนึงถึงความสัมพันธ์ของกิจกรรมกับพื้นที่ โดยเสนอแนะแนวทางในการจัดแปลนตามพฤติกรรมจริง ในแต่ละวันของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวนพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะรวมถึงการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ต่อเนื่องของพื้นที่นั้น สามารถเป็นต้นแบบและแนวทางในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี จำนวน 27 คน แต่ผู้ที่ต้องการดำเนินธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 5.1
สรุปแสดงการใช้พื้นที่มุมกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนเอนกประสงค์
สำหรับเด็กจำนวน 27 คน

ลักษณะการใช้พื้นที่/กิจกรรม	จำนวนเด็กที่ใช้พื้นที่	พื้นที่ในการใช้งาน (ตรม.)
- กิจกรรมศิลปะและงานสร้างสรรค์	12	11.88 M ²
- มุมบล็อกลูกไม้	5	7.3 M ²
- มุมบ้านสมมุติ	4	8.70 M ²
- มุมหนังสือ	2	4.0 M ²
- มุมของเล่น	4	7.33 M ²
- โต๊ะครูผู้ดูแล	1	5.04 M ²
- ชั้นเก็บของใช้ส่วนตัว (LOCKER)	27	6.9 M ²
- มุมเตรียมนม (PANTRY)	-	2.70 M ²
พื้นที่รวม		53.85 M ²
พื้นที่รวมงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป		1.99 M ²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น เด็ก 27 คน เฉลี่ยพื้นที่ / เด็ก 1 คน ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง

ตารางที่ 5.2
สรุปแสดงการใช้พื้นที่ต่าง ๆ ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ลักษณะการใช้พื้นที่/กิจกรรม	จำนวนเด็กที่ใช้พื้นที่	พื้นที่ในการใช้งาน (ตรม.)
- ส่วนนอนตอนกลางวัน	27	32.49 M ²
- ส่วนรับประทานอาหาร	27	37.81 M ²
- ส่วนห้องน้ำ	27	9.45 M ²
พื้นที่รวม		79.75 M ²
พื้นที่รวมทั้งโครงการ		133.60 M ²

5.8 ข้อเสนอและข้อคิดเห็น

งานวิจัยนี้เป็นต้นแบบและแนวทางในการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอย สำหรับเลี้ยงเด็กเอกชน สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี จำนวนเด็ก 27 คน สิ่งที่ต้องคำนึงในการจัดแบ่งพื้นที่ภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อสรุปดังนี้

- ข้อมูลทางด้านพฤติกรรม การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กในแต่ละพื้นที่ที่กิจกรรมสามารถนำไปปรับใช้ได้ แต่ควรคำนึงถึงพฤติกรรมของเด็กแต่ละวันกับกิจกรรมจำนวนเด็กกับพื้นที่ที่กิจกรรมควรจะต้องพอและสอดคล้องกัน
- ความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ และตำแหน่งของพื้นที่ที่ควรมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน รวมถึงนโยบายของผู้บริหารผลของการวิจัยในครั้งนี้ สามารถเป็นต้นแบบและแนวทางของผู้ที่สนใจและผู้ที่จะดำเนินธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็ก สามารถนำไปปรับใช้ได้ขึ้นอยู่บนนโยบายของผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่ง
- ส่วนเอนกประสงค์นับว่าเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญมากในสถานรับเลี้ยงเด็ก เพราะกิจกรรมในแต่ละวันที่เกิดขึ้นในส่วนนี้นั้น จะมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมอยู่เสมอ ดังนั้นพื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ ควรเป็นพื้นที่โล่ง ไม่ควรมีเสาเกิดขึ้นอยู่ตรงกลางพื้นที่ เพราะอาจเกิดอันตราย ในการใช้พื้นที่ของเด็ก สำหรับช่วงเสาที่ผู้วิจัยได้สำรวจมานั้นจะอยู่ประมาณ 5x6 เมตร หรือ 6x6 เมตร โดยสามารถจัดเป็นมุมกิจกรรมให้แก่เด็กได้ โดยการนำเอาตู้เดียวมาเป็นตัวแบ่งพื้นที่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กรมประชาสัมพันธ์. มาตรฐานขั้นพื้นฐาน. การจัดบริการรับเลี้ยง และพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-6 ปี) กรุงเทพมหานคร ; กองส่งเสริมเด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสัมพันธ์, 2539.

กุสุมา ธรรมธำรง. "แนวความคิดการออกแบบโรงเรียนอนุบาล." จัดพิมพ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2530.

โครงการพัฒนาการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็ก. แนวทางการพัฒนาเด็กอายุ 0-5 ปี. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรไทย, 2535.

ธงไชย เผ่ารัชตพิบูลย์. การศึกษาอาคารประเภทโรงเรียนอนุบาล : ลักษณะและอิทธิพลสภาพแวดล้อมทางกายภาพต่อพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. ปรินิพนธ์ฉบับขิด คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

นิตยา สุวรรณศรี. การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร : 2535.

นิตยา กษภักดี. "รายงานเด็กกับสถานรับเลี้ยงเด็ก." นิตยสารรักลูก, 2531.

รายงาน "สัปดาห์ผู้ใหญ่เข้าใจเด็ก" แนวโน้มการจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน เอกสารประกอบบรรยายพิเศษของ พณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง : พระนคร, 2524.

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อมฐานทางพฤติกรรม. เพื่อการออกแบบและวางแผน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สอิ่ง วิจิตสงคราม. "การบริการด้านการศึกษาและการดูแลเด็กเล็กในประเทศตะวันตก." กรุงเทพฯ เอกสารนี้, 2532.ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอึง วิจิตสงคราม. รายงานการศึกษาวิเคราะห์ผลงานวิจัยและการบริการดูแลให้การศึกษาของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา, กรุงเทพมหานคร, 2529.

อโณทัย อมตวรกุล. การศึกษาโอกาสทางการตลาดของธุรกิจบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน (เฉพาะสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ERNST NEUFERT. ARCHITECT'S DATA. NEW YORK ; 1980.

INTERIOR DESIGN "HEALTH CARE DESIGN ,FEDERAL DAY CARE' VOLOME, 63.

INTERIOR DESIGN "FORUM" APRIL 1992.

RUDOIF H.MOOS, "CONCEPTUALLIZATION OF HUMAN ENVIRONMENTS."

INENVIRONMENTAL PSYCHDLOGY : PUPLE AND THEIR PHYSICAL.

SETTING 2 nd. Ed. al. HAROLD M. PROSHANSKY; WILLIAM H. ITTELSON AND LEANNE G. RIVLIN, NEW YORK ; HOLT, RINCHART AND WINSTION; 1976.

SHOSKIKES, LILA. SPACE PLANNING : DESIGNING THE OFFICE

ENVIRONMENT. NEW YORK : ARCHITECTURAL RECORD BOOKS, 1976.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสอบถามทัศนคติของผู้ประกอบการ ธุรกิจบริการรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน
ในเขตกรุงเทพมหานคร**

ชื่อสถานประกอบการ.....เขต.....เบอร์โทรศัพท์.....

จำนวนเด็กที่อยู่ในความดูแล.....คน จำแนกเป็นชาย.....คน หญิง.....คน

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ ของนิสิตปริญญาโท ภาควิชา
สถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทางด้านวิชาการ และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จโดยสมบูรณ์ คำตอบและข้อมูลที่ท่านให้ จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียใดๆแต่อย่างใด
ทางนิสิตใคร่ขอกราบขอบพระคุณมาไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ตอนที่ 1 สำหรับวิธีการตอบนั้น เพียงท่านกาเครื่องหมาย (/) หน้าคำตอบที่ท่านต้องการ

1) ท่านตอบแบบสอบถามในฐานะที่ท่านเป็น

☐ เจ้าของกิจการ	☐ ผู้ดำเนินการ
☐ ผู้ดูแลเด็ก	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

2) เด็กในความดูแลของท่าน มีอายุเฉลี่ยโดยประมาณ

☐ 1-2 ปี	☐ 2-4 ปี
☐ 4-6 ปี	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีลักษณะการบริการเป็นประเภทใด

☐ รับฝากเลี้ยงแบบประจำ	☐ รับฝากเลี้ยงแบบไป-กลับ
☐ ทั้งประจำและไป-กลับ	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 โปรดเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยเขียนตัวเลขระบุไว้ในช่อง ☐ จาก 1 มีค่าความสำคัญมาก ถึง 6 มีค่าความสำคัญน้อยที่สุด

4) ภายในสถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน ได้จัดแนวการจัดประสบการณ์ด้านใดบ้าง

- ☐ ให้เด็กได้เล่นและสมาคมกับเพื่อน ฝึกการสังเกตและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
- ☐ ให้ช่วยเหลือตัวเองได้
- ☐ ให้เด็กได้อ่านเก่ง เรียนเก่ง ส่งเสริมพื้นฐานทางการเรียน
- ☐ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อ รวมถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายทุก ๆ ด้าน
- ☐ ให้เด็กรู้จักควบคุมตัวเอง และอยู่ในระเบียบวินัย

5) ภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน จัดให้มีพื้นที่ดังต่อไปนี้หรือไม่ และท่านให้ความสำคัญกับพื้นที่ใดมากน้อยเป็นลำดับ

☐ ส่วนสังเกตการณ์ทางพฤติกรรม	☐ ส่วนที่เด็กนอน
☐ ส่วนเอนกประสงค์ (มุขกิจกรรม)	☐ ส่วนห้องน้ำ & ล้างมือ
☐ ส่วนศิลปะและงานสร้างสรรค์	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6) ภายในสถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน ได้จัดแนวการจัดประสบการณ์ด้านใดบ้าง

6.1 ตำแหน่งของห้องเอนกประสงค์ ท่านใช้อะไรเป็นเกณฑ์สำคัญ

- ☐ มีความสะดวกในการเข้า-ออก เช่น อยู่ใกล้ทางเข้า-ออก
- ☐ อยู่ใกล้ส่วนของงานศิลปะและสร้างสรรค์
- ☐ อยู่ใกล้ห้องของเจ้าหน้าที่
- ☐ อยู่ใกล้ห้องน้ำและส่วนล้างมือ
- ☐ มีความเป็นส่วนตัวและเงียบสงบ
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6.2 ส่วนรับประทานอาหาร ท่านใช้อะไรเป็นเกณฑ์สำคัญ

- ☐ มีความสะดวกในการเข้า-ออก เช่น อยู่ใกล้ทางเข้า-ออก
- ☐ อยู่ใกล้ส่วนของเอนกประสงค์
- ☐ อยู่ใกล้ห้องของเจ้าหน้าที่
- ☐ อยู่ใกล้ห้องน้ำและส่วนล้างมือ
- ☐ อยู่ใกล้ส่วนของงานศิลปะและงานสร้างสรรค์
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

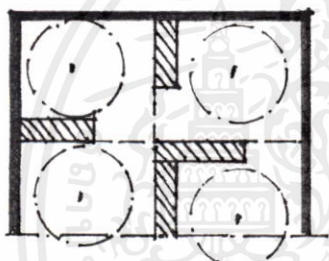
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่แบบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) ภายในสถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน ได้จัดแนวการจัดประสบการณ์ด้านใดบ้าง

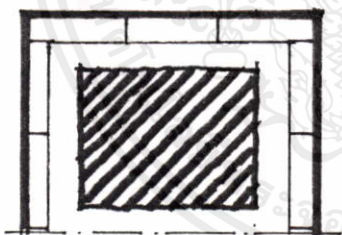
- ☐ มุมอ่านหนังสือและเล่นิทานสมมุติ
- ☐ มุมศิลปะและงานสร้างสรรค์
- ☐ มุมบล็อกและมุมบ้านสมมุติ
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 เพียงท่านกาเครื่องหมาย (/) หน้าข้อที่ท่านต้องการ

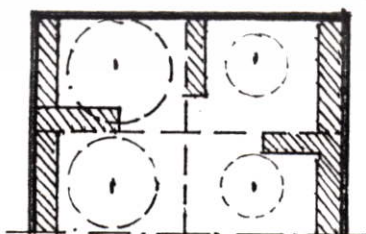
8) ในความคิดเห็นของท่าน ถ้าส่วนเอนกประสงค์อยู่รวมกับส่วนอื่น ๆ ท่านคิดว่าการจัดแบ่งอย่างไรจึงจะเหมาะกับพฤติกรรมเด็กมากที่สุด

- ☐ จัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ อยู่รวมกันภายในห้อง โดยอาจมีชั้นหนังสือหรือชั้นเก็บของเดี่ยว มาเป็นตัวแบ่งพื้นที่

- ☐ จัดให้มีชั้นเก็บของเล่นและเก็บหนังสือโดยรอบห้องและจัดให้มีพื้นที่ตรงกลาง สามารถรับเป็นส่วนนอนตอนกลางวัน หรือส่วนรับประทานอาหาร

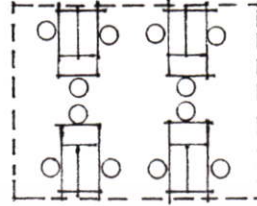
- ☐ แบ่งโดยใช้ไฟเป็นตัวเน้นส่วนต่าง ๆ เช่น ส่วนที่จัดกิจกรรมใช้แสงสว่างมากกว่าส่วนอ่านหนังสือและเล่นิทานสมมุติ ซึ่งใช้แสงสว่างสลัวกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9) ในความคิดเห็นของท่าน การจัดครุภัณฑ์ในส่วนต่างๆ นั้นการจัดแบบใดจึงเหมาะสมกับพฤติกรรม และวัยของเด็กที่จะใช้งาน

9.1 ส่วนรับประทานอาหาร

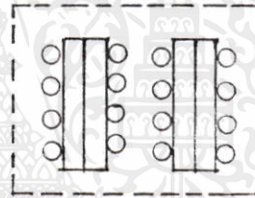
☐ จัดแบบกลุ่มย่อย

☐ จัดแบบกลุ่มอิสระ

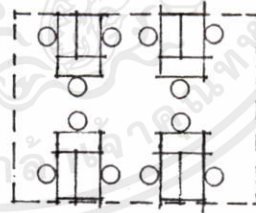
☐ จัดแบบกลุ่มใหญ่

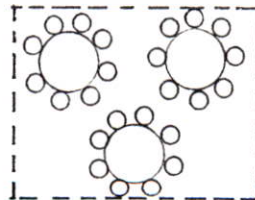
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9.2 ส่วนศิลปะและงานสร้างสรรค์

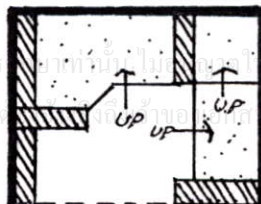
☐ จัดแบบกลุ่มย่อย

☐ จัดแบบกลุ่มอิสระ

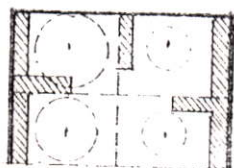
☐ จัดแบบต่างระดับ

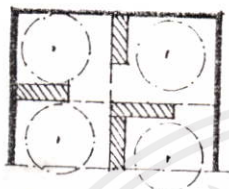
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และเผยแพร่ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

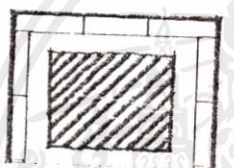
9.3 มุมบล็อกลูกและมุมบ้านสมมุติ

- ☐ จัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ อยู่รวมกันภายในห้อง โดยอาจมีชั้นหนังสือหรือชั้นเก็บของเดี่ยว มาเป็นตัวแบ่งพื้นที่

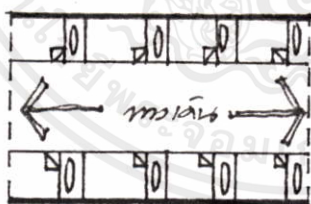
- ☐ แบ่งโดยใช้ไฟเป็นตัวเน้นส่วนต่าง ๆ เช่น ส่วนที่จัดกิจกรรมใช้แสงสว่างมากกว่า และเล่นนิทานสมมุติ ซึ่งใช้แสงสว่างสลัวกว่า

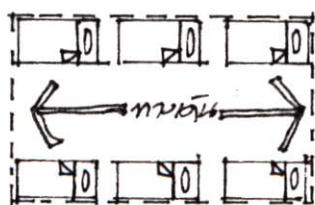
- ☐ จัดให้มีชั้นเก็บของเล่นและเก็บหนังสือโดยรอบห้องและจัดให้มีพื้นที่ตรงกลาง สามารถปรับเป็นส่วนนอนตอนกลางวัน หรือส่วนรับประทานอาหาร

9.4 ส่วนที่เด็กนอนตอนกลางวัน

- ☐ จัดแบบเปิดทางเดินตรงกลาง โดยมีฉากเดียวกัน

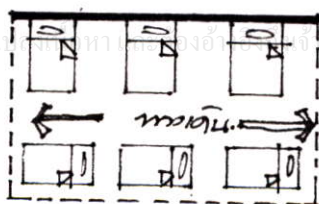

- ☐ จัดแบบเปิดช่องว่างระหว่างเตียงหรือที่นอน (ที่โล่ง)

- ☐ จัดแบบชิดผนัง เว้นระหว่างเตียงหรือที่นอน ตรงกลางเปิดเป็นทางเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

☐ โต๊ะชนิดที่เป็นหกเหลี่ยม

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

13) ท่านคิดว่าพื้นที่ใดที่เด็กชอบเข้าไปใช้มากที่สุด เพราะเหตุใด

☐ มุมบ้านสมุดและมุมบลิ๊อค.....

☐ มุมเล่นทานสมุดและมุมอ่านหนังสือ.....

☐ มุมเล่นทรายและน้ำ.....

☐ มุมศิลปะและงานสร้างสรรค์.....

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14) เด็กของท่านใช้ส่วนเก็บของเล่นพื้นที่เท่าไรต่อ 1 คน

☐ 2 ตารางฟุต / 1 คน (หรือ 2 ช่อง / 1 คน โดยประมาณ)

☐ 3 ตารางฟุต / 1 คน (หรือ 3 ช่อง / 1 คน โดยประมาณ)

☐ 1 ตารางฟุต / 1 คน (หรือ 1 ช่อง / 1 คน โดยประมาณ)

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15) ในความคิดเห็นของท่าน ปัจจุบันท่านต้องการพื้นที่ส่วนใดเพิ่มขึ้น (โปรดเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยเขียนตัวเลขระบุไว้ในช่อง ☐ จาก 1 มีความสำคัญมากที่สุด ถึง 6 มีความสำคัญน้อยที่สุด)

☐ ส่วนนอนตอนกลางวัน

☐ ส่วนรับประทานอาหาร

☐ ส่วนอ่านหนังสือและเล่นทานสมุด

☐ ส่วนเก็บของเล่นเด็กและที่นอนเด็ก

☐ ส่วนกิจกรรม

☐ ส่วนศิลปะและงานสร้างสรรค์

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการใช้พื้นที่และแนวทางการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายกิตติวัชร ศิริจันทร์สว่าง
เกิดวันที่	18 มกราคม 2510
จบการศึกษา	ระดับปริญญาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สาขาวิชา สถาปัตยกรรม พ.ศ. 2533
ประวัติการทำงาน	เข้าทำงานกับ บริษัท BENT SEVERIN & AGSOCIATES CO., LTD. พ.ศ. 2538 ตำแหน่ง INTERIOR DESIGNER
ผลงาน	- ออกแบบส่วน ENTERTAINMENTS AREA (LOWER GROUND FLOOR) โรงแรมโซฟิเทล ขอนแก่น - ออกแบบปรับปรุงสำนักงานส่วนขายตัว การบินไทย สีลม - ออกแบบ PHUTURE ENTERTAINMENT โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค กรุงเทพฯ - ออกแบบปรับปรุงส่วน GRAND BALLROOM โรงแรม SIAM CITY HOTEL กรุงเทพฯ - ออกแบบปรับปรุงส่วน FUNCTION ROOM โรงแรมเซ็นทรัล พลาซ่า กรุงเทพฯ - ออกแบบส่วน - OBSAVATION AREA - EDUCATNER AREA - GIFT SHOP AREA - BAIYOKE SKY HOTEL II

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้